

ŞƏKİ
DÖVLƏTÇİLİYİMİZİN
QALASI IDIR

T3(2A)
Q-16

ZƏKA QAFQAZLI

228945.
AJ

ŞƏKİ

DÖVLƏTÇİLİYİMİZİN QALASIDIR

M. F. Axundov edinə
Azərbaycan Dövlət
KİTABXANASI

BAKİ - - 2001

ÖN SÖZ

11,18 noyabr 2000-ci ildə Şəkidə baş verən hadisələr artıq tarixə qovuşmuşdur. Bu qanunsuz hərəkətlər ölkəmizdə, onun ayrı-ayrı bölgələrində sabitliyin pozulması üçün maraqlı olan bir sıra xarici dövlətlərin, daxilimizdə olan məkrli-mafioz ünsürlərin, dağidici müxalifətin Azərbaycanda müstəqil dövlətçiliyi devirməyə, onun ayrı-ayrı strukturlarını sarsıtmaga yönəldilmiş cidd-cəhd'lər idi. Bu məkrli niyyətlər Şəki camaatının iradəsi və qətiyyəti, şəhərin dövlət strukturlarının respublikanın hakimiyyət orqanları ilə birlikdə gördüyü məqsədönlü təşkilati - texniki tədbirlər nəticəsində puça çıxdı. İcra başçısı və onun aparıcı son dərəcə böyük mərdlik, iradə, dözişlülük nümayiş etdirərək Azərbaycanın bu əyalət mərkəzində dövlətçiliyi sonadək müdafiə etdi. Şəki ziyalılarının, bütün sağlam qüvvələrin mövqeyi bu məkrli niyyətin qarşısını aldı. Azərbaycan dövlətçiliyinin ayrılmaz bir hissəsi olan Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin binasını və onun başçısını bütün Şəki camaati göz bəbəyi kimi qorudu...

Bəli, artıq o günlər arxada qalmış, günahkarlar layiqli cəzasını almış, Şəkidə həyat öz əvvəlki məcrasına qayitmışdır. Həmin mənada, noyabr hadisələri şəksiz ki, sonuncu hadisə olacaqdır.

Lakin göz gördüyüնə inanar, deyirlər. Nə qədər ki, respublikamız arzuolunmaz müharibəyə cəlb olunub, nə qədər ki, Azərbaycanda bəzi müxalifət qüvvələri özünün dağidiciliq mövqeyindən, mafioz ünsürlər qənimət və hakimiyyət ehtiraslarından əl çəkməyiblər, deməli, hələ indidən belə də bu istəkdə olanlar tapılacaqdır. Həmin mənada cizığın-dan çıxanları doğru yola dəvət etmək, kifayət qədər həyat yolu keçməmiş gənc insanların pozucu qüvvələrin təsiri altına düşməsinə yol verməmək üçün bir daha həmin mövzuya qayitmağı, həqiqəti necə vardırsa, olduğu kimi, tarixə həkk etməyi lazım bildik. Məlum noyabr hadisələri ilə əlaqədar ölkə qəzetlərində dərc olunan bəzi yazıları, radio və televiziyyada səsləndirilən çıxışları, müsahibə və dialogları, bu məsələ ilə əlaqədar aidiyiyat hakimiyyət orqanları tərəfindən çıxarılan hökm və qərarları toplum halına salaraq (nöqtəsinə, vergülünə toxunmadan) oxuculara təqdim edirik.

Qoy, insanlar bir daha bu materiallarla tanış olaraq, kimin-kim olduğunu bilsinlər. Qoy, 2000-ci ilin noyabr hadisələri bir dərs olsun. Qoy, hamı - dostlarımız da, düşmənlərimiz də bilsinlər ki, Azərbaycan-

Redaktor
dos. Baxış Ələsgərov

Nasir
dos. Telman Vəlihanlı

Zəka Qafqazlı. Şəki dövlətçiliyimizin qalasıdır. Bakı, Mütərcim, 2001, 200 səh.

Geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulan bu kitabda 11,18 noyabr 2000-ci il Şəki hadisəlerinin şərhi verilmiş, baş vermiş hadisəyə dövlət strukturlarının, şəkililərin və eləcə də respublika ictimaiyyəti nümayəndələrinin münasibətləri açıqlanmışdır. Şəki hadisəlerinin mahiyyətinin təhrif edilməməsi üçün "Şəkinin sosial-iqtisadi, mədəni həyatında baş verən uğurlu dəyişikliklər" kitabə xüsusi hissə kimi daxil edilmişdir.

Kitab rəsmi sənədlərə, idarə, müəssisə və təşkilatların protokollarına, vətəndaşların yığıncaqlardakı çıxışlarına, respublika mətbuatında və yerli qəzetlərdə dərc olunan materiallara, Azərbaycan Dövlət Televiziyanın və AzərTAc-in informasiyalarına istinadən yazılmışdır.

Q 4702060000 59-01
AB 022004.

© Mütərcim, 2001

da, o cümlədən onun əyalət mərkəzlərindən olan Şəkidə bundan sonra zorla, güc işlətməklə, hay-küylə, silah-sursat, şantac yolu ilə hakimiyətə gəlmək qeyri-mümkündür. Azərbaycan dövlətçiliyinin sükəni arxasında mərdliklə dayanmış milli liderimiz, möhtəşəm Prezidentimiz Heydər Əliyevin - dövlətçilik memarımızın teməlini qoymuş müstəqil siyasetimiz, əsrlər keçəcək daha yeni zirvələrə yüksələcəkdir. Prezidentimizin bu məsəleyə münasibətini birmənali şəkildə açıqlayan "Mən dəfələrlə demişəm, bu gün də deyirəm: Azərbaycan dövlətçiliyini son damla qanımadək qoruyacağam və Azərbaycan dövlətinə təcavüz edən adamların cəzasını da qanun çərçivəsində verəcəyəm" ifadəsi qanunçuluğun alliliyinin əbədi prinsipinə çevriləcəkdir.

♦♦♦
Allison Noyd esəsən əsasında
dəfələrin əsasını təməlinə qoyma - əsaslı
qanımadək qoruyacağım və Azərbaycan dövlətinə təcavüz edən
adamların cəzasını da qanun çərçivəsində verəcəyəm" ifadəsi qanunçuluğun alliliyinin əbədi prinsipinə çevriləcəkdir.

İn mənzərələri təməlinə qoyma - əsaslı qanımadək qoruyacağım və Azərbaycan dövlətinə təcavüz edən adamların cəzasını da qanunçuluğun alliliyinin əbədi prinsipinə çevriləcəkdir.

İn mənzərələri təməlinə qoyma - əsaslı qanımadək qoruyacağım və Azərbaycan dövlətinə təcavüz edən adamların cəzasını da qanunçuluğun alliliyinin əbədi prinsipinə çevriləcəkdir.

İn mənzərələri təməlinə qoyma - əsaslı qanımadək qoruyacağım və Azərbaycan dövlətinə təcavüz edən adamların cəzasını da qanunçuluğun alliliyinin əbədi prinsipinə çevriləcəkdir.

BİRİNCİ HİSSƏ

**1. AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI BAŞ PROKURORLUĞU
VƏ DAXİLİ İSLƏR NAZİRLİYİ
MƏTBUAT XİDMƏTLƏRİNİN**

MƏLUMATI

Xəbər verildiyi kimi, noyabrın 18-də Şəki şəhərində Müsavat, Milli İstiqlal və digər müxalifət partiyalarının Şəki rayon təşkilatı rəhbərlərinin təşkilatlılığı, bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı və yardımı ilə icra hakimiyəti və polis şöbəsi qarşısında asayışin kütləvi şəkildə pozulmasına getirib çıxaran iğtişaş teşkil olunmuşdur. Bu pozucu qüvvələrin və onlara qoşulmuş ayrı-ayrı cinayətkar ünsürlerin təhrükisi ilə sayı 1500 nəfərə çatan qanunsuz kütləvi aksiyanın iştirakçıları rayon icra hakimiyətinin inzibati binasına hücum etmiş, belə qanunsuz hərəkətlərin qarşısını almaq istəyen və özbaşınlıqlara son qoyulmasını tələb edən polise məhəl qoymayaraq müqavimət göstərmiş, onlara xəsarət yetirmiş, binanın qapı və pəncərələrini sindirmişlər. Birləşdirilmiş təxminən 300 nəfərdən ibarət bir dəstə Müsavat Partiyası rayon təşkilatının katibi İsmayıllı Sadıqlının təşkilatlılığı ilə öz qanunsuz hərəkətlərin davam etdirmiş, rayon polis şöbəsinə hücum etmiş, müxtəlif hüquqpozmalara görə hebsə saxlanılanların azad olmasına və polisin tərkisiləh eilməsinə cəhd göstərmişdir.

Lakin polis əməkdaşlarının və köməyə göndərilmiş daxili qoşunların qüvvələrinin qanuna uyğun və qətiyyətli hərəkətləri nəticəsində onlar geriye oturdulmuşlar. İctimai qaydanı pozan həmin dəstə hüquq-mühafizə orqanlarının ciddi səyi ilə dağıdılmış, vəziyyət normallaşdırılmış, şəhərdə asayış bərpa olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin əmlakın yandırmaqla, partlatmaqla və başqa ümumi tehlükəli üsulla qəsdən məhv edilməsi və zədələnməsi, ictimai qaydanın pozulmasına səbəb olan hərəkətlərin təşkili və bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak edilməsi və hakimiyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərilməsi, onun həyat və sağlamlığı üçün tehlükəli olan zor tətbiq edilməsinə dair müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanılmışdır. Keçirilmiş istintaq - əməliyyat tədbirləri nəticəsində bu kütləvi aksiya iştirakçılarından və onun təşkilatçılarından 26 nəfəri müəyyən olunaraq həbs edilmişdir.

İllkin araşdırılardan və istintaqa verilən ifadələrdən məlum olmuşdur ki, qanunazidd hərəkətlərə yol vermiş Müsavat, AMİP və digər müxalifət partiyalarının üzvləri əvvəlcədən rayonun ayrı-ayrı mafioz

qüvvələri ilə əlaqəyə girmiş və bir çox vətəndaşları qəsdən kütləvi hüquqpozmalar törədilməsinə təhrik və sövq etmişlər. Həmin qüvvələrin başlıca məqsədi qeyri-qanuni yolla rayon icra hakimiyəti başçısının vəzifədən kənarlaşdırılması və onun əvəzinə özlərinə münasib adamın təyin edilməsinə nail olunması, rayondakı iqtisadi, təsərrüfat obyektlərinin əla keçirilmesi və məsul vezifələrin tutulması olmuşdur.

Müsavat Partiyası Şəki rayon şöbəsinin üzvləri mafiozların topladığı qüvvələrin pozucu və dağidıcı əməllerindən öz siyasi məqsədləri üçün bəhralənməyə xüsusi çalışmış, onları hüquq-mühafizə orqanlarına qarşı itaətsizliyə və hətta xidməti vəzifələrini həyata keçirən əməkdaşlara zor göstərilməsinə və xəsarət yetirilməsinə sövq və təhrik etmişlər. İstintaqla müəyyən edilmişdir ki, rayon polis şöbəsinə hücumun əsas təşkilatçısı da məhz Müsavat partiyası Şəki rayon təşkilatının katibi İsmayıllı Sadiqli olmuşdur.

Şəki şəhərində təşkil edilmiş bu kütləvi qanunsuz aksiya zamanı, ayrı-ayrı vətəndaşlara və dövlətə məxsus əmlaka ciddi ziyan vurulmuş, bir neçə naqliyyat vasitəsi, o cümlədən polisin 3 avtomasını yarasız halda salınmış, biri isə yandırılmışdır.

İctimai qaydanın kobud surətdə pozulması ilə müşayiət olunan hərəkətlərin qarşısı alınarkən asayışı mühafizə vəzifələrini həyata keçirən daxili işlər orqanlarının 34 əməkdaşına müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri yetirilmişdir.

Şəki şəhərində baş vermiş hadisələrin əsas fəalları arasında xeyli sayıda əvvəller məhkum edilmiş və başqa kriminal elementlərin olması, qabaqcadan yandırıcı maye ilə dolu butulkaların və daş-kəşək ehtiyatının görülməsi, polise hücum zamanı həmin vasitələrdən istifadə ediləsi, aksiyanın əvvəlcədən düşünülmüş şəkildə hazırlanlığını və planlı surətdə həyata keçirildiyini göstərmişdir.

Respublikanın hüquq-mühafizə orqanları bir daha bəyan edir ki, ölkədə yaradılmış sabitliyin və ictimai təhlükəsizliyin pozulmasına heç vaxt yol verilməyəcək, hər belə cəhdin qarşısı qanunun bütün gücү və qətiyyəti ilə alınacaqdır.

19 noyabr 2000-ci il.

"Respublika" qəzeti 21 noyabr 2000-ci il.

❖

2. ŞƏKİDƏ TÖRƏDİLMİŞ İĞTİŞAŞLARIN ƏSAS TƏŞKİLATÇILARI MÜSAVAT, AMİP VƏ DİGƏR MÜXALİFƏT PARTİYALARIDIR

(Respublikanın daxili işlər naziri, general-leytenant Ramil Usubovun Azərbaycan televiziyasına müsahibəsi)

Jurnalist: Cənab nazir, son günlər Şəki şəhərində baş vermiş hadisələr ölkəmizin ictimaiyyətinin diqqət mərkəzindədir. Şübhəsiz ki, Şəki əhalisinin böyük eksəriyyəti bu hadisələri birmənalı pisleyir. Ümumiyyətlə, noyabrın 18-də orada nə baş vermişdir? Daxili işlər naziri kimi siz bu barədə nə deyə bilərsiniz?

Ramil Usubov: Şəki şəhərində baş vermiş hadisələr həqiqətən də Azərbaycan ictimaiyyətini, xüsusən də Şəki şəhərində və rayonunda yaşayan əhalini çox narahat edibdir. Bize daxil olan kollektiv müraciətlər, ayrı-ayrı vətəndaşların müraciətləri də bunu bir daha təsdiq edir.

Biz bu haqda ictimaiyyətə, vətəndaşlara geniş məlumat vermişik. Bilirsınız ki, bu, mətbuatda dərc olunmuş, eyni zamanda, televiziyada səslənmişdir. Mən respublikanın Baş Prokurorluğu və daxili işlər orqanlarının mətbuat xidmətlərinin məlumatını nəzərdə tuturam.

Şəkidəki iğtişاشların əvvəlcədən hazırlanmış, yəni cinayət əməlinin qabaqcadan düşünlülmüş aksiya olduğu şəksizdir. Artıq istintaq yolu ilə sübuta yetirilmişdir ki, bu qeyri-qanuni aksiya Müsavat Partiyasının, Milli İstiqlal Partiyasının, Azərbaycan Demokrat Partiyasının və bəzi digər partiyaların ayrı-ayrı fəallarının təşkilatçılığı ilə keçirilibdir. Şübhəsiz ki, onlar eyni zamanda, rayondakı bəzi mafioz qüvvələrdən, yəni o qüvvələrin köməyindən də istifadə ediblər.

Şəkidə baş vermiş hadisələr heç də sosial problemlərlə bağlı hadisələr kimi qiymətləndirilməmişdir. Orada, əsasən, dediyim bu partiyalar öz siyasi məqsədlərinə çatmaq üçün, 7-8 il bundan əvvəl olduğu kimi, yenə də həmin yolla gedərək belə bir hadisəni törətmışlər. Onların planı belə idi ki, əgər Şəkidə bu cinayət hadisəsi, əməli uğurla başa çatısa, rayonun icra hakimiyəti, polis orqanları və digər inzibati orqanları

ələ keçirilsə, sonra bu cinayət əməlləri daha da şirnikləndirilərək, buları planlı surətdə digər rayonlarda da həyata keçirsinler.

Bilirsiniz ki, Şəkinin icra hakimiyyəti, polisi, şəhər ictimaiyyəti, oradakı müvafiq qurumlar hadisənin qarşısını almaq üçün bir sırə əməli tədbirlər görmüşdülər. Lakin aparılan bütün profilaktik tədbirlər nəticə vermedi, dediyim kimi, onlar əvvəlcəden hazırlaşmışdılar ki, kütłəvi iğtişəsi həyata keçirsinlər və beləliklə də, özlərinin düşündükləri kimi, gələcəkdə müəyyən, guya uğurlu addımlar atsınlar.

Miting iştirakçıları əvvəlcə Şəkinin icra hakimiyyətinin binasına hücum edilər və orada bu hərəkətlərin qarşısı alındı. Bu hərəkətlərin səbəbi nədən ibarət idi? Bu hərəkətlərin səbəbi, bəzi müxalifət qəzətlərində yazdıqları kimi, sosial məsələlərlə bağlı tələblər hücumlarla, dağıntılarla müşahidə edilməməli idi. Onlar faktiki olaraq icra hakimiyyəti binasının pəncərələrini, qapıları sindirib içəri girmək və icra hakimiyyətini zəbt etmək, ələ keçirmək məqsədi güdürlər.

Bu mümkün olmadıqda, rayon polis şöbəsinə hücum edərək onu zəbt etmək, oradakı silah-sursatı ələ keçirmək, silahlanaşmaq və qanuni həbsdə olan adamları da azad edib öz dəstələrinə qoşmaq məqsədlərini qarşılara qoymuşdular. Lakin bilirsiniz ki, yerli hüquq-mühafizə orqanlarının qətiyyətli fəaliyyəti nəticəsində polis şöbəsinə girmək onlara müyəssər olmadı. Şəki polisinin şəxsi heyeti qətiyyətli hərəkət etdi. Eyni zamanda mənim göstərişimla daxili qoşunların bir hissəsi oraya yeridildi. Köməyə vaxtında çatan daxili qoşun hissələri saat 21-də bu cinayətkarların əməllərinə son qoydu.

Ümumiyyətlə, Şəkide baş vermiş bu hadisələrlə bağlı istintaqın gedisi onu göstərir ki, müxalifət, əvvəllerdə olduğu kimi, indi də dağdırıcı, Konstitusiyaya zidd yollarla hakimiyyətə gəlmək üslubundan el çəkməmişdir. Onlar bu hərəkətləri ilə Azərbaycan ictimaiyyətinin, xalqımızın bir daha nifrətini qazandılar. Hər hansı sosial problemin həlliinə polis, icra hakimiyyətinə hücum etməkə, oranı dağıtmalıqla nail olmaq mümkün deyildir. Ölkəmizin ictimaiyyəti, Azərbaycan xalqı yaxşı başa düşür ki, respublikamızda bu problemlərin həlli ilə məşğul olan qurumlar var. Azərbaycan Respublikasının rəhbərliyi, dövlətimizin başçısı bu problemlərin olduğunu həmisi qeyd etmişdir və onların aradan qaldırılması üçün hər il bir çox əməli tədbirlər görür. Azərbaycanın indi bütün sahələrdə nail olduğu uğurlar danılmazdır. Bunu xarici dövlətlərdən ölkəmizə gələnlər də təsdiq edirlər.

Sual: Cənab Nazir, belə bir sual da vermək istəyirəm. Şəki hadisələri zamanı əsasən kimlər zərər çəkiblər?

Cavab: Bilirsiniz, nə polis, nə prokurorluq, nə də Şəki icra Hakimiyyətinin əməkdaşları xulqanlıq edən o kütləyə hücum etməyiblər. Müxalifətin nümayəndələri, Müsavatın, ADP-nin, AMİP-in başçıları xalqa elə çatdırıblar ki, polis və digər hüquq-mühafizə orqanları guya onlara qarşı hücumu keçib, onları əzişdirib və yaxud kimlərə xəsarət yetiriblər. Bu cinayətlər Şəki ictimaiyyətinin gözü qabağında baş veribdir. Hücum edənlərin və müdafiə olunanların kimliyi yaxşı bəllidir. Polis öz vəzifəsini yerinə yetirməyə, öz postunu, xidmet etdiyi ərazini qorumağa borcludur. Polis haqqında qanunda göstərilmişdir ki, bu, onların əsas vəzifəsidir. Daxili işlər orqanlarının əməkdaşları öz vəzifəsini yerinə yetirirlər.

Əgər vəzifa borcunu yerinə yetirən adamlara hər hansı bir xulqan hücum edirse, onlara daş, yandırıcı maddələr doldurulmuş şüşələr atılırsa, polis işçilərinin xidməti maşınları əzilib yandırılırsa, belə olan halda polis nə etməlidir? Xulqanlıq edən kütłə qarşısında əllərini qaldırıb təslim olmalıdır mı? Əlbəttə, belə ola bilməz! Şəki polisi, şəhərin deyərdim ki, bütün hüquq-mühafizə orqanları çox cəsaretli hərəkət etdilər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm cənab Heydər Əliyevin son 5-6 ildə ölkəmizdə yaratdığı daxili sabitliyi pozmaq istəyənlərə layqli cavab verdilər.

Mən bildirmək istəyirəm ki, Şəkidə hüquq-mühafizə orqanlarının bu hərəkəti hər yerdə, Azərbaycan xalqının böyük əksəriyyəti tərəfindən çox yüksək qiymətləndirilir. Bизdən iğtişaşların, cinayətkar hərəkətlərin qarşısının alınması, onu töredənlər haqqında ciddi ölçü götürülməsi tələb olunur. Məsələn, son iki gündə mən yüzdən çox telegram almışam. Bu telegramların hamisində, - onların 50-60-n Şəki şəhərindən, müxtəlif kollektivlərdən, şəhərin ağsaqqallarından, ziyanlarından almışaq, - bizdən tələb edirlər ki, xulqanların cəzası verilsin. Cənayətkar ünsürlər haqqında ciddi ölçü götürülsün. Belə hallara bir daha yol verilməsin.

Bilirsiniz, Azərbaycan ictimaiyyəti, xalqımız yaxın keçmişdə bu özbaşınalığın, xaosun milletimizin başına həslər aqdığını yaxşı bilir. Axi, 6-7 il bundan əvvəl Azərbaycanın istənilen rayonunda, rayon mərkəzlərində gəzmək, demək olar ki, tehlükəli idi. Adlarını çəkdiyimiz həmin partiyaların özlərinin silahlı dəstələri vardi. Onlar hakimiyyət və vəzifa uğrunda mübarizə aparırdılar. Azərbaycan xalqı onların əlindən cana gəlmişdi. Xalqımız bize, hüquq-mühafizə orqanlarına imkan verməz ki, biz haradasa zəiflik göstərək və pozucu qüvvələr vətəndaşlarımızı yenidən belə cinayətə sövq etsinlər və o cinayətin qurbanları olsunlar. Buna görə də biz Azərbaycan xalqının tələbinə, gücünə arxala-

nırıq. Bilirik ki, bizim hərəkətlərimiz xalqımız tərəfindən dəsteklənir və müdafiə olunur. O cinayətdə iştirak edən 100-150 nəfər heç də xalqın mənafeyini güdən, onu qoruyanlar deyillər.

Bu hadisələrdən sonra aparılan istintaq nə göstərmişdir, bu adamlar kimlardır? Onların bir hissəsi müxalifet partiyalarının feallarıdır. Onlar AXCP - Müsavat hakimiyyəti dövründə ayrı-ayrı vəzifələr tutmuş, qısa müddətdə çoxlu var-dövlət qazanmış adamlardır. Bir hissəsi vəziyədən qovulmuş, müxtəlif cinayətlərə görə məhkum olunmuş adamlardır ki, yenidən Şəkidə və yaxud da Azerbaycanın digər yerlərində qarşısızlıq, xaos yaratmaq və bundan özlərinin şəxsi mənafələri üçün bəhrələnmək, istifadə etmək məqsədi güdürlər.

Azerbaycan xalqının böyük əksəriyyəti bu hərəkətləri pisləyir, bu-na nifrət edir və respublikamızda qayda-qanun yaradılmasını bizzən tələb edir. Mən bildirirəm ki, daxili işlər orqanları, digər hüquq-mühafizə təşkilatları gələcəkde də vətəndaşlarının hüquqlarını belə cinayətkar əməllərdən və hadisələrdən Konstitusiyamızın, eyni zamanda bizim qanunların teləb etdiyi səviyyədə qorumaq əzmindədirler.

Sual: Cənab Nazir, hakimiyyət orqanları bəyan edirlər ki, Şəkidə vəziyyətə tam nəzarət olunur, qanunçuluq bərpa olunub və bu istiqamətdə işlər davam etdiriləcəkdir. Ancaq dağdıcı müxalifət adlandırdığımız qüvvələr geri çəkilmək fikrində olmadıqlarını bəyan edirlər. Sizcə bu qarşışdırma nə ilə nəticələnə bilər?

Cavab: Bilirsizin, əvvəla, bu qarşışdırma heç də dövlət və yaxud da onun müvafiq qurumları tərəfindən yaradılmışdır. Bayaq dediyim kimi, onların məqsədi Azerbaycanda yenidən qarşısızlıq, xaos yaratmaqdır. Onlar hakimiyyət davası edirlər. Doğrudur, İsa Qəmbərov, Sərdar Cəlaloğlu və Etibar Məmmədov öz müsahibələrində bildirirlər ki, bu hadisələrin təşkil edilməsindən onların guya xəbərləri yoxdur. Guya onlar belə hadisələri pisləyirlər. Mən birmənəli deyirəm, görünür ki, onların yerli özkləri belə cinayətkar əməller törətmək üçün, göstərişləri əslində mərkəzdən alırlar. Həmin müxalifət partiyalarının rəhbərləri, görünür ki, Azerbaycanda özbaşinalığın yenidən hökm sürməsini, gərginlik yaranmasını və bundan da öz şəxsi mənafələri üçün bəhrələnmək isteyirlər. Demək olar ki, respublikamızın rayonlarının böyük əksəriyyətində əhalinin, aqsaqqalların köməyi və qətiyyəti ilə, yerlərdəki hüquq-mühafizə orqanlarının tədbiri olması ilə, icra hakimiyyətlərinin fəaliyyəti ilə belə hərəkətlərin qarşısı alınır. Belə qanunazidd əməllərə yol verənlərin yeri onlara göstərilir.

Bildirmək isteyirəm ki, 7-8 rayonu çıxməq şərti ilə, heç bir yerdə kütłəvi hərəkətlərə yol verilməmişdir. Yəni kütłəvi deyəndə,-məsələn,

Ağdaş rayonunda sayı 60-70, Cəlilabadda 100-150 nəfərdən çox olma-yan müəyyən qüvvələr, bayaq dediyim kimi, asayışı pozmağa cəhd ediblər. Lakin onların da qarşısı alınıbdır. Gələcəkdə də, kimlər tərəfin-dən töredilməsində asılı olmayaraq, belə hərəkətlərin qarşısı qətiyyət-lə alınacaqdır.

Istintaq gedir, araşdırmlar aparılır. 30 nəfərdən çox adam həbs olunubdur. Əlbəttə, kütłəvi iqtisəslarda iştirak edənlərin sayı 200-300 nəfərdir. Onların heç də hamisinin həbs olunması qarşına məqsəd qo-yulmamışdır. Istintaq prokurorluq orqanlarında gedir. Polis və prokurorluq orqanlarının qarşına qoymuş əsas məqsəd odur ki, ilk növbədə bu işin təşkilatçıları müəyyən edilsin və eyni zamanda cinayətin əsas icraçıları ədalət məhkəməsinə verilsin. Əlbəttə, gənc, pulla ələ alınmış, ayrı-ayrı adamlar vardır. Görünür, onlar haqqında müəyyən inzibati hüquqpozmalar barədə maddələr tətbiq ediləcəkdir. Amma kimlər ki, bu cinayətdə təşkilatçı, icraçı rəolini oynayıblar, yəni icra hakimiyyəti-nə, polisə hücumda iştirak ediblər, qapıları, şübhələri sindiriblər, maşınları yandırıblar, 34 nəfer polis əməkdaşına xəsarət yetiriblər - onlar müəyyən olunacaq və məsuliyyətə cəlb ediləcəklər.

Bəzi rayonlarda da belə hadisələr baş veribdir. Məsələn, Cəlilabadda, Qubada. Düzdür, onlar o qədər də kütłəvi hal almayıbdır. Lakin orada da 3-4 nəfər polis əməkdaşı yaranıbdır. Şübhəsiz ki, faktlara görə prokurorluq tərəfindən cinayət işi qaldırılıb və onu törədənlər yə-qin ki, tutularaq ədalət məhkəməsinə veriləcəkdir.

Şəkidə baş vermiş cinayətin əsas təşkilatçılarından biri Müsavat partiyası Şəki rayon təşkilatının katibi, "Div İslmayıl" ləqəbli İslmayıl Sadıqovdur. Div İslmayıl qoy bilsin ki, Azerbaycanın hüquq-mühafizə orqanları uzun illər terrorla, qətllərlə məşğül olan "Cin Fikrəti" tutduğu kimi, onu da harada olursa-olsun, tapıb tutacaq və ədalət məhkəməsinə verəcəklər.

Sual: Cənab nazir, bəzi müxalifət qəzetlərində belə fikirlərə rast gəlinir ki, həbs olunanlara, yaxud da saxlanılanlara işgəncələr verilir. Guya maskalı, mülki geyimi şəxslər bəzi adamların evlərinə gedərək onları həbs edirlər. Belə faktlar mövcüddür, əger mövcud deyilsə, bu fikirləri yaymaqdə müxalifətin məqsədi nədir?

Cavab: Azerbaycan ictimaiyyətinə, elə sizin özünüzə də yaxşı bə-lidir ki, müxalifət qüvvələrinin belə ssenariisi vardır. Bundan əvvəllər də istifadə etmişlər. Bu gün də istifadə edirlər. Ölkəmizdə hər hansı böyük ictimai-siyasi hadise baş verəndə, - noyabr ayını götürsək, bilirsiniz ki, parlament seçkiləri keçirilibdir, - onlar daim kütłəvi aksiyalar keçirərkən belə bir ssenari hazırlayırlar ki, bəli, biz gedəcəyik, qoy polis bizi döy-

sün, sonra bütün aləmə, dünyaya car çəkəcəyik ki, polis bizi döyüb, hüquqlarımızı pozubdur. Ssenarinin sonu da belədir ki, qanuni tutulanlar, yəni konkret cinayət törətmış adamlar haqqında tədbir görüləndə icti-maiyyətə, bəynelxalq təşkilatlara məlumat verəcəklər ki, həmin şəxslerin hüquqları pozulur, onlara işğənə verilir. Bunların hamısı yalandır. Həqiqətə uyğun olmayan danışçılardır. Mən bildirirəm ki, həmin adamlardan 10 nəfəri buraxılıbdır. Buraxılan adamlar deyə bilerər ki, polis və yaxud başqa hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları onları döyüb, yaxud döyməyiibdir. Yazılanlar həqiqətlə heç bir əlaqəsi olmayan şayielerdir, əvvəlcədən düşünlümüş ssenarinin bir hissəsidir. Onlar bunu icti-maiyyətə çatdırmaqla ölkəni hüquq-mühafizə orqanlarını gözdən salmaq isteyirlər.

Sual: Sühə və Demokratiya İnstitutu da "Qaynar xətt" deyilən bir telefon nömrəsi elan edibdir. Həmin hadisələr zamanı zərərçəkənlərin, incilənlərin məlumatlarını diniyib bəynelxalq təşkilatlara çatdırmaq isteyir. Mən bu suali bir də vermək isteyirəm. Belə halların olması həqiqətə uyğundurmu?

Cavab: Onların mövqeyi məndə belə bir təsəvvür yaradır ki, bu adamlar hüquqları pozulanların yox, hüquqları pozanların mövqeyində dayanırlar. Axi, faktiki olaraq Şəkidə həmin 200-300 nəfər xiliqan kütłəvi surətdə polisə, icra hakimiyyətinin hücum etməklə, onlara xəsər yetirməkə o insanların qanını hüquqlarını pozublar, cinayət ediblər. Cinayət törətmış adamin müdafiə olunması, onlara haqq qazandırılması nə deməkdir? Belə çıxır ki, özünü müxtəlif adrlarla demokratiya institutu adlandıran bu cür qurumlar Azərbaycan cəmiyyətində xaos, qarmaqarışlıq yaratmaq məqsədi güdür.

Bilirsiniz, mən bu gün onların özlərinə belə bir müraciət məktubu imzalamışam və çox təsəssüfləndiyimi bildirmək isteyirəm ki, insan haqlarına, demokratiya prinsiplərinə, ideyalarına sadıqlığını bəyan edən belə təşkilatlar bax, bu cür fəaliyyətlə məşğuldurlar. Mən buna çox təs-süf edirəm.

Sual: Cənab nazir, niyə bu hadisələr məhz Şəkidə baş vermişdir? Bəlkə paytaxtdan uzaqlaşdıraqa rayonlarda hakimiyyətin gücü zəifləyir. Yoxsa, yerli müxalifet güclü olur? Bunun səbəbi barədə nə demək olar?

Cavab: Bu məsələlərindi araşdırılır. Amma hər halda Azərbaycan dövlətçiliyi, onun qanuni gücü respublikamızın paytaxtında da, ölkəmin ən ucqar yerlərində də eyni dərəcədə mövcuddur. Bunlar söz xətri-nə deyilmir, Azərbaycan əhalisinin, vətəndaşların hər gün gözü qarşı-sında olan məsələlərdir. Ona görə də mən suali belə qoymazdım.

Bu hadisənin Şəki rayonunda baş verməsini mən onunla əlaqələn-

dirirəm ki, Şəkidə hələ Sovetlər İttifaqının dağılması ərefəsində belə, buna bənzər hadisə baş vermişdir. O vaxt da milis şöbəsinə hücum edib orada yanğın, dağıntı töredildər, kütłəvi iğtişaş oldu. O hadisələri töredənlərin də bir çoxu bu günədək cəzasız qalmışdır. Görünür, o zamankı cəzasızlıq ayrı-ayrı adamların ağlında və şüurunda bu gün də qalıbdır və hesab edirlər ki, indiki hakimiyyət dövründə də belə cinayəti törətmək və cəzasız qalmış olar. Yəqin ki, bir çoxları indiki reallığı düzgün qiymətləndirmədən belə cəhd ediblər. Faktiki olaraq, bu cəhdin təşkilatçıları kəndə qalıblar. Onlar adamları aldadarəq cinayətə sövq etməklə, əvvəlcədən düşünlümüş ssenarinin bir hissəsidir. Onlar bunu icti-maiyyətə çatdırmaqla ölkəni hüquq-mühafizə orqanlarını gözdən salmaq isteyirlər.

Bir daha deyirəm, mərkəzdə, respublikanın ucqar rayonlarında və yaxud da əyalətlərdə Azərbaycan dövlətinin qanunları möhkəmdir. Ölkəmizdə kriminogen durum tamamilə nəzarət altındadır. Düzdür, indi bəzi müxalifet qəzətlərini oxuyanda belə təsəvvür yaranır ki, guya Azərbaycanın hər yerində kütłəvi aksiyalar baş verir. Onların özləri də bilirlər ki, bu, böhtandır. Amma xalqımızı, vətəndaşlarımızı bu böhtan-larla niyə aldadırlar? Əlbəttə, onların məqsədi aldatmaqdır.

Amma mən yenə bildirirəm ki, Azərbaycanın hər bir yerində kriminogen duruma tam nəzarət olunur. Qeyri-qanuni mitinqlərin qarşısı qətiyyətlə alınır və yerlərdə əhali polisin və digər hüquq-mühafizə orqanlarının qətiyyətli hərəkətlərini çox yüksək qiymətləndirir. Bir arxa-mızda vətəndaşlarımızın, ziyanlarımızın köməyini görürük. Onların böyük əksəriyyəti bu qanunsuzluqları töredənlərə qarşı tədbirlərimizi təqdirəlayıq sayı. Ona görə də biz bundan sonra daha qətiyyətli olacaq və Azərbaycanın heç bir yerində heç kimin ictimai asayışı pozmasına yol verməyəcəyik. Harada belə bir hadisə, qanun pozuntusu, cinayət olacaqsə, mən birmənəli deyirəm, orada cəza da olacaq və kimliyindən asılı olmayaq, ciddi ölçü götürüləcəkdir.

İndi mətbuatda yazırlar ki, Qarabağ qazilərinə qarşı cəza tədbirləri görüldür, Qarabağ mühəribəsinin iştirakçıları tutulublar. Əvvəla, bildirmək istəyirəm ki, Qarabağ mühəribəsinin iştirakçısına kim hüquq veribdir ki, polis orqanına hücum etsin, polisin maşını yandırsın, icra hakimiyyətinin hücum etsin? İkinci bir tərəfdən, axı Qarabağ əllillərinin böyük əksəriyyəti Azərbaycan qanunlarına hörmətlə yanaşan insanlardır. Müsavat, Azərbaycan Demokrat Partiyası, Sosial Demokrat partiyası. Milli İstiqlal Partiyası və onların liderləri Qarabağ əllilləri üçün nə ediblər?

Ölkəmizin Prezidenti Qarabağ əllilləri üçün nə qəder iş görübür. Yüz-lərlə evin, minik maşınının Qarabağ əllillərinə verilməsi, rayonlarda icra ha-

kimiyyəti və hüquq-mühafizə orqanlarının Qarabağ əllilərinə xoş münasibəti, onların problemlərinin həlli ilə bağlı fealiyyəti məgər bəlli deyilmə?

Səkide qarabağ əllilərindən bir neçəsi bu cinayətdə fəal iştirak edibdir. İstintaq gedir. Əgər doğrudan törədilmiş cinayətdə onlar bir-başa iştirak ediblərse, heç şübhə etmirəm ki, məsuliyyətə celb olunma-lıdrılardır və olunacaqlar. Lakin Qarabağ əllilləri adından yenə de möhtə-kirlik etmək, ayrı-ayrı siyasətbazların onlardan öz mənafələri üçün istifadə etməsi uğur götirməyəcək və bu, onlara nəsib olmayacaqdır. Bu-günkü reallıq bundan ibarətdir.

Sual: Məlum olduğu kimi, Bakı kəndlərində də müəyyən qrup adamların narazılığı meydana çıxmışdır. Həmin kəndlərdə baş verənlərin Şəkidəki hadisələrlə əlaqəsi və yaxud oxşarlığı varmı?

Cavab: Dediym kimi, adalarını çəkdiyim partiyalar respublikamızın her yerində qeyri-qanuni hərəkətlərə yol verməklə ölkəmizdə gərginlik yaratmağa çalışırlar. Bakı kəndlərinin bəzilərində də belə cəhdələr edilir. Bildirmək istəyirəm ki, Müsavatdan, ADP-dən əlavə, İslam Partiyasının, Vəhdət Partiyasının ayrı-ayrı üzvləri də qeyri-qanuni mitinqlərin təşkilində iştirak edirlər. Yəni əhalini icazəsiz mitinqlərə səsləyənlər, əsasən, yenə də həmin partiyaların liderləri və üzvləridir.

Burada da əsas məqsəd heç də sosial məsələlərin, problemlərin həlli deyildir, əslində, bu pərdə altında siyasi məqsəd güdüllür. Biz bunu birmənalı olaraq belə qiyəmtəndəndirik. Cünki bu hadisələri təşkil edənlərin siyahısına baxanda, araşdırımda bir daha görürük ki, bunlar heç də əhalinin problemlərini həll etməyi qarşılara məqsəd qoymayıblar. Düzdür, sözde belə deyirlər, çıxışlar edirlər. Amma bizi daxil olan həm əməliyyat məlumatlarından, həm də vətəndaşların müraciətlərindən görünür ki, əslində, bunlar ele Bakının özündə də qarşıqarışlıq yaratmaqla, asayış pozmaqla artıq 5-6 il hökm sürən əmin-amanlığı yenidən pozmağa cəhd edirlər. Bayaq dediyim kimi, harasa hücum etməklə, nə-yisə dağıtmalı Bakı kəndlərində nə qaz, nə də işiq problemini həll etmək olmaz. Düzdür, Bakı kəndlərində belə hadisələr baş verməyibdir. Ədalət namına demək lazımdır ki, bu kəndlərin ağsaqqalları, ziyahları, camaatın böyük əksəriyyəti belə dağidıcı, xuliqanlıq hərəkətlərini qə-tiyətə pişləyir və onların qarşısını hüquq-mühafizə orqanları ilə birlik-də özləri alırlar.

Onlar bildirirlər ki, biz belə hərəkətlərə yol verməyəcəyik. Vətəndaşların mənə müraciətlərindən görünür ki, bəzi adamlar bu kəndlərdə ara qarşıdırmağa daha çox cidd-cəhd edirlər. Bunlar Hacı Cəbrayıldır, onun kürəkəni İbrahimidir. Hacı Zakir, Hacı Hatəm, Tahir Əmirxanoğlu, Qalib Abbasov, Hacı Əliabbas, Əliağa Əsgərov, Rüfət Zeynalov, Samir

Əsgərov, Goradil kəndində Tahir Abdulov və başqları vardır. Ola bilər ki, mən bir neçəsinin adını sadalamadım. Amma hər halda bu kəndlər-dən bizi daxil olan məlumatlardan görünür ki, aranı qarışdırın əsasən bu adamlardır. Mən üzümü onlara tutub deyirəm: siz elə etməyin ki, hər hansı bir ağır cinayet baş versin. Ondan sonra təşkilatçı kimi, şübhəsiz ki, sizin özünüz qanun, məhkəmə qarşısında cavab verməli olacaqsınız. Mən vətəndaşlarımıza müraciətlə deyirəm ki, belə adamlardan uzaq gəzsinlər. Bu cür adamların təbliğatına, sırrın dilinə uymasınlar. Çünkü onların öz şəxsi məqsədləri vardır və bunun üçün düşünürələr.

Sual: Cənab nazir, müxalifə liderləri hesab edirlər ki, belə iğtişa-ler baş verən zaman daxili qoşunların imkanlarından istifadə etmək qa-nunsuzdur. Buna sizin münasibətiniz necədir?

Cavab: Əvvəla, qoy o liderlər gedib daxili qoşunlar haqqında qanunu oxusunlar. O qanunda çox aydın yazılıbdır ki, ölkədə kütləvi iğtişaşlar baş verərsə, qanun pozuntuları geniş miqyas alarsa və yerli polis orqanlarının qüvvəsi ilə belə hadisələrin qarşısını almaq mümkün olmazsa, bu halda daxili qoşun nazirliyin və yaxud daxili qoşunların komandanının rəyi ilə həmin hadisələrə müdaxilə etməyə nəyinki borcludur, həm də bu, onun birbaşa vəzifəsidir. Ona görə də Şəkidə ictimai asayışin pozulması vaxtı daxili qoşunun oraya göndərilməsi tamamilə qanuna uyğundur və daxili qoşun orada öz vəzifə borcunu, men deyərdim ki, çox qəhrəmanlıqla, cəsarətlə yerinə yetiribdir, bunun ödəsindən gəlibdir.

Mən xalqımıza, bütün ziyalılarımıza, Azərbaycanın gələcəyi olan gənclərimizə, din adamlarına, eyni zamanda hüquq-mühafizə orqanlarının bütün əməkdaşlarına ictimai asayışin qorunmasına, ölkəmizdə əmin-amanlığın bərpə olunmasına və məhkəmləndirilməsində göstərdikləri fəaliyyətə görə öz dərin təşkkür və minnətdarlığımı bildirirəm. Sizi əmin edirəm ki, gələcəkdə də Azərbaycanda daxili sabitliyin qoru-nub saxlanması, ictimai asayışin pozulmasına yol verməmək üçün əli-mizdən gələni əsirgəməyəcəyik. Belə cinayətkar cəhdələr olarsa, bunla-rın qarşısı qanunun gücü ilə qətiyyətə alınacaqdır.

AzərTAC
"Azərbaycan" qəzeti, 25 noyabr 2000-ci il

3. XALQIN ETIRAZ SƏSİ

3.1. ŞƏKİ CAMAATI NƏ DEYİR?

**Şəki Təhsil Şöbəsi işçilərinin Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti möhtərəm Heydər Əliyevə**

MÜRACİƏTİ

Surəti:

Baş prokuror cənab Z.Qaralova,

Daxili işlər naziri cənab R.Usubova,

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab Ə.Məmmədova.

Möhtərəm cənab Prezident!

Tariximizin belə çətin, məsuliyyətli, eyni zamanda son dərəcə şərflı mərhələsində respublikamıza Sizin kimi müdrik və təcrübəli dövlət xadiminin rəhbərlik etməsi bizi ürkədən sevindirir. 1993-cü ildən bəri Sizin apardığınız uzaqgören daxili və xarici siyaset nəticəsində respublikamızda müstəqillik və dövlətçilik bərqərar olmuş, müstəqil dövlətimiz Konstitusiyası qəbul edilmişdir.

2000-ci il noyabrın 5-də müstəqil respublikamızın tarixində 2-ci dəfə parlament seçkiləri demokratik, azad və sivil qaydada həyata keçirilmişdir. Xalqımız öz iradəsini eks etdirərək inandığı, güvəndiyi insanlara və siyasi qüvvələrə səs vermişdir. Lakin hələ seçkilərdən əvvəl öz müvaffeqiyətlərinə inanmayan müxalifət və düşmən dəyişmanına su töken qüvvələr seçkilərdəki məğlubiyyətləri ilə barışmaq istəməmiş, müxtəlif qeyri-sivil metodlarla seçkilərin demokratik keçirilməsi fikrinin üstünə kölgə salmağa cəhd etmişlər.

Təəssüf ki, müxtəlif partiyaların çağırışı ilə Respublikamızın müxtəlif bölgələrində 2000-ci il noyabrın 18-də baş tutmuş mitinqlər Şəki şəhərində müəyyən qüvvələrin maraqları ucbatından iğtişəş həddinə, dağıntılara getirib çıxartmışdır.

Cox hörmətli Prezident!

Biz əminik ki, seçkilərdə məğlubiyyətə uğraması ilə barışmayan, müxtəlif qüvvələrin, onların dəyişmanına su töken qüvvələrin qaldırıldığı hay-küyü Siz demokratik qaydada, Azərbaycan qanunlarının tələbləri baxımından həll edəcəksiniz. Mitinglər zamanı baş vermiş iğtişəşlərə səbəb olan hərəkətləri pisləyir və bu hadisələrə səbəb olan əsl baişkarların tapılıb cəzalandırılmasını zəruri hesab edirik.

Möhtərəm Prezident!

Şəkinin təhsil işçiləri Sizin ədalətli qərar qəbul edəcəyinizə inanır, dövlətimizin qüdrəti, xalqımızın xoş gələcəyi naminə Sizə uzun ömr, cansağlığı arzulayıraq.

Şəkinin 4200 nəfər təhsil işçisinin adından:

M.Yusifov,

Şəki Şəhər Təhsil Şöbəsinin müdürü.

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Surəti:

Daxili işlər naziri cənab R.Usubova.

Möhtərəm Prezident!

Şəki Meşə Təsərrüfatının işçiləri Şəkidə 18 noyabr 2000-ci il tarixdə törədilmiş kütləvi iğtişəşləri qətiyyətələ pisləyir. Müsavat, AMİP, ADP kimi bir sıra müxalif partiyaların nümayəndələrinin bu hərəkətlə-

rini cinayətkar bir hal kimi qiymətləndirir. Həmin anlarda biz hörmətli icra başçısı Əşref Məmmədovun ətrafında six birləşərək Sizin yerdidiyiniz siyasetə, dövlətçiliyimizə xor baxan qüvvələrə qarşı çıxmışıq.

Sizdən xahiş edirik ki, belə partiyaların ləğv edilməsi barədə fikirleşəsiniz. Biz Sizə və yerli iqtidara güvənir, apardığınız siyaseti bəyənir və daim dəstəkləyirik.

*Kollektivin üzvləri adından:
Cabbar Hacıbalayev,
təsərrüfatın direktoru.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Şəki rayonu Turan qəsəbəsində yerləşən və fəaliyyət göstərən "Turan" kəndli fermər təsərrüfatının 75 nəfər üzvləri adından tələb edirik ki, noyabrın 18-də Şəkidə baş verən hadisələrin təşkilatçıları olan bir qrup cinayətkarlar haqqında ciddi tədbirlər görülsün ki, gələcəkdə bir daha belə hadisələr baş verməsin. Bunu da deməyi özümüzə borc bilirik ki, Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Əşref Məmmədov Şəkidə xalqın hörmətini qazanmış ən nüfuzlu şəxsdir. O, Şəkidə işlədiyi dövrə rayon üçün çox işlər görmüşdür.

Əziz Prezidentimiz!

Sizdən və ölkənin digər rəhbərlərindən xahiş edirik ki, bu hadisələrdə Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısını və rayonun hüquq-mühafizə orqanlarını müdafiə edəsiniz. Hadisənin təşkilatçıları olan müxalifə partiyalarının rəhbərləri və onlara qoşulan bir qrup mafiozlar haqqında ciddi ölçü götürülməsi təmin edilsin.

*Cavanşir Qurbanov,
Turan qəsəbəsi*

ŞƏKİ ŞƏHƏR İCRA HAKİMİYYƏTİNİN BAŞÇISI CƏNAB Ə.MƏMMƏDOVA

Biz - Şəki kənd bələdiyyəsi 11 və 18 noyabr tarixlərində Şəkidə baş vermiş zorakılıqları pisləyir və onun iştirakçılarını lənetləyirik. Zorakılığın iştirakçıları qrupundan və partiyallığından asılı olmayaraq qanun qarşısında cavab verməli, cinayətkarlar cəzalandırılmalıdır. Biz bütün bunları Sizin rayonda apardığınız uğurlu iqtisadi və siyasi inkişaf xəttini gözü götürməyen qüvvələrin bəd əməlləri kimi qiymətləndirir və Sizin haqq işinizi müdafiə edirik.

M.Sadıqov,

Şəki kənd bələdiyyəsinin sədri

BAKİ ŞƏHƏRİ, AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Möhtərəm cənab Prezident!

Şəkidə iğtişaşlar törenməsi bütün şəhər sakinləri kimi, biz – poçtamət işçilərini də qəzəbləndirmiş və bizdə ciddi narazılıq hissi doğurmuşdur. Yalnız şəhər icra hakimiyyəti rəhbərliyinin son dərəcə təmkinli və məqsədönlü mövqeyi hadisələrin bütövlükdə nəzaretdə saxlanılmasına imkan vermişdir. Biz Sizin müdrik siyasetinizi və Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti rəhbərliyinin mövqeyini müdafiə edir və Sizi əmin edirik ki, ictimai sabitliyin hər hansı formada pozulması hallarına qarşı barışmaz mövqə tutacaq və əmin-amanlığın bərpası namənə əlimizdən gələni əsirgəməyəcəyik.

*Şəki Şəhər Poçtamətinin kollektiv adından
C.Nəbiyev.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Surəti:

Daxili işlər naziri cənab R.Usubova.

Cox hörmətli Prezident!

5 noyabr Milli Məclisə seçkilər Şəkidə yüksək səviyyədə keçmişdir. Seçkilərdə uduzan müxalif partiyalar bəzi qara qüvvələrlə birləşərək mitinqlər təşkil etmiş və cinayət əməli töretmişlər.

Kollektivimiz həmin cinayəti töretmış şəxslərin araşdırılaraq cəzalandırılmasını tələb edir.

V.Ramazanov,
Səhər mənzil istismar sahəsinin rəisi.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ BAŞ PROKURORU CƏNAB Z.QARALOVA

"Şəki-Evtikmə" ATSC-nin kollektivi 18 noyabr 2000-ci ildə Şəki şəhərində baş vermiş hadisələri pisleyir və bu hadisələri törədənlər haqqında ciddi tədbir görməklə qanuni cəza verilməsini tələb edir.

Kollektiv adından
Məmmədov,
ATSC-nin sədri.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Möhtərəm cənab Prezident!

Şəkidə 18 noyabrda baş vermiş hadisələri kollektivimiz qətiyyətlə pisleyir və dağıcı müxalifətin zorakı hərəkətlərinin qarşısının alınmasını zəruri hesab edir.

Biz yerli iqtidara və Sizə inanır, şəhər icra hakimiyyətinin ətrafında daha sıx birləşəcəyimizə Sizi əmin edirik.

Hörmətlə:
A.Yusifov,

Səki Səhər İnternat Məktəbinin direktoru.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Surəti:

Daxili işlər naziri cənab R.Usubova.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə 2000-ci il noyabrın 5-də keçirilən seçkilər zamanı bir sıra siyasi partiyalar xalqın etimadını qazanmamış və meglubiyətə uğramışlar. Həmin siyasi partiyalar və digər pozucu qüvvələr rayon ərazisində daima siyasi sabitliyi pozmağa cəhd göstərmişlər. Şəki şəhərində noyabrda baş vermiş hadisə də onların dövlətçiliklərimizə qarşı çıxdıqlarını, siyasi sabitliyin pozulması üçün hər cür qanunsuz hərəkətlərə yol verdiklərini bir daha sübut etdi.

Şəki şəhərində noyabrın 18-də baş vermiş hadisəni kollektivimiz qətiyyətlə pisleyir. Hadisəni törədənlər barədə qanunçuluğun tələblərinə uyğun ciddi tədbir görəlməsini Sizdən xahiş edirik.

E.Abduləlimov,
Şəki Nəqliyyat Departamentinin rəisi.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Kollektivimiz noyabrın 18-də Şəkidə törədilmiş kütləvi iğtişaşları bir qrup pozucu qüvvələrin və müxtəlif partiyaların cinayətkar əməli kimi qiymətləndirir və qətiyyətlə pisleyir.

Həmin qüvvələr Sizin və yerli iqtidarin əldə etdiyi böyük nailiyyətləri görmək istəmir. Hər vasitə ilə dövlətçiliyimizə zərbə vurmağa çalışırlar. Hadisələr zamanı biz fəaliyyətini daim ürəkdən bəyəndiyimiz şəhər rəhbərliyinin ətrafında olmuşuq.

Bundan sonra da dövlətçiliyimiz naminə yerli iqtidarin və Sizin ətrafinizda six birləşəcəyimizi bəyan edirik.

*Hörmətlə,
Musiqi texnikumunun müəllim
və tələbələri adından:
T. Hüseynov,
Texnikumun direktoru.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçirilmiş seçkilər zamanı xalqın etimadını qazanmayan bir sıra partiyalar öz möğlubiyyətlərinə siyasi don geydirməklə ölkədə sabitliyi pozmağa cəhd göstərirler.

Noyabrın 18-də Şəki şəhərində baş vermiş hadisə bir daha sübut etdi ki, onların bu cür hərəkətləri dövlətçiliyimizə qarşı çıxmışdan başqa bir şey deyildir. Biz bəyan edirik ki, müdrik siyasetçi, respublikamızın Prezidenti Heydər Əliyevin xarici və daxili siyasetini ürəkdən bəyənir və dövlətçiliyimizin qorunması üçün səyimizi əsirgəmirik.

Noyabrın 18-də Şəki şəhərində baş vermiş hadisə bizi də ciddi narahat etdiyindən bu hadisəni töredənlər barəsində qanunun tələblərinə uyğun təcili tədbirlər görməyinizi Sizdən xahiş edirik.

*Hörmətlə:
Azərbaycan Respublikası BUSB-nin
Şəki filialının kollektivi.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Möhtərem Prezidentimiz!

Kollektivimiz noyabr ayının 18-də Şəkidə töredilmiş kütləvi iğtişaşları müxtəlif partiyaların və bir qrup pozucu qüvvələrinin çirkin əməli kimi qiymətləndirir və qətiyyətlə pisləyir. Həmin qüvvələr Sizin və yerli iqtidarin əldə etdiyi nailiyyətləri görmək istəmir, hər vasitə ilə dövlətçiliyimizə zərbə vurmağa çalışırlar.

Siz əmin ola bilərsiniz ki, o ağır zamanlarda bizlər hörmətli icra başçımız Əşrəf Məmmədovun ətrafında six birləşərək dövlətçiliyimizə xor baxan qüvvələrə qarşı çıxmışq. Bu qüvvələr bilməlidirlər ki, Azərbaycanın müstəqilliyi əbədidir, sarsılmazdır. Bundan sonra da dövlətçiliyimiz naminə Sizin və yerli iqtidarin ətrafında six birləşəcək və Sizin qarşıya qoymuşunuz vəzifələrin həyata keçirilməsi yolunda qüvvəmizi əsirgəməyəcəyik.

*Şəkinin 2000 nəfərdən artıq səhiyyə işçiləri adından:
Lətif Əsgərov,
Şəki MRX-nin baş həkimi.*

AZƏRBAYCAN EA ŞƏKİ REGIONAL ELM MƏRKƏZİ KOLLEKTİVİNİN ŞƏKİ ŞƏHƏR İCRA HAKİMİYYƏTİNƏ 18 NOYABR HADİSLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR

M Ü R A C İ Ə T İ

18 noyabr Şəkidə keçirilən mitinq zamanı baş verən hadisələr nəinki bütün şəkilərin, eyni zamanda respublika əhalisinin, ictimaiyyətin çox ciddi narazılığına səbəb olmuşdur.

Demokratiya və zorakılıq bir-birilə əks qütbə dayanan, bir-birinin ziddinə olan anlayışlardır. Dövlətin idarəciliyinə, inzibati orqanlara, vətəndaşlara, dövlət məmurlarına qarşı əl qaldırmaq, zorakılıq etmək, nəyisə vurub dağıtmak, yandırmaqla heç bir problemi həll etmək mümkün

deyil. Ona görə də hadisələrin obyektiv şəraitdə araşdırılıb tədbir görülməsinə xahiş edirik.

*Şəki Regional Elm Mərkəzinin kollektivi adından
Zəkəriyyə Əlizadə,
mərkəzin rəhbəri, elmlər doktoru, professor.*

❖

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Hörmətli cənab Prezident!

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin 5 noyabr 2000-ci il tarixdə demokratik prinsiplərə tam uyğun şəkildə keçirilmiş seçkilərdə açıq-əşkar məglubiyyətə uğrayan bəzi müxalifət partiyaları, xüsusilə, Müsavat partiyası öz məglubiyyətlərini ört-basdır etmek məqsədi ilə qanunsuz mitinqlər keçirir və pozucu hərəkətləri ilə ölkədəki mövcud ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa cəhd göstərirler.

Cox acınacaqlı bir haldird ki, həmin qaragürühü ünsürlər öz iyrənc niyyətlərini həyata keçirmək məqsədi ilə kriminal elementlərdən də istifadə etmişlər. Belə ki, həmin qüvvələr 11 və 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki şəhərində qanunsuz mitinqlər təşkil etməklə kütləvi iğtişaşlar törətmışlər.

Şəki ictimaiyyəti bu məkrli, iyrənc niyyətli, pozucu ünsürlərin hərəkətlərini pisləyir və onların qanun qarşısında cavab vermələri tələbini irəli sürür.

Tarix boyu dövlətçiliyimizə sadiq qalan Şəki camaati bu gün də Azərbaycanın dövlətçiliyinə qarşı yönəldilmiş hər bir siyasi aksiyani pisləyir və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin yürütdüyü daxili və xarici siyaseti bəyənir.

*Şəki ziyyətləri adından
V.Salmanov.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Surəti:

Daxili işlər naziri cənab R.Usubova

Məktəbimizin Sizin daxili və xarici siyasetinizi ürkəndən bəyənən çoxsaylı kollektivi bəyan edir ki, 11 və 18 noyabr 2000-ci il tarixdə radikal müxalifətlə birləşən cinayetkar ünsürlərin birgə pozucu fealiyyətləri Şəki əhlinin, o cümlədən ziyyəllərin kəskin etirazına səbəb olmuşdur. Sabitliyimizi pozan, dövlət orqanlarının normal fealiyyətinə mane olan bu ünsürlərə qarşı qanunun bütün gücü ilə tədbir görülməsini Sizdən xahiş edirik.

Elsad Məhərrəmov,

*Şəhər 7 sayılı orta məktəbin direktoru
(160 nəfərdən ibarət kollektiv adından).*

❖

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Hörmətli cənab Prezident!

Biz - şəhid anaları 11 və 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki şəhərində qanunsuz mitinqlər təşkil etməklə kütləvi iğtişaşlar törətmış bəzi müxalif partiyaların, xüsusilə, Müsavat partiyası üzvlerinin və kriminal elementlərin pozucu hərəkətlərini pisləyir və onların qanun qarşısında cavab vermələrini tələb edirik.

Hörmətli cənab Prezident!

Ümumiyyətlə, biz - Şəki camaati Azərbaycan dövlətçiliyinə qarşı yönəldilmiş hər hansı bir siyasi aksiyani pisləyir və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin, onun komandasının yürütdüyü daxili və xarici siyaseti bəyənirik.

Şəhid anaları adından:

N.Qəhrəmanova,

Azərbaycan Respublikası

Şəhid Anaları Mərkəzi Şəki şöbəsinin sədri.

❖

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Surəti:

Azərbaycan Respublikasının baş prokuroru cənab Z.Qaralova

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri cənab R.Usubova

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisine 2000-ci il noyabrın 5-də keçirilən seçkiler zamanı bir sıra siyasi partiyalar xalqın etimadını qazanmamış və möglubiyətə uğramışlar. Bundan sonra həmin partiyalar və digər pozucu qüvvələr ölkədə daim siyasi sabitliyi pozmağa cəhd göstərmişlər.

Şəki şəhərində noyabrın 18-də baş vermiş hadisə də onların dövlətçiliyimizə qarşı çıxdıqlarını, siyasi sabitliyin pozulması üçün hər cür qanunsuz hərəkətlərə yol verdiklərini bir daha sübut etdi. Həmin gün onlar Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin və şəhər polis şöbəsinin inzibati binalarını daş-qalaq etmiş, qapı və pəncərələri sındırmış, polis işçilərinə xətər yetirmişlər.

Şəki Telekommunikasiya Qoşağının kollektivi Şəki şəhərində noyabrın 11 və 18-də baş vermiş hadisələri pişləyir, hadisəni törədənlər barədə qanunçuluğun tələblərinə uyğun ciddi tədbirlər görülməsini Sizdən xahiş edir.

Şəki Telekommunikasiya Qoşağının kollektivi adından

*Məhəmməd Əhmədov,
Şəki Telekommunikasiya Qoşağının rəisi.*

**ŞƏKİ ŞƏHƏR İCRA HAKİMİYYƏTİNİN BAŞÇISI,
QARDAŞIM ƏŞRƏF MƏMMƏDOVA**

Sizin rayonda baş veren xoşagelməz hadisələrdə mərdlik və böyük şücaət göstərdiyinizə görə təbrik edirəm. Sizə uzun ömür, cansağlığı arzulayıram.

*Qaziəhməd Həsənov,
Quba, Budut kəndi.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə 2000-ci il noyabrın 5-də keçirilən seçkiler zamanı xalqın etimadını qazanmamış bir sıra siyasi partiyalar öz möglubiyətərənən siyasi don geydirməklə sabitliyi pozmağa cəhd göstərirlər. Noyabrın 18-də Şəki şəhərində baş vermiş həmin hadisə bir daha sübut etdi ki, onların bu cür hərəkəti dövlətçiliyimizə qarşı çıxmada başqa bir şey deyildir.

Biz - Şəki Şəhər Əhalinin Sosial Müdafiə Mərkəzinin kollektivi müdrik siyasetçi, Respublikamızın Prezidenti H.Əliyev cənablarının xərici və daxili siyasetini ürkədən bəyənir və daim dövlətçiliyimiz qorunması üçün səyimizi əsirgəmirik. Noyabrın 18-də Şəki şəhərində baş vermiş hadisə bizi de ciddi narahat etdiyindən bu hadisəni törədənlər barəsində qanunçuluğun tələblərinə uyğun təcili tədbirlər görməyinizi Sizdən xahiş edirik.

*S.Mehdiyev,
Şəki ƏSMM-nin direktoru.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Möhtərəm Prezident!

Bütün Azərbaycan xalqı kimi, şəkililər də Sizin siyasi və iqtisadi sahədə apardığınız islahatları ürkədən bəyənir və dəstəkləyirlər. 5 noyabr 2000-ci il tarixdə ölkə parlamentinə keçirilən seçkilər bunu bir daşa sübut etdi.

Ancaq bu sahədəki işlərə qərəzli mövqedən yanaşan bir qrup müsavatçı və digər müxalif ünsürlərin texribat xarakterli hərəkətləri 18 noyabr 2000-ci ildə Şəkidə xoşagelməz hadisələrə səbəb oldu.

Şəkinin və şəkililərin ədəb-ərkanına sığmayan bu qeyri-qanuni hadisələrə yol verənlər haqqında tədbirlər görülməsini xahiş edirəm.

*Hörmətlə:
Qüdrət Babayev,
Şəki şəhər, S.Rəhman küçəsinin sakini.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENT APARATINA

Surəti:

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri cənab R.Usubova

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab Ə.Məmmədova

"Azadlıq" qəzeti 30.11. 2000-ci il tarixli sayında çılpaq şəkillərini dərc etdirən Gülxar Paşayeva Şəkidə yaşamasına baxmayaraq əslinde Müsavat Partiyasının sədri İsa Qəmbərovun müavini Arif Hacıyevin yaxın qohumu kimi tanınır. O, gəncliyindən əxlaqsız kimi ad çıxarıb. Onun Şəki polisində döyülməsi barədə qaldırdığı çığır-bağır şər və böhtandır.

N.Abbasov,
Şəki şəhər Nakam küçəsindəki 66 sayılı evin sakini.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri cənab R.Usubova.

2000-ci il noyabrın 5-də Milli Məclisə keçirilmiş seçkilər zamanı xalqın etimadını qazanmayan bir sıra siyasi partiyalar noyabrın 18-də Şəki şəhərində dövlətçiliyimizə qarşı qanunsuz hərəkətlər etmiş, ictimai asayışi pozmuşlar.

Biz - Şəki Şəhər Əmlak Şöbəsinin işçiləri möhtərem Prezidentimiz cənab H.Əliyevin xarici və daxili siyasetini dəstəkləyir, dövlətçiliyimizin qorunması namına səyimizi əsirgəmərik.

Bu hadisəni törədənlər barəsində təcili tədbirlər görməyinizi Sizdən xahiş edirik.

Aydın Xəlilov,
Dövlət Əmlak Nazirliyinin Şəki Şəhər Şöbəsi.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Möhtərem Prezident!

Noyabrın 11 və 18-də Şəkida baş vermiş hadisələr bizi kədərləndirdə özümüzü itirmədik. Sizin tövsiyyələrinizi rəhbər tutaraq mərasından çıxmış hadisələrin qarşısını aldıq. Dövlətçiliyimizi qorumaq üçün Sizin etrafınızda daha six birləşəcəyimizə əmin ola bilərsiniz.

19 sayılı orta məktəbin 75 nəfəri əhatə
edən müəllim kollektivi adından:
U.Hüseynova,
məktəbin direktoru.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DAXİLİ İSLƏR NAZİRİ CƏNAB R.USUBOVA

Respublika Milli Məclisinə noyabrın 5-də keçirilmiş seçkilərin nəticələrindən narazı qalan bir sıra siyasi partiyalar əhali adından çıxış etməklə iqtis於是lar törətmış, icazəsiz mitinqlər keçirmişlər. Noyabrın 18-də şəhərdə baş vermiş hadisələr zamanı dövlətçiliyimizə qarşı çıxılmış, qanunsuz hərəkətlərə yol verilmişdir.

Kollektivimiz hörmətli Prezidentimiz H.Əliyev yoldaşın daxili və xarici siyasetini ürəkdən bəyanır və dəstəkləyir. 18 noyabrda baş vermiş hadisələrdən ciddi narahat olduğumuzu bildirir və məsələlərin araşdırılaraq təqsirkarların cəzalandırılmasını xahiş edirik.

L.Əliyev,
Şəki Şəhər Statistika İdarəsinin rəisi.

**SƏKİ ŞƏHƏR İCRA HAKİMİYYƏTİNİN BAŞÇISI
CƏNAB Ə.MƏMMƏDOVA**

MÜRACİƏT

Biz 2000-ci il noyabrın 18-də Şəki şəhərində Müsavat, AMİP, AXCP, ADP və digər müxalif partiyaların rayon təşkilatlarının rəhbər-lərinin bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı, yardımı ilə icra hakimiyyəti və polis şöbəsi qarşısında asayışin kütłəvi şəkildə pozulmasına götürib çıxaran iğtişaşları pisləyir və cinayətin təşkilatçılarına nifretimizi bildiririk.

*Hörmətlə,
Kollektiv adından: Ə.Mahmudov,
Şəhər 2 sayılı orta məktəbin direktoru.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
MÖHTƏRƏM HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Surəti:

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri cənab R.Usubova.

Məlumdur ki, noyabrın 18-də Şəkida keçirilən mitinqdə müxalif partiyalar ilə pozucu qüvvələr birləşərək iğtişaşlar törətmış və sabitliyi pozmuşlar.

Biz hüquq-mühafizə orqanlarından baş verən qanun pozuntularının aşadırılaq aramızdakı pozucu şəxslərin hüquqazidd hərəkətlərinin müəyyənləşdirilməsini və onların qanuni yolla cəzalandırılması üçün tədbirlər görülməsini isterdik.

Kollektivimizin üzvləri müdrik siyasetçi, möhtərəm Prezidentimiz H.Əliyev cənablarının xarici və daxili siyasetini ürkəndən bəyənirlər. Dövlətçiliyimizin qorunması üçün öz səyimizi və bacarığımızı əsirgəməyəcəyimizə söz veririk.

*Toğrul adına "Şəki-Tütün" ATSC-nin kollektivi adından:
Mahir Rəcəbli,
idarə heyətinin sədri.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB H.Ə.ƏLİYEVƏ**

Surəti:

Daxili işlər naziri cənab R.Usubova.

Bir sıra müxalif partiyaları noyabrın 18-də Şəkidə keçirdikləri icazəsiz mitinqdə radikal qüvvələrlə birləşərək şəhərdə sabitliyin pozulmasına nail olmuşlar.

Beynəlxalq Bankın Şəki filialının kollektivi müdrik siyasetçi, möhtərəm Prezidentimiz cənab H.Ə.Əliyevin xarici və daxili siyasetini ürkəndən bəyənərək dövlətçiliyimizin qorunması üçün səylərini əsirgəmir.

Sizdən xahişimiz budur ki, bu hadisələri törədənlərə qarşı qanuna uyğun şəkilde təcili tədbirlər görsüniz.

Beynəlxalq Bankın Şəki filialının kollektivi.

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

18 noyabrda Şəkida baş verən qanunazidd hərəkətlər bizi təessüf-ləndirərə də dövlətçiliyimizə və Sizə güvənərək özümüzü itirmədik. Şəhər rəhbərliyinin qətiyyəti ilə birlikdə məcrasından çıxmış hadisələri düz yola sala bildik.

Biz Sizə və yerli iqtidara güvənib dövlətçiliyimizi qorumaq üçün şəhər icra hakimiyyətinin ətrafında daha sıx birləşəcəyik.

*Hörmətlə:
Əyyam Məmmədli,
Şəhər 18 sayılı orta məktəbin direktoru.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Cənab Prezident!

Noyabrın 18-də Şəkidə baş vermiş məlum hadisələr kollektivimizi kədərləndirərək dövlətçiliyimizə və Sizə güvənərək özümüzü itirmədik. Bütün bu hərəkətləri pisləyir və şəhər rəhbərliyinin ətrafında daha six birləşcəyimizi bəyan edirik.

*Şəki Litseyinin kollektivi adından:
Arif Əzimli.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İCRA APARATINA

Surəti:

Respublika Daxili İşlər Nazirliyinə

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinə

Şəki "Mətbuatıyımı" şöbəsinin kollektivi 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəkidə müxalif partiyaların təşkilatçılığı və bəzi mafioz qurumların yardımı ilə təşkil etdikləri, dövlət əleyhinə yönəldilmiş iğtişaşlara görə ürəkdən kədərlənir və təəssüf hissi keçirir. Bunu qeyd etməyi özümüze borc bilirik ki, Milli Məclisə tam demokratik prinsiplər əsasında və şəffaf keçirilmiş seçkilər Azərbaycan dövlətçiliyinə xalqın inamının sarsılmaz olduğunu sübut etdi. Real məğlubiyyətini dərk etməyənlər in-di seçkilərin yekunlarını kölgə altına salmağa cəhd göstərməklə xalqı çasdırmaq istəyirlər. Lakin xalq müdrik sözünü deyərək ən layiqli namizədlərə və xalq rəhbəti qazanmış partiyaya səs vermişdir. Şəkidə sağlam qüvvələr istənilən qədərdir. Sizin və rayon rəhbərliyinin yeritdiyi siyaseti ürəkdən bəyənlirlər.

*Kollektiv adından:
Ə.H.Əkbərov.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

2000-ci il noyabrın 18-də Şəki şəhəri ərazisində baş vermiş qeyri-qanuni hadisələr Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondu Şəki Şəhər Şöbəsi kollektivini də qəzəbləndirmişdir. Belə hadisələr kollektivimiz tərəfindən respublikamızın dövlətçiliyinə, suverenliyinə qarşı yönəldilmiş təxribat kimi qiymətləndirilir və Sizdən günahkarların cəzalandırılmasını xahiş edirik.

*R.Musayev,
DSMF Şəki Şəhər Şöbəsinin müdürü.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

Möhtərəm cənab Prezident!

Məktəbimizin kollektivi Sizin mənali ömrünüzü xalqa həsr etməkdə olduğunuzu görür və Sizə güvənir. Sizin Vətənə və xalqa hədsiz məhəbbətiniz bizi ürəkdən sevindirir və doğma Azərbaycanımızın yüksəlişini gözü götürməyənlərə qarşı amansız olmağa sövq edir.

Təəssüf ki, noyubarın 18-də onların məkrli əməllərinə Şəki şəhərində də təsadüf edildi. Biz müəllimlər yeniyetmə və gənclərin bu işə müxtəlif yollarla cəlb edilməsini, xüsusilə dözlənməz hal kimi qiymətləndiririk.

Möhtərəm Prezident!

Sizi bir daha əmin edirik ki, irəliləyişimizə mane olmaq istəyən bütün qüvvələrə qarşı qətiyyətli olacaqıq.

*Kollektiv adından:
A.Həmidov,
Şəhər 11 sayılı məktəbin direktoru.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Respublikamızın bütün demokratik ictimaiyyəti kimi, Şəki Neft Bazasının kollektivi də bir qrup admanın Şəkide törətdiyi iğtişaşları qanunazidd hərəkət kimi qiymətləndirir və bu iğtişaşın təşkilatçılarını Şəki əhalisinin adına ləkə hesab edir. Biz təqsirkarların arasdırılaraq qanunlarımıza uyğun şəkildə cəzalandırılmasını xahiş edirik. Biz bütün respublika ictimaiyyətinin diqqətini bir qrup şəxsin töretdiyi antikonstitusion hərəkətin Şəki rayonunun bütün əhalisinin deyil, həmin hadisələri töredən bir qrupun hərəkəti olmasına yönəldir və şəkililərin dövlətciliyimizin tərəfində olduğunu bir daha bəyan edirik.

*Hörmətlə,
Kollektiv adından:
N.Növbərov*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Surəti:

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri cənab R.Usubova

Şəki Şəhər Maliyyə İdarəsinin kollektivi müdrik siyasetçi, respublikanın Prezidenti cənab Heydər Əliyevin xarici və daxili siyasetini ürkədən bəyənir və dövlətciliyimizin qorunması üçün səyimizi əsirgəmirik.

Noyabrın 18-də Şəki şəhərində baş vermiş qeyri-qanuni hadisə bizi də ciddi narahat etdiyindən onu törədənlər barəsində qanunçuluğun tələblərinə uyğun tedbirler görmənizi Sizdən xahiş edirik.

*Hörmətlə,
Kollektiv adından:
R. Abdulhəmidov.*

**ŞƏKİ ŞƏHƏR İCRA HAKİMİYYƏTİNİN BAŞÇISI
CƏNAB Ə.MƏMMƏDOVA**

MÜRACİƏT

Çox hörmətli, tələbkar, təvazökar icra başçımız!

Pedoqoji kollektivimiz Sizin öten müddət ərzində gördüğünüz işləri yüksək qiymətləndirir. İstər aqrar bölməyə, istər sənayeyə, istərsə də xalq təhsilinin inkişafına daim diqqətlə yanaşdığınıizi yaxşı başa düşürük.

Əhalinin sosial güzəranının yaxşılaşlığı bir dövrə bəzi müxalif partiyalar mafioz qruplarla birləşib qeyri-qanuni küçə yürüşlərinə çıxaraq bir sırə təxribatlar törətmış, xuliquanlıq hərəkətləri etmiş, dövlət və sosial obyektlərə ziyan vurmuşlar.

Kollektivimiz bundan hiddətlənərək təcili ümumi yığıncaq çağırılmış və bu məsəleyə öz münasibətini bildirmişdir. Biz həmin hadisələri törədənlərin cezalarına çatmalarını qətiyyətə tələb edirik.

750 nəfərə yaxın müəllim və şagird kollektivimiz, valideynlər adından Sizi - indiki iqtidarı əmin edirik ki, şagirdlərə yüksək təlim-tərbiyə verməklə Sizin etimadınızı doğruldacaqıq.

*Hörmətlə:
İ.Surxayev,
Şəhər 5 sayılı orta məktəbin direktoru.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Surəti:

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroruna

Cənab Prezident!

Son vaxtlar Şəkide müxalifət və mafioz qüvvələrin törətdiyi qanunsuz hərəkətlər məni də əsəbləşdirmişdir. Belə qanunsuzluqlara son qoymağınızı tələb edirik.

*N.Rəsulov,
Şəki şəhər sakini.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB H.Ə.ƏLİYEVƏ**

Surəti:

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri cənab R.Usubova

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə noyabrın 5-də keçirilmiş seçkilər zamanı xalq tərəfindən dəstəklənməyen bir sıra siyasi partiyalar öz möglubiyyətlərinə siyasi don geydirməklə sabitliyi pozmağa cəhd göstərirlər. Noyabrın 18-də Şəki şəhərində baş vermiş həmin hadisə bunu bir daha sübut etdi.

Biz ticarət departamentinin kollektivi bu hadisəni törədənlər barədə qanunçuluğun təhləblərinə uyğun şəkildə təcili tədbirlər görülməsini Sizdən xahiş edirik.

*Kollektiv adından:
S.Hüseynov.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

18 noyabr hadisələri kollektivimizin də qəzəb və hiddətinə səbəb olmuşdur. Dövlətçiliyimizin qorunması və möhkəmləndirilməsi istiqamətində əlimizdən gələni etməyi özümüzə borc bilirik.

*B.Baxışov
Şəhər 3 sayılı məktəbin direktoru.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
MÖHTƏRƏM HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəkidə bir qrup dağıdıcı qüvvələrin təhrici və iştirakı ilə mitinq keçirmək adı altında baş vermiş iqtisəşlərlə bağlı Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinə, polis şöbəsinə edilmiş hücumları Şəki aşısaqqalları qətiyyətlə pisləyir, mövcud iqtidara, dövlətçiliyimizə və xalqımıza qarşı düşməncilik aksiyası hesab edirlər. Biz aşısaqqallar belə ünsürlərin, dağıdıcı müxalifet qüvvələrinin araşdırılub əsl günahkarların üzə çıxarılmasını və onların müqəddəs qanunlarımıza əsasən cəzalandırılmasını xahiş edirik.

*Vahid Qəniyev,
Şəki Aşısaqqallar Şurasının sədri,
Respublika əhəmiyyətli fərdi təqaüdçü.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB H.ƏLİYEVƏ**

Möhtərəm Prezident !

Şəkidə baş vermiş hadisələr kollektivimizi hədsiz hiddətləndirmişdir. Biz Sizə güvənərk bu qeyri-qanuni hadisələrin qarşısını alıq. Əmin ola bilərsiniz ki, doğma Azərbaycanımızın müstəqilliyini və dövlətçiliyimizi qorumaq üçün bundan sonra da möhkəm dayanacaqıq.

18 noyabr hadisələrini qətiyyətlə pisləyir və təqsirkarların cəzalandırılmasını xahiş edirik.

Hörmətlə :

*1300 nəfər müəllim və tələbəni
əhatə edən kollektiv adından
Rafiq Şükürov,
Şəki Pedaqoji Texnikumunun
direktoru.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB H.ƏLİYEVƏ**

Hörmətli cənab Prezident!

Milli Məclisə seçkilərdə YAP-in layiqli və qanuni qələbəsi münasibətələ Sizi təbrik edirik. Bu sahədəki qələbəmiz bəzi qaragürüşü adamların, müxalif partiyaların məyusluğuna səbəb olduğundan onlar Şəkidə qanunsuz mitinq keçirərək cinayət törətmışlər.

Həmin cinayətkar ünsürlərin cazalandırılmasını xahiş edirik.

*Şəki Rayon Ağrar İslahatı Komissiyasının işçi qrupu adından:
Əlif Əlifov.*

**YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASININ MƏRKƏZİ
QƏRARGAHINA**

18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəkidə Müsavat, AMİP və ADP-nin təşkilatlığı, bir sıra mafioz qüvvələrin yardımı ilə törədilmiş iğtaşaşlar rayon ictimaiyyətinin hədsiz kədərinə və narahaçılığına səbəb olmuşdur.

Həmin hadisələr YAP Şəki təşkilatı idarə heyətinin yığıncağında çox ciddi müzakirə edilmiş və idarə heyətinin qərarına əsasən bütün ərazi təşkilatlarında müzakirə edilərək qətiyyətlə pislənilmişdir.

Milli Məclisə seçkilərdə öz real məğlubiyətlərini dərk etmədən bu hadisələri törədənlər və bundan öz çirkin məqsədləri üçün istifadə etməyə çalışanlar qəti dərk etmələirlər ki, dövlətçiliyimiz sarsılmazdır və partiyamız öz əməli fəaliyyəti ilə çoxdan geniş ümumxalq rəğbeti qazanmışdır.

*On min nəfər YAP üzvü adından
Həsən Həsənov,
YAP Şəki təşkilatı İdarə heyətinin sədri.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB H.ƏLİYEVƏ**

Şəki Tibb məktəbinin kollektivi 18 noyabr 2000-ci il tarixdə törədilmiş kütləvi iğtaşaları qətiyyətlə pisləyir, onu bir sıra müxalif partiyaların və yerli pozucu qüvvələrin üzdənirəq hərəkətləri kimi qiymətləndirir.

Siz tam əmin ola bilərsiniz ki, o ağır anlarda bizlər hörmətli icra başçımız Əşref Məmmədovun etrafında six birləşərək dövlətçiliyimiz xor baxan qüvvələrə qarşı çıxmışq. Bu qüvvələr bilməlidirlər ki, Azərbaycanın müstəqilliyi əbədidir, sarsılmazdır. Sizə və yerli iqtidara güvənir, daim qarşıya qoymuşunuz vəzifələrin həyata keçirilməsi yolunda qüvvəmizi əsirgəmirik.

*500 nəfər müəllim və tələbəni əhatə
edən kollektiv adından
Elmira Hacıyeva,
Şəki Tibb Məktəbinin direktoru.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Hörmətli cənab Prezident!

Biz valideynlər 11 və 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki şəhərində qanunsuz mitinqlər təşkil etməklə kütləvi iğtaşalar törətmış bəzi müxalif partiyaların, xüsusilə, Müsavat, AMİP üzvlərinin və kriminal elementlərin pozucu hərəkətlərini pisləyir, gənc nəslin taleyi üçün narətliq hissi keçirir, bəiskarların qanun qarşısında cavab vermələrini tələb edirik.

*Valideynlər adından:
R.Nəsrullayeva,
Ə.Cəbrayılov.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

Baş prokuror cənab Z.Qaralova

Daxili işlər naziri cənab R.Usubova

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab Ə.Məmmədova

M Ü R A C İ Ə T

Kollektivimiz 11 və 18 noyabr 2000-ci ildə müxalifət partiyalarının və pozucu qüvvələrin təşkil etdikləri aksiyani qətiyyətlə pisləyir və onun Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsi sahəsində görülən işlərə engel törətdiyini qeyd edir.

Ümidvar olduğumuzu bildirik ki, Azərbaycan xalqının vahid birliyinə gedən yolda olan əngəllər müdrik xalqımızla birləşmək aradan qaldırılacaq, dövlət mənafeyimiz hər bir şəkili tərəfindən öz canından da artıq qorunacaqdır.

*Şəki 1 sayılı peşə məktəbinin kollektivi adından:
R.Rəşidov,
Məktəbin direktoru.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ BAŞ PROKURORU
CƏNAB Z.QARALOVA**

Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri cənab M.Mərdanova

Azərbaycan Müəllimlər İnstitutu Şəki filialının professor-müəllim heyəti və tələbələri Şəki şəhərində müxalifətin və digər destruktiv elementlərin hərəkətlərini pisləyir və Sizdən xahiş edir ki, təqsirkarlar haqqında təsirli tədbir görəsiniz.

*Filialın professor-müəllim heyəti və tələbələri adından:
F.İsmayılov,
Filialın direktoru, fəlsəfə elmləri doktoru, professor.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB H.ƏLİYEVƏ**

Möhtərem Prezident!

Şəkidə törədilmiş məlum hadisələr bizləri kədərləndirdirə də dövlətçiliyimizə və Sizə arxalanaraq özümüzü itirmədik. Şəhər rehbərliyi ətrafında daha six birləşərək məcrasından çıxmış hadisələri düz yoluna yönəldik. Bundan sonra da Sizi Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının ətrafında daha six birləşəcəyimizə əmin edirik.

*Hörmətlə
Şəhər 10 sayılı məktəbin kollektivi adından:
Niyazi Əsgərov.*

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ
CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ**

2000-ci il noyabrın 18-də Şəkidə Müsavat, Milli İstiqlal və digər müxalif partiyaların rayon təşkilatının rehbərlerinin təşkilatlığı, bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı, yardımı ilə törədilmiş iğtaşaşla əlaqədar "Şəki - Avtovağzal" ATSC-də yığıncaq keçirilmişdir. Kollektiv üzvləri Şəki hadisələrinə öz kəskin münasibətlərini bildirərək qeyd etmişlər ki, bu hadisələr şəhərimiz üçün olduqca xoşagəlməz haldır və həmin hadisələri törədənlərin cinayətkar hərəkətlərini qətiyyətlə pisləyərək səbəbkarların qanuna uyğun şəkildə cəzalandırılmasını xahiş edirik.

*Kollektiv adından
M.Məhərrəmov,
"Şəki-Avtovağzal" ATSC-nin sədri.*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ CƏNAB HEYDƏR ƏLİYEVƏ

2000-ci il noyabrın 18-də Şəki şəhəri ərazisində baş vermiş qeyri-qanuni hadisələr Əyriçay Su Anbarı İstismarı İdarəsi kollektivini də qəzəbləndirmişdir. Belə hadisələr kollektivimiz tərəfindən respublikamızın dövlətçiliyinə, suverenliyinə qarşı yönəldilmiş təxribat kimi qiymətləndirilir və günahkarların cəzalandırılmasını Sizdən xahiş edirik.

Şəki Əyriçay Su Anbarı İdarəsinin kollektivi.

3.2. ŞƏKİDƏ BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏRLƏ ƏLAQƏDAR PREZİDENT APARATINA, RESPUBLİKA PROKURORLUĞUNA, DAXİLİ İŞLƏR NAZİRLİYİNƏ, DİGƏR RƏHBƏR ORQANLARA MƏKTUB, TELEQRAM GÖNDƏRƏMİŞ İDARƏ, MÜƏSSİSƏ, TƏŞKİLAT VƏ VƏTƏNDƏŞLARIN

S İ Y A H I S I

Mərkəzləşdirilmiş kitabxanalar sisteminin kollektivi adından Seyid Vahabov.

2 sayılı uşaq müsiqi məktəbinin kollektivi adından Aydin İbrahimxəlilov.

3 sayılı uşaq müsiqi məktəbinin kollektivi adından İbrahim Rəsulov.

4 sayılı uşaq müsiqi məktəbinin kollektivi adından Nəriman Məmmədov.

Birləşmiş uşaq xəstəxanasının kollektivi adından İmran Əliyev.

Gənclər və idman idarəsi adından Məmməd Əhmədov.

Texnologiya texnikumunun kollektivi adından Oxşar Sədiyev.

Gigiyena və epidemiologiya mərkəzinin kollektivi adından Rüfət Yəhyayev.

M.F.Axundov adına mədəniyyət və istirahət parkının kollektivi adından Fərman Cabbarov.

Dövlət rəsm qalereyasının kollektivi adından Elşad Kərimov.

Tarix diyarşunaslıq müzeinin kollektivi adından Yaqut Cəlalova.

Şəhər mədəniyyət səbəsinin kollektivi adından İsmayıllı İsmayılov.

M.F.Axundov adına mərkəzi mədəniyyət evinin kollektivi adından Vaqif Kərimov.

Oxud kənd orta məktəbinin kollektivi adından Rəsul Rəsulov.

Dəri-zöhrəvi dispanserinin kollektivi adından Azər Yusifov.

Şəhərlər 1, 18 noyabr 2003-cü il tarixlərdə
qanunsuz hərəkətlər etmiş ünsiyləri lənətləyir.

Onkoloji dispanserin kollektivi adından Xanımzər Musayeva.
Endekrinoloji dispanserin kollektivi adından Tofiq Mehdiyev.
Ruhi-əsəb dispanserinin kollektivi adından Akif Əsədullayev.
Göz xəstəxanasının kollektivi adından Gülnarə Məmmədova.
Doğum evi kompleksinin kollektivi adından Sədaqət Şahbazova.
Milli bankın Şəki ərazi idarəsinin kollektivi adından Seyran Abdülelimov.

Vergilər şöbəsinin kollektivi adından Vasif Məmmədov.
Karvansara mehmanxanasının kollektivi adından Şahin Hüseynov.
Rayon ictimai - iaşə müəssisələri birliyi adından Vəqif Qəhrəmanov.
Dövlət siyortə agentliyi adından Azər Məmmədov.
"Azərdəmiryolbank" in Şəki filialından Tamella İsgəndərova.
Əlli illəri Sosial Müdafiə Fondu Şəki şöbəsi adından Tofiq Məmmədov.
Şəki ticarət departamenti adından Söhrab Hüseynov
Beynəlxalq bankın Şəki şöbəsi adından Ramazan Həmidov.
"Şəki" ATSC adından Həmid Mikayılov.
15 sayılı yol istismar sahəsinin kollektivi adından Samir Musayev.
"Şəkiixtisasqurashdırma" ATSC-nin kollektivi adından Məmmədəğa Abubekirov.

Şəki rayonlararası subartezian qırğularının istismarı idarəsinin kollektivi adından Sabir Əhmədov.

"Şəki-Evtikmə" ATSC-nin kollektivi adından Araz Məmmədov.
"Sevil" qadınlar məclisi Şəki təşkilatı adından Gülnaz Salamova.
Rayonlararası dövlət texniki inventarlaşdırma və mülkiyyət hüququnun qeydiyyatı idarəsinin kollektivi adından Məmməd Nəsibov.
Su təsərrüfatı və kanalizasiya qırğuları idarəsinin kollektivi adından Salman İsmayılov.

"Şəki-Sərnişin" ATSC-nin kollektivi adından Arzu Abdulhəmidov.
Ekologiya və təbietdən istifadəyə nəzarət komitəsinin Şəki şöbəsi adından Namiq Yusifov.

Kiçik Dəhnə kəndindən M. Məmmədov, Ş. Səlimov, B. Əsgərovə, V. Yusifov, M. Məmmədkərimov və başqları.

Şəki kəndindən M. Əliyev, Z. Məmmədova, Ə. Vəliyev, X. Novruzov, M. Tağıyeva və b.
Cəfərabad kəndindən Q. Qurbanov, Ə. Cumayev, H. Gülehmədov, Q. Fətullayev və b.

Baltalı kəndindən R. Paşayev, A. Həsənov, L. Mahmudova, E. Manafov və b.

Baş Göynük kəndindən N. Babayev, İ. Bəkirov, M. Nəsirov,

R. İsmayılov, T. Hacıyev və b.
Ceyirli kəndindən E. Abbaszadə, Ə. Abbasov, B. Hüseynov, Q. Tağıyev, S. Abbaszadə və b.

Daşuz sovxozundan N. Aslanov, S. Hümmətova, Q. Quliyev və b.
Sarıca kəndindən H. Abdurzayev, M. Rəhimov, S. Salamov və b.

Baş Zəyzid kəndindən R. Abdullayev, F. Məmmədov, N. Camalov və b.

Aşağı Göynük kəndindən A. Mahmudov, Q. Əkbərov, M. Məmmədov, M. Əhmədov, M. İbrahimov və b.

Aydınbulaq kəndindən A. Əliyev, B. Dostuyev, L. Məmmədov, R. Zamanov, Ş. Veliyev və b.

Bolludərə təsərrüfatından S. Hüseynov, M. Rəhimov, X. Xəlilov, S. Həsənov və b.

Suçma kəndindən A. Eyvazov, S. Səmədova, Ə. Məmmədov, Ş. Əlipaşayev, M. Abdullayev və b.

Böyük Dəhnə kəndindən M. Məmmədov, M. Səlimov, S. Məmmədova, M. Yusifov və b.

Qoxmuq kəndindən G. Zəkeriyəyev, F. Salamov, R. Məmmədov, Ş. Qafarov və b.

Orta Zəyzid kəndindən A. Əhmədov, M. Kərimov, N. Yusifov, E. Əhmədov və b.

Oxud kəndindən B. İlyasov, E. Ağayev, O. Məmmədov və b.
Cuma kəndindən O. Mahmudov, E. Abdullayev, S. Səmədov və b.

Baş Küngüt kəndindən N. Mustafayev, F. Məmmədov, C. Məsimov, K. Məmmədov və b.

Aşağı Küngüt kəndindən A. İsgəndərov, B. Mərdanov, S. Həsrətov və b.

İncə kəndindən B. Əhmədov, N. Umudov, V. Abdurahmanov, Ə. Abdullayev, V. Məcidov və b.

Kış kəndindən M. Yusifov, E. Bayramov, N. Kərimov, B. Bayramov və b.

Turan qəsəbəsindən Ə. Hüseynov, R. Məmmədov, M. Məmmədov, A. Xəlilov və b.

Baş Layısqı kəndindən M. Yusifov, M. Ziyəddinov, Q. Xəlilov, R. Muradov, H. Həsənov və b.

Çələbixan qəsəbəsindən Ə. Nəsrullayev, R. İsmayılov, Ə. Mustafayev və b.
Şorsu kəndindən N. Əliyev, D. Məhərrəmov, Ə. Kərimov və b.

İbrahimkənddən İ. Rüstəmov, M. Mustafayev, E. Əzizov və b.

Küdürlü kəndindən E. İmanov, M. Qeyşəddinov və b.

Bilecik kəndindən A.Xasiyev, R.Bədiyev, K.Qaraxanov, H.Xasiyev və b.
1 sayılı uşaq bağçasının kollektivi adından Şərafət Məmmədova.
2 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Pəri Cumazadə.
3 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Əfruz Məcidzadə.
4 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Rəna Nemətova.
5 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Fəxrəmə Məmmədova.
6 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Mehriban Əliyeva.
7 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Şövkət Cəlilova.
8 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Rəna Əhmədova.
9 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Səmayə Əhmədova.
10 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Həqiqət Məmmədova.
11 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Elmira Haqverdiyeva.
12 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Bilqeyis Mustafazadə.
13 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - İrədə Abbasova.
14 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Fatma Məmmədova.
15 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - İsmipak Həşimova.
16 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Ziyafət Nəcəfova.
17 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Həqiqət Məmmədova.
18 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Məhəbbət Nəbiyeva.
19 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Qərenfil Nəbiyeva.
20 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Naima Musayeva.
21 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Gülsən Hacikərimova.
22 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Rəfiqə Əbdürəhimova.
23 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Vüsalə İsayeva.
24 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Bəsədə İbrahimova.
25 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Firuze İsmayılova.
26 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Sevda Əkbərova.
27 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Tamella Məmmədova.
28 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Şükufe Kərimova.
29 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Tangiz Hacıyeva.
30 sayılı uşaq bağçası kollektivi adından - Hicran İsmayılova.
2 sayılı gecə-gündüz körpələr evi kollektivi adından - uşaq bağçası
Rəna Əsgərova.
Oxud uşaq bağçası kollektivi adından - Rüxsarə Hümmətova.
Aşağı Göynük uşaq bağçası kollektivi adından - Aminə Seyidova.
Selbasan uşaq bağçası kollektivi adından - Ziba Səfərliyeva.
Baş Göynük uşaq bağçası kollektivi adından - Şərqiyyə Səlimova.
Cuma kənd uşaq bağçası kollektivi adından - Məryəm Mirzəyeva.
Şorsu uşaq bağçası kollektivi adından - Kəmələ Məmmədəliyeva.

Cəfərabad uşaq bağçası kollektivi adından - Firəngiz Nəbiyeva.
Kiçik Dəhnə uşaq bağçası kollektivi adından - Sədiyyə İsgəndərova.
Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin kollektivi adından Xalidə Əliyeva.
Uşaq Şahmat Məktəbinin kollektivi adından - Mahmud Əhmədov.
Uşaq gənclər idman məktəbinin kollektivi adından - Fikrət Səlimov.
Ekoloji tərbiyə və təcrübəçilik mərkəzinin kollektivi adından -
Vidadi İsmayılov.
Uşaq evinin kollektivi adından - Xuraman Qafarova.
Vətəndaşlıq Aktlarının Dövlət Qeydiyyatı səbəsi adından -
Ruhəngiz Əfəndiyeva.
2 sayılı notariat kontoru adından Mübariz Musayev.
3 sayılı notariat kontoru adından İsrail Məmmədov.
Çələbixinə qəsəbəsinin sakinləri adından - Əlövsət Nəsrullayev.
Aydınbulaq uşaq bağçasının kollektivi adından - Şərqiyyə Bağırova.
Asağı Küngüt uşaq bağçasının kollektivi adından - Tubu Novruzəliyeva.
Baş Zəyzid uşaq bağçasının kollektivi adından - Hicran İsmayılova.
Orta Zəyzid uşaq bağçasının kollektivi adından - Heyran Yusifova.
Şin uşaq bağçasının kollektivi adından - Sümayə Hümmətova.
İncə uşaq bağçasının kollektivi adından - Həqiqət Salamova.
Baltalı uşaq bağçasının kollektivi adından - Nargilə Məmmədova.
Daşüz uşaq bağçasının kollektivi adından - Afaq Abdullayeva.
Daşbulaq uşaq bağçasının kollektivi adından - Almaz Əliyeva.
Qaratorpaq uşaq bağçasının kollektivi adından - Bənövşə Hüseynova.
Sarıca uşaq bağçasının kollektivi adından - Afet İmamverdiyeva.
Cəyirli uşaq bağçasının kollektivi adından - Xədicə Həsənova.
Meyvə tingili uşaq bağçasının kollektivi adından - Nərgiz Babayeva.
Şəki şəhər 1-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Bəşir Abbasov.
2-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Məherrem Əliyev.
4-cü hissə məhəllə sakinləri adından - Əjdər Abbasov.
6-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Aman Səmədov.
7-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Ərəstun Əliyev.
8-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Elşad Məhərrəmov.
10-cu hissə məhəllə sakinləri adından - Xavər Salehova.
11-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Bəhiyyə Mustafayeva.
12-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Raya Nəsrullayeva.
13-cü hissə məhəllə sakinləri adından - Məmmədəli Abbasov.
15-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Adil Hüseynov.
16-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Məmməd Məmmədov.
18-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Məmməd Qədirov.

20-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Qəzənfər Lətifov.
23-cü hissə məhəllə sakinləri adından - Novruz Məmmədov.
25-ci hissə məhəllə sakinləri adından - Bəşarət Abbasov.
Qeyd edək ki, bu siyahi Şəkidə rəhbər orqanlara göndərilən məktub, müraciət və teleqramların heç də hamisini əhatə etmir.

4. NOYABRIN 18-DƏ ŞƏKİ ŞƏHƏR İCRA HAKİMİYYƏTİNİN BİNASINI VƏ ONUN BAŞÇISINI BÜTÜN ŞƏKİ CAMAATI QORUYURDU

Şəkidə noyabrin 11-də və 18-də baş vermiş hadisələrə etik, əxlaq və hüquq normalarına əməl edilməsi nöqtəyi –nəzərindən izah vermək istəyirəm. Əvvəlcə onu qeyd edim ki, qədim əyalət mərkəzi olan Şəkidə həmisişə hakimiyyət davası olub. Yaxın keçmişə nəzer saldıqda isə görünür ki, son on ildə bu iş, necə deyərlər, ləp son həddə çatıb.

Hamımızın yadındadır: 1988-ci ildə Şəki Şəhər Partiya Komitəsi necə daş-qalaq edilərək milis, prokurorluq binaları və s.yandırıldı. Ondan cəmi bir gün sonra isə şəhər partiya komitəsinin birinci katibi Hadi Rəcəbov şəhər stadionunda döyülrək rayondan qovuldu və rayona rəhbərlik etmək əslən şəkili olan, əvvəllər Bakıda, Moskvada işləmiş Azər Mustafazadəyə tapşırıldı. Ancaq o da bu vəzifədə uzun müddət duruş gətirə bilmədi. Gündə bir şəbbədə qoşaraq onu rayondan getməyə məcbur etdilər.

Sonra yerli hakimiyyətə təbiətəcə çox müləyim, xaraktercə zəif olan Mürvət Əliyev gəldi. Onun hakimiyyəti de cəmi bir il sürdü. Çünkü onu birinci katib kimi fəaliyyətə başladığı ilk gündənəcə görzümüşüxdü saldılar. Onun seçildiyi plenumun ertəsi günü adamlar rayon partiya komitəsinə gələndə gördüler ki, binanın giricəyində canı gecədən çıxmış bir eşşək ölüsü var. Boyunda da iri hərflərlə "Kazım Məmmədovun alternativi" sözləri yazılmış lövhə.

Qarmaqlışlıq salmış Şəkidə nizam-intizamı bərpa etmək üçün mərkəzdən buraya daha təcrübəli partiya işçisi olan Əhməd Əhmədzadə gəndərildi. O isə bir axşam idarəsindən çıxmış istəyəndə gördü ki, bi-

nanın qapısını çöl tərəfdən iri bir qıflla bağlayıblar. Partiya komitəsinin işçiləri çölə çıxa bilmirlər. Və onlar əslində binanın içində dustaq edilmişlər.

Bundan sonra ölkədə siyasi hakimiyyətə gələn AXCP və Müsavat cütlüyü elmi işçi Hüseyin Mustafabəylini Şəkiyə icra başçısı təyin etdi. Qaraguruh adamlar o yazıçı da gələn gündən sindirib özlerinin küt alətinə çevirməyə çalışıdlar. Onu doğru olmayan işləri icra etməyə məcbur etdilər. Məsələn, onu qorxudub belə qanunsuz bir sərəncamı imzaladılar ki, Şəkidəki bütün məscidlər və dini ocaqlar "Topqarağac" məscidi-nin tabeçiliyinə verilsin. Və sonra bu qanunsuz sərəncamı Şəki radiosu ilə elan etdilər.

Bundan sonra siyasi meydana Nəzir Əhmədov gəldi. Onun gəlişi ilə rayona daxili qoşunların məhdud kontingenti gətrilsə də, sonralar onun da başına olunmazın oyunları açıldı. Molla qiyafəsinə girərək, guya Allah adından danişan bu adamlar gah hay-küylə başçının kabinetinə soxulub onun stollarını aşırdılar. (Bunun onlardan ötrü müəyyən rəmzi mənəsi vardı). Gah onun başını kesib hovuzu atacaqları ilə hədələdilər. Gah da Baş Şəbablıdda arvadları tovlayıb kişisinin avtomasını aşırılaşdırıb istədilər. Ən nəhayət, onu öz müavini-lərindən biri ilə dalaşdırıldılar. Müavini onun üzünəcə dedi ki, sən mənim ciyinlərimdə durursan. Ciyinimi aşağı əyərəm, yixılarsan. Və belə də oldu, kişini beləcə aşırdılar.

20-25 ilən artıq ayrı-ayrı rayonlarda birinci katib, icra başçısı olan Nəzir Əhmədov yüzlərle adamın iştirak etdiyi rayon tədbirlərinin birində etiraf etdi ki, ay camaat, uşaq vaxtı anamdan əmdiyim südü burada mənim burnumdan tökdülər.

Bundan sonra, bildiyiniz kimi, möhtərəm Prezidentimizin fərmanı ilə sevimli eloğlumuz Əşref Məmmədov Şəkiyə icra başçısı təyin olundu. Əşref müəllimin gəlişi əsl toy-bayrama çevrildi. Katib-başçı get-gələrindən bezen camaatda belə bir inam yaranmağa başladı ki, nəhayət, Şəkidə işlər qaydasına qoyulacaq. Çünkü Əşref Məmmədov bu camaatın arasından çıxan bir adamdır, zəngin həyat təcrübəsi var, dolğun həyat yolu keçib. Rayonun iqtisadiyyatını güzel bilir, adamları beş barmağı kimi tanır. Gənc və enerjilidir. Uzun müddət şəkililəri Milli Məclisde təmsil edib.

Şəksiz ki, idarəcilik sahəsindəki professionallığı, özünü və ətrafin-dakılara qarşı tələbkarlığı, bununla yanaşı adamlara diqqətli və qayğışə münasibəti, tabeliyində olanlarla işləmek bacarığı da bu işdə onun karına gələcək. Və o, şəksiz ki, uzun müddət səmərəli fəaliyyət göstərərək həmvətənlərinə xidmət edəcək.

El gözü tərəzidir. Bu gümanlar həqiqətən özünü doğrultdu. Əşrəf Məmmədov işə başladığın ilk gündən Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinin qapılarını adamların üzünə taybatay açdırdı. " Xalqla görüş, xalqla məsləhət Vətənin, millətin xeyrinədir " deyən başçı özü adamların görüşünə getdi. Rayonda elə bir kənd, elə bir qəsəbə, elə bir yaşayış məntəqəsi qalmadı ki, icra başçısının ayağı oraya dəyməmiş olsun. Ən qısa müddətdə icra başçısı ilə rayon camaati arasında sözün həqiqi mənasında əsl ata-oğul, ana-bala münasidətləri yarandı. Xüsusən şəhid ailələri, əllillər, az tavanlı adamlar Əşrəf Məmmədovun şəxsində özlərinə yaxın dost, qohum-qardaş, arxa-hayan tapdırılar. Başçı isə öz növbəsində ondan kömək umanların hamisəna temənnasız şəfqət və qayğı göstərdi.

Rayonda sözün həqiqi mənasında sağlam və işgüzər mühit yarandı. Əşrəf Məmmədovun nəzər-diqqəti hansı istiqamətə yönəldisə, orada böyük canlanma oldu. Əvvellər onun rəhbərlik etdiyi aqrar sahədə isə qısa müddətdə əsl inqilab baş verdi. Rayonda taxıl istehsalı 23 min tonдан 80 min tona çatdırılaraq, çörək problemi demək olar ki, həll olundu. Tütünçülük öz yerini tutmağa başladı. Tikinti-abadlıq işləri geniş vüsət aldı. Şəhərdə yeni sosial obyektlər tikilib istifadəyə verildi.

Şəki camaati artıq ayrı-ayrı mafioz qüvvələrin arxasında düşüb getmir, onlara qisılmırı. Onlar qeyd-şərtəsiz Şəki Şəhər icra Hakimiyyəti və onun başçısı Əşrəf Məmmədovun ətrafında birləşdilər. Rayonda sözün həqiqi mənasında dövlət, plan, əmək intizami, qayda-qanun möhkəmlənmişdi. Hər şey Şəki camaatının maddi-rifah halının yüksəlməsinə yönəldilmişdi. Və təbiidir ki, bu öz nəticələrini əvvəl bələdiyyə, sonra isə parlament seçkilərində - iqtidar partiyasına, iqtidar namizədlerinə münasibətdə parlaq şəkildə göstərdi.

Bütün bunlar isə rayondakı qara qüvvələri narahat edir və təşvişə salındı. Həmişə şəhər icra hakimiyyətini, polisi, prokurorluğu özünün təsir dairəsində saxlayan mafioz adamları indi həmin vəzivətə qətiyyən barışa bilmirdilər. Üstəlik iqtisadi cəhətdən mənfəətli olan bir sira dövlət müəssisələri, mühüm sosial obyektlər də onların əllerindən çıxıldı.

Belə olan halda onlar əvvəl icra başçısını elə almaq istədilər. Bu, mümkün olmadıqda icra aparatında köhnədən ilişib qalan əlaltılarının birindən istifadə etdilər. Onu icra başçısı ilə salışdırmağa çalışıdlar. Bu da baş tutmadıqda hüquq mühafizə orqanlarından birinin rəhbərini elə alaraq inzibati orqanlarla icra aparatı arasında intriga yaratmağa təşəbbüs göstərdilər.

İcra aparatının imicini aşağı salmaq üçün hansı böhtan və şaiyələr

yayılmadı. Murdar məqsədlərdən doğan ən cirkin niyyətlərə xidmət etməyi həyat devizi seçən "Məmləket" kimi bulvar qəzetləri bu sahədə xüsusi xidmət göstərdi. İctimaiyyəti çağdırmaq məqsədi ilə Şəkidəki iqtidar nümayəndələrinin ünvanına təxribat xarakterli, böhtan, şantaj, uydurma dolu yazılar dərc etdilər.

Bundan da bir şey çıxmayanda onlar tam məğlub olduqlarını, içtimaiyyətin gözündən birdəfəlik düşdüklerini yəqin etdikdə yaddaşlardan silinməmək üçün əxlaqa siğmayan, xalqımızın mentalitetinə uyğun gəlməyən, ən kobud əsullara əl atdırılar və bu müdhiş, ləyaqətsiz hadisəni törətdilər.

Noyabr hadisələri zamanı Şəkidə hakimiyyəti ələ keçirmək istəyən, lakin camaatın etimadını qazana bilməyən bu məkrli qruplar məsələni belə qoymuşdular: icra başçısı Əşrəf Məmmədov nəyin bahasına olursa-olsun vəzifədən kenarlaşdırılsın. Sonra isə onlar öz niyyətlərini ayri-ayrılıqlıda yerinə yetirsinlər. Şəksiz ki, bu işdə müxalifet partiyalarının Şəkidən kənardə olan funksionerlərinin də əlbir iştirakı təmin olundu.

Və hamiya məlum olduğu kimi, noyabrin 11-də işıq bəhanəsi altında Şəkidə hakimiyyəti devirməyə ilk cəhdələr oldu. Şəhər icra hakimiyyətinin binasına, beləliklə də, dövlətə və dövlətçiliyə daşlar atıldı, məsuliyyət ununduldu.

Lakin onlar məqsədlərinə çata bilmədilər. Çünkü başçı və onun aparatı düzümlülük və irade nümayiş etdirərək dövlətçiliyi sonadək müdafiə etdilər. Şəkilərin, xüsusilə, ziyanların, bütün sağlam qüvvələrin mövqeyi bu məkrli niyyətlərin həyata keçirilməsinin qarşısını aldı.

Noyabrin 18-də isə onlar daha da quduzlaşaraq ikinci cəhdi etdilər. Yenə də icra başçısı öz yerində id. Camaatımız isə onun arxasında şərflə dayanmışdı.

Məkrli-mafioz adamların hazırlayıb gönderdiyi bir ovuc ünsür şəhər icra hakimiyyətinin binasına daxil olmağın mümkünüslüyünü və özlərinin gücsüzlüyünü hiss edib, uzaqdan daş-kəsek ataraq binanın pəncərə şüşələrini sindirdilər. (hətta bəziləri nə qədər canfəşanlıq etsə də binaya daxil ola bilmədi). Onların əvvəlcədən hazırlayıb göndərdikləri adamlar da aldadıldıqlarını başa düşərək dağlışib getdilər.

Təəssüflər olsun ki, "Azadlıq meydanı"ndakı mitinqdən bir qrup ayrlaraq 11 noyabrdə həbs olunanları azad etmək, əslində isə silah ələ keçirmək üçün polis söbəsinə hücum etdilər. Polis söbəsinin əməkdaşları da kifayət qədər əzmkarlıq, cəsarət nümunəsi göstərərək binanı terk etmədilər.

Sonra bu başıpozuq dəstənin başçıları öz niyyətlərinin həyata keç-

mədiyini anlayaraq meydandan əkildilər. Ortada isə onların aldatdıqları adamlar qaldılar.

Lakin onların yadından bütün hüquq normaları çıxdı. Onlar unutular ki, bu gün Azərbaycan dövlətinin rəhbəri Heydər Əliyevdir. Və onlar gec-tez qanun qarşısında cavab verəcəklər.

Bəs necə oldu ki, müxalif siyasi partiyalarla mafioz qüvvələrin ittifaqi meydana gəldi? Necə oldu ki, müəyyən sayıda insanlar daş-kəsəkle silahlanıb icra aparatının binasına, polis şöbəsinə hücum etməyi öhdəyə götürdülər? Məktəbli gənclərin bu pozuculuq fəaliyyətinə cəlb edilməsinə kimler cavab verəcəklər? Və ən nəhayət, hakimiyyət iddiasında olan bu şəxslər Şəkidə məkrli niyyətlərini həyata keçirmək üçün nə qədər at oynadacaqlar?

Bu gün bütün Şəki əhli tələb edir ki, bu pozuculuq fəaliyyətinin, qanunsuz mitinqlərin, hakimiyyəti qanunsuz yolla ələ keçirmek üçün heç nədən çəkinməyən kütłəvi iğtişasların idiooloqları, təşkilatçıları, icraçıları layiqli cəzasını almalı və geniş ictimaiyyətin müzakirəsinə verilməlidir. Respublikada və Şəkidə qeyri-qanuni yollarla hakimiyyəti ələ keçirmek istəyən şərəfsiz adamların qarşısı birdəfəlik kəsilməlidir.

*Məmməd Hacıyev, ziyanlı, Şəki şəhər sakini
"Şəki" qəzeti №1-2.*

5. AZƏRBAYCAN DÖVLƏT TELEVİZİYASININ TƏQDİM ETDİYİ MATERIALLARDAN: DÖVLƏTCİLİYİMİZƏ XƏYANƏT EDƏNLƏR CƏZALARINI ALMALIDIR

5.1. MÜXALİFƏTÇİLƏRİN VƏ POZUCU QÜVVƏLƏRİN ŞƏKIDƏ TƏRƏTDİKLƏRİ İĞTİŞAS DÖVLƏTCİLİYİMİZƏ QARŞI YÖNƏLDİLMİŞ CİNAYƏTDİR

Redaksiyadan:

Xəbər verildiyi kimi, noyabrın 18-də Şəki şəhərində Müsavat, Milli İstiqlal və digər müxalifət partiyalarının Şəki rayon təşkilatı rəhbərlərinin təşkilatlılığı, bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı və yardımı ilə icra hakimiyyəti və polis şöbəsi qarşısında asayışin kütłəvi

şəkildə pozulmasına gətirib çıxaran iğtişas təşkil olunmuşdur. Həmin hadisələrlə əlaqədar Azərbaycan Dövlət Televiziyası xüsusi veriliş hazırlanmışdır. İctimaiyyətin marağını nəzərə alaraq həmin verilişin mətni oxuculara təqdim edirik:

APARICI: Şəki rayonunun mərkəzində ilk anda hər şey normal görünüş də, küçələr tökülmüş çay daşları, şüşə qırıntıları, dəyənək və dəmir parçaları burada baş vermiş iğtişaslardan xəbər verir. Rayon icra hakimiyyəti binasının, şəhər polis şöbəsinin ətrafindakı o qarışılıq dağıdıcı mülkifətin və mafioz qüvvələrin qanunazidd əməllerinin bədnam nəticələrinin yalnız bir qismidir. Burada rayon ziyalıları, aqsaqqallar ilə səhəbə zamanı onlar ictimai asayışin kütlevi suretdə pozulmasına gətirib çıxaran ayrı-ayrı dəstələrin, qanunsuz kütlevi aksiya iştirakçılarının törətdiyi cinayətləri qətiyyətə pisləyirdilər.

Şəhər sakinləri:

- Elektrik işığını bəhanə edib xalqı mitinqlərə çağırmaq və onu ayrı məcraya yönəltmək, elbəttə, cinayətdir. Yəqin ki, inzibati orqanlar həmin adamların layiqli cəzasını verəcəkdir.

Mən baş vermiş hadisəyə çox pis baxıram. Nəhəng ziyanlı potensiala malik olan şəhərdə belə hadisənin baş verməsini hər birimizin günahı hesab edirəm. Mehəz bu, iqtidarin apardığı məqsədyönlü siyasetin ziddinə getmək deməkdir.

Bir vaxt da Şəkidə belə iğtişaslar törətmisdilər. O zaman onların haqqında qəti tədbirlər görülmədiyi üçün 2000-ci ildə də hiddətlərini bildirmək üçün, seckidən narazı qaldıqlarını bəhanə edərək bu hay-küyükardırlar ki, hakimiyyətə biz geləcəyik. Araşdırılmalıdır, kim günah-kardırısa, layiqli cəzasına çatmalıdır.

Burada bizim polis işçiləri çox xəsarət alıblar. Onlar bizim övladlarımızdır, qardaşlarımızdır. Onların nə günahı var? Onlar istəyirdilər ki, asayış qorusunlar, sakitlik olsun. Qanunsuz kütlevi aksiyasının sayı 1500 nəfərə çatan iştirakçıları pozucu qüvvələrin və onlara qoşulmuş ayrı-ayrı cinayətkar ünsürlərin təhrikli ilə rayon icra hakimiyyətinin inzibati binasına hücum etmiş, belə qanunsuz hərəkətlərin qarşısını almaq istəyən və özbaşınalıqlara son qoyulmasını tələb edən polisin qanuni tələblərinə məhəl qoymayaraq onlara ciddi müqavimət göstərmiş, xəsarət yetirmiş, dövlət əhəmiyyətli obyektlərin qapı və pencələrini sindirmişlər.

Müsavat partiyası rayon təşkilatının katibi İsmayıllı Sadıqlının təşkilatçılığı ilə 300 nəfərdən ibarət dəstə öz qanunsuz hərəkətlərini davam

etdirmiş, rayon polis şögbəsinə hücum etmiş, müxtəlif hüquqpozmalara və cinayət əməllərinə görə həbsde saxlanılanların azad olunmasına və polisin tərkisilər edilməsinə cəhd göstərmişlər. Pozucu dəstələr və icasız mitinqin digər iştirakçıları Dram Teatrının qarşısındaki elektrik lampalarını sindirmiş, yollara ölçüyəgelməz şəkildə daş-kəsek atmış, nəqliyyatın və piyadaların hərəkətini dayandırmışlar. Polis əməkdaşlarının və köməyə gəlmış daxili qoşunların qüvvələrinin qanunauyğun və qətiyyətlə hərəkətləri nəticəsində iğtişaşların qarşısı qətiyyətlə alınmış, onların ciddi səyi ilə vəziyyət normallaşdırılmış, şəhərdə asayış bərpa olunmuşdur.

Qeyd etmək lazımdır ki, iğtişaşlar zamanı xalq dövlətçiliyimizə, sabitliyimizə xələl gətirmək istəyən mafioz qüvvələrə, dağdıcı müxalifətin cinayətkar əməllerinə nifrətini bildirmiş və onların belə qanunsuz hərəkətlərini qətiyyətlə pisləmişlər. Xalq dövlətçiliyimizin qanuni hakimiyyət orqanlarının müdafiəsinə qalxmış, cinayətkar hərəkətlərin qarşısının alınmasında böyük fəaliq göstərmişdir.

Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin əmlakı yandırmaqla, partlatmaqla və ya başqa ümumi təhlükəli üsulla qəsdən məhv edilməsi və zədələnməsi, ictimai qaydanın pozulmasına səbəb olan hərəketlərin təşkili və bu cür hərəkətlərdə fəal iştirak edilməsi, hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərilməsi, onun həyat və sağlamlığı üçün təhlükəli olan zor tətbiq edilməsi ilə əlaqədar müvafiq maddələri üzrə cinayət işinə başlanmış, istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində kütłəvi iğtişaşların əsas iştirakçılarından və təşkilatçılarından 25 nəfər, o cümlədən AXC hakimiyyəti dövründə rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini işləmiş Müsavat partiyasının üzvü Ənver Qulusoy, Müsavat partiyasının üzvü Azad Lətifov və onun qardaşı Arif Lətifov, həmçinin polis işçilərinə xəsarət yetirən bir dəstəyə rəhbərlik etmiş Sadiq Məmmədov, polisə məxsus avtomashınları yandırınlara rəhbərlik etmiş Səbühi Kərimov və başqları həbs olunmuşlar.

Hamlet Salahov (rayon polis şöbəsinin rəisi):

2000-ci il noyabrın 18-də müxalifət qüvvələri rayonda insanları kütłəvi şəkildə qanunsuz mitinqlərə çağırmışlar. Onlar bu barədə icra hakimiyyətinin başçısına və icra hakimiyyətinə heç bir müraciət etməmişdilər. Onlar qərara geliblər ki, bu qanunsuz mitinqi keçirsinlər. Qanunsuz mitinqin qarşısının alınması üçün rayon hüquq-mühafizə orqanlarının, o cümlədən rayon polis şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən

çox qəti tədbirlər görülmüşdür. Onlar mitinqi saat 15:00-a planlaşdırılmışdır. Biz təxminən saat 16:40-a qədər bu qanunsuz mitinqin qarşısını aldıq, onları toplaşmağa qoymadıq. Çünkü bizə daxil olmuş məlumatlardan aydın olurdu ki, Müsavat partiyası xalqı itaətsizliyə, onları dövlətə qəsd etməyə çağırır. Ona görə də biz qəti tədbirlər görürdük.

Bundan istifadə edən əvvəlcədən hazırlanmış 500-600 nəfərlik bir dəstə - onların xeyli hissəsi sərxoş vəziyyətdə idi - əllərində daş-kəsekələ şəhərin Qişlaq deyilən yerində mərkəzə tərəf hücum etməyə başladılar. Biz onların yolunu kəsdikdə qarşıdurma yarandı və polis işçilərinə daşlarla, kəsəklərlə müxtəlif xəsarətlər yetirdilər. Hətta onların əllerində benzinle doldurulmuş butulkalar da var idi. Onlar polis işçilərinə xəsarət yetirərək şəhərin mərkəzinə, rayon icra hakimiyyəti binasına tərəf hücum etdilər. Orada polis qüvvələri ilə yenidən toqquşdular və rayon icra hakimiyyəti binasının şüşələrini qırmağa başladılar. Bizdə olan məlumatə görə, həmin qüvvələr Bakıdan Müsavat və Azərbaycan Demokratik partiyaları tərəfindən idarə olunurdular.

Bundan bir neçə gün əvvəl cinayətdə iştirak edən bir nəfər şəksi, narkomanı həbs etmişdir. Onlar tələb etdilər ki, həmin şəksi müvəqqəti saxlama təcridxanasından azad edək. Lakin biz onların tələbi ilə razılaşmadıq. Onların məqsədi ayrı idi, pozucu qüvvələri polisə tərəf yönəldilər. Polisler başlarından, qollarından bedən xəsarəti aldılar. Hətta iki qəbirgəsi, qolu sınan polis işçiləri vardır. Bundan başqa, rayon polis şöbəsinin qarşısında şöbəmizə məxsus olan polis maşının çevirərək yandırdılar. 4 ədəd şəksi maşını polis şöbəsi binasının qarşısında arxası üstə çevirərək darmadağın etdilər. Onların məqsədi rayon polis şöbəsinə soxulmaq və oranı dağıtmadan ibarət idi.

Rayon polis şöbəsinin əməkdaşları bunun qarşısını qətiyyətlə aldılar. Bu, kütłəvi iğtişaş idi. Həmin bu qüvvələri rayonda bir qrup mafioz qüvvələr idarə edirdi və onlar müsavatçılarla birləşmişdilər.

Bu gün Şəki camaatının yekdil fikri budur ki, belə mənfi qüvvələrin qarşısı qətiyyətlə alının, respublikamızdakı sabitlik qorunsun.

Aparıcı: İlkin araşdırılmalar zamanı və istintaqa verilən ifadələrdən məlum olmuşdur ki, qanunazidd hərəkətlərə yol vermiş Müsavat, AMİP və digər müxalif partiyaların üzvləri əvvəlcədən rayonun ayrı-ayrı mafioz qüvvələri ilə əlaqəyə girmiş, bir çox vətəndaşları qəsdən kütłəvi hüquqpozmalar törədilməsinə təhrik və sövq etmişlər. Həmin qüvvələrin başlıca məqsədi rayon icra hakimiyyəti başçısını qeyri-qanuni yolla vəzifədən kənarlaşdırmaq və onun əvəzinə özlərinə münasib

adamin təyin edilməsinə nail olmaq, rayonda iqtisadi təsərrüfat obyektlərini ələ keçirmək və məsul vəzifələri tutmaq olmuşdur.

Bir sözlə, həm mafioz dairələr, həm də Müsavat, AMİP və digər partiyaların rayon teşkilatları əssəsiz şəxsi iddialarını təmin etmək, iqtisadi mənəfət əldə etmək, yerli hakimiyəti zorakılıqla zəbt etmək məqsədi ilə dövləti cinayət kimi xarakterizə olunan cinayət əməllerinə yol vermişlər.

Müsavat partiyası Şəki rayon şöbəsinin üzvləri mafioz qrupların tovlayıb yoldan çıxardığı qeyri-yetkin ünsürlərin pozucu və dağidıcı əməllerindən öz siyasi məqsədləri üçün bəhrelənməyə çalışmış, onları hüquq-mühafizə orqanlarına qarşı itaətsizliyə, hətta xidməti vəzifələrini həyata keçirən əməkdaşlara zor göstərilməsinə və ağır xəsarətlər yetirilməsinə sövq və təhrik etmişlər. İstintaqla müəyyən edilmişdir ki, rayon polis şöbəsinə hücumun əsas teşkilatçı da məhz Müsavat partiyası Şəki rayon şöbəsinin katibi İsmayıllı Sadiqli olmuşdur. Hakimiyəti zəbt etməyə çalışan, nəyin bahasına olursa-olsun, öz məqsədlərinə çatmaq istəyən belə qüvvələr cırçın əməllerini həyata keçirərkən, hətta milli mentalitetimiz xas olmayan mənəviyyatsız əsullara əl atmış, bezi qadınları şirnikləndirərək, aldadaraq vədlər vermiş, siper kimi onları öncərgələrə çıxarmışlar.

Şəki şəhərində təşkil edilmiş bu kütləvi qanunsuzluqlar zamanı ayrı-ayrı vətəndaşlara və dövlətə məxsus əmlaka ciddi ziyan vurulmuş, bir neçə nəqliyyat vasitəsi, o cümlədən polisin 3 maşını yararsız hala salmış, bir maşın çevrilərək yargana aşırılmış, bir maşın isə iqtisəçilərin əllerində olan yandırıcı maye və maddələrin köməyi ilə yandırılmışdır.

Maqsud Məsimov (rayon polis şöbəsi rəisinin müavini):

- Noyabrın 18-də axşam saat 17.00 radələrində bir qrup şəxs icra hakimiyəti binasına hücum çəkdi. Onlar əllərində daş-kəsekələr bize hücum etdilər. Ayrı-ayrı mafioz qruplar süni narazılıqlar, iqtisəşçilər yaratmaq, vətəndaşların təhlükəsizliyinə xələl yetirmək və bütün bunları iqtidara yönəltmək isteyirdilər.

Gördüyünüz o polis maşını axşam saat 6 radələrində - iqtisəşçilər əvvəlcə icra hakimiyəti binasına hücum çəkdikdən sonra birbaşa polis şöbəsinə yönəldilər - dağidlılıbdır. Onların əsas məqsədi ancaq və ancaq sosial partlayış yaratmaq, hakimiyət çevrilisi etmək idi. Ancaq onlar yanıldalar ki, hakimiyətin zor gücünə ələ keçirilməsinə 1994-1995-ci illərdə baş veren hadisələrlə bərdəfəlik son qoyulmuşdur. İqtidara bunun qarşısını almışdır.

Dediym kimi, onlar oradan birbaşa polis şöbəsinə hücum çəkdilər. Əllərində daş-kəsek var idi. Bizlərden bir nəfer də olsun geri çekilmədi. Onları polis şöbəsindən çox deyanətlə, qətiyyətlə qovduq, xidməti vəzifəmizi vicdanla yerinə yetirdik.

Onlar bu maşının qapısını polis şöbəsinin qarşısında açıblar. Açıandan sonra butulkaları yandırıb maşına atırlar. Ancaq biz polis şöbəsinin dağıdılmasına, yandırılmasına imkan verməmişik. Biz bir tərəfdən müdafiə olunmuşuq, digər tərəfdən təhlükəsizliyin təmin olunmasına bütün qüvvəmizlə çalışmışıq.

Jurnalist: Bunu edənlər kimlər idi?

Maqsud Məsimov:

- Bunu edənlər sərxoş vəziyyətdə olublar. Mənə elə gəlir ki, onlar əvvəlcədən, günün əvvəlindən buna hazırlaşıblar. Onların məqsədləri, məramları aydın idi: yəni şəhərimizdə iqtisəş, partlayış yaratsınlar və sabitliyi pozsunlar. Ancaq sözsüz ki, buna bərdəfəlik son qoyuldu. Buna nail ola bilməyəcəklər. Onlar bu gün buna əmin olublar. Polis onların bu məkrili niyyətlərinin qarşısını qətiyyətlə aldı və bundan sonra da alacaqdır. Bizim buna kifayət qədər qüvvəmiz vardır. Onlar isə layiqli cəzalarını almılmalıdır. Bizim tədbirlərimiz davam edir və bundan sonra da davam edəcəkdir.

Jurnalist: Təxribat törədənlər yəqin ki, məsuliyyətz cəlb olunublar?

Maqsud Məsimov:

- Sözsüz, cinayət işi qaldırılıb və onların məsuliyyətz cəlb edilməsi və əməlləri müqabilində öz layiqli cəzalarını alması üçün bütün tədbirlər görülür.

Aparıcı: İctimai qaydanın kobud surətdə pozulması ilə müsayiət olunmuş hərəkətlərin qarşısı alınarkən asayışi qoruyan daxili işlər orqanlarının 34 əməkdaşına müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri yetirilmişdir.

Jurnalist: Asayışi qoruyan zaman yaralananlardan biri də Şəki rayon polis şöbəsinin polis nəferi Mehman Nəbiyevdir.

- Mehman, hadisə necə baş verdi? Necə oldu ki, yaralandı?

Mehman Nəbiyev:

- Bu, pozucu qüvvələr tərəfindən hazırlanmış iğtişas idi. Toplaşanlar əvvəlcə icra hakimiyyətinə basqın etdilər. Sonra polis şöbəsinə yaxınlaşdırılar. Onlar polis şöbəsini qarət etmək, silahları ələ keçirmək istəyirdilər. Ancaq biz buna yol vermədiyik. Cinayətkar ünsürlər üzərimizə benzin doldurulmuş şüşələr tullayaraq bizi yandırmaq istəyirdilər. Lakin biz bunun qarşısını aldıq.

Jurnalist: Necə oldu yaralandın?

Mehman Nəbiyev:

- Onlar üzərimizə şüşə tullayanda əlimi qabağa verdim və şüşə kəsdi. Biz qalxanla müdafiə olunurduq ki, yanğın baş verərsə özümüzü qoruya bilek.

Jurnalist:

- Yəni sizi benzinlə yandırmaq istəyirdilər?

Mehman Nəbiyev:

- Bəli. Əllərinə keçən daşla, kəsəklə maşınları vururdular.

Jurnalist:

- Əliniz bərk yaralanıb?

Mehman Nəbiyev:

- Bəli, barmaqlarım işləmir.

Jurnalist:

- Yaralananlardan biri də Şəki rayon polis şöbəsinin kadrlar üzərə baş inspektoru, polis leytenantı Anar Alışzadə.

Jurnalist:

- Deyəsən sən də yaralanmışan?

Anar Alışzadə:

- Bəli. Yaralanmışam. Dünənki hadisə zamanı icazəsiz mitinq keçirmək istəyən bir qrup şəxs bizə hücum etdi.

Jurnalist:

- Necə oldu ki, yaralandın?

Anar Alışzadə:

- Mən polis şöbəsinin qarşısında dayanmışdım. Onlar şöbəyə daxil olmaq isteyirdilər. Biz buna imkan verməməyə çalışdıq. Bizi daş, şüşə atırdılar. Orada mənə daş dəydi. Yaralandım.

Jurnalist: Xahiş edirəm özünüüz təqdim edin.

Elçin Yəhyayev: Mən Şəki post-patrol xidmətinin komandiri, polis baş leytenantıyam. Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinin zəbt edilməsinin qarşısını aldıqdan sonra öyrəndik ki, mitinq keçirmək istəyənlər polis şöbəsinə hücum ediblər. Biz polis şöbəsinə tərəf gedərkən özünü idarə edə bilməyən bir qrup şəhər sakininə yaxınlaşdım. Və onlara müraciətlə dedim ki, belə hərəkətlərə yol vermək olmaz. Onlar məni yumruqla, əllerində nə vardısa, onunla vurdular. Düzü, qaranlıq olduğuna görə ayırdı edə bilmədim.

Jurnalist: Sizi daşla yaraladılar?

Elçin Yəhyayev: Bəli. Başımdan yaralandım.

Jurnalist: Zərbədən sonra huşunu itirdin?

Elçin Yəhyayev: Bəli. Özümü çox pis hiss etdim. Yoldaşlarım mənə kömək etdilər.

Jurnalist: Özünüüz təqdim edin.

Sahib Abdullayev: Şəki Rayon Polis şöbəsi post-patrol xidmətinin polis nəfəriyəm.

Jurnalist: Sənə nə olub?

Sahib Abdullayev: Məni daşla vurublar, başımdan, qolumdan, qarın nahiyyəsindən yaralanmışam.

Jurnalist: Özünüüz təqdim edin.

Eldar Cumazadə: Mən Şəki şəhər yol polisi bölməsinin inspektoruyam.

Jurnalist: Sizi harada və niyə vurublar?

Eldar Cumazadə: Şəkidə olubdur, vətəndaşlar vurublar. Mən tələb etdim ki, qanunsuz mitinqə toplaşanlar dağlışınlar, onlar da daşla başımı yardımalar. Atdiqları daşı tutmaq isteyirdim, başıma dəydi. Mən yərə yixildim, onlar təpiklə başıma vurdular.

Jurnalist: Huşunu itirmişdin?

Eldar Cumazadə: Bəli.

Jurnalist: İndi necə, ağrı hiss edirsən?

Eldar Cumazadə: Yara yerlərinə tikiş qoyublar. Hər yerim ağrıdır. Ürəyim bulanır, başım gicəllənir. Heç özümdə deyiləm.

Pozucu qüvvələr dedilər ki, biz icra hakimiyyəti başçısının dəyişilməsini tələb edirik. Bunların içərisində narkomanlar da var idi.

Jurnalist: Özünüüz təqdim edin.

Nurəddin Cumayev: Mən təqaüdçiyəm, Eldarın atasıyam.

Jurnalist: Bu hadisə barədə Siz nə deyə bilərsiniz?

Nurəddin Cumayev: Mən onu deyə bilərəm ki, bu 3-5 nəfərin hərəkət salması ilə dünya dağılan deyil. Allaha qurban olum, pis yaşımlıq, əmin-amanlıqdır. Bütün bunlara görə Prezidentimiz Heydər Əliyevə minnətdarlıq. O, hakimiyyətə gəldi, ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitlik yarandı. İndi evlərə şəhid cənazələri gelmir.

Jurnalist: Bəs bunlar nə isteyirlər?

Nurəddin Cumayev: Yerindən duran rəhbər olmaq isteyir. Başa düşmürələr ki, böyük olmaq isteyənin ağılı, səviyyəsi, kamalı olar.

Bunların hamısı müxalifətin hakimiyyət iddiasıdır. Onlar bir dəfə

hakimiyyətdə olublar. Axı nə ediblər, nəyə nail olublar? Mənim oğlum polis işçisidir. Onu daşla yaralayıblar, vurub yerə yixiblər, təpikləyiblər.

Jurnalist: Şəki şəhərində baş vermiş hadisələrin əsas fəalları arasında xeyli sayıda əvvəller məhkum edilmiş adamların və başqa kriminal elementlərin olması, yandırıcı maye ilə dolu şüşələrin və daş-kəsək ehtiyatının qabaqcadan tədarük edilməsi, polise hücum zamanı həmin vəsitələrdən istifadə olunması aksiyanın əvvəlcədən düşünülmüş şəkildə hazırlanlığını və planlı surətdə həyata keçirildiyini göstərmişdir.

Rayon ziyalıları, aqsaaqqallar, ictimaiyyətin nümayəndələri dövlətçiliyimizin qorunmasına, ölkədə yaranmış sabitliyin və ictimai təhlükəsizliyin təmin olunmasına maneçilik törədən qüvvələrin bu hərəkətlərini bir daha qətiyyətlə pisləmiş, belə cəhdlərin karşısının alınması, cina-yətkarlarla layiqli cəza verilməsi üçün ölkəmizin başçısına müraciət etmişlər.

Şəki rayon Bideyiz kənd orta məktəbinin direktoru Südabər İsmayılov:

-Noyabrın 18-də Şəkidə baş vermiş hadisələr bir daha sübut etdi ki, müxalifət hələ sivil mübarizə üzüllərindən tam kənardadır. Müəyyən sosial narazılıqlardan hər hansı bir hikkə ilə, qoçuluqla istifadə edən müxalifət qüvvələrinin heç nədən xəbəri olmayan camaati, gəncələri yalan vədlər vermeklə aldadaraq küçələre çıxarması, icra hakimiyyəti binasının qarşısına gətirməsi hansı demokratiyaya uyğundur?

AXC-Müsavatın hakimiyyətdə olduğu dövrdə yaratdıqları "demokratiya" yadımızdadır. Küçələrdən avtomat səsleri kəsilmirdi. Onlar hamiya meydən oxuyurdular. Onlar hakimiyyətdə olan zaman prezidentin sağ əli İsa, sol əli Etibar idi, hər biri də liderlik iddiasına düşmüştü. Hərəksi özü üçün bir partiya yaratmışdı. Həmin adamlar ölkəni vətəndaş müharibəsi həddindən gətirib çıxardılar. İndi isə yaranmış bu ictimai-siyasi sabitlikdən istifadə edərək müxtəlif iddialarla yaşıyırlar. Azərbaycanda sosial-iqtisadi vəziyyətin gündən-günə yaxşılaşması bunları narahat edir. Ona görə ki, onlar xaricdəki ağalarından aldiqları qrant qarşısında məsuliyyət daşıyırlar. Həmin müxalifə partiyaları bu məsuliyyətdə çıxmış, yaxa qurtarmaq üçün hər yerdə - istər Bakıda, istərsə də digər şəhər və rayonlarda iğtişaş salmaq isteyirlər, əhalini hansısa qeyri-qənuni hərəkətlərə tehrir edirlər.

Şəki tarixən müdriklər, ziyalılar şəhəri olmuşdur. Burada iğtişaş baş verməsi məni çox təəccübəndirir, təəssüfləndirir və narahat edir.

Jurnalist: Bu hadisəni törədənlər nə fikirdədirlər?

Südabər İsmayılova: Biz çox yaxşı bilirik ki, bu hadisəni törədən Müsavat partiyasının Şəki şəhər təşkilatı və onun başçılarıdır.

Mən müdrik, dünya səviyyəli, görkəmli siyasetçi cənab Heydər Əliyevdən, eləcə də respublikanın güc nazirlərindən bir daha xahiş edirəm ki, bu Müsavat partiyasının, onun yerli təşkilatlarının qanunazidd hərəkətləri barədə müvafiq tədbirlər görsünler. Şəhərdə asayiş yaratmaq üçün bu, mütləq lazımdır. Xahiş edərdim ki, həmin partiyaların fəaliyyəti dayandırılsın. Çünkü bunlar özlərinin sosial bazasının hansı gücə malik olduğunu seçkilərdə gördülər. Ancaq bayaq dediyim kimi, xarici ağaları qarışısındaki məsuliyyətləri rəvac verir ki, onlar camaati dövlətçilik əleyhinə yönəltsinlər. Ona görə də bu partiyaların fəaliyyətinin dayandırılması qanunauygundur.

Jurnalist: Xahiş edirəm özünüüz təqdim edin.

Naimə Qəhrəmanova: Mən Şəki Şəhər Şəhid Anaları cəmiyyətinin sədriyəm. Bu cəmiyyətin - şəhərimizin 300 şəhidi var – şəhidlərimizin anaları adından tələb edirəm, möhtərəm Prezidentimiz Heydər Əliyevdən xahiş edirəm ki, bu qarmaqarışılığı yarananlar barədə ciddi ölçü götürülsün. Şəhərimizdə sabitliyi pozanları öyrədənlər var. Tələb edirik ki, onlara layiq olduqları cəza verilsin. Şəkinin polis işçiləri bizim balalarımızdır. Polisə əl qaldırmak dövlətə əl qaldırmak deməkdir. Dövlətimizin Prezidenti, rəhbəri vardır. Biz öz rəhbərimizə arxalanırıq və ümidişim onadır. Qanunlarımızı, asayışi pozanların cəzalandırılmasını tələb edirik.

Jurnalist: Özünüüz təqdim edin.

Vahid Əhmədov: Şəki şəhər sakini.

Jurnalist: Bu hadisələr barədə nə deyə bilərsiniz?

Vahid Əhmədov: Bu hadisələrə münasibətim çox mənfidir. Ona görə ki, müxalifət qüvvələri seçkilərdə ududuqları, xalqın etimadını qazanmadıqları, əlleri hər yerdə üzüldüyü üçün bir sıra mafioz qüvvələrlə birləşərək şəhərdə anarxiya, xaos tərətmək isteyirdilər. Onlar bu hadisələri 1992-ci ildəki kimi yenidən hakimiyəti ələ keçirmək məq-

sədi ilə tərətmışdilər. Mühüm dövlət obyektlərinə hücum etmişlər, ci-nayət tərətmış, dağıntıya səbəb olmuşlar. Lakin xalqın, polisin müqaviməti nəticəsində bu hadisələrin qarşısı alınmışdır. Şəki sakinləri bu hadisələri qətiyyətlə pisləyir və respublikanın daxili işlər naziri Ramil Usubovdan cinayətkar ünsürlərin cəzalandırılması üçün lazımi tədbirlər görməyi tələb edirlər. Şəkida ziyalılar çoxdur. Bu hadisə onları da hidətləndiribdir. Gözənlənilmədən belə bir qarmaqarışış yarananlar ziyalılar tərəfindən lənətlənirlər. Belə xoşagelməz hadisələrin bir daha olmaması üçün dövlət hakimiyət orqanlarından xahişimiz budur ki, bu haqqda ciddi tədbirlər görülsün. Müsavat, Milli İstiqlal, AXCP - seçkilərdə kifayət qədər səs qazanmayan bu partiyalar mafioz ünsürlər birləşərək hakimiyəti ələ keçirmək isteyirlər. Lakin onlar buna nail ola bilməyəcəklər. Çünkü dövlətimizin başında Heydər Əliyev kimi görkəmli, dünya şöhrəti siyasetçi durur. Bu qüvvələrin baş qaldırmmasına heç zaman imkan verilməyəcəkdir.

Şəki sakinlərinin arzusu budur ki, pozuculuqla məşğul olan bütün müxalifət partiyalarının fəaliyyəti dayandırılsın.

Vahid Qəniyev (Şəki Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri): Mənim fikrim budur ki, günahkar cəzasız qalanda dövlət sarsılı bilər. Ona görə də günahkar ədalet məhkəməsinə verilməli, cəzalandırılmalıdır. Ayri cür ola bilməz. Bunlar cəzalarını almasalar, bu hadisələr bir də təkrar ola bilər. Mənim tələbim odur ki, müqəssir öz cəzasını alsın. Biz bu hadisələri Şəki şəhəri üçün xoşagelməz hal hesab edirik. Hər birimiz çalışmalıyıq ki, belə hadisələr olmasın. Hesab edirəm ki, müxalifət partiyalarının fəaliyyəti dayandırılmalıdır. Belə ziyarkan ünsürlərin fəallaşmasına şərait yaranan siyasi partiyaların liderləridir. Məsələn, Müsavat partiyası, Milli İstiqlal Partiyası, Azərbaycan Demokrat Partiyası, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası buna şərait yaradır. Dağıdıcılıq, vəhşilik törədənlər sərçəslərə, narkotik maddələr qəbul edən insanlara bənzəyirlər, yəni bizdə o təəssüratı yaradırlar. Onların hərəkətləri göstərir ki, bu adamlar özlərini idarə edə bilmirlər.

Şəhərimiz fəlları, ziyalılar, müellimlər, həkimlər ölkəmizin Prezidentine, daxili işlər nazirinə və digər qurumlara müraciət edir və bildirirlər ki, Şəkida belə insanlara yer yoxdur. Bu ünsürlər tezliklə zərərsizləşdirilməlidir. Mənə elə gəlir ki, hər hansı bir partiya öz xalqına xidmət etmirsə, onun fəaliyyəti qanunun tələblərinə uyğun olaraq dayandırılmalıdır. Əgər hər hansı bir partiyani təmsil edən şəxs vətəndaşlara xəter yetirirsə, kriminal ünsürlərə şərait yaradırsa, belə partiyaların

fəaliyyətinə son qoyulmalıdır. Belə partiyalar bizim yol yoldaşımız ola bilmez.

Aparıcı: 1993-cü ildə görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin xalqın tekdil tələbləri ilə siyasi hakimiyətə qayıdışından sonra ölkəmizdə həyata keçirilən düzgün daxili və xarici siyaset nəticəsində Azərbaycanın bir dövlət kimi parçalanma və məhv olma təhlükəsi aradan qaldırılmış, ölkəmiz xaos, anarxiya və hərc-mərclik girdabından xilas olmuşdur.

Aparılan əsaslı islahatlar və demokratik dəyişikliklər tezliklə öz bəhəresini vermiş, ölkəmizdə demokratik dəyərlər, sabitlik və əmin-amanlıq bərqərar olmuşdur.

Azərbaycanın suverenliyi və müstəqilliyi qorunub saxlanmış, dövlətciliyimiz daha da möhkəmləndirilmişdir. Respublikamız demokratik, hüquqi dövlət quruculuğuna qədəm qoymuşdur. Lakin bu yolda qazanılan uğurlar, iqtisadi islahatların həlliəcisi mərhələyə daxil olması, özəlləşdirmə programının həyata keçirilməsi, xarici investorların respublikamıza cəlb edilməsi, neft strategiyasının müdrikliklə reallaşdırılması, Azərbaycanın beynəlxalq birliyə six ineqrasiyasını daxilde və xaricdə bəzi dairələri, qara qüvvələri ciddi narahat edir. Elə buna görə də həmin qüvvələr mafioz ünsürləri, pozucu, dağdıcı müxalifəti cinayətkar və kriminal ünsürləri səfərber edərək, müstəqil Azərbaycan Respublikasına axradan xaincəsinə zərbə vurmağa çalışırlar. Bu yolda onlar ən iyənc vəsítələrə belə əl atırlar. Dövlət çevrilişi cəhdləri, Azərbaycan Prezidenti, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin həyatına sui-qəsdler düşmənin nə qədər məkrli, nə qədər qəddar, nə qədər amansız olduğunu bir daha sübut edir. Bu gün Azərbaycanda iqtisad törətməyə, sabitliyi pozmağa, hakimiyəti zorakılıqla qəsb etməyə, ölkəni xaos, anarxiya və dərəbəyilik dövrünə qaytarmağa çalışanlar öz keçmiş sələflərinin acı talelərindən ibret dərsi götürməli, nəticə çoxaralıdırlar.

Azərbaycan xalqının ölkəmizin rəhbəri ətrafında monolit birliyi tarixin bu ağır sınaqlarından mətanətlə çıxmışdır. Heç bir qüvvə, heç bir düşmən Azərbaycan xalqının əzmini, Prezidentlə xalqın birliyini sarsıda bilməz.

*AzərTAc.
"Xalq qəzeti" 22 noyabr 2000-ci il.*

5.2. MÜXALİFƏTÇİLƏRİN VƏ POZUCU QÜVVƏLƏRİN ŞƏKİDƏ TÖRƏTDİKLƏRİ İQTİŞAS DÖVLƏTÇİLİYİMİZƏ QARŞI YÖNƏLDİLMİŞ CİNAYƏTDİR

Redaksiyadan:

Müsavat, Milli İstiqlal və digər müxalifət partiyalarının Şəki rayon təşkilatı rəhbərlərinin təşkilatçılığı, bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı və yardımı ilə noyabrın 18-də Şəki şəhərində asayışin kütləvi şəkildə pozulmasına gətirib çıxaran iqtisətla əlaqədar Azərbaycan Dövlət Televiziyası xüsusi verilişlər hazırlamışdır. Noyabrın 21-də efişə getmiş növbəti verilişin mətnini oxuculara təqdim edirik.

Aparıcı: 05 noyabr parlament seçkiləri ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında çox müüməh hadisə oldu. Parlamentdə təmsil olunmaq üçün siyasi partiya və bloklar, eləcə də fərdi namizədlər üçün yaradılan şərait ölkəmizdə demokratik dövlət quruculuğu prosesinin daha da genişlənməsi və dərinləşməsini bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Seçkilərdə 12 partiya və bir siyasi blokun, mojaritar qaydada isə hər dairədən orta hesabla 4 namizədin mübarizə aparması faktı da özlüyündə bunu təsdiq edir.

Ötən seçkilərdən fərqli olaraq, Mərkəzi Şəki Komissiyasından tutmuş dairə və məntəqə seçki komissiyalarınadək hamisinin paritet əsaslarla təşkili, seçicilərin siyasi fəallığı daha çox nəzərə çarpıldı. Səsvermədə seçicilərin eksəriyyətinin iştirakı və iradələrini azad ifadə etməsi bu siyasi fəallığın əyani göstəricisi oldu.

Bu parlament seçkilərində nəzəri calb edən cəhətlərdən biri də mərkəzdən başlamış məntəqələrin her birinin müasir texniki vəsítələrlə təchiz edilməsi idi. Seçkilərin nəticələri barədə ictimaiyyətə operativ və ardıcıl informasiya vermək aşkarlığı təmin etməkdə mühüm addım oldu. Səsvermənin gedisi nəzəret edən partiya nümayəndələri, coxsayılı yerli və beynəlxalq müşahidəciler bunu yüksək qiymətləndirdilər. Lakin sosial bazası olmayan, xalqın dəstəyindən məhrum olan, Müsavat, Milli İstiqlal, Demokrat və bəzi digər partiyalar uduzduqlarından qərəzli mövqə tutub, bütün bu reallıqları inkar etməyə başladılar. Özlerini müxalifət adlandıran bu partiyalar köhnə şəkərlərdən əl çəkməyərək, həmişə olduğu kimi, seçki kompaniyasına yenə qərəzli münasibət nümayiş etdirdilər. Onlar səsvermədə lazımi səs toplaya bilmədiklərinin səbəbini xalq arasında nüfuzsuzluqda axtarmaqdansa, gülünc və əsassız bəhanələrə əl atırlar.

Gözləmək olardı ki, seçkilərdə məğlub olan AMİP, Müsavat kimi partiyalar xalqın onlara etimatsızlığının səbəbini təhlil edəcək, heç olmasa gələcək sosial bazaları haqqında fikirləşəcəklər. Ancaq onlar bu yolu tutmadılar. Çünkü bu səbəb həm partiya rəhbərlərinə bəlliidir, həm də xalqa.

1990-cı illərdəki qaraguruh, Vətənəmizin addım-addım işgali, xaos, anarxiya, vətəndaş qarşılamaşması və sairə kimi amillərlə şərtlənir bu səbəblər. Bütün bunların qanuna uyğun nəticəsi kimi pozucu müxalifət seçkilərdə uduzdu, məğlub oldu. Seçkilərin bu məntiqli sonluğunun öz nüfuzsuz, gərəksiz mövqeyində axarmaq əvvəzinə, qara qüvvələr yenə ara qarışdırıb su bulandırmaqla öz varlığını nümayiş etdirmək isteyirlər. Belə ki, ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa cəhd göstərir, cəmiyyətin tulantıları olan kriminal elementlərdən bəhrələnib küçə yürüslərinə, mitinqlərə və başqa üsullara əl atırlar. Ancaq xalqın onlara inamı birdəfəlik itdiyindən, nəinki onların ardınca gedir, əksinə pozucu müxalifətin bu hərəkətlərini pisləyir, əməllərindən hiddətlənir. Bu isə həmin qüvvələrin tam ifası deməkdir.

Rafiq Səfərov (elmİ işçi): Mən ölkədə gedən son ictimai-siyasi hadisələrə öz fikrimi bildirmək istəyirəm. Bilirsiniz ki, parlament seçkiləri artıq geridə qalmışdır. Həmin seçkilər bir daha göstərdi ki, xalqın böyük əksəriyyəti kimi ləri dəstəkləyir. Biz seçkilərdən sonra şahidi olduq ki, müxalifət partiyalarından da həm proporsional siyahı üzrə, həm də mojaritar, yəni birmandatlı sistem üzrə kifayət qədər namizədlər səs qazandılar, parlamente düşə bildilər. Lakin təəssüf olsun ki, hətta Müsavat partiyasından seçilmiş birmandatlı namizədləri bu partiyanın rəhbərliyi əgər onlar parlamento qatıllarla, partiyadan çıxaracaqları ilə hədələyirlər. Yəni bu gün ölkədə yaradılmış demokratiyaya onlar yenə də bir kölgə salmaq isteyirlər.

Onlar mitinq keçirilməsi haqqında müraciət edirlər. Buna icazə verilir, onların asayışinin qorunması yüksək səviyyədə təşkil edilir və bu mitinqlər keçirilir. Onlar sonda öz qətnamələrini oxuyub dağılışırlar. Lakin biz bir daha əmin oluruq ki, mitinqə gələnləri xalq dəstəkləmir, onların arxasında gedən yoxdur. Bu gün gənclərin enerjisindən istifadə edərək, onları müxtəlif yollara çəkmək isteyənlər vardır. Lakin biz, gənclər artıq ağı qaradan seçməyi bacarıq. Kimsənin onların arxasında gedəcəyinə biz şübhə edirik. Getməyəcəklər, artıq gənclik öz sözünü deyibdir. Yeni Azərbaycan Partiyasına səs vermişik. Bu seçkilərdən sonra nəyinsə qeyri-demokratik olduğunu demək və küçə yürüşü, mitinq

keçirməklə yenidən nəyəsə nail olacaqlarını güman etmək, fikrimcə, əbəs bir şeydir. Seçkilərdən əvvəl 50 min seçici imzası toplaya bilməyən partiyalar Prezidentin humanistliyi nəticəsində seçkiyə buraxıldılar. Sözsüz ki, onların aqibəti belə olmalı idi. Yəni onlar xalqın 3-4 % səsini qazanıblarsa, bu, onlar üçün böyük rəqəmdir.

Şəki rayonunda keçirilmiş küçə yürüşüne, mitinqə, bu hadisələrə kəskin etirazımı bildirirəm. Onlar indiyədək respublikamıza heç bir xeyir vermedikləri halda gündə ölkəyə zərba, ziyan vururlar. Mən onların bu hərəkətlərini pisləyirəm. Hesab edirəm ki, bu gün respublikamıza nə küçə yürüşü, nə mitinq, nə də başqa bir aksiya gərək deyildir. Gənclərimiz savadlanmalı, təhsil almmalıdır. Müasir Azərbaycanın gənc bir övladı kimi mən möhtərəm Prezidentimizdən xahiş edirəm ki, bu hadisələrə son qoyulsun. Artıq bizim dövlətimiz Avropa Şurasına qəbul olunubdur. Bizdə sivil mübarizə metodları vardır. Bu yollarla hakimiyyət uğrunda mübarizə getməlidir. Müxalifət məğlubiyyətini parlament seçkilərində bir daha gördü.

Süzasəf Əmirxanlı (Bakı şəhər sakini): Son seçkilərin nəticələri bir daha sübut etdi ki, sosial dayağı olmayan müxalifət bu gün ictimaiyyət arasında sosial dayaq axtarır. Onlar elə güman etdilər ki, bu mitinqlərlə, küçə yürüşləri ilə nəyəsə nail ola bilərlər. Əksinə, nail ola bilmədilər. İtirdilər. Nə üçün? Çünkü təbliğat müddətində həmin liderlər xalq arasına çıxmışa bir növ qorxdular, ehtiyat etdilər. Etibar Məmmədov, Isa Qəmbərov, Arif Hacıyev və digərləri xalq arasına çıxmışa qorxdular. Bu qorxunun nəticəsi son anda 6 %-lik baryeri keçə bilməmələrinə gətirib çıxardı. 6 %-lik baryeri nə üçün keçə bilmədilər? Çünkü onlar bu məğlubiyyəti əvvəlcədən görürdülər.

Bu mitinqi, yürüşü keçirməkdə müxalifətin məqsədi nə idi? Xarici ağalardan alınmış qrantin hansı istiqamətdə sərf edildiyini məhz o ağalara, konqresmen Smitə, digərlərinə göstərmək idi. Etibar Məmmədov, Isa Qəmbərov bir neçə dəfə Amerikaya getdilər, gəldilər. Nə üçün getmişdilər? Bəs, nə üçün indi getmirlər? Bunlar seçki ərafəsində həmin qrantları Azərbaycana gətirib təxribat törətmək üçün məqsədli səfərlər idi. İndi də küçə yürüşü, piket və s. təxribat variantlarını düşünülmüş formada həyata keçirməyə cəhd edirlər.

Şəki hadisələrini götürək. Bu hadisələri törədən kimlərdir? Müsavatın təşkilatının sədri. İnsanları daş-kəsək, yandırıcı butulkalar atmağa təhrik edən kimlərdir? Müsavatın və AMİP-in nümayəndələri. Nə üçün xalqı qarşı - qarşıya qoyurlar? Məqsəd nədir?

Onlar o xarici ağalara göstərmək isteyirlər ki, baxın, sənin verdiyin qrantı hansı məqsədə sərf edirik. Azərbaycan bu düşmənlerin əhatəsin-dədir. Bunu birdəfəlik başa düşməliyik. Biz ziyalılar dərk etməliyik ki, Azərbaycanın bugünkü bütövlüyü, inkişafı, gelecəyi, həmin ağalara sərf etmir.

İnanın, bunu səmimi deyirəm.

Mən özüm bir neçə dəfə Laçın qaçqınları ilə görüşdə olmuşam. Onlar teleb edirlər ki, Etibar Məmmədov, Isa Qəmbərov bircə dəfə bizi mərən görüşə gəlsinlər. Gəlsinlər, biz onlara sözümüzü deyək. Sualımızı verek, cavabımızı alaq. Vaxtile nə üçün Laçını ermənilərə satdırı? Nə üçün Azərbaycan torpaqlarının 20%-i işgal olundu? Nə üçün bizim qaçqınlar gələndə onların dərdinə yanan yox idi? Bu gün Parlamentdə mandat uğrunda mübarizə aparan həmin namizədlər məktəbin qapısını açıb bir məktəblidən soruşmayıblar ki, sənin dərdin nədir? Bəlkə o məktəblinin elə dərdi var ki, azərbaycanlı balası kimi sən onun dərdinə yanasan. Söhbət təkcə mandatdan getmir.

Əlbəttə, AMİP mandat uğrunda mübarizə aparır. Ona görə ki, Vaqif Musayev kimi bir şəxsi götərib siyahida ikinci sıraya yerləşdirib-dir. O, "Talış-Muğan Respublikası"ni qidalandıran bir şəxs idi. İndi 250 min dollarını Etibar Məmmədovdan tələb edir. Tələb edir ki, mənim pullarımı qaytar. Siz mənə mandat söz vermişdiniz, mandat da olmadı. Pulumu qaytar. Bax, söhbət bundan gedir. Bu gün o pulu qaytara bilmə-yen şəxslər dinc əhalini bu yürüslərə, mitinqlərə təhrik edirlər. İnsanlar çörək pulunu qazanmaq isteyir, sakit, sərbəst yaşamaq isteyir. Nə üçün insanları bu işlərə təhrik edirlər?

Mən bir ziyalı kimi, bütün hüquq-mühafizə orqanlarından xahiş edirəm, cənab Prezidentdən xahiş edirəm, bu adamların cəzası birdəfəlik verilsin. Qoy məhkəmələrdə cavab versinlər.

Köçəri İsgəndərov (Kəlbəcər qaçqını):

Mən televiziyyada Şəki hadisələrinə baxdım. Həqiqətən bir azərbaycanlı kimi, ürəyimiz ağrıdı. Ona görə ki, qardaş-qardaşa qarşı düşməncəsinə hərəkət edərmi? Polislərin üzərinə daş-kəsək, butulkə yağıdırıldilar. Biz bunu törədənləri onszu da tanrıyıraq, onlar əvvəllər hakimiyətdə olublar, xalqı aldadıblar, yəne aldatmaq isteyirlər.

Bir şey demək isteyirəm ki, Isa Qəmbərov, Etibar Məmmədov, Sə-rdar Cəlaloğlu, Arif Hacıyev, Lalə - Şövkət Hacıyeva - Sizin hamınızın çıxışlarını görmüşük. Lalə-Şövkət xanım, Siz özünüz 1993-cü ildə döv-lət katibi işləyəndə ordu hissələrini gəzdiniz. Dediniz ki, Etibar Məm-

mədov, Isa Qəmbərov, Elçibəy - Siz Əliyevdən nə isteyirsiniz? Bu camaati pis vəziyyətdən çıxarsa Heydər Əliyev çıxardar. Qoynu işləsin. Bəs, Siz indi niyə belə edirsiz? Adam neçə sıfətə, neçə dona girer? Qadınsınız, heç olmasa, bu camaati aldatmayın. Isa Qəmbərov, Etibar Məmmədov-sizdə yarma yanğı var. Ona görə ki, 1992-ci ildə Kazaxıstandan 36 va-qon taxıl gəldi. Apardınız satdınız. Onu cimixa çevirdiniz. Bize cimix yedirdiniz, xalqa cimix yedirdiniz. Həmin adamlar deyilsiniz?

Qaçqınlara birinci zərbəni siz vurmusunuz. Bizi qaçqın siz etmisiniz. Bizi yerimizdən-yurdumuzdan edən siz olmusunuz. Milləti qırğına ver-diñiz. Sizdən soruşan yoxdur ki, deyin görək, sizin hansı bir qohumunuz bu torpaq üstündə şəhid olubdur, yaralı olubdur, neçə şəhidiniz var?

Xatirə Babayeva (tələbə):

Mən bir tələbə kimi, mitinqlərə münasibətimi bildirmək istəyirəm. Bunların hamısı lazımsızdır. Hər kəs öz seçimini edibdir. Seçkilər olub, demokratik şəkildə keçirilibdir. Kim kimi seçib, bu hamiya məlumdur.

Yolda gedənlərə müxtəlif vərəqələr paylayırlar ki, mitinqlərdə iştirak edin. Axı, biz gənclər oxumaq istəyirik. İmkən versinlər ki, heç olmasa, öz seçimimizi edək. Gələcəyimizə bir gün ağlayaqq. Bize oxumağa imkan vermirlər. Bu mitinqlər lazım deyildir.

Ümumiyyətlə, bu küçə yürüşlərinə, mitinqlərə münasibətim çox pisdir. Mitinqə dəvət olunan xalq istəsəydi, mitinq etmək istəyən partiya yaya səs verərdi. Xalq öz seçimini edibdir. Vərəqələr yagmaqla, elanlar vurmaqla nahaq yerə eziyyət çəkirlər. Biz tələbələr vətənimizdə olan sabitliyin pozulmasını istəmirik.

Elmir Əliyev (tələbə):

Şəkidə baş verən hadisələri televiziya vasitəsi ilə seyr etdim. Mən öz fikrimi bildirmək istəyirəm ki, bəzi müxəlifət partiyaları asayışı pozmaqla heç nə əldə edə bilməyəcəklər. Seçkilərdə 6%-lik baryeri keçə bilməyən, hansısa bir xarici ölkədən maddi kömək uman, alan partiyalar, onların liderləri belə vəziyyətdə heç bir şey nail ola bilməyəcəklər.

Şəkidə polis maşını yandırmaqla, asayışı pozmaqla heç nə edə bilməyəcəklər. Bir gənc kimi bildirmək istəyirəm ki, Şəkidə olan bu hadisələrdən çox naraziyam. Bütün gənclər adından demək istəyirəm ki, heç bir gənc bu yola getməz. Biz Şəkidə baş verən hadisələri pisləyirik.

Bəzi partiyalar - AMİP, Müsavat, Demokrat partiyaları və onların li-derləri, Rəsul Quliyev kimiləri belə yollarla hakimiyətə gələ bil-məyəcəklər. Onlar 50 min imza toplaya bilməyən partiya liderləridir. Və

bu gün küçə yürüşləri ilə nəsə əldə etmək isteyirlər, hakimiyətdən danışırlar. Belə partiyalar asayıpozmaqla heç nə əldə edə bilməyəcəklər.

Mən bir də demək isteyirəm. Müsavat, AMİP, Demokrat partiyaları və s. heç nə ədə bilməyəcəklər. Hamiya məlumdur ki, bunların liderləri 1991-1992-ci illərdə hakimiyət uğrunda kreslo davaları üstündə xalqı nə günə qoymuşdular. Mən Şəkidə baş vermiş hadisələri bir daha qətiyyətlə pisliyirəm.

Azərbaycanda mövcud olan bəzi siyasi partiyalar ermənilərin dostu Smitin, Rəsul Quliyev kimi Azərbaycan xalqına biganə olan bir adamın köməyi və xarici təşkilatların verdiyi qrantlar hesabına Azərbaycanda mitinqlər təşkil edirlər, sabitliyi pozmaq isteyirlər. Onlar 1989-1991-ci illərdə olduğu kimi, hakimiyətə gəlmeyin en asan yolunu mitinqlərde görürərlər. Onlar həmişə hakimiyətə gəlmək fikrində, iddiásında olublar. Bu siyasi partiyalar aldiqları qrantların hesabına Şəkidə cinayət töötmişlər. Müsavat partiyasının Şəki rayon təşkilatı başçısının köməyi ilə adamlara pul verməklə onları nümayiş, pis yola sürükləmişlər.

Biz gənclər Ədliyyə Nazirliyindən tələb edirik ki, bu partiyaların qeydiyyatına yenidən baxılsın. Mənçə, bu partiyalar Azərbaycana heç bir xeyir verməyəcəklər. Onların fikri qrant aldiqları təşkilatların qabağında üzüqara olmamaq üçün Azərbaycanda pozucu tədbirlər keçirmək, vətəndaşları pis yola çəkmək, respublikamızda olan sabitliyi pozmaqdır. Biz bunu rədd edirik. Bu partiyalar Azərbaycana lazım deyildir.

Aparıcı: Bu, Azərbaycan ictimaiyyətinin, gəncliyin, ziyalılarının məlum hadisələrə münasibəti, mövqeyidir. Bu, Azərbaycan xalqının mövqeyidir. Sosial bazaya malik olmaları barədə mitinqdən əvvəl haray-həşir salan 20 partiya və onların rəhbərləri Qələbə meydanına vur-tut 2-3 min adam toplaya bildilər ki, bunların da böyük əksəriyyəti həmin partiyaların üzvlərinin qohum əqrabasından və tamaşaçılardan ibarət idi. Onda sual yaranır, bu biçarələri belə biabırçı əməllərə, qan-qadaya və qara, məkrli niyyətlərə sövq edən nədir? Şübhəsiz ki, onlar sosial bazalarının olmadığını yaxşı bilirlər. Ancaq xaricdən aldiqları qrantlar, eləcə də havadarları qarşısında götürdükləri öhdəliklər onları bu cür pozucu, iyriñcə əməllərə vadar edir.

Zorakılığa, başipozuqluğa, anarxiyaya meylli olan pozucu müxali-fet qüvvələri bu dəfə də xalqın sərt iradəsi ilə rastlaşdırılar. Onlar pay-taxtda istədiklərinə nail olmadıqda əyalətlərə üz tutdular, vaxtilə ray-komlara, digər icra strukturlarına hücum praktikasına yenidən əl atdılar, bir vaxtlar Lənkəranda, Cəlilabadda və başqa rayonlarda AXCP-nin tö-

rətdiklərini bu dəfə Şəkidə tekrarlaməq istədilər.

Şəki rayon polis şöbəsi əməkdaşlarına müxtəlif bədən xəsarətlərinin yetirilməsi, icra hakimiyətinin binasına hücum edilməsi, bir sıra dövlət əhəmiyyətli obyektlərin şüşə və qapılarının sindiriləması kimi əməllər əslində dövləti cinayətdir. Atılan bu daşların biri polisin, adı vətəndaşların deyil, İsa Qəmbərin, Etibar Məmmədovun, Arif Hacıyevin, Sərdar Cəlaloğlunun kin-kidurətlə, məkr və hiylə ilə düşünən başlarına dəysəydi, görəsən dünyanın hansı məclisindən, hansı beynəlxalq təşkilatdan bunun eks-sədəsi eşidilməzdi. "Vay başım" deyən bu adamların səsi bütün dünyani dolasardı. Amma indi polisi, icra hakimiyətini daşa basıb, günahsız sakinlərə xeyli narahatlıq götərən bu xisəltli insanlar hadisələri yenə də təhrif edir, qara yaxır və şərdən, şantajdan əl çekmirlər. Bu gün respublika ictimaiyyətini hiddətləndirdirən də məhz budur. Ona görə də xalq bu hadisəni törədən Müsavat, AMİP partiyalarının rəhbərlərini, eləcə də onlarla əlaqədə olan digər mafioz qüvvələrin qanunun bütün sərtliyi ilə cəzalandırılmasını birmənalı olaraq tələb edir.

Rahib Muradov (səhər sakını):

Törədiləcək bu hadisələrdən müxalifət qüvvələrinin qabaqcadan xəbəri var idi. İcra hakimiyəti binasına, polis şöbəsinə, qanunun keşikçilərinə onlar hücum etmişlər. Nəticədə dağıntı olmuş, polis işçiləri xəsarət almışlar. Bu hadisələrin başında Müsavat Partiyasının dayandığı hamiya bəllidir. Bunların hamisini həmin partiya təşkil etmişdir. Mən hesab edirəm ki, belə nalayıq, cinayətkar hərəkətlərə yol verənlər, onlarla əlaqəsi olan mafioz qüvvələr öz cəzalarına çatmalıdır.

Eldar Əhmədov (Sumqayıt Səthi aktiv maddələr zavodunun işçisi): Mən bu müəssisədə 2 ilə yaxındır işləyirəm. İnstitutu bitirib təyinatla buraya gəlmişəm. Mən belə özbaşınalıq görməmişəm. Mənim tələbə yoldaşım Zaqtala Politeknik Texnikumunda oxuyur, özü şəkildir. O, axşam zəng vuraraq deyir ki, bizim dövlət təhlükəsizlik orqanları həra baxır, Müsavat partiyası, AXCP meydanda "at oynadır".

Biz o vaxt - 1990-1991-ci illərdə özümüzü çəpər kimi qabağa verdi, dedik ki, dalaşmayıñ, meydan sulamayıñ, millət əldən gedər. Bizi döydülər, başımıza müsibət açıdlar. Bax, həmin adamlar indi yenə də meydanda "at oynadırlar". Zənnimcə, belə halların qarşısı dövlətin gücü ilə alınmalıdır. İnanın ki, bu saat biz 10 min, 15 min adam toplayıb onlara layiqli cavab verə bilərik. Axi, belə ola bilməz.

Mən ayda 100 min manat əmək haqqı alıram. Ailəmi zorla dolan- dirıram. Onlar bu iğtişaşa hazırlığı nəyin hesabına görübər? Mənim dövlətdən, Prezidentimizdən xahişim, icra orqanlarından tələbim budur ki, pozucu qüvvələrin yaramaz hərəkətlərinin qarşısını almaq üçün tə- sirlili tədbirlər görsünler. Biz gərək imkan verməyək ki, onlar başlarını qaldırsınlar. Hər yerde bunun qarşısı alınmalıdır.

Qəti tələbim budur ki, belə hərəkətlərin qarşısı alınsın. Şəkidə olan hadisələri qətiyyətə pisləyirəm. Düzdür, ölkəmizdə söz, mətbuat, top- laşma azadlığı vardır. hamı toplaşış öz sözünü deyə biler. Lakin Müsavat partiyasında, Azərbaycan Demokrat Partiyasında, AMİP-də olan adamların su bulandırmasını, icazəsiz mitinq keçirilməsini qətiyyətə pisləyirəm.

Mən Şəkidə olan hadisələri nəzərdə tutaraq deyirəm ki, mitinq ke- cirmək adı altında icra hakimiyyətinə, polise hücum etməyə, orada da- ğıntı törətməyə, binaları daş-qalaq etməyə, respublikamızdakı siyasi sabitliyi pozmağa heç kimin haqqı yoxdur. Heç kimsə icaza verilmir. Belə hərəkətlərin qarşısı alınmalıdır. Biz bunu respublikanın hüquq-mühafizə orqanlarından tələb edirik.

Yəqin müxalifet qüvvələrinin 1991-1992-ci illərdə top - tüfənglə, tankla hakimiyyətə gəlmələri yadlarına düşüb. Lakin onlar bilməlidirlər ki, 2000-ci il həmin dövr deyildir. 1993-cü ildən bəri vəziyyət tamamilə dəyişmiş, ölkədə ictimai-siyasi sabitlik yaranmışdır. İndi Müsavat-AXCP cütlüyünün hakimiyyətdə olduğu dövr deyildir. İndi hörmətli Prezidentimiz Heydər Əliyevin Azərbaycana uğurla rəhbərlik etdiyi dövrdür. Müxalifet qüvvələri güman edirlər ki, hay-küy, çığır-bağır sal- maqla nəyəse nail ola bilərlər. Bu, yanlış fikirdir. Hesab edirəm ki, belə hərəkətlərin qarşısı alınmalıdır və alınacaqdır. Mən möhtərəm Prezidentimizdən xahiş edirəm ki, nəinki Şəkidə, Azərbaycanın hər hansı bir yerində belə halların təzahür etməsinin qarşısını alsın.

Səlahəddin Hüseynov (Sumqayıt Superfosfat zavodunun işçisi):

Şəki şəhərində baş vermiş hadisələri hamımız pisləyirik. Bəzi mü- xalifət partiyalarının belə yaramaz hərəkətlərinin qarşısı qətiyyətə alın- malıdır və təhrikçilər məsuliyyətə cəlb olunmalıdır.

Avropa Şurası Azərbaycanı öz siralarına qəbul edir. Həmin Şurada deyirlər ki, Azərbaycan demokratiya yolu ilə inkişaf edir. Deməli, biz bu yolu seçmişik. Bu, möhtərəm Prezidentimiz Heydər Əliyevin daxili və xarici siyasətinin təcəssümüdür. Biz bu siyasəti bəyənirik. Xalqımız bu yolla gedəcəkdir.

Mənim istədiyim budur ki, gələcəkdə belə hadisələr baş verməsin.

Hüquq-mühafizə orqanlarından xahiş edirəm ki, belə hadisələrin təhrik- cilərini məsuliyyətə calb etsinlər.

Firdovsi Rzayev (Sumqayıt Superfosfat zavodunun işçisi):

Şəkidə baş vermiş hadisə bizim bütün əməkçilərimizin hiddətinə səbəb olmuşdur. Bu hadisə heç də təsədüfü deyildir, burada şübhəsiz ki, xarici qüvvələrin də əli vardır. Mən Azərbaycan Respublikasının hü- quq-mühafizə orqanlarından xahiş edərdim ki, bunu diqqətlə araşdırı- lar. Biz heç vaxt imkan verməyəcəyik ki, Azərbaycanın Şəki kimi qə- dim şəhərində belə hadisələr bir də baş versin.

Rövşən Əliyev (Sumqayıt Superfosfat zavodunun işçisi):

Müxalifət qüvvələri tərəfindən Şəki şəhərində keçirilmiş bu mi- ting və onun acınlığı nəticələri bizim hamımıza məlumdur. Onların belə hərəkətlərinə heç cür haqq qazandırmاق olmaz. Demək istəyirəm ki, bu, onların ilk pozuculuq hərəkəti deyildir. Artıq bir neçə dəfə belə hərəkətlərə yol verilmişdir. Təbiidir ki, qarmaqarışlıq salmaq istəyən- lərin hər belə addımı ugursuzluqla nəticələnmişdir.

Mən bir vətəndaş kimi, respublikanın rəhbərliyindən, hüquq-mü- hafizə orqanlarından qətiyyətə tələb edirəm ki, ölkəmizdəki sabitliyi pozan belə cinayətkar ünsürləri qanunun tələblərinə uyğun cəzalandırı- sinlar. Əsas tələbimiz budur.

Validə Ağayeva (Sumqayıt Superfosfat zavodunun işçisi):

Şəki şəhərində baş verən hadisə qadınlarımızın da narahatlığına səbəb olmuşdur. Biz demokratiya, azadlıq şəraitində yaşayıraq. Belə şəraitdə hərə öz təklifini, arzusunu deyə biler. Lakin bu cür hərəkətlərə yol vermək, dövlətə bu qədər zərər yetirmək cinayətdir. Polis işçiləri bizim qardaşımız, atamız, oğlumuzdur. Onlara yetirilən xəter, əlbəttə, bizim üryimizi ağrır.

Mən tələb edirəm ki, hüquq-mühafizə orqanları belə yaramaz hərəkətləri araşdırı. Günahkarları cəzasına çatdırırsın.

Aparıcı: Noyabrın 18-də Şəkidə baş vermiş hadisələr bir daha göstərdi ki, Müsavat, AMİP kimi müxalifət partiyaları, onların rəhbərləri sivil qaydada mübarizə aparmaqdan çox uzaqdırlar. Onlar xalq qarşısında rüsvay olub həmvətənlərimizin nifreti və hiddəti ilə damğalanırlar.

AzərTAC

"Azərbaycan" qəzeti, 23 noyabr, 2000-ci il

5.3. MÜXALİFƏTÇİLƏRİN VƏ POZUCU QÜVVƏLƏRİN ŞƏKİDƏ TÖRƏTDİKLƏRİ İĞTİŞAS DÖVLƏTÇİLİYİMİZ QARŞI YÖNƏLDİLMİŞ CİNAYƏTDİR

Redaksiyadan:

Müsavat, Milli İstiqlal və digər müxalifət partiyalarının Şəki rayon təşkilati rəhbərlərinin təşkilatçılığı, bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı və yardımı ilə noyabrın 18-də Şəki şəhərində törədilmiş hadisələrlə əlaqədar noyabrın 22-də Azərbaycan Dövlət Televiziyasında efişə getmiş növbəti verilişin mətnini oxuculara təqdim edirik.

Aparıcı: Noyabrın 18-də Şəkidə Müsavat, Milli İstiqlal və digər müxalifət partiyalarının Şəki rayon təşkilati rəhbərlərinin təşkilatçılığı, bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı ilə asayışın kütləvi şəkildə pozulmasına gətirib çıxaran iğtişaslar rayon ictimaiyyətini hiddətləndirmişdir. Rayonun bir çox müessisə və təşkilatlarında keçirilən yığıncaqlarda Şəki ictimaiyyətinin asayışı pozanlara qarşı barışmaz mövqeda olduğu xüsusi vurğulanmış, sabitliyin və ictimai təhlükəsizliyin pozulmasına gətirib çıxaran belə qanunaziddə əməlləri törədənlər barəsində ciddi tədbirlər görülməsi tələb olunmuşdur.

Şəki Tibb məktəbində keçirilmiş yığıncaqdə çıxış edənlər bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı və yardımı ilə icra hakimiyətinin və polis şöbəsinin binaları sırasında iğtişaslar törədənlərin, onlara rəvac verənlərin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmasını tələb etmişlər.

Aman Səmədov (müəllim): Noyabrın 18-də Şəkidə baş verən hadisələr hamimizi sarsıdıbdır. Biz Şəkidə bu cür hadisələrin olmasını istəmirik. Buraya gələn adamlar Şəki camaatinin qonaqpərvərliyini yaxşı bilir. Lakin əline daş-kəsək, butulka götürən, binanı yandırmaq, maşınları aşırmaq istəyən bir ovuc adam hansı tələblər irəli sürdüyüñü, ne istədiyini özleri də bilmir. Ona görə də bu gəncləri qabağa veren adamlar məsuliyyət daşıyır. Kim bu cinayəti törədib, onlar qanun çərçivəsində cəzalanmalıdır.

Könül Abdulkahqova (Həkim): Bizim eksəriyyətimiz həkimik. Əslində həkim siyasetə qarışmamalıdır. Amma sənetindən, vəzifəsindən, peşəsindən asılı olmayaraq hər bir şəxs bu gün respublikada baş verən hadisələrə qarşı laqeyid qala bilməz. Yəni öz münasibətini bildirməlidir.

Noyabrın 18-də Şəkidə baş vermiş hadisələr haqqında onu deyə bi-

lərəm ki, müxalifət tərəfindən bu düzgün hərəkət deyildir. Əgər müxalifətin sözü, istəyi, tələbi var idisə, onu sakitcə, dinc yolla da deyə bilərdi.

Aparıcı: Hadisələrlə bağlı Şəki Şəhər Mərkəzi Xəstəxanasında keçirilmiş yığıncaqda səhiyyə işçiləri müxalifət qüvvələrinin özbaşınalığından hiddətləndiklərini bildirmişlər.

Latif Əsgərov (Xəstəxananın baş həkimi): Bir ziyan, böyük bir kollektivin rəhbəri kimi, deyirəm ki, Azərbaycan xalqına böyük oğullar vermiş Şəki şəhərində belə hadisənin olmasını biz özümüzə qəbahət hesab edirik. Biz bundan ibret dərsi götürməliyik. Ibret dərsi götürürək gələcək hərəkətlərimizdə, işlərimizdə nəzəre almalyıq ki, addım-addım qazandığımız azadlığımızı heç nədən Müsavatın və digər müxalifət partiyalarının oyunbaşlıqlarına, kürsü davasına qurban verə bilmərik.

Dediym sözlərdə hadisələrə Şəki camaatinin münasibətini, bizim münasibətimizi bildirdim. İndi açıq deyirəm ki, bəli, respublikada iğtişas, qarmaqarıqlıq törətmək cəhdlerinin hamısının bir mənəsi var. Heç bir hörməti olmayan Müsavat partiyası və onun ətrafında birləşən digər müxalifət partiyaları camaatin arasında nüfuzları olmadıqlarına görə, seckidə baryeri aşa bilmədikləri üçün, xaricdə olan havadarlarına onları qrantlarla, pulla təmin edən havadarlarına verdikləri sözə əməl etmədiklərinə görə onların yalnız belə bir yolu qalır və buna əl atırlar. Onlar həqiqi demokrat idilərsə, dəstənin qabağına özləri çıxayırlar. Bizim əsgərlərimizə, polis işçilərimizə dəyən daşlardan onların da başına dəyəydi və buna dözəydilər. Onlar 20 yanvarda bizim balalarımızı, övladlarımızı, azadlıq eşiqi ilə cirpinan tələbələrimizi tankların qabağına çıxardılar, bu gün də bunu edirler.

Onların icra hakimiyəti binasının qarşısına göndərdikləri adamlar həmişə icra hakimiyətindən, bızdən yardım alan, dövlətin qayğısında olan adamlar idi. Həmin gün onları çasdırdılar. Əlbəttə ki, burada məkrli bir niyyət var idi. Yənə də deyirəm, əgər sözləri var idisə siyasi şüarlarla dinc mitinq keçirəyidilər. Amma onlar daş-dəyənək davası saldırlar. Onların şüarlarının çoxu bizim müstəqilliyimizə, istiqlalımıza, yəni dövlətçiliyimizə qarşı olan şüarlar idi.

Tofiq Mehdiyev (Respublikanın əməkdar həkimi): Əlbəttə, bir qrup mafioz ünsürlər bu aksiyani törətməklə adamları iğtişaslara təhrik edərək polise qarşı qoymuşdur. Polislərdən xeyli yaralanın olmuş və dövlət əmlakına ziyan vurulmuşdur.

Noyabr hadisəsi bütün səhiyyə işçiləri tərəfindən pislənilir. Biz tə-

leb edirik ki, bu hadisə araşdırılsın, istintaq orqanları tərəfindən müəy-yənləşdirilsin, kimin günahı varsa, layiqli cəzasını alıns.

İmran Əliyev (həkim): Şəki şəhərində bir qrup cinayətkar ünsü-rün müxalif qüvvələri ilə birləşərək törətdikləri qanunsuz hərəkətlər nəinki burada, eləcə də bütün respublika ictimaiyyətində ciddi hiddətə, etirazlara səbəb olmuşdur.

Noyabrın 5-də respublikada keçirilən demokratik, azad və şəffaf seçkilər zamanı camaatın etimadını qazana bilməyən bu qüvvələr xalqı yeniden felakətə sürükləməyə cəhd göstərirlər. Biz bu hadisələrə öz münasibətimizi noyabrın 19-da hörmətli Prezidentimiz canab Heydər Əliyevə ünvanladığımız telegramda ifadə etmişik. Həmin telegramda biz bu hadisələrə qəti etirazımızı bildirmişik. Mən bir daha bəyan edirəm ki, istər rayon rəhbərliyinin, istərsə də dövlətin bu iğtişaşların qarşısının alınması və leğv edilməsi sahəsində gördüyü bütün işləri bəyənirik, müdafiə edirik. Bundan sonra çalışmaq lazımdır ki, Şəkidə belə hadisələr baş vermasın.

Bizim torpağımız nəinki Azərbaycanın, eləcə də bütün bəşəriyyətin elminə, mədəniyyətinə böyük dühələr bəxş etmişdir. Bundan sonra çalışmalıq ki, bu ləkəni rayonun üstündən silək. O adamlar daşları icra hakimiyyətinin binasına və orada olan adamlara atmayıblar. Onlar bu daşları bizim dövlətimizə atıblar.

Bu nə Vəzirovun, nə də Mütəllibovun binası deyil ki, sən gəlib daş atasan və buradakı adamları qovasan. Həmin hadisələr vaxtı bizim hamimiz səhərə kimi icra hakimiyyətinin binasında olmuşuq. Biz həmin gün tekçə orada olan adamları və binanı yox, dövlətimizi, dövlətçiliyimizi müdafiə etmişik və bundan sonra da müdafiə edəcəyik. O adamlar bilməlidirlər ki, Azərbaycanda heç kəs zorla hakimiyyətə gələ bilməz. Bu, mümkün deyildir.

Tələbimiz odur ki, bu məsələdə günahkar olan adamların hamısı cəzalandırılsın. Mən onu da demək isteyirəm ki, orada bir qrup uşaq, qadın, müəyyən məsələləri dərk edə bilməyən, dərinəndə düşünə bilməyən adamlar da olmuşdur. Belələrinə müəyyən qədər güzəşt etmək olar. Hadisələrin əsas təşkilatçılarını, bu işin arxasında duran qüvvələri, insanları buna təhrik edən adamları təpib cəzalandırmaq lazımdır.

Sədaqət Şahbazova (həkim): Şəkidə baş vermiş hadisəni, yəni bir qrup müxalif partiyaları ilə müəyyən ünsürlərin törətdiyi bu iğtişaşları biz, doğum evinin kollektivi çox pis qiymətləndirir, öz etirazımızı

bildiririk. Ayın 18-dən hər gün bu məsələni öz səviyyəmizdə müzakirə edir, münasibətimizi bildiririk.

Heç vaxt zorla hakimiyyətə gəlmək mümkün deyildir. Müxalif partiyalar, xüsusən Müsavat partiyasının nümayəndəleri, guya özlərini xalqın öndəri, müdafiəçi adlandıran, siyasetdən, bilikdən, savaddan kənar adamlar bilməlidir ki, zorla heç nəyə nail olmaq mümkün deyildir. Adamların əsəbləri ilə oynamaqla, onlara zərbə vurmaqla heç nəyə nail ola bilməyəcəklər. Onlar, olsa-olsa, özlərinin daxili sıfətlərini açıb göstərirlər. Şəki camaati, nəinki şəkililər, bütün respublikə onların hərəkətini çox pis qiymətləndirir. Bizə elə gəlir ki, bunlar heç vaxt cəzadan kənardə qalmayacaq, layiqli cəzalarını alacaqlar.

Biz bu hadisələri müzakirə edib etiraz əlaməti olaraq telegramlar, müraciətlər göndərmişik. Respublikamızın möhtərem Prezidenti canab Heydər Əliyev haqqında, ümumiyyətlə, haqsız söz demek günahdır. Çünkü o, peyğəmbər səviyyəli adamdır. Azərbaycanda hələ onu əvəz eden şəxsiyyət dünyaya gəlməyibdir. Hami kimi, biz də öz tələblərimizi Prezidentimizə, hakimiyyət orqanlarına bildirmişik. Bu cinayətkarlar haqqında qəti tədbirlər görülməlidir. Biz hesab edirik ki, üzdənirəq partiyaların olmasına ehtiyac yoxdur.

Mahmudəli Əzizov (həkim): Dövlət məmurlarına, polislərə qarşı olan bu haqsızlıqlar, törədilən cinayət hadisələri yəqin ki, araşdırılır, bu işin bilavasitə təqsirkarları müəyyən edilib və qalanları da müəyyən olunacaqdır. Həmin hadisələrdə 34 nəfər polis işçisi tibbi yardım üçün müraciət etmişdir. Onları aldığı xəsəretləri deməyə ehtiyac yoxdur. Hamisina lazımi səviyyədə yardım göstərilibdir. Heç bir günahı olmayan bu qardaşlarımıza, övladlarımıza daş-kəsəkələ müqavimət göstərən adamlar haqqında xüsusi ölçü götürülməlidir.

Həmin hadisələr zamanı icra hakimiyyətinin qarşısında camaati mühafizə edəndə mənim qardaşım da müəyyən xəsarət alıbdır. Dəxli yoxdur, mənim də qardaşım ola bilər, Sizin də qardaşınız, qohumunuz, oğlunuz, yaxın adamlarınız ola bilər. Ancaq səhəbət ondan gedir ki, asayışın keşiyində duran adamlara qarşı bələ cinayət bağışlanılmazdır.

Aparıcı: Şəki şəhər sakinləri bölgədə baş vermiş hadisələrdən ciddi narahat olduqlarını bildirmiş, hüquq-mühafizə orqanlarından qəti tədbirlər görülməsini tələb etmişlər.

Gülnarə Məmmədova (Şəki sakini): Mən 18 noyabr hadisələri zamanı Şəkidə olmamışam. Lakin gələndən sonra vəziyyəti öyrəndim, mənə çox pis təsir etdi. Çünkü qədim, qonaqpərvər, çox hörmətli insanları olan Şəkide belə bir hadisənin baş verməsi, əlbəttə ki, bütün şəkili-lərin adına ləkə gərir.

Bələ hadisələri törədənlərə şəkili deməzdim. Xahiş edirəm, bunu təşkil edən bir qrup adamlar tapılsın və cəzalandırılsın.

Azər Yusifov (həkim): 18 noyabr hadisələrində mən camaatın içərisində olmuşam. Dövlətçiliyimiz qarşı çəvrilmiş bu iğtişaşa münasibətim pisdir. Bələ hadisələri törədən, təşkil edən digər müxalifət partiyalarının indiki fəaliyyətinə etirazımı bildirir və onları məsuliyyətə cəlb etməyi hörmətli Prezidentimizdən, hüquq-mühafizə orqanlarından tələb edirəm.

Hadisələrin təşkilatçıları olan cinayətkar ünsürlərə bu dəfə heç bir güzəştə getməməyi, qəti ölçü götürməyi tələb edirəm. Bələ dağıntıya səbəb olmuş hadisələrin törədiciinənə humanistlik göstərmək olmaz. Onlar dövlətçiliyimizə qəsd ediblər. Bunu heç kəsə bağışlamaq olmaz.

Qurban Kərimov (Şəki sakini): Baş vermiş iğtişası mən ilk də-qıqlərdən müşahidə etmişəm. Özbaşınlıq törədən pozucu qüvvələr şəhərə daxil olanda dəstenin qabağında 15-18 yaşlı gənclər gedirdilər. Cavanlarınıza görəndə mən bir vətəndaş kimi xəcalət çəkdim. Əgər onların arasında 5-10 nəfər yetkin, ağıllı adam olsayıdı mən deyərdim ki, bunların hansısa qanuni tələbləri var, şəhər rəhbərliyi, icra hakimiyyətinin başçısı qarşısında xalqın adından müəyyən tələblər irəli sürəcəklər. Düşündüm ki, bu hadisənin təhrikçiləri haradasa gizlənlər. Müəyyən pozucu qüvvələr Müsavatın və digər müxalifət partiyalarının nümayəndələri ilə birləşərək gəncləri qabağa vermiş, bu hadisəni törətmişlər.

Hadisənin iştirakçıları şəhərə daxil olan kimi əllərindəki daş-kəsəyi sağa-sola, haraya gəldi atmağa başladılar. Bu onu göstərirdi ki, burada əsas məqsəd dövlətə, yerli hakimiyyətə qarşı təxribat törətmək, iqtidarda olanları hakimiyyətdən uzaqlaşdırmaq idi. Mən Şəkide əvvəllər də bələ qanunazidd hərəkətlərin şahidi olmuşam. Təhrikçilər tərəfindən qızışdırılan bir qrup adam şəhərdə texnikumu, məscidi, orta məktəbi və başqa binaları yandırmış, lakin heç nəyə nail ola bilməmişdilər. Yenidən bələ iğtişaşları törətmək, vətəndaşları narahat etmək, əhalini vahiməyə salmaq kimi hərəkətlərə heç cü bərəət qazandırmış olmaz. Dövlətimizin başçısı, möhtərem Heydər Əliyev dünya şöhrətli bir şəxsdir.

yətdir. Biz inanıraq ki, ölkə prezyidentinin rəhbərliyi altında hüquq-mühafizə orqanları belə cinayətkar ünsürlərin gizlənməsinə yol verməyəcək, onlar aşkar olunacaq və layiqincə cəzalandırılacaqlar.

Xalqımızın, ziyalılarımızın, Şəki vətəndaşlarının da tələbi, xahişini ondan ibarətdir ki, pozucu qüvvələr orada - burada gizlənib cəzadan kənar da qalmاسınlar.

Laçınlı köçküն: Mən laçınlıyam, müxalifət partiyalarının Şəkide xalqqa qarşı, yerli hakimiyyətə və hüquq-mühafizə orqanlarına qarşı tövərətdikləri bu çirkin əməllər biz məcburi köçkünləri də çox hiddətləndirmişdir. Möhtərem Prezidentimizdən xahiş edirik ki, bələ partiyaların fəaliyyəti dayandırılsın.

Xocalı və Meşəli faciələri zamanı bizim 17 nəfər qohum-qardaşımız şəhid olubdur. Bu gün biz İsa Qəmbərin, Etibar Məmmədovun başçılıq etdikləri partiyaların tövərətdikləri belə çirkin əməllərə, dinc əhalinin bələ vəziyyətə salınmasına etirazımızı bildiririk. Şəki polisinin əməkdaşlarına qarşı tövərətilən vəhşilik dözləməz və bağışlanılmazdır. Axi, onlar bizim balalarımızdır.

Camaatdan əl çəksinlər. Etibar Məmmədov Laçını verdi, bəs indi nə isteyir? İsa Qəmbər bizdən əl çəksin! Yaşadığımız qəsəbədə həqiqətən qanuni seçkilər keçdi. Vərəzət qəsəbəsində 40 ailə yaşayır. 23 nəfər Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvüdür. Onların hamisi YAP-a könnüllü daxil olubdur. Şəxəsnə mənim ailə üzvlərimdən 4-ü YAP üzvüdür.

Elə böyük dövlətlər var ki, orada iki-üç partiya mövcuddur. Azərbaycanda partiyaların sayı həddindən artıq çoxdur. Lale Şövkət nə isteyir? Hamisi vəzifədə olubdur. İsa Qəmbər, Etibar Məmmədov indiyədək hansı qazqına kömək ediblər? Onlar vaxtilə hansı rayona daxil olurdularsa, oranı təhvil verirdilər. Biz bələ pozuculuq hərəkətlərinə mənfi münasibətimizi bildiririk. Ədliyyə Nazirliyindən xahiş edirik ki, bu partiyaların fəaliyyəti dayandırılsın.

Mühərribə əlili (Şəki sakini): Mən mühərribə əliliyəm. Qafqazdan Berlinədək döyüslərdə iştirak etmişəm. O vaxt Azərbaycandan cəbhəyə gedənlərdən biri də mən idim. Bizim şəhərimizə bələ hadisələr yaraşdır. Şəki mədəni şəhərdir. Bu hadisələrin səbəbkarları var. Onlar dövlətçiliyimizin düşmənləridir. Xalq tələb edir ki, onların haqqında ciddi tədbir görülsün. İstintaq aparılsın və bu hadisələrin iştirakçılarına heç bir güzəşt olmasın.

Aparıcı: İghtışaşlar zamanı Şəkide partladıcı maddələrdən istifadə olunması barədə faktlar da aşkar çıxarılmışdır.

Hamlet Salahov (rayon polis şöbəsinin rəisi): İghtışaşlardan sonra biz hadisə yerinə baxarkən qumbara aşkar edərək götürmüştik. Həmin qumbaradan Şəki şəhər Polis Şöbəsinə basqın edilərkən istifadə olunmuşdur. Qumbara atılmış, lakin xoşbəxtlikdən partlamamışdır. Sonradan aldığımız məlumatda görə, şəhərin küçələrində bir sıra obyektlərin daş-qalaq edildiyi yerlərdə də bu qumbaralardan bir neçəsi tapılmışdır. İghtışaş törədənlər qumbaralardan istifadə qaydalarını bilmədiklərinə görə onları partlada bilməmişlər.

Jurnalist: Noyabrın 18-də Şəki şəhərində baş verən hadisələrdə Siz də iştirak etmisiniz. Xahiş edirik, səmimi etiraf edərsiniz, Sizi bu ightışaşa iştiraka nə vadar etdi?

İlham Hacıyev (Şəki sakini): Biz öz tələbimizi irəli sürmək üçün mitinq məqsədi ilə çıxmışdıq. Tələblərimiz seçkilərlə, işıq və qazın olmaması ilə bağlı idi. Mitinq iştirakçıları icra hakimiyyəti başçısının istefasını irəli sürdürlər. Müsavat, AMİP və digər müxalifət partiyalarının nümayəndələri bu tələbləri irəli sürdülər. Coxlu çıxışlar oldu.

Jurnalist: Sizə nə təklif etmişdilər?

İlham Hacıyev: Partiyalar tərəfindən bizə pul təklif olundu. Hərəyə 5-10 şirvan təklif etdilər. Sonra bizi Azadlıq meydانına, mehmanxananın qarşısına dəvət etdilər. Dedilər ki, orada çıxışlar olacaqdır. Siz də iştirak edin. Mən heç bir partiyani nümayəndəsi deyiləm. Mən belə partiyaların əleyhinəyəm.

Rəhim Kərimov (Oxud kənd sakini): Bu hərəkətlər Şəki rayonuna böyük ləkədir. Bu özbaşılığı biz pisləyirik. Bütün bunlar yaxşı hərəkət deyildir. Qanunazidd əmməllərdir. Şəki sakinləri bunu bəyənmir, dəstəkləmir və qətiyyətlə pisləyirlər. Ağlı başında olan adam belə hərəkətə yol verməz.

Rais Qədirov (Oxud kənd sakini): Mən hər dəfə televizoru açıqda Şəkidəki hadisələr barədə eşidirəm. Adam ürək ağası keçirir. Əvvələn, mən inanıram ki, bunların hamisini şəkilərilər etmişdir. Kənardan da gələnlər olubdur. Kimin AXCP-nin və ya Müsavatın vasitəsi ilə gəldiyini bilmirəm. Əsas odur ki, bu hadisələri onlar törədiblər. Nü-

mayış edirsənsə, bunu sakitliklə et. İcra hakimiyyətinin, polis şöbəsinin binalarının şüşlerini qırmaqla, maşınlarını aşırılaşla heç nəyə nail olmaq mümkün deyildir. Allaha sükür, dolanırıq. Mən öz adımdan Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevdən və hüquq-mühafizə orqanlarından xahiş edirəm ki, cinayətkarların cəzasını versinlər. Geləcəkdə bir də bələ hadisələr törədilməsin. Cünki ceza verilməsə, belə hallar geləcəkdə yenə də təkrar oluna bilər.

Izzət Salmanov (Miting iştirakçısı): Noyabrın 18-də Müsavat partiyasının təşkil etdiyi mitinqdə iştirak etmişəm. Mitingin təşkilatçıları Müsavat partiyası şəhər təşkilatının rəhbərleri idı. Mən belə bir partiyani tanımaq istəmirəm. Bu partiya pozuculuqla, təxribatla məşğul olur.

Miting iştirakçıları maşınları aşındılar, polis işçilərinə xəsarət yetirdilər. Onların bir neçəsi xəstəxanada yatır. Mən bunların hamisini yaxşı biliyim. Mən belə partiyani tanımadım və tanımaq da istəmirəm. Müxalifət partiyalarının mitinqə çıxardıqları adamların məqsədi həmisi vurub-dağıtmaq olubdur. Onlar bu dəfə də elə etdilər. Onların qanunazidd hərəkətləri göz qabağındadır. Azərbaycana belə partiyalar lazım deyildir.

Natiq Haqverdiyev (Müsavat partiyasının üzvü, mitinq iştirakçısı): Müsavat partiyasının sırvı üzvü olaraq bu icazəsiz mitinqdə iştirakından peşmanlıqlı çəkdiyimi bildirirəm. Bəzi mafioz qüvvələrin təhrik etdikləri, öyrətdikləri kütlə polise hücum etdi, daş atdı.

Qurbanəli Əhmədov (Şəki sakini): Şəkidə İsmayıll adlı bir nəfər var, yəni İsmayıll Sadiqli, o, Müsavat partiyası şəhər şöbəsinin katibidir, xalq arasında ona "div İsmayıll" deyirlər. O, mənim cibimə 2 şirvan pul qoydu.

Jurnalist: Deyirlər ki, sən mitinqdə şəkil də çəkmisən. Neçə şəkil çəkmİŞDİN?

Qurbanəli Əhmədov: Bəli, çəkmışəm. Zənnimcə, 14 kadr olardı. İsmayıll Sadiqlini da mitinqdə çıxış edərkən çəkmışəm.

AzərTAC

"Respublika" qəzeti, 24 noyabr 2000-ci il.

5.4. MÜSAVAT, MILLİ İSTİQLAL VƏ DİGƏR MÜXALİFƏT PARTİYALARININ ŞƏKİDƏ TÖRƏTDİKLƏRİ İĞTİŞAŞ DÖVLƏTÇİLİYİMİZƏ QARŞI YÖNƏLDİLMİŞ CİNAYƏTDİR

Redaksiyadan:

Müsavat, Milli İstiqlal və digər müxalifət partiyalarının təşkilatçılığı, bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin iştirakı və yardımı ilə noyabrın 18-də Şəki şəhərində törədilmiş hadisələrlə əlaqədar noyabrın 23-də Azərbaycan Dövlət Televiziyasında efirə getmiş növbəti verilişin mətnini oxuculara təqdim edirik.

Aparıcı: S.Rəhman adına Şəki Dövlət Dram Teatrında rayon ictimaiyyəti nümayəndələrinin, mədəniyyət, səhiyyə, təhsil işçilərinin iştirakı ilə keçirilmiş yığıncaqdə bir qrup mafioz və pozucu qüvvələrin təşkilatçılığı, yardımı ilə iğtişaş törədənlərin, onlara rəvac verənlorun cinyət məsuliyyətinə cəlb olunması tələb edilmişdir. Yığıncaq iştirakçıları müxalifət qüvvələrinin özbaşına olduğunu hiddətləndiklərini bildirmişlər.

Natiqlər bölgədə baş verən hadisələrdən ciddi narahatlıqlarını və narazılıqlarını ifadə etmiş, hüquq-mühafizə orqanlarından qəti tədbirlər görülməsini tələb etmişlər.

Elmira Hacıyeva (Şəki Tibb Məktəbinin direktoru): Şəkidə baş vermiş hadisələr respublikanın bütün ziyalıları kimi, bizi də hiddətləndiribdir. Şəxsən mən bu hadisənin müşahidəcisi olmuşam. Gördüm ki, bir qadın özündən getdi. Bilmirəm, o, həqiqətən bayılmışdı, yoxsa özü özünü həmin vəziyyətə salmışdı. Qadını götürüb gətirdilər. Yanında bir uşaq da var idi. Mən polisdən soruştum ki, o, kimdir? Dedi ki, müxali-fətdəndir.

Qadının üzünə su vurdular. O, ayılan kimi qışkırmaga başladı ki, "ay məni burası getirən kişi, gəl haqqımı ver, gedirəm". O, bu sözləri kimin ünvanına deyirdi, nə demək istəyirdi, başa düşmədim.

Bütün ziyalılar kimi, mən də bu hadisəni pisləyirəm, lənətləyirəm. Bütün müəllim - tələbə kollektivi adından xahiş və tələb edirəm ki, Müsavat Partiyası bağlaşın. Çünkü həmin partiya heç kəsə xeyir gətmir. Onlar başa düşmürələr ki, vaxtılı hakimiyətə gəldilər, hakimiyət başında oturdular. Amma Azərbaycan dövlətini tamamilə dağlıdılar.

Şəkidə bu hadisəni törədənlər əsasən Müsavat Partiyasının nüma-

yəndələridir. Əlbəttə, onlar həbs olunmalı, cəzalarını almalı, xalq qarşı-sında cavab verməlidirlər.

Mən bizim uşaqlarımızın gələcəyini demokratianın və müstəqilli-yimizin əbədi və daimi olmasını, əmin-amənlıq şəraitində firavan yaşa-mağımızı yalnız möhtəram Prezidentimiz cənab Heydər Əliyevin ətra-fında six birleşməkdə görürməm. Şəki Tibb Məktəbinin müəllim və tələbə kollektivi hörmətli Prezidentimizin daxili və xarici siyasetini bəyə-nır, onu dəstəkləyir və hər an onun arxasında getməyə hazırlıdır.

Əhmədova Şəlalə (tələbə): Hazırda Şəki Tibb Məktəbində oxuyu-ram. Bütün tələbələr adından demək istəyirəm ki, biz Şəki camaatinin dincliyini, sakitliyini mitinq keçirmək adı ilə pozan adamların ciddi məsuliyyətə cəlb olunmasını, qanun qarşısında cavab vermasının tələb edirik. Hörmətli Prezidentimizdən xahişimiz odur ki, respublikada asa-yışı pozan müxalifət partiyalarının ləğv olunması məsələsini qanun çer-çivəsində həll etsin.

Bu hadisələri ölkədə müxtəlif çaxnaşmalar yaratmaq istəyən bəzi siyasi partiyalar törətmisler. Onlar tekce Şəkidə yox, müxtəlif yerlərdə də öz murdar siyasetlərini yeritmək, hakimiyətə gəlmək isteyirlər. La-kin onların bu fikirlərinə bizim münasibətimiz çox pisdir. İstəmirik ki, nə Şəkidə, nə də respublikamızın başqa rayonlarında bundan sonra bu cur iğtişaslar baş versin.

Gülnar Seyidova (tələbə): Mən də tələbə yoldaşlarının dedikləri ilə razıyam. Biz asayışı pozan bütün dağdıcı qüvvələrin ləğv olunması-nı gənclər və tələbələr adından tələb edirik. Onlar maşınları yandırmaq-la, polislərə zərər vurmaqla heç bir şey əldə etmədilər. Xahiş edirəm, onların layiqli cəzası verilsin. Bu iğtişaşı törədən şəxslər məsuliyyətə cəlb edilsinlər ki, belə hadisələr bir daha olmasın.

Şəki sakinləri:

-Mən özüm şəkiliyəm. Bu hadisəni törədənlərə, mitinq keçirənlərə nifret edirəm. Xalqımız yaxşı yaşayır. Respublikamızda sakitlikdir. Əvvəller səhər saat 5-6 - da gedib növbədə dururdug ki, çörək alaq. İndi hər şey boldur. İsa Qəmber, Etibar Məmmədov, digərləri ölkədə vəziyyəti qarşıdırmaq isteyirlər.

- Mən bu eybəcər hərəkətləri qəti surətdə pisləyir, ona mənfi qiymət verirəm. Binanı dağıtmak, şüşələri qırmaq nəyə lazımdır? Poils döv-

lətin bir nömrəli dayağdır. Əgər polis olmasa, biz evdə yata bilmərik.

Mən özüm Oxud kəndindənəm. Parlament seçkilərində demokratik şəkildə səs vermişik. İstədiyimiz adamı seçmişik. Kim kimə isteyir səs versin, dava, haray-həşir nəyə lazımdır? Müxalifət qüvvələri bu camaatın başına oyun açırlar.

-Bu hadisə heç xoşagələn, siyasetə, camaatin vəziyyətinə uyğun deyil. Belə iğtişaşlar törətmək, camaatın başını qarışdırmaq boş şeydir. Bütün bunları edən ayrı-ayrı mafioz qruplar bizim dinc şəraitdə yaşamağımızı istəmirlər. Onların heç o qədər nüfuzu da yoxdur. Amma indi hakimiyyətə gəlmək, hakimiyyəti əle keçirmək isteyirlər. Bunun üçün onların gücü yoxdur. Gücü olan partiyalara isə imkan vermirlər ki, işləsin, əhali yaxşı yaşasın.

-Mən belə başa düşürəm ki, gedib nəyişə sindirmaq, dağıtmak bizi heç nə verməyəcək. Sözün varsa, insan kimi şurəni götür, get de, səni narahat edən məsələyə baxan olacaq, baxan olmayıacaqdır, hər halda bir ölçü götürəcəklər. Amma camaati yiğib vəhşicinə dağıdıcı, yandırıcı işlər görmək bizi nə verər? Heç nə verməz. Çünkü biz belə vəziyyətlərdən çox çıxmışq. Bizi hər şeyi gördük, belə şəylərə mənfi baxırıq. Bu cür hadisələrin qarşısı alınmalıdır. Bu insanlar bir az mədəniləşməlidirlər. Bilməlidirlər ki, qanun - qayda nədir. Belə iş görməkdən, gedib konstitusiyani oxumalıdırular.

- Biz noyabr ayının 18-də Şəkidə olan hadisələri, dağınıkları qətiyyətə pisləyirik. Öz etirazını zorakılıqla yox, ancaq sivil yollarla bilmək olar.

Sahib Mustafayev (Ağsaqqal): Mən də bu hadisələri pisləyirəm. Həddindən artıq radikallıq ediblər. Dövlətdən, hüquq-mühafizə orqanlarından mənim tələbim odur ki, belə adamlara qarşı ən ciddi tədbirlər görülməlidir.

Bu respublikamıza, eləcə də Şəkiyə yaraşan iş deyildir. Bu, sadəcə olaraq, ara qarışdırmaq, beynəlxalq aləmdə respublikanı gözdən salmaq mövqeyidir. Mənə elə gəlir ki, müxalifət bu sahədə heç bir müvəffəqiyət qazana bilməyəcəkdir. Xahiş edirəm, onlar haqqında qəti tədbirlər görülsün.

Bu hadisələri 4 partiya - Müsavat, AMİP, ADP və AXCP törədibdir. Özü də çox qəribə bir vəziyyət var idi. Mən o hadisələrin şahidi-

yəm, yəni icra hakimiyyətinə hücumu görmüşəm. İnanın ki, orada iştirak edənlərin əksəriyətinin 14, 16, 17 yaşı olardı. Onlar bu uşaqları hara aparırlar, nəyə aparırlar? Bəlkə yadlarına 1992-ci il hadisələri düşübür? Bu hadisələri törədənlər heç olmasa şəhidlər xiyabanlarına, şəhidlərimizin qəbirlərinə baxıblarmı? Əgər yaxşı baxsalar, onda xəcalət çəkərlər.

Mən üzümü İsa bəyə, Etibar bəyə, başqalarına tutub deyirəm, bəsdir, kifayətdir, bu xalqdan, bu dövlətdən, bu eldən-obadan nə isteyirsiniz? Bu münaqışdən, bu yaramaz hərkətlərdən əl çəkin. Siz güclə, zorla hakimiyyətə gelə bilməyəcəksiniz.

1992-ci ilde Xocalı qırğınına şərait yaratdınız. Ondan sonra Şuşanı, Laçını verdiniz. İndi də təzyiq, vurub-dağıtmaq yolu ilə getmək isteyirsiniz. İsa bəy də, Etibar bəy də, Əli bəy də, Sərdar Cəlaləoğlu da və başqaları da birdəfəlik bilsinlər ki, o dövr keçib. Artıq o zaman deyil. Xalq da o xalq deyildir. Cənab Heydər Əliyev dünyada tanınmış siyasetçidir. Onlar bunu bilməlidirlər.

Sizdən çox xahiş edirəm. Möhtərem Prezidentimizə, hüquq-mühafizə orqanlarına çatdırısanız ki, onlar haqqında ən ciddi tədbirlər görsünlər. Açığını deyim ki, indi bu partiyaların fealiyyət göstərməsi qətiyyən məqsədə uyğun deyildir. Mənim onlara, partiya rəhbərlərinə - Etibar bəyə, İsa bəyə bir məsləhətüm var. Yaxşı olar ki, onlar Azərbaycandan qeydiyyatdan çıxıb Ermənistanda qeydiyyata düşsünlər. İnanıram ki, onları orada Ermənistannın milli qəhrəmanları kimi qiymətləndirərlər, toybayramla qəbul edərlər. Çünkü mən onların xalis azərbaycanlı olmalarına şübhə edirəm. Mənim dediklərim bunlardır.

Niyazi Əsgərov (Şəki şəhər 10 sayılı orta məktəbin direktoru):

Noyabrın 18-də olan hadisə məni və Şəkinin bütün əhalisini çox narahat edibdir. Camaat təlaş, həyacan içerisindekdir. Hazırlanmış bir qrup adam tapşırıq almışdır. Təlimatlandırılmışdır ki, ciblərində olan daşları icra hakimiyyətinin binasına çırpsınlar. Onlar orada kimliyindən - polis işçisi, sırvavi vətəndaş, qadın, kişi olmasından asılı olmayaraq, hamiya daş-kəsek atırdılar. Polis işçiləri çox xəsarət aldılar. Mənim gözüm qarşısında bir neçə polis işçisine daş-təpik dəydi. Görmüşük ki, mütinqəyişdən sonra tələb irəli sürərlər, xahişlərini bildirərlər, problemlərin həlli, çətinliklərin aradan qaldırılması üçün fikirlərini söyləyərlər. Burada ister Müsavatın, ister Xalq Cəbhəsinin, ister AMİP-in nümayəndələri ağızlarını açıb problemlərin həlli üçün, çətinlik haqqında bir kəlmə də söhbət etmirdilər. Sadəcə olaraq, təlimatlandırılmışdır ki, qabağına çi-

xanı vurmalısan, dağıtmalısan, yıkmalısan.

Müthalifət, bir qrup mafioz qüvvələr hakimiyyət davası edir. Mən orada əsas Müsavat Partiyasının nümayəndələrini gördüm. O adamlar özlərinin idarə edə bilmədilər, qarşılara keçəni dağıtmağa hazır idilər. Bu, bizim Şəki camaatı tərəfindən çox pis qarşılanır. Tələbim ondan ibarətdir ki, əsas təqsirkarlar axtarılıb tapılmalı, bu hadisəni törədənlər layiqli cəzalarını almalıdır. Mən hörmətli Prezidentimizdən, Daxili İşlər Nazirliyindən, hüquq-mühafizə orqanlarından xahiş edirəm ki, camaatın rahatlığını pozan ünsürlər axtarılıb tapulsın və cəzalandırılsın.

Şəki şəhər sakinləri:

-Baş vermiş hadisə hər bir şəkilini, respublikanın digər bölgələrindən olan hər bir vətəndaşı olduqca hiddətləndirmişdir. Respublikamızın möhtərəm Prezidenti cənab Heydər Əliyevin istər xarici, istərsə də daxili siyaseti sayəsində qazanılmış uğurlar bu gün Bakıda, digər bölgələrdə özünü göstərdiyi təqdirdə hakimiyyət orqanlarının yerlərdəki nümayəndələrinə qarşı bu cür iğtişaş törətmək bir müəllim kimi, məndə də çox böyük qəzəb doğurubdur. İsterdim ki, bu hadisələri törədənlər, bu işin başında duranları cəzalarını alınsınlar. Həqiqətən onlar ciziğindən çıxmış adamlar idilər. Yəqin ki, hansısa qüvvələr bu işdə onlara kömək etmişlər. Bu iğtişaşı təşkil eden qüvvələr müəyyənəşdirilməli və layiqli cəzalandırılmalıdır. Onlar cəzasız qalsalar, hadisələr yenə davam edər və bu daha acı nəticələr verə bilər.

-Xəbər gəldi ki, icra hakimiyyətinin binasına hücum ediblər. Evdən bayıra çıxdı ki, görək bu, nə olan şeydir. Gördük ki, bütün işçiləri, polisi daşa basıblar, çıxlarını yaralayıblar, orada yol polisinin Azər adlı işçisini vurublar. Mən də hadisə yerinə gəldim. Onlar icra hakimiyyətinə hücum etdilər, birinci mərtəbədən üçüncü mərtəbəyə qədər bütün şüşələri sindirdilər. İçəri girməyə cəhd etdilər. Təxminən yarım saat keçəndən sonra orada göbəlek kimi başqa adamlar peydə oldu. Açığ, onları yaxşı tanımiram. Amma belə məlum olurdu ki, onlar kənarda durub camaati idarə edənlərdir. Mən bunun şahidiyəm, gözlərimlə görmüşəm. Onlar pozucu qüvvələr idilər.

Bu iğtişaşın rəhbərləri, onu idarə edənlər meydana gəldilər, istədi-ler içəri daxil olsunlar. Onu hiss etdim ki, bu, əvvəlcədən hazırlanmış bir plan idi. Onların məqsədi birinci növbədə, icra hakimiyyətinə hücum etmək, ikinci növbədə, meydana çıxıb orada qarşıqliq salmaq, sonra isə polis söbəsinə getmək idi. Mən bunun şahidi olmuşam. Pozucu

qüvvələr bir neçə nəfəri vurub şikət etmişdilər.

Şəhər icra hakimiyyətinin işçiləri onların qarşısını almaq istəyirdilər. Amma buna nail ola bilmədilər. Mən pozucu qüvvələrin nümayəndələrinin polis işçilərindən bir neçəsini yerə yığıb başlarına daş vurdularını görmüşəm. Bu, elə bir hərəkət idi ki, ona heç kəs döza bilməzdii. Mən bir vətəndaş kimi, buna siyasi qiymət verilməsini tələb edirəm. Bütün hüquq-mühafizə orqanlarından xahiş edirəm, belə hadisələrin qarşısını qətiyyətə alınsınlar. Tələb edirəm ki, Müsavat, Xalq Cəbhəsi, Milli İstiqlal partiyalarının fəaliyyəti tamamilə dondurulsun.

Eşitdiyimə görə, iştirakçıların ciblərinə pul qoyublar. Onlar bu pulsuları haradan alıblar? Onları kim maliyyələşdirir? Mən mədəniyyət işçiləri həmkarlar komitəsinin sədriyəm. 5-3 nəfərə maddi yardım göstərə bilmirəm. Bəs onlar bu pulu haradan alır? Aydın məsələdir, elə bir adam olmaz ki, bunu başa düşməsin. Mən belə hadisələrə son qoyulmasını, camaata rahatlıq verilməsini tələb edirəm. Qoy, camaatın fəaliyyətinə mənfi təsir göstərməsinlər. Bu, əhalinin yaşayışına, gələcək günlərinə çox pis təsir göstərir.

-Bu hadisələrin əvvəldən axıradək şahidi olmuşam. Mən buna çox pis baxıram. Təbii ki, bu adamların başçısı, onları bura yığıb götürən mafioz qüvvələr var. Bir ana kimi tələbim odur ki, bu uşaqları bura götürən qüvvələr layiqli cəzalarını alınsınlar.

Xalida Əliyeva (Şəki Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin direktoru):

Noyabrın 18-də Şəkidə keçirilən mitinqin əvvəldən axıradək şahidi olmuşam, onu müşahidə etmişəm. Bunu çox pis qiymətləndirirəm və üzümü bu iğtişaşı törədənlərə tutaraq ziyan, müəllimə, ana kimi deyirəm: Daha bəsdir, ayıbdır. Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlərə, beynəlxalq aləmdəki nüfuzuna göz yumduğunuzə görə size ar olsun, ayib olsun. Axı, bu gün mənim dövlətim, mənim Azərbaycanım dünya dövlətləri içərisində öz imzasını yazar. Əgər bu qələbələri görmürsünzsə, sizə yalnız kor adını verə bilərəm. Əgər hörmətli Prezidentimiz cənab Heydər Əliyevin əldə etdiyi nailiyyətləri, dövlətimizi dünyada tanıdığını görmürsünzsə siz korsunuz.

Respublikamız müharibə şəraitində yaşıyır. Biz bunu düşünmeliyik. Bu çətinliklərlə razılışmalıyıq. Məgər 1941-1945-ci illər müharibəsində analarımız, bacılarımız, nənələrimiz azmi əziyyət çəkiblər? Onlar çətinliklər görməyiblərmi? Onlar yorğan-döşəklərinin yununu çıxarıb cəbhənin ehtiyacları üçün verirdilər. İndi icra hakimiyyətinin binasına hücum etmək, daş atmaq, polis nəfərlərini yaralamaq, onları təhqir et-

mək yaraşmayan bir işdir. Yaralanan polis nəfərləri bizim qardaşlarımıza deyilmi? Bu, təkcə Şəki Şəhər İcra Həkimiyətinin binasına deyil, dövlətimizin müstəqilliyinə, dövlətçiliyimizə, əldə etdiyimiz nailiyyətlərə atılan daşdır.

Mən bir ana, ziyalı kimi bunları qətiyyətlə pisleyirəm. Tələb və xahiş edirəm ki, hörmətli Prezidentimiz belə pozucu qüvvələrin qarşısını alsın. Onların partiyası bizə lazım deyildir. Axi, onlar 1993-cü ilə qədər həkimiyətdə oldular, geldilər, getdilər, mitinqlər keçirdilər. Bu xalq üçün nə etdilər ki, indən sonra nə edəcəklər? İndi hər şey qaydaya düşür. İqtisadiyyatımızda da, siyasetimizdə də uğurlar vardır. Onlara kənardan hər şey asan görünür. Elə bilirlər ki, onlar gəlib nəyəsə nail olacaqlar. Ancaq mən bütün qadınlar adından, təhsil sisteminde çalışanlar adından çıxış edərək deyirəm ki, eşidin, sizə heç vaxt yol verməyəcəyik. Siz heç vaxt həkimiyətə gəle bilməyəcəksiniz. Azərbaycan xalqı əvvəlki xalq deyil, yaxşını pisdən seçə bilir. Eləcə də Şəki camaati, Şəki ziyanları, marifələri həmişə tanınan olubdur. Pozucu qüvvələrin belə ziyanları olan Şəkidə çıxış etməsinə görə özümüzü təhqir olunmuş hesab edirik. Atılan o daşları özümüza atılan daşlar hesab edirik.

Mən son dəqiqliyə qədər hadisələri müşahidə etdim. Sizi inandırırm ki, biz orada ürəyi sıxlınlara, çetinlik çəkənlərə, - halbuki onlar nümayiş çıxmışdır, bizə qarşı yönəlmışdır, - yardım etdik. Onlar özlərinə gələn kimi, qışqırıldırlar ki, "Filankəs gəlsin pulum pulsın. Mənə deyib ki, get, orada çıxış et, hay-kuy sal, sənə beş şırvan pul verəcəyəm". Biz bunların şahidi olduq. İnanın, onlardan kəskin spirtli içkilerin iyi gəlirdi. Bax, onlar belə vəziyyətdə idilər. Onların içərisindən bir dəstə ayrıılıb polis şöbəsi tərəfə getdi və çox keçmədi ki, orada səs-kuy, dağıntılar baş verdi, maşınlar aşırıldı, yandırıldı. Biz şok vəziyyətinə düşdük. Onların məqsədləri yalnız dağıtmak, vurmaq, yuxmaq idi. Onların tələblərinin nə olduğunu bilmədik. Çatar-çatmaz daş, kəsək atmağa, pis sözlər danışmağa başlıdilar. Tələbim budur ki, nəyinkı bu hadisəyə qiymət verilsin, eyni zamanda həmin qüvvələr cəzalandırılsın.

*AzərTAc.
"Azərbaycan" qəzeti 25 noyabr, 2000-ci il.*

6. ŞƏKİLİLƏR DAĞIDICI MÖVQE TUTAN PARTİYALARA, CİNAYƏTKAR ÜNSÜRLƏRƏ QARŞI CİDDİ TƏDBİR GÖRÜLMƏSİNİ TƏLƏB EDİRLƏR

Noyabrın 5-də müstəqil ölkənin ikinci çağırış Milli Məclisina keçirilən seçkiler respublikanın ictimai-siyasi hayatında mühüm hadisə oldu. Parlamentdə təmsil olunmağa görə siyasi partiyalar və namizədlər üçün seçkiyənə yaradılan şərait demokratik dövlət quruculuğu prosesinin dərinləşməkdə olduğunu bütün dünyaya çatdırıldı. Ötən seçkilərdən fərqli olaraq seçki komissiyaları paritet əsaslarla formalasdı, seçicilərin siyasi fəaliyi daha çox nəzərə çarptı. Səsvermə günü seçicilərin əksəriyyətinin öz rəylərini azad ifadə etməsi bu siyasi fəaliyətin əyani nümunəsi oldu.

Lakin sosial bazası olmayan, xalqın dəstəyini qazanmayan və buna görə də parlamentdə kəndardır qalan Müsavat, Demokrat, Milli İstiqlal və bəzi digər partiyalar ududzuqlarından nəticə çıxarmaq əvəzinə qərəzli mövqe tutub bu reallıqları inkar etməyə başladılar. Onlar xalqın etimadsızlığının səbəbini təhlil etmək, göləcək sosial bazaları haqqında fikirləşmək əvəzinə ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa cəhd göstərir, kriminal elementlərdən istifadə edərək küləvi aksiyalara əl atırlar. Lakin xalqın bu partiyalara inamı tamamilə itdiyindən nəyinkı onların aradınca gedir, əksinə dağidıcı, destruktiv mövqe tutan müxalifətin bu hərəkətlərini pisləyir, əməllərindən hiddətləndiklərini bildirirlər.

Şəkiden daxil olan çoxsaylı teleqramlarda onlar ölkədə gedən ictimai-siyasi hadisələr fonunda Şəkidəki durumu mənfi qiymətləndirir və bidirirlər ki, müxalifət partiyalarının yerli pozucu qüvvələrlə əməkdaşlığının nəticəsi olan iğtişاشlara bir daha yol verilməməlidir. Şorsu kənd camaati adından Mustafa Əliyevin və orta ümumtəhsil, musiqi məktəblərinin şagirdləri, Şəki Tibb Məktəbinin tələbələri adından göndərilən məktublarda mitinqə gələnlərin xalq tərəfindən dəstəklənmədiyi, küləvi itaətsizliyin, həkimiyət strukturlarını əla keçirmək cəhdlerinin qarşısının məhz sağlam qüvvələrin hesabına alındığı göstərilir.

Zeyzid kənd ictimaiyyəti adından yazılın məktubda isə dövlət başçısına müraciət edilir ki, 1993-cü ildə Siz xalqın xahişi ilə həkimiyətə gəlmisiniz. Və o gündən başlayaraq Azərbaycanda sabitlik yaranmağa, getdiçə möhkəmlənməyə başlamışdır. Ölkəmizin bütün sahələrdə qazandığı uğurlar və dünyaya integrasiya istiqamətində atılan addımlar Sizin düzgün siyasi xətt yeritdiyinizi sübut edir. Seçkilərdə məglubiyyətə uğrayan müxalifət partiyaları isə seçki qanunsuzluğu

pərdəsi altında mafioz qüvvələrlə birləşərək Şəkinin həyat ahəngini pozmağa çalışmışlar. Şəkililər bu cəhdin qarşısını qətiyyətlə almışlar.

YAP İncə ərazi ilk təşkilatından, İncə bələdiyyəsindən, Aşağı Şabalıd kənd və Çəlebixan qəsəbə orta məktəblərindən, Şəki Şəhər Statistika İdarəsindən, Şəki Müsiqi Texnikumundan, Demir yol Stansiyasının kollektivi adından göndərilən telegramlarda rayonda keçirilmiş küçə yürüşünə, mitinqə kəskin etiraz bildirilir, qeyd edilir ki, indiyədək ölkəyə heç bir xeyir verməyən adamlar böyük-böyük iddialarla çıxış edir, ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa çalışır, adamların əhvali-ruhiyəsinə pis təsir göstərirler. Telegram müəllifləri bildirilir ki, bu gün respublikamıza heç bir aksiya lazıim deyildir. Zəyzid kənd sahə xəstəxanasının baş həkimi yazıր ki, parlament seçkilərində uduzmuş müxalifət partiyaları Şəkidə qara qüvvələrlə birləşərək inzibati dövlət idarələrinə hücumlar etmiş, dağıntılar törtəmiş və əhalinin sağlamlığına ciddi ziyan vurmuş, ağır bədən xəsarətlərinə səbəb olmuşlar. Xəstəxananın kollektivi bu hərəkətləri pişləyərək Prezidentdən xahiş edir ki, onlar haqqında qəti imkan tədbirləri görülsün. Kiş kendindən Vahid Allahyarov isə dağıcı mövqə tutan partiyaların fealiyyətinin dondurulmasını tələb edir. Baş Zəyzid kənd icra nümayəndəsi, Orta Zəyzid kənd sakinləri Saleh Əliyev, Hikmət Yusifov noyabrın 18-də Şəkide baş verən hadisələrdən sarsıldıqlarını bildirirlər: "Biz Şəkidə belə hadisələrin olmasına istəmirik. Şəkiyə gələnlər yerli camaatın qonaqpərvərliyini uzun müddət xatırlayır. Lakin bir ovuc adəmin qanunsuz hərəkətləri, ictimai təhlükəlilik mənbəyinə çevrilmələri Şəkinin adına ləkə getirməməlidir. Cinayəti kim törədib, qanun çərçivəsində cəzalandırılmalıdır".

Baş Göynük kənd sakini Gündüz Səmedov, Şəki şəhər sakini Qüdrət Babayev, uşaq həkimi İmran Əliyev, Göybulaq kənd sakini Cəfər Seydimov, Baş Zəyzid kənd sakini Nütfəli Camalov, YAP üzvü Nəcəf Hacıyev, çoxsaylı kollektivlər, o cümlədən Cuma kənd orta məktəbinin, Cuma kənd həkim ambulatoriyasının, Şəki Dövlət Sığorta İdarəsinin, Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin, Şəki şəhər poçtamətinin, Şəki litseyinin, mənzil istismar sahəsinin, şəhər 19 sayılı orta məktəbin kollektivləri, Baltalı kənd ictimaiyyətinin, Şirinbulaq, Qoxmuq, Biləcik, Aydınbulaq, Oxud, Vərəzət kənd camaatının nümayəndələri dağıcı müxalifət partiyaları haqqında ciddi tədbir görülməsini tələb edirlər. Məktublarda belə bir fikir xüsusi vurgulanır ki, Azərbaycanda artıq zorla hakimiyətə gəlmək qeyri-mümkündür. Sənətindən, vəzifəsindən, peşəsindən asılı olmayaraq hər bir şəxs Şəkidə baş verən hadisələrə laqeyd qalmır. Əgər müxalifətin sözü, istəyi, tələbi var idisə

bunu dinc yolla da deyə bilərdi. Biz addım-addım qazandığımız azadlığımızı heç nədən ambisiyalı müxalifət partiyalarının oyunbaşlığına quban vera bilmərik. Xalq azadlığımızın, müstəqilliyimizin qaranti olan milli və siyasi liderimiz möhtərəm Prezidentin xarici və daxili siyasetini bəyənir.

Aydınbulaq ictimaiyyəti isə bildirir ki, Şəki əhalisinin 75%-i noyabrın 5-de Yeni Azərbaycan Partiyasına səs vermiş, Prezidentə, onun yerdeki nümayəndesinə sədaqətlərini nümayiş etdirmişler. Şəki şəhərindəki 18 sayılı məhəllənin sakinləri isə yazırlar ki, noyabrın 18-də baş veren hadisələr bizi kədərləndirir, dövlətimizə və Prezidentə güvənərək özümüzü itirmədik. Şəhər rəhbərliyi ətrafında daha da six birləşərək məcrasından çıxan hadisələri yoluna saldıq. Şəki səhiyyə işçiləri, onkoloji dispanserin, doğum evinin, reproduktiv sağlamlıq və ailə planlaşması regional mərkəzinin kollektivləri müxalif partiyalar ilə müəyyən ünsürlərin törətdikləri iğtişaşları pis qiymətləndirir, siyasetə qarışmayan həkimlər ayın 18-dən hər gün bu məsələni müzakirə etdiklərini bildirir və yazırlar ki, bəzi iddiyalılar adamların əsəbləri ilə oynamalaq, onlara zərbə vurmaqla heç nəyə nail olmayıacaqlar. Sadəcə, bu adamlar özlərinin daxili sifətlərini açıb göstərirlər. Bütün şəkililər bu fikirdərdir ki, iğtişaş törədənlər, qeyri-qanuni hərəkətlərə yol verənlər, vətəndaş qarşısundurması yaratmağa çalışanlar heç vaxt cəzadan kənardə qalmayaçaqlar. Bu cinayətkarlar haqqında qəti tədbirlər görülməlidir. Ölkədə hərc-mərclik yaratmağa çalışan partiyaların olmasına ehtiyac yoxdur.

"Azərbaycan" qəzeti 25 noyabr, 2000-ci il.

7. ŞƏKİLİLƏR BAISKARLARIN CƏZALANDIRILMASINI TƏLƏB EDİRLƏR

(Məktub, telegram, telefon zəngi və
müsahibələr hiddətlə doludur)

Parlament seçkilərində uduzan müxalifət başçıları gərilmüş əsəblərini sakitləşdirmək üçün özləri üçün yol verilən, xalq üçün qəbuledilməz bir varianta - sabitliyin pozulmasına cəhd elədilər. Bu addım təkcə ölkə əhalisini qəzəbləndirmədi, həm də Azərbaycan tarixində gülər üzü və mərdanəliyi ilə xüsusi yeri olan Şəki camaatını təhqir elədi.

Hadisələrin ertəsi gündündən başlayaraq ölkə Prezidentinin, parlamentin, Respublika Prokurorluğunun, Daxili İşlər Nazirliyinin, müxtəlif kütüvi informasiya vəsitişlərinin ünvanına göndərilen məktub, teleqram, yazılı müraciət, telefon zəngləri və jurnalistlərin hazırladığı məsahibələr hiddət və nifrətlə doludur. Şəkililər 18 noyabr qarşısundurmasının baisalكارlarının aşkar edilib ciddi şəkildə cəzalandırılmasını tələb edirlər.

Biz ölkənin müxtəlif yerlərindən aldığımız məktub və teleqramların xülasəsi ilə də oxucularımızı tanış edəcəyik. Bu yazıda isə bilavasitə Şəkidən aldığımız yüzlərlə məktub və teleqramın bəzilərindən kiçik məqamları hörmətli oxuculara təqdim edirik. Beləliklə:

Respublika Şəhid Anaları Cəmiyyəti Şəki Şəhər Şöbəsinin sədri N.Qəhrəmanova:

... Məgər indiyə qədər verdiyimiz qanlar azdırkı ki, bizi yenə də qana sürükleyirlər? Biz buna yol verməyəcəyik. Şəki camaatının dəyanətini heç kəs əlindən ala bilməyəcək. Biz, Şəki qadınları hər hansı pozucu hərəkətləri pisləyir və həmin hərəkətlərin baisalكارlarının cəzalandırılmasını tələb edirik...

Şəki Texnologiya Texnikumunun kollektivi adından Oxsar Sədiyev:

... Abırsızın qarşısına abırlı adam çıxmasa dünya dağılıb gedər. O baxımdan Şəki polisinin göstərdiyi təmkin bizi çox bələdan qurtardı. Halal olsun. Əminik ki, günahkarlar mütləq cəzalanacaq. Bunu xalq tələb edir...

Oxud kənd sakini Əli Səlimov:

... YAP-ın seckidəki qələbəsi onları bərk qəzəbləndirib. Bəs məglubiyyətin hayfini Şəki camaatından nə üçün alırlar? Məgər ölkədə qanun yoxdurmu?... Qanun varsa nə üçün onları cəzalandırımlar?...

7 sayılı orta məktəbin direktoru Elşad Məhərrəmov:

... Bu hadisələr bizim hamımıza başsağılıq gətirdi. Ən çox mənəvi zərər çəkən isə ağsaqqal və ziyalılar oldu. Şəki ziyalıları tələb edirlər ki, bizə pərtlik gətirənlər cəzalandırılsınlar...

24 sayılı uşaq bağçasının müdürü Bəsti İbrahimova:

... Hadisə nə qədər kədərli olsa da, adamlar nə qədər həyacanlı olsa da dövlətçiliyimizə və möhtərəm Prezidentimizə güvənib özümüzü itirmədik. Əminik ki, dövlət orqanları və möhtərəm Heydər Əliyev Şəki hadisəlerinin baisalكارlarının tapılıb cəzalandırılması üçün bütün tədbirləri görəcəklər...

"Sevil" qadınlar cəmiyyəti Şəki şəhər təşkilatının sədri Gülnaz Salamova:

... Biz qadınlar dövlət başçısı Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Şəkiye göndərilən indiki rayon rəhbərinin son iki ildə həyata keçirdiyi müsbət işlərin şahidiyik. Uğurlu addımlara badalaq gələn hər kəs öz cəzasını almmalıdır. Bu hüquq-mühafizə orqanlarının işidir. Ancaq xalqın tələbinin də rolü böyükdür...

Təpəcənnət kənd sakinləri adından Sahib Məmmədov:

... Müsavatçılar deyir ki, günahkar AMİP-dir, onlar da Müsavatı günahkar sayırlar. Bizim üçün heç bir fərqi yoxdur. Günahkar hansıdırsa, o cəzalandırılsın. Özü də mütləq ...

Baş Zəyzid kənd sakinləri adından R. Abdullayev:

-... Qanunun alılıyi nəzərə alınmalıdır. O qanunun ki, bizim hüquqlarımızı qoruyur, bizim dövlətciliyimizə xidmət edir. Həmin qanunlara əsasən Şəki hadisələrinin səbəbi axtarılmalı, baiskarlar cəzalandırılmalıdır...

Kiş kənd sakini Elçin Bayramov:

-... Müsavat artıq tam şəkildə sübut elədi ki, qaragüruhla məşğul olur. Qaragüruha isə bir şəkildə cavab verilməlidir: cəzalandırmaq və öz yerini göstərməklə ...

M.F.Axundov adına mədəniyyət və istirahət parkının direktoru Fərman Cabbarov:

-... Şəkinin indiki rəhbəri həm də təmkinli və uzaqqorən adam olduğunu sübut elədi. Heydər Əliyevin yerdəki nümayəndəsi mehz belə olmalıdır. İcra başçısı nahaq qan tökülməsinin qarşısını ala bildi. Ancaq qan tökülmədi, qırğın olmadı deyə çaxnaşma salanları cəzasız buraxmaq da olmaz. Bəs qanun, məhkəmə, prokuror nə üçündür?

Şəki Şəhər Gənclər və İdman idarəsinin rəisi M. Əhmədov:

-...Gəncləri ictimai sabitliyin pozulmasına cəlb edən hər kəs cəzalandırılmalıdır ...

P.S. Məktub və teleqramların əksəriyyətindən istifadə edə bilmədik. Çünkü bütün müraciətlərdə demək olar ki, eyni fikirlər tekrarlanır: günahkarlar cəzalandırılsın. Biz buna əminik.

*İttifaq Mirzəbəyli
"Xalq" qəzeti 25 noyabr 2000-ci il*

8. DAVA YORĞAN DAVASIDIR

Redaksiyamızda daxil olan şikayət məktubları ilə əlaqədar bir ay bundan əvvəl Şəkiyə əzamiiyyətə getmişdim. Çıskın, yağış olmasına baxmayaraq şəhər sakinləri evlərində qərar tuta bilmir, dəstə - dəstə daldalanacaqlarda, çayxanalarda, bazar ətrafında toplaşaraq xisin-xisin səhbat edir, işığın, qazın olmamasından, işsizlikdən gileylənirdilər. Müşahidə etdiklərimi, gördüklerimi Şəkidən hazırladığım iki məqalədə qəzetimiz vasitəsi ilə oxucuların diqqətinə çatdırılaşam.

Son günlər Şəkidə baş verən hadisələrlə əlaqədar kütləvi informasiya vasitələrində gedən müxtəlif səpgili materiallar, verilişlər respublika ictimaiyyəti tərəfindən birmənəli qarşılanmadığı üçün yenidən ezməmiyyət günlərinə qayıtmak istəyirəm. Həmin günlərin təəssüratından doğan ilk məqaləmdə yazıldım ki, əsimizin sonuncu ili Şəki rayonunun əhalisinin sözün əsl mənasında imtahana çəkib. İlın əvvəlindən başlanan enerji, mavi yanacaq qılıqlı hələ davam edir. Gün ərzində elektrik enerjisi fasılərlə, cəmi 3-4 saat verilir. Ele ki, göyün üzünə bulud gəldi, yağış yağıdı, camaat işiq üzünə həsrət qalır.

Həmin qeydlərim bəzilərinin xoşuna gəlməsə də həqiqət olduğu üçün mənəvi rahatlıq tapmışdım. Şəkidən hazırladığım ikinci məqaləyə "şikayət yaranmaya bilər, əgər narazılıq vaxtında, dürüst araşdırılsın" sərlövhəsinə qoymağım isə təsadüfü deyildi. Yazıldım ki, son illər şəhərdə aparılan abadlıq, quruculuq, tikinti, yenidənqurma işləri rayonda aqrar islahatın yaratdığı yüksəlik meylləri adamların əl-qolunu açmış, çoxunun dolanışıığı, güzərəni xeyli yaxşılaşmış, yeni sahibkarlar, bazar iqtisadiyyatının səviyyəsində düşənən bacarıqlı iş adamları meydana gəlməşdi.

Şəhərin, rayonun həyatındaki canlanma əksəriyyətin ürəyinə olsa da, bəzi bədxahların yuxusuna haram qatır, məcazlarını qarışdırır. Bulanıq suda balıq tutmağa adət edən belələri dəridən - qabıqdan çıxaraq Şəkidəki sabitliyi pozmağa çalışır, müxtəlif instansiyalara böhtan məlumatlar yazar, məqsədi, amali bəlli olmayan bəzi müstəqil qəzetləri və dağıdıcı müxalifətin mətbuat orqanlarını özlərinin tribunasına çevirirlər.

Belə müstəqil qəzetlərdən biri olan "Məmləkət" 16 noyabr 2000-ci il tarixli 8-ci nömrəsini Şəkiyə həsr etməklə ürəyi soyumamış, birinci səhifəsində iki hərflərle verdiyi anonsda ayın 18-də şəhərdə keçiriləcək mitinqə uğurlar dilemişdir. "Yeni Müsavat" qəzeti isə dünənki "Şəki üsyani" səhifəsində hadisələrin təşkilatçılarından biri kimi Müsavat Partiyasını temizə çıxarmaq üçün nala-mixa vurmaqla məşğul olmuşdur.

Bəs, Şəkidə nə baş vermişdir? Bir şəkili kimi həmyerilərimin xasiyətinə, xarakterinə, istək və arzularına yaxşı bələd olduğum üçün hadisələrə qiymətim belədir. Şəkidə dava yorğan davasıdır. Hakimiyəti ələ keçirmək üçün müxtəlif mafioz qruplar, dağıdıcı müxalifət nümayəndələri, cinayətkar ünsürlər sosial-iqtisadi problemlər, parlament seçkilərinin saxtalasdırılması behanəsi altında adamları küçə və meydانlara çıxarmaqla ölkədəki sabitliyi pozmağa, qarşıqliq salmağa sey göstərmisler. Şükürler ki, belələrinin əməlləri tez fas edilmiş, zoraklığa, xuliqanlığa yol verənlər aşkarlanaraq cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmuşlar.

İndi şəhərdə tam sakinlikdir. Hakimiyət orqanları fəaliyyətlərini davam etdirir, vəziyyəti nəzarətdə saxlayırlar.

*Telman Əliyev
"Xalq" qəzeti 22 noyabr, 2000-ci il*

9. Şəki Şəhər İcra Hakimiyəti Başçısı Yanında Şuranın 10 yanvar 2001-ci il tarixli yiğincığının müzakirəsinə verilmiş «Şəki Şəhərində 11, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə bəzi müxalif partiyalar və mafioz qruplar tərəfindən törədilmiş qanunsuz hərəkətlər barəsində»

LAYİHƏ

(layihəni təqdim edirlər: H.Y.Həsənov - birinci müavin, B.M.Pasayev - müavin, G.H.Maqṣudi - müavin, A.A.Qasımov - müavin, F.N.İbrahimov - şöbə müdürü, R.E.Məmmədov - şöbə müdürü, F.S.Məmmədov - şöbə müdürü, T.Ə.Həmidov - - şöbə müdürü, E.İ.Qəhrəmanov - şöbə müdürü, E.H.Əkbərov - şöbə müdürü)

Bütün bəşəriyyətlə birgə Azərbaycan xalqı da XXI əsrə, üçüncü minilliyyət böyük nikbinliklə qədəm qoymuşdur. XX əsrə Azərbaycan xalqının ən böyük nailiyyəti, şübhəsiz ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradılmasıdır. Öz müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlətin möhkəm təməlini qoymuşdur. Dövlət quruculuğu baxımından müstəqil respublikamızın Konstitusiyası qəbul olunduqdan və ilk parlament seçkiləri keçirildikdən sonra dövlətçilik tərihimizin ən şərəfli, ən məhsuldar dövrü başlanmışdır. Məhz ictimai-siyasi sabitliyin yaranması və Azərbaycan daxilində olan bütün qanunsuz silahlı dəstələrin ləğv olunması, cinayətkar qrupların cinayətlərinin qar-

ışının alınması - bunlar hamısı Azərbaycanda dövlət quruculuğu prosesinin uğurla aparılmasına şərait yaratmadı. Konstitusiya qəbul olunduqdan sonra öten beş il ərzində bizim ali qanunvericilik orqanımız - Milli Məclis tərəfindən 900-dən artıq qanun qəbul edilmişdir. Bu qanunlar əsasında Azərbaycanda siyasi, iqtisadi, hüquqi, demokratik islahatlar həyata keçirilir.

Təbii ki, bəzilərinin güman etdiyi kimi, demokratiya xaos, hərcmərclik, özbaşınlıq deyildir. Demokratiya ictimai-siyasi sabitliyin, qanunların alılıyinin hökm sürdüyü şəraitdə yaranıb inkişaf edə bilər. O, hər xalqın mentalitetinə, hər bir cəmiyyətin, hər bir dövrün tələblərinə uyğun olaraq inkişaf edir. Azərbaycanda demokratik inkişaf yoldunda belə az müddət ərzində əldə edilmiş nailiyyətlər həqiqətən de olduqca böyükdür. Onu yüz illər ərzində demokratiya yolu keçmiş bir çox xarici ölkələrin nümayəndələri de təsdiq edirlər. Azərbaycan Respublikasında demokratiyanın dönmədən inkişafda olmasını Prezident, bələdiyyə və Milli Məclis keçirilən seçkilər bir daha nümayiş etdirdi. Həmin prosesləri xronoloji ardıcılığını gözləməklə müqayisə etməli olsaq demokratiya yoldunda necə böyük irəliləyişlərin baş verdiyini əyani şəkildə görə bilərik. Təəssüf ki, bu inkişafı nəinki sərhədlərimizdən kənarda, daxilimizdə də görmək istəməyən müəyyən qüvvələr vardır. Və Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə (05 noyabr 2000-ci il) seçkilərdən sonrakı hadisələr bunu bir daha təsdiq etdi. Sübut olundu ki, bir çoxları siyasi səbatsızlıq, nankorluq, kimlərinse "dirijor çubuğu" ilə idarə olunan səviyyəyə enmək, daxili hikkəlik, dövlətlə oynamaq mərəzinə mübtəla olmuşdur. Bu hadisələr acı nəticələr doğuran daha bir bələdan hələ də qurtara bilmədiyimizi də üzə çıxardı: təəssüflər ki, bəzi avantüristlər bugün də özlərinin dırnaqarası qəhrəmanlıqlarını dövlətə qarşı çıxməqla nümayiş etdirmək isteyirlər. Bu da xalqımızın mentalitetinin bu gün üçün, eləcə də bütün dövrlər üçün normal olmayan kompleksidir. Bu gün həmin kompleksin nəticəsində də Milli Məclisi saxta adlandıran bir toplum meydana gelib. Bu toplumun hacmi kiçik olsa da, müəyyən münasibət yaradır, ictimai rəyə çökə bilir. Mətbuatda döñə-döñə hallandırılır bu məsələ! Bu məsələ xeyli genişləndirilir. Çünkü bizdə siyasetə mətbuat xeyli əlaqədardır. Yəni müstəqil şəkildə özünü göstərən mətbuat hələ ki yoxdur. Xalqın dəstəyini əldə edə bilməyen və təbii olaraq qanuni yollarla hadisələrə təsir etmək gücündə olmayan, lakin iddiası özünü siğmayan Müsavat, ADP, AXCP (klassiklər), AMİP, Vəhdət partiyalarının funksionerləri və parlamentə seçilməmiş şəxslər, onların ettafları real vəziyyətə qəsdən düzgün qiymət vermır. Cəmiyyətə yalan

informasiyalar yayırlar. Həmin qüvvələr Milli Məclisi saxta adlandırırlar. (bizeə, burada onların istədikləri qüvvənin hakimiyəti olmayana qədər bu "saxta" səhəbəti davam edəcəkdir, çünki bu "saxta seçim" kompleksi, anlayışı yeni MM-lə əlaqədar yaranmayıb, Prezident və bələdiyyə seçkilerində də belə söz-səhəbatlər vardır!) Milli Məclisə seçkilərdən sonra respublikamızın müxtəlif regionlarında, o cümlədən Şəkidə baş verən hadisələrin tərəfdiciləri məhz "saxta seçim" kompleksinin daşıyıcıları olan, bugünkü iqtidarin uğurlarını gözü görməyən, mafioz qruplarla çirkin əlaqələrə girmiş bu gün müxalifətdə dayanan siyasetbazzlardır.

Şəki hadisələrinin respublikanın digər regionlarında seçkidən sonrakı dövrədə baş vermiş hadisələrlə həm oxşar, həm də spesifik (xüsusi fərqi olan) çalarları vardır. Təbii ki, sözügedən oxşarlığı və fərqi bu prosesin genezisində duran səbəbələrle izah etmək daha düzgündür. Oxşar çalarları yaradan başlıca səbəb Azərbaycanın bugünkü reallıqlarıdır. Danılmazdır ki, hazırda Azərbaycanda hələlik öz hayatlarını yeni dövra - bazar iqtisadiyyatı münasibətlərinə uyğun qura bilməyən minlərlə insan var. Şübhəsiz ki, onlar iqtidar üçün problemdir. Onların hər bir hərəkəti müxalifətdə duran antipatik sistem siyasi aksiya və indiki iqtidarin günahı kimi təqdim edir. (müxalifət tərəfindən unudulur ki, bugünkü iqtidar xalqın tələbi, tükənməz arzusu, həmçinin indiki müxalifətin hakimiyətdə olarkən dövləti idarə edə bilmədiklərindən təkidlə xahişi və yalvarışları ilə hakimiyətə gəlmüşdir. Təbiidir ki, indiki iqtidar özündən əvvəlkilərdən - stixianın gücü ilə hakimiyətə gəlmış AXCP-Müsavat birliyindən idarəcilik təcrübəsi, ziyanlı potensialı və xalqına arxalanması ilə kəskin seçilir). Ona görə də baş verənlər bir o qədər də böyük aksiya kimi yanaşmaq lazımlırmır və bu xırda məsələləri sinxron şəkildə iqtidar-müxalifət müstəvisinə endirib izah etmək də lazımdır. Onu da nəzərə almaq gərkədir ki, bugünkü cəmiyyətdə özünü müxalifət adlandıran qüvvələrin yerdəyişmələri (daha doğrusu pozulmaları) sürətlə gedir.

Təəssüflər olsun ki, elə adamlar tapılır ki, 11 və 18 noyabr hadisələri ilə bağlı şərhlerde təhriflərə yol verməyə meyl edirlər. Bir qrup şərhlerde hadisənin mahiyyətinin yanlış yozumuna və ya onun hər hansı bir aspektini ön plana çəkməyə meyl hiss olunur, daha doğrusu bu şərhlerde hadisəyə "mənafə gözlüyü"ndən baxılır. Belə bir meyl müxalifət mətbuatı və informasiya vasitələrinin mövqeyində aydın hiss etmek olur. Bu qəbildən olan informasiya vasitələri cəhd edirlər ki, Şəki hadisələri respublikamızın digər regionlarında qarmaqaçılıqların, itaətsiz-

liyin və iğtişaşın motivinə çevrilisin. Başqa bir yanlış şərhlərdə qanunsuz hərəkətlərin tərədiləməsində bu və ya digər şəkildə iştirakçı olmuş ayrı-ayrı adamları müdafiə etməyə və ya bu qanunsuz hərəkətlərin qarşısını alan dövlət nümayəndələrini pisləməyə (hətta şantaj etməyə), hadisəni zahiri əlamətlər üzrə məqsədli uydurulmuş yalan və şantaj, məkrli niyyətə söykənən, xidmət edən təsvirə bulunmaq cəhdidir. Bu meyli əsasən, guya müstəqil mövqə seçdiyini bəyan edən (əslində isə ayrı-ayrı mafioz ünsürlərin mənafeyinə xidmət göstərmək üçün onlar tərəfindən maliyyələşdirilən) mətbu orqan nümunələrindən olan Məmələket, Mövqə, İnterfaks və müxalifət partiyalarının mətbu orqanı olan Müsavat, Azadlıq qəzetlərində dərc olunmuş yazıldan görəmək olar.

Sura razılıq hissi ilə qeyd edir ki, insanların və mətbuatın böyük əksəriyyəti bu hadisəyə həqiqət baxımından yanaşır, haqlı olaraq ona mənfi münasibət bildirir, bu qanunsuz hərəkətlərin bəzi müxalifət partiyaları və mafioz ünsürlər tərəfindən tərəddiyyini əsaslı dəllişlər vurğulanır. Belə bir baxışı respublikamızda çox oxunan və dirlənilən nüfuzlu informasiya vasitələrinə diqqət yetirməklə fərqləndirmək olar.

Sura qeyd edir ki, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəkidə baş vermiş hadisə qanunazidd hərəkətlərdir və o müxalifətdə dayanan siyasi partiyalarla (Müsavat, AMİP, ADP, Vəhdət, AXCP (klassiklər)) mafioz qrupların birgə təşkilatlılığı ilə həyata keçirilmişdir. Bu hadisə 11 noyabr 2000-ci ildə baş vermiş qanunsuzluqların arzuolunmaz, bəlkə də məntiqi davamı kimi təzahür etsə də, özünəməxsus xüsusiyyətlərə də malikdir. Məlum olduğu kimi, 11 noyabr hadisələrində kontingen toplama məqsədilə işq problemi ortaya çəkilmədir.

Parlament seçkilərinə təxminən 20 gün qalmış Şəkidə elektrik enerjisinin verilməsi qrafiki tez-tez pozulurdu. Şəki Şəhər İcra Hakimiyətinin rəhbərliyi tərəfindən görülmüş tədbirlər nəticəsində 09 noyabr 2000-ci il tarixdən etibarən elektrik enerjisinin verilməsindəki çatışmazlıqlar aradan götürülmüş və razılışdırılmış qrafikin Azərenerji Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən pozulmasına son qoyulmuşdu. Enerjinin verilməsindəki müsbət dəyişiklik məkrli qüvvələri narahat etdiyindən bəzi müxalifət partiyalarının artıq 18 noyabr 2000-ci il tarixə elan etdikləri ümum respublika mitinqini gözləmədilər. Çünkü onlar işq bəhanəsi ilə camaatin bir qismini öz ətraflarına toplamaq imkanından məhrum olurdular. 18 noyabr 2000-ci il tarixə hələ bir həftə qalırdı. Qalan bu bir həftə vaxt ərzində enerji təchizatında baş vermiş müsbət dəyişiklik insanların müxalifətin təşkil edəcəyi mitinq münasibətlərini mənfi istiqamətdə, köklü surətdə dəyişirdi. Məhz ona görə də bəzi müxalif partiya-

lar və mafioz qruplar işiq bəhanəsi adı altında 11 noyabr 2000-ci il tarixde qanunazidd hərəkətləri törətdilər.

11 noyabr 2000-ci il tarixdə axşam radələrində təxminən iki yüz, iki yüz əlli nəfərlik dəstə (əsasən də məktəbyaşlı uşaqlardan ibarət) şəhər icra hakimiyyətinin inzibati binasının qarşısına gəlmışdır. Onlar öncə, işiq, sonra isə qeyri-müəyyən, konkret olmayan ünvanlı istəfa tələbi ilə qara-qışqırıq salmışlar. Şəki Şəhər icra Hakimiyyəti qarşısına toplaşmış adamlara icra başçısı cənab Əşrəf Məmmədov müraciət edərək bildirmişdir ki, elektrik enerjisinin verilməsi ilə bağlı problemlər əsasən həll olunmuşdur, Şəkiyə işiq razılaşdırılmış qrafik əsasında gün ərzində 11 saat verilir, həyati əhəmiyyəti olan obyektlər elektrik enerjisi ilə fasiləsiz təmin olunur və narahatlılıq üçün heç bir əsas yoxdur. Əşrəf Məmmədovun çıxışından sonra insanların icra hakimiyyəti binası qarşısından dağlılışlığı görən qaraguru kobud üsullara əl atmış, qapı və pəncərələrin şüşələrinə daş ataraq qırmış, 5-6 nəfər sərxiş halda olan xuliqan Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinin binasına daxil olmuş, onların israrlı təkidinə baxmayaraq özlərindən başqa daha heç kimin binaya daxil olmadığını gördükdə geri çəkilmişlər. Baş vermiş hadisənin sonluğunda aydın müşahidə olunurdu ki, 11 noyabr 2000-ci il tarixdə törədilmiş hadisənin iştirakçılarının böyük əksəriyyəti bu prosesə aldadılaraq kortəbii şəkildə qoşulmuş, kiçik bir qrup isə müxtalif vasitələrlə şirnikləndirilərək qanunsuz hərəkətlərin törədilməsinə cəlb edilmişdir. 11 noyabr 2000-ci il hadisəsinin təhlili göstərir ki, bəzi müxalifet partiyalarının funksionerləri və mafioz qruplar elektrik enerjisinin verilməsindəki çətinliklərdən öz məkrli məqsədləri üçün sui-istifadə etməyə çalışırdılar. Bu hadisənin iştirakçılarının əksər hissəsi şəhərin Qışlaq ərazisində olmuşdur. Burada səhbət yalnız iştirakçıların nisbi çoxluğundan deyil, həm də onların bir çoxunun sərxiş olmasından, əslində işıqla bağlı heç bir bəhanəleri olmadığından, şəhər icra hakimiyyətinin rəhbərliyi tərəfində göndərilmiş məsul şəxslərlə (Şəki Şəhər icra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Həsən Həsənov, başçının sosial-iqtisadi məsələlər üzrə müavini Araz Qasımov, icra hakimiyyəti başçısı aparatının şəhər təsərrüfatı şöbəsinin müdürü Eldəniz Qəhrəmanov, Şəhər Polis Şöbəsinin rəisi Hamlet Salahov, MTN Şəki şöbəsinin rəisi Ağabala Kərimov və ictimaiyyətin digər nümayəndələri) səhbətdə tərəfmüqabil olmaqdan imtina etmələrindən, nəyin bahasına olursa-olsun pərdə arxasında gizlənən təşkilatçıların buyurduğu kimi qanunsuz mitinqin keçirilməsinə insanları müxtalif üsul və vasitələrlə təhrik etməkdən gedir. Müşahidələr nəticəsində aydın olmuşdur ki, "Güyümələr" ərazisində cəm olmuş top-

lumda daha çox "fəallıq" göstərən "Azəri" koorporasiyasının prezidenti Tehran Lətifovun yaxın qohumlarıdır. İcra hakimiyyətinin inzibati binasına hücum edərək qapı-pəncərəni sindiranlardan biri - Arif Abdulkərim oğlu Lətifov isə onun əmisi oğludur. Xuliquşluq əməli ilə öyünerək ətrafindakıları təsir altında saxlamaq istəyən Arif Lətifov binaya soxulduqdan dərhal sonra nümayişkəranə şəkildə mühafizə bölməsinin işçisinə, polis əməkdaşına əl qaldıraraq ona bədən xəsarəti yetirmişdir. Həmin məqamda şəhər icra hakimiyyətinin binası qarşısında toplaşmış dəstənin onun arxasında binaya soxulacağını güman edən A.Lətifovun bu hərəketi düşünlülmüş bir gedış idi. Məqsəd toplaşanları hakimiyyət nümayəndələrinə fiziki güc tətbiq etməyə təhrik idi. Şəki Şəhər icra Hakimiyyəti binasına hücum çəkənlərdən biri isə narkomaniya ilə məşğul olduğu üçün əvvələr məhkum edilmiş Cabbarov İsgəndər Ramiz oğludur. Şübhəsiz ki, bu faktlar 11 noyabr 2000-ci il hadisəsinin mahiyətindən bəhs etməyə müəyyən mənada əsas verir.

Həmin aksiyaya qoşulan, heç bir nüfuzu olmayan, boşboğazlıq mərəzinə tutulmuş müxalifet partiyalarının liderləri hadisəni törətmış dəstəni idarə edə bilməmiş və arxa qapıdan sakitcə aradan çıxmışlar. Bu başəbəla siyasetbazlar ayıblarına kor olmaq əvəzinə, Müsəvət partiyası Şəki təşkilatının katibi İsmayıllı Sadiqli hadisəni törətmış şəxslər müraciət edərək onları 18 noyabr 2000-ci il tarixdə keçiriləcək mitinqdə iştiraka çağırmışdır.

Qeyd edək ki, hadisə ilə bağlı Şəki Rayon Prokurorluğu tərəfindən cinayət işi başlanmış və istintaq aparılmışdır.

11 noyabr 2000-ci il tarixdə baş vermiş hadisədə, qeyd olunduğu kimi, işiq problemi ortaya çıkdirıldıyı halda, 18 noyabrdə başqa bir motiv - şekeklərin nəticələri ilə bağlı subyektiv iddialar ön plana çəkilmişdir.

18 noyabr 2000-ci il tarixdə iğtişaş törədən qruplar (daş, kəsək, ke-rozin və benzin doldurulmuş şüşə qabalarla silahlanmış və təlimatlandırılmış) Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinin inzibati binasına çatanadək müəyyənləşdirdikləri hərəkət marşrutlarının bir neçə məntəqəsində xuliqanlıq hərəkətlərinə yol vermişlər. Onlar öncə "Güyümələr", sonra isə Avtovağzal ərazisində qarşıqliq salmağa cəhd göstərmış, Dram Teatrın binasına daş atmış, "Teatr meydani"nın işiq lampalarını sindirmiş və YAP-ın qərargahı qarşısında yanğınsöndürən maşını daş-qalaq etmiş, onu aşırımaça cəhd göstərmişlər. Bundan sonra həmin dəstə birbaşa şəhər icra hakimiyyətinə doğru hərəkət etmiş, onlara dəfələrlə mane olmağa cəhd göstərən polis əməkdaşlarını daş-qalaq etmişlər. Dəstə şəhər icra hakimiyyətinə yaxınlaşan kimi inzibati binanı daşa basmış, bi-

nanın şüşələrini sindirmiş, onlarla polis əməkdaşına ağır bədən xəsarəti yetmiş, seçkilərin nəticələrinin leğv edilməsi, istəfa kimi şüərlər irəli sürmüşlər.

Xüsusi təessüf hissi ilə vurğulamaq lazımdır ki, millətimizin mən-talitetinə uyğun gəlməyən, türk ərənlərinin heç bir zaman qəbul etmədiyi vəsitiylə - qadını irəli vermək ləyaqətsizliyindən də bu iğtişaşların töredilmesi məqsədilə istifadə etmişlər. Belə ki, xüsusi təşşirli əvvəlcədən təlimatlandırılmış 20 nəfərədək qadın şəhər icra hakimiyəti yaxınlığında toplaşaraq haray-həşir salmaqla məşğul olmuşdur. Onların arasında gedən səhbətlərdən aydın olmuşdur ki, Qışlağın Güyümlər ərazisindən geləcək dəstəni gözləyirlər və dəstənin nəzərdə tutulan vaxtda gəlib çıxmadiqlarından gileyildirlər. Şəhərin Qışlaq hissəsindən hərəkətə başlayaraq müxtəlit yollarla nisbətən sayını artırıa bilmış toplum göründükdə bu qadınlar həmin dəstəyə qoşularaq daha da fəallaşmışlar. Elə bu məqamda 11 noyabr 2000-ci il tarixdə baş vermiş hadisədən sonra qaçıb gizlenmiş Arif və onun qardaşı Azad (qeyd edək ki, o, Müsavat partiyası Şəki təşkilatının gənclərlə iş şöbəsinə rəhbərlik edirdi) Abdul-kərim oğlu Letifovlар yenidən həmin dəstənin öündə peydə olmuşlar. Həmin dəstənin şəhər icra hakimiyyətini müdafiə etmək üçün gəlmış ictimaiyyətin minlərlə nümayəndəsi ilə qarşılışması onların şəhər icra hakimiyyətini zəbt etmək planını pozmuşdur. Ona görə də qaragürüh daş ataraq binanın bəzi şüşələrini qırmışlar. Xidməti vəzifəsini yerinə yetirən polis əməkdaşlarına daş vuraraq yaraladılar. Onların həmlələri cəmisi 10 dəqiqə çəkmişdir. İctimaiyyətin nümayəndələri tezliklə qarguruğu zərərsizləşdirildilər. Nəzərdə tutduqları planların pozulduğunu gördükdə müxalif partiyaların nümayəndələri şəhər icra hakimiyyətinin başçısı ilə danışqlara getməyə məcbur olmuşlar və öz dəstələrini çəkərək doqquzmərtəbəli mehmanxananın qarşısına aparmışdır. Orada cəmi 25-30 dəqiqə davam edən mitinq keçirilmişdir. Həmin mitinqin tribunasından Konstitusiya məhkəməsi tərəfindən yeni seçilmiş Azərbaycan parlamentinin legitimliyinin tanınmaması, hazırkı iqtidarıñ istefası tələbi səsləndirilmişdir. Sonra isə 11 noyabr hadisələri ilə bağlı şəhər polis şöbəsində saxlanılmış, əvvəllər narkomanlıqla bağlı cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmiş Cabbarov İsləməndə Ramiz oğlunun azad edilməsini tələb etmişlər. Mitinqdən təxminən 300-350 nəfər ayrırlaraq şəhər polis şöbəsinə dəfələrlə ardıcıl hücum etmiş, polis əməkdaşlarını, polisin binasını daşa basmış, hətta içərisində neft məhsulları olan şüşələrdən istifadə olunmuşdur. ŞPS-nə və ayrı-ayrı polis əməkdaşlarına məxsus bir neçə avtomobil aşırılmış və yandırılmışdır.

Polis əməkdaşları havaya xəbərdarlıq atəsi açmaqla basqınçıları polis şöbəsinin binasına daxil olmaqdən çəkindirmiş və daxili qoşun hissələrinin məhdud kontingentinin köməyi ilə dəstəni dağıtmışdır.

Bu iğtişaş nəticəsində dövlətə və şəxsi əmlaka 50 milyon manata yaxın ziyan dəymış, 34 nəfər polis işçisi bu və ya digər dərəcədə bədən xəsarəti almışdır.

Şəki hadisələri uzun müddət ərzində hazırlanmış, mərhələlər üzrə həyata keçirilən, xüsusi funksiyali bir prosesin sonluğuudur. Bu prosesin son mərhələsi özündə iki dövrü saxlaysı: biricisi, seçki qabağı kampaniya ilə üst-üstə düşür, ikincisi isə, seçkidən sonra 18 noyabr 2000-ci il tarixdək olan zaman kəsiyin özündə ehtiva edir.

İctimaiyyətə yaxşı məlumdur ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin Seçkilər haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq seçki kampaniyasında hər bir namizədə bərabər şərait yaradılmışdır. Proporsional siyahı üzrə deputat mandati iddiaçıları (xüsusi Isa Qəmbər, Etibar Məmmədov, Lalə Şovkət, Arif Hacıyev, Rəsul Quliyev və başqaları) özünün və ya mənsub olduğu siyasi partiyanın mövqeyini şərh edərək idarəetmə, sosial-iqtisadi, mədəni, şəxsi və s. sferalarda obyektiv şəkildə mövcud olan bir çox məsələlərə mənafə gözlüyündən baxmış və təbii ki, bugünkü reallığımızla o qədər də uyışmayan şəhrlər vermişlər. Bu şəhərlər əhalinin müxtəlif təbəqələri tərəfindən eyni cür qarşılanmamışdır (bu da tamamilə təbii bir haldır). Qeyd etmək yerinə düşər ki, Azərbaycan müxalifətinin iddialarının heç bir əsası yoxdur. Unutmaq olmaz ki, indi özünü müxalifət adlandıran qüvvələrin liderlərinin hamisi hakimiyyətdə olub. Dövlətimizi, müstəqilliyimizi möhkəmləndirmək, iqtisadiyyatımızı inkişaf etdirmək, ölkədə sabitliyi təmin etmək əvəzinə bir-biri ilə didimiş, intriqabaklıla məşğul olmuşlar. Əslində bu şəxslərə parlament lazım deyildir. Onlar dəfələrlə vurğulayıblar ki, bizim rəqibimiz Heydər Əliyevdir. Demək bunların davası Azərbaycanda Prezident vəzifəsini tutmaqdır.

Müxalifə partiyaları funksionerlərinin Şəkidə və digər yerlərdə həyata keçirdiyi seçkiqabağı kampaniya dələyi ilə yerli hakimiyyətdə olanları nüfuzdan salmağa, itaətsizliyin ilkin toxumlarını səpməyə xidmət edirdi. Əslində müxalifətin apardığı kampaniya bilavasitə bütövlük-də iqtidarı, hakimiyyətdə olanları gözdən salmağa, onları sərləməyə, sabitliyi pozmağa və nəhayət, hakimiyyətə gelməyin qeyri-sivil yoldan şirkət altında istifadəyə yönəlmüşdür. Məsuliyyətsiz çıxışların təsiri ilə formallaşmış ictimai rəydeki bəzi məqamlar iğtişaş yaratmağa meylli (hətta məqsədli!) adamların fealiyyəti üçün zəruri olan mühitin reallaş-

masını şörtləndirən amillerdən biridir. Mojaritar qayda üzrə deputat mandati uğrunda mübarizə aparanların da bəziləri qanunamüvafiq olaraq namizədliliklərinin qeydə alınması üçün 2200 imzani düzgün toplayıb DSK-ya təqdim edə bilmiş, əvəzində nəhayət yol seçir, insanları çasdırmaq məqsədilə maliyyə imkanlarından istifadə edir, onların tekid etdiyi çirkin yoldan imtina edən nüfuzlu adamları şantaj etməkdən belə çəkinmirdilər. Təbii ki, onlar bir çoxlarını öz təsirləri altına salmış və belələrinin iğtişaş yaratmağa meylli ünsürlərin tərkibinə qatılmasına sabəb ola bilmisdirlər. Bunlar məsələnin bir tərəfidir. Digər tərəfdən isə uzun illərdir Şəkide vəzifəyə can atanlar birbirə və ya dolayı ilə informasiya vasitələrində (müxalif yönümlü və ya guya müstəqil olan qəzetlərdə) heç bir normalara siğmayan, insanların şərəf və ləyaqətini alçaldan yazılar çap etməklə Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin və digər dövlət strukturlarının məsul şəxslərini gözədən salmağa cəhd edir, bütün uğurlarının üzərindən qələm çekirdi. Jurnalistik sənətinə hörmətsizlik eden, kölgə salan qələm sahiblərinin belə mövqeyi heç şübhəsiz ictimai rəyi çasdırmağa yönəldilmişdir və 18 noyabr 2000-ci il hadisələrinə mühit yaratmaqdə müyyən rol oynaya bilmüşdür.

Sura qeyd edir ki, 18 noyabr hadisəsinin baş verməsini şörtləndirən amillerdən biri də müxalifət partiyalarının sosial bazalarının yoxluğununu və ya zeif olmasını dağıdıcı ünsürlərin dağıdıcı əməllerində ört-basdır etməyə cəhd göstərmələridir. Elə bu səbəbə görə də müxalifət mövqeyində dayanan siyasi partiya funksionerləri mitinq təşkil etməklə bağlı konkret şəraiti düzgün qiymətləndirmək istəməmişlər. Şübhəsiz ki, müxalifət mövqeyində dayanan siyasi partiyalar seçkilərdən önce öz imkanlarını başqalarından az bilmirdilər. Ona görə də əvvəlcədən seçki prosesinin iqtidar tərəfindən obyektivlik, şəffaflıq və ədalətlilik prinsipləri əsasında həyata keçirilməyəcəyi barədə ictimaiyyətə yanlış informasiyalar verirdilər. Məğlubiyyətlərinin təbiiliyini anladıqları üçün istənilən halda seçki nəticələri haqda protokolları imzalamamaq barədə məntəqələrdəki öz nümayəndələrinə göstəriş verir, onlara pozucu əməllerin daşıyıcısı olmaları tövsiyyə edilirdi. Keçid dövrünün bəzi çətinliklərini ayrı-ayrı şəxslərlə bağlamağa cəhd, insanların ləyaqət və şəxsiyyətlərinə ləkə salmaq, boş vədlər vermək müxalifət liderlərinin seçki kampaniyasında etdikləri efir çıxışlarının leytmotivinə əvviləndi. Onlar necə olursa-olsun iqtidarın imicisi ilə bağlı müsbət ictimai rəyi dəyişdirməyə çalışırdılar. Seçkiden sonra isə qabaqcadan belli olan kampanyaya fəal şəkildə başlamışlar. Belə ki, seçkilərin nəticələrinin saxtalaşdırılması barədə uydurma haray - qısqıraq salır, Azərbaycanda seçki me-

dəniyyətinin aşağı səviyyədə olması haqda dünyaya yalan informasiyalar yaymaqdan çəkinmirdilər.

Qeyd edək ki, 18 noyabr 2000-ci ilədək hələ rəsmi olaraq əlan edilmişə də seçkinin nəticələri məlum idi. Müsavat, AMİP, ADP və digər müxalifət partiyalarını nəticələr qane etmirdi. Çünkü seçki nəticələri əsasında bir daha təsdiq olunurdu ki, adı çəkilən partiyaların cəmiyyətdə sosial bazası həddindən artıq zəifdir. Bunu isə müxalifətdə dayanan siyasi partiyalar qəbul etmək istəmirdi. Hətta seçkilərin nəticələrinin saxtalaşdırılması ilə bağlı subyektiv fikirlərini bəyan etmək məqsədilə bəzi müxalifət partiyaları 18 noyabr 2000-ci il tarixdə ümumrespublika mitinqi keçirməyi nəzərdə tutur və insanları həmin mitinqdə dəvət edirdilər.

Onu da vurgulamaq yerinə düşər ki, bu gün Azərbaycanda mövcud olan partiyaların heç birini yetkin partiya saymaq mümkün deyil. Bizcə YAP-in gücü ondadır ki, burada qəhrəmanlıq kompleksi ilə yaşayan adamlar azdır və daha çox düşünən adamlar vardır. Yaxşı haldır ki, onlar düşüncələrində təvazökar olan şəxslərdir. Əlbəttə, YAP-da vəzifədə olub, vəzifəsinin öhdəsindən gəlməyən, şəxsi mənafeləri ilə yaşayan adamlardan da xali deyildir. Bunlar Azərbaycanda yeni partiya qruplaşmaları prosesində (bu proses təbiidir) sayıca azalacaqdır. Elə o vaxtlarda YAP-in potensialı hiss olunacaqdır. Çünkü digər partiyalarda o potensial yoxdur. Digər partiyalar elə bir iddia həddində çatıblar ki, artıq onların imkanları xərcənib, yeni imkanlar isə yox səviyyəsindədir. Onların liderləri yuxarı vəzifə iddiyasındadırlar, orta təbəqə rayon rəhbərliyi uğrunda mübarizə aparır, sırávi üzvləri isə kəndlərdə rəhbər olmaq istəyirlər. Bunu Şəkinin timsalında bələdiyyə seçkiləri əyani şəkildə nümayiş etdirdi. Şübhəsiz ki, bütün bunlar cəbhə dövründə qalan iddialardır. İnsanın layiq olduğundan iddiasının böyük olması qəbahətdir, həm də sərsəmlikdir. Təbii ki, təkəbbürlü-sərsəm iddiaların həyata keçirilməsinin sivil üsulu yoxdur. Məhz 11, 18 noyabrdə Şəkidə törədilmiş hadisələr həmin iddiaların kobud üsullarla, qeyri-qanuni yolla həyata keçirilməsi cəhdlərinin təzahürü kimi cərəyan etmişdir.

Bu gün peşmanlılıq hissi keçirmək əvəzində öz günahlarını başqlarının ayağına yazmağa cəhd edən müxalifət partiyalarının Şəki təşkilatları konkret şəraiti qiymətləndirib, mitinqə qoşulmaqdan imtina etməliyidilər. Bunun səbəbini izah etməzdən önce xüsusi olaraq vurgulamaq lazımdır ki, bugünkü iqtidar nümayəndələri hər hansı bir qərarı qəbul edərkən əsasən demokratik düşüncə tərzinin nəticəsi olaraq hərəkət edirlər və onlar hər hansı siyasi aksiyanın, o cümlədən mitinq təşkilinin əleyhinə çıxmırlar. Bu insanlar yaxşı bilirlər ki, Azərbaycan Respublikasının

Konstitusiyasında vətəndaşların mitinq keçirmək istəyi təsbit olunmuşdur və xalqın iradəsi ilə qəbul edilmiş həmin Konstitusiyanın memarı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevdir. Onun min bir zəhməti ilə işlənmiş və məziyyətləri ilə dünya standartlarına cavab verən, keçid dövrünün reallıqları ilə səsləşən bu Konstitusiyada təsbit olunan hər hansı bir istəyin həyata keçirilməsinə heç bir normal zeka sahibi qarşı çıxmaz. İnanılmazdır ki, bugünkü iqtidarda hansısa bir siyasi partianın təşkil edəcəyi mitinqin həyata keçirilməsinə etiraz edən tapılsın. Bir şərtlə ki, mitinqin (digər aksiyaların da) keçirilməsi qanunun tələblərinə uyğun gəlsin, ictimai asayışın pozulmasına, insan hüquq və azadlıqlarının tapdanmasına, qanun pozuntsusuna, iğtişaşa və s. səbəb olmasın. Bu sadə mənətiqi müxalif partiyaların funksionerlərinin anlaya bilmədiklərinə inanmaq sadəlövlük olardı. Nəcə ola bilər ki, həmin cənablar razılıq verilməmiş mitinqin kesirilməsinin qanunazidd olduğunu dərk etməmiş olsunlar. Bir halda ki, müxalif partiyaların Şəki təşkilatının rəhbərləri şəhər icra hakimiyyətinə dəvət edilərək hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərlərinin iştirakı ilə əvvəlcədən baş verəməsi ehtimal edilən qeyri-qanuni hərəkətlərin törədilə biləcəyi barədə xəbərdar edilmişdir.

18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəkidə mitinqin keçirilməsinə razılıq verilməmişdir və bu barədə mitinq təşkil etmək istəyən partiya rəhbərlərinə müxtəlif vaxtlarda iki rəsmi məktub təqdim olunmuşdur. Birinci məktub Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinə 15 noyabr 2000-ci il tarixdə dəvət olunmuş Müsavat, AMİP, AXCP, ADP və Vəhdət partiyalarının sədrləri ilə aparılmış səhbətdən sonra (səhbətin lazımı nəticə vermədiyi və adı çəkilən partiya təşkilatları rəhbərləri tərəfindən mitinq keçirməklə bağlı rəsmi müraciətin olmadığı nəzərə alınaraq) onlara aşağıdakı mətnədə təqdim olunmuşdur:

"Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinə daxil olan məlumatlara görə 18 noyabr 2000-ci il tarixdə müxalifət mövqeyində dayanan bəzi siyasi partiyalar vətəndaşları razılıq verilməmiş mitinqə dəvət edirlər. Demokratik inkişaf yolunu seçən Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və qanunları vətəndaş haqlarının qorunmasına yönəlmışdır. Təbii ki, mitinq təşkil etmək haqqına siyasi partiyalar malikdir. Lakin mitinqin keçirilməsi ictimai asayışın pozulmasına, insanların həyatı üçün təhlükənin yaranmasına, iğtişaş törədilməsinə şərait yaratmamalıdır. Siz bilirsiniz ki, kriminal elementlər Şəkidə iğtişəşlər törətməyə cəhd edir. Bunu təsdiq edən təkzibedilməz məlumatlar Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinə və hüquq mühafizə orqanlarına daxil olmuşdur."

Etiraz etməzsiniz ki, tərəfinizdən təşkil olunmuş mitinq kütləvi iğtişəşlər halına gətirilmiş olarsa, bu halda Siz yalnız seyrçi mövqeyində qalacaqsınız. Bunun 11 noyabr 2000-ci il tarixdə canlı şahidi olduq. Məqsənidən və mövqeyinizdən asılı olmayaraq bu halda Siz ciddi məsuliyyət daşıyacaqsınız. Bu məsuliyyət həm qanunla, həm də mənəvi borcda şərtlənir.

Odur ki, hadisələrin inkişafına həssaslıq və uzaqgörənliliklə yanaşmağınız Sizdən xahiş olunur.

Bizi dərk etdiyinizə görə Sizə təşəkkür edirik."

İkinci məktub isə 17 noyabr 2000-ci il tarixdə H.Manaflı (Musavat partiyası Şəki təşkilatının sədri), F.Qasimov (AMİP Şəki təşkilatının sədri), C.İsmayılli (AXCP Şəki təşkilatının sədri), E.Qulamov (ADP Şəki təşkilatının sədri) tərəfindən imzalanmış bildirişə cavab olaraq həmin gün rəsmən və şəxşən onlara verilmişdir. Həmin məktubun mətni belədir:

"Sizin 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki şəhərində keçiriləcək mitinq haqqında 17 noyabr 2000-ci il tarixli bildiriş məktubunuza cavab olaraq aşağıdakılardı bildiririk:

❖ 18 noyabr 2000-ci tarixdə mitinq keçirilməsi qanuna ziddir. Belə ki, mitinqin keçirilməsi haqqında qanunda nəzərdə tutulmuş qaydada müraciət edilməmiş, rəsmi qaydada mitinqin təşkilatçılığını üzərinizə götürməmişsiniz.

❖ 11 noyabr 2000-ci il tarixdə vətəndaşların elektrik enerjisi təminatındaki mövcud çətinliklərdən narahatlığından sui-istifadə edərək Şəkidə kütləvi iğtişəş törədən müəyyən məkrli qüvvələrin müxalifət partiyalarının 18 noyabr 2000-ci il tarixdə nəzərdə tutduqları mitinqdən öz pozuculuq məqsədləri üçün istifadə etmək niyyətində olduqları barədə kifayət qədər məlumatlar vardır. 11 noyabr 2000-ci il tarixdə baş vermiş hadisə zamanı Sizin kütləni idarə edə bilmədiyiniz 18 noyabr 2000-ci il tarixdə keçirilməsi nəzərdə tutulan mitinq zamanı asayışın və təhlükəsizliyin təmin olunmasını şübhə altına alır.

Odur ki, yaranmış mövcud vəziyyətdə Şəkidə 18 noyabr 2000-ci il tarixdə mitinq keçirmək məqsədə müvafiq deyildir.

Təkrarən rəsmi qaydada Sizə bildiririk ki, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə mitinq keçirilməsi nəticəsində ictimai asayışın pozulacağı və qanunsuzluq hallarının baş verəcəyi təqdirdə bütün məsuliyyət Sizin üzərinizə düşəcəkdir."

Bundan başqa Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı cənab Əşrəf Məmmədov hüquq-mühafizə orqanları rəhbərlərinin, ictimaiyyətin nümayəndələrinin, ağsaqqalların, nüfuzlu adamların iştirakı ilə birlikdə partiya funksionerləri ilə apardığı səhbətdə onları geləcəkdə şəhərimizde xoşagəlməz hadisələrin tövədilməsi üçün sui-istifadə ediləcəyi ehtimal olunan mitinqdən çıxmağı xüsusilə təhdid etmişdir. Partiya rəhbərləri ilə aparılmış səhbətdə şəhər icra hakimiyyətinin başçısı xüsusi olaraq vurgulayırdı: "Gəlin bir-birimizə ehtiramla yanaşaq. Siz bilin ki, məni tutduğum vəzifənin məsuliyyəti ilə yanaşı insanların üzləşə biləcəyi müdhiş hadisələr narahat edir. Sizin hər birinizdən idarəciliyi mənə etibar olunmuş bir rayonda insanların narahatlıqla üz-üzə qalmasına şərait yaratmamağı xahiş edirəm. Yol verə bilmərəm ki, mənim rəhbər olduğum dövrədə Şəkinin adına yaraşmayan hadisələrə yol verilsin. Hər birimiz qiymətləndirməliyik ki, dövlətimiz müstəqilliyimizi qorumaq və əbədi etmək uğrunda mübarizə edir. Hər hansı ağılsız hərəkət, çəşqinliq bizə baha başa gələ bilər. Bilin ki, bu halda Şəki camaati, bütün milletimiz sizi bağışlamaz". Onlara dənə - dənə xəbərdarlıq etdi ki, bu yoldan çəkinsinlər. O, yalnız 17 noyabr 2000-ci il tarixdə müxalifət partiyalarının rəhbərləri və fealları ilə üç dəfə görüşdü. Həmin fasılısız iş gündündə (iş günü gecə saat 2-yədək davam etmişdi) müxtəlif insanlarla məsləhətləşmələr, fikir mübadilələri olundu ki, mümkün qədər ehtimal olunan hadisədən yan keçməyin optimal yolu müəyyənəşdirilsin. Küçələrə, idarə və müəssisələrə, bazar əraziləsinə və s. icra hakimiyyətinin elanları vuruldu və yerli radio ilə tez-tez səsləndirildi. Həmin elanlarda bildirilirdi:

"Əziz şəkililər!

Son günlərdə Şəkidə müxalifət mövqeyində dayanan bəzi siyasi partiyaların 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Sizləri razılıq alınmamış mitinqdə dəvət edirlər.

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinə vətəndaşlardan və həmin partiyaların sağlam fikirli üzvləri tərəfindən daxil olmuş məlumatlarda bildirilir ki, bir çox kriminal elementlər bu mitinqdən istifadə edərək camaatın sakit həyatını pozmaq, ixtiashaşlar törətmək, mitinqi arzuolun-

maz məcraya yönəltmək, çırkin məqsədlərinə çatmaq üçün cəhdlər etmək niyyətindədirler.

Necə ki, işiq bəhanəsi ilə 11 noyabr 2000-ci il tarixdə bə "zi pozucu qüvvələrin belə niyyətlərinin həyata keçirilməsinə cəhd olunmuşdur.

Şübəsiz ki, bu kimi təhlükəli halın bütün məsuliyyəti mitinq çağrışıcı olan siyasi partiyaların liderlərinin üzərinə düşür.

Əziz şəkili atalar, analar, bacılar, qardaşlar və övladlar!

Məsuliyyətin kimin üzərinə düşməsindən asılı olmayıaraq hər hansı birininin həyatının təhlükə altında qalması yolverilməzdir. Sizləri ayıq - sayıq olmağa, emosiyalarla deyil düşünüb - daşınaraq hərəkat etməyə çağırırıq.

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti"

17 noyabrda və 18 noyabr günün birinci yarısında Şəki Polis Şöbəsinin rəisi Hamlet Salahovun Şəki sakinlərinə müraciəti təkrar-təkrar radio ilə səsləndirildi. Şəhərin ağsaqqalları, sağlam fikirli insanların böyük bir qrupu, idarə, müəssisəsə rəhbərləri və bir çoxları zəruri tədbirlərin görülməsi işinə cəlb olunmuşdur. Təessüf ki, müxalifətdə dayanan siyasi partiyaların liderləri isə heç bir tədbir görmədilər, eks mövqedə dayandılar. Bu isə hadisinin baş verəcək üçün zəmin yaratdı və Şəki ilə bağlı müdhiş bir gün tarixə yazıldı. Arzuolunmaz bir hadise, iğtişaş baş verdi. Amma son anda arzusunu, hissini, istəyini alicənəbləqlə, sivil şəkildə bildirmək cəhdli qan yaddasına yazılmış şəkiliyə məxsus mentalitet özünü biruzə verdi. İğtişaş törədənlərin arzusu axıradək həyata keçmədi. Sonluqda isə aldanılaraq bu hadisəni törətmək kimi mənfur bir işə cəlb olunmuş məktəbli yeniyetmələrin valideynləri qaranlıqda özlərini yarasə kimi gizlətməkdən başqa yolu olmayan qaraguruhuların başına dövlət binasına atılmış daşları yerdən yiğaraq atdırılar. Bax, budur ağılsız əməlin qiyməti!

Məktəblilərin iğtişaş törədilməsi məqsədilə təsir altına salınması bağışlanılmaz səhvlerdəndir. Onların bu təsirlərdən qorunması həm valideynlərin, həm də təhsil sisteminin bu və ya digər pilləsində eyleşib idarəetmə funksiyasını yerinə yetirənlərin vəzifəsidir. Kimə məlum deyildir ki, təhsilin siyasetdən kənar fəaliyyətlə məşğul olması təhsil qanununda çox aydın şəkildə tasbit olunmuşdur. Düşünmək lazımdır ki, bu gün prezident idarəciliyi sisteminde mühüm struktur pillələrdən biri olan icra hakimiyyətinin, prokurorluğun, polis şöbəsinin binasına, icti-

mai asayışın keşiyində duran polisə, hər birimizin göz bəbəyi kimi qorumağa borclu olduğumuz mədəniyyət obyektlərinə, parklardakı gecə lampalarına daş atan məktəblə sabah istənilən cinayətin daşıyıcısına çevrilə bilər. Onu da bilmək pis olmaz ki, hansısa bir referent qrupda birləşmək olar, lakin həmin referent qrupun məqsədi cəmiyyətin məqsədini zidd olmamalıdır. Şəgirdə imkan vermək olmaz ki, belə bir qrupa daxil olsun. Axi, məktəblilər cəmiyyətin perspektiv məqsədləri üçün hazırlanılar. Odur ki, onun təbiyəsini öz məqsədləri üçün pozmağa heç kimə imkan verilməməlidir!

Bəziləri düşünə bilər ki, mitinqə razılıq verilsəydi daha yaxşı olardı. Bu, yanlış mülahizədir. 18 noyabr hadisəsində belə bir mülahizənin yanlılığı təsdiqlənibdir. Burada bir daha xatırlatmaq yerinə düşər ki, 9 mərtəbəli mehnəxananın qarşısında mitinq cəmi 15-20 dəqiqə davam etdikdən sonra iştirakçılar arasından bir qrup ayrırlaraq polis idarəsinə basqın etmişdir. Bu basqın üçün nəinki heç bir osas, bəhanə belə olmamışdır.

Qeyd etməyi lazımlı bilirik ki, səhv etmək çatışmazlığı ehtiva edən insana məxsus əlamətdirsə (haqlı buyurulur ki, səhvsiz yalnız Allahdır), səhvənə nəticə çıxmamaq, düz yola qayıtmək isə insan şəxsiyyətinə xas olan mühüm ələldərdir. Qəribədir, mitinq keçirənlər arasından bir qrup insan idarəolunmaz bir hərəkətə bulunmuş olduğu halda Şəkidə müxalifətdə dayanan siyasi partiyaların liderləri isə bəyan edirlər ki, mitinq saat 14-də davam edəcəkdir. İghtişaş baş verdiyi anda belə, düşünüb-dəşinmadan insanları yenidən mitinqə dəvət edən şəxsin məqsədini anlamaq çətin deyildir. Yəqin ki, bu əvvəlcədən kimlərinə sıfırı ilə götürülmüş öhdəliyin nəyin bahasına - hətta şəkililərin qanının tökülməsi bahasına olsa belə yerinə yetirilməsinin ifadəsi idi (Ola bilsin ki, bu aksiyanı həyata keçirən müxalifət nümayəndələrinin heç də hamısı bu qənaətdə deyildir. Bu, ola bilsin ki, bəzilərində çəşqinliğin ifadəsi idi). Bu çağırışa insanların qoşulmaması, heç olmazsa ziyanın yarısından qayıtmək üçün 18 noyabr 2000-ci il tarixdə, gecə saat 23-də, 24-də və 19 noyabr 2000-ci il tarixdə səhər saat 10-dan başlayaraq altı dəfə yerli radio vasitəsilə Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Əşref Məmmədovun aşağıda öz əksini tapan müraciəti şəhər sakinlərinə çatdırılmışdır:

"Hörmətli şəkililər!

18 noyabr 2000-ci il tarixdə müxalifət qüvvələrinin qanunsuz və icazəsiz keçirdiyi mitinq ightişaşla nəticələnmişdir. 11 noyabr 2000-ci il

tarixdə Şəkidə baş vermiş hadisələrə istinad edərək biz bunu əvvəlcədən gördük. Müxalifət partiyalarının liderləri ilə dəfələrlə görüşərək 18 noyabr 2000-ci il tarixdə keçirilməsi nəzərdə tutulan mitinqin ayrı-ayrı pozucu qüvvələr tərəfindən kütləvi ightişaşə çevriləcəyi ehtimallarının olduğu, bu halda isə kütləni idarə edə bilməyəcəkləri onlara təkidlə izah edilmişdir.

11 noyabr 2000-ci il tarixdə elektrik enerjisinin çatışmazlığından narazılıq adı altında çıxış edən kütləyə qoşulmuş, hadisələrin kütləvi ightişaş xarakteri aldığı məqamda isə həmin kütləni idarə edə bilməyərək xəlvətcə aradan çıxan müxalifət partiyalarının liderləri 18 noyabr 2000-ci il tarixdə pozucu ünsürlərə meydan verməmək naminə mitinq keçirilməməsi barədə bizim dəfələrlə onlara etdiyimiz təkidli müraciətlərimizə məsuliyyətsiz yanaşdular. Nəticədə Şəkidə ehtimal olunan ightişaş törədildi. Şəhərimizdə xoşagelməz hadisə baş versə də, çox şükürələr olsun ki, ightişaş cəlb olunmuş vətəndaşlarımızdan heç kəsə xətər toxunulmamışdır.

Əziz həmyerilər!

Təəssüflər olsun ki, onlarla polis əməkdaşının ağır bədən xəsarəti alması, şəhərimizdə xeyli dağıntıllarla nəticələnmiş bu günkü ightişaşdan da nəticə çıxarmayan müxalifət partiyalarının məsuliyyətsiz liderləri yenidən əhalini 19 noyabr 2000-ci il tarixdə mitinqə çağırular. Şəhərimizdə əmin-amanlığın, sabitliyin qorunub saxlanması, cəmaatimizin təhlükəsizliyinin təmin olunması naminə Sizi bu cür çərçivələrə uymamaga çağırıram.

Əziz valideynlər!

Azyaşlı uşaqların həmin ightişaşlara fəal cəlb edildiyini nəzərə alaraq öz övladlarınızın təhlükəsizliyi naminə onların bu cür qanunsuz hərəkatlarda iştirakına valideyn kimi mane olmağa çağırıram.

Müxalifət partiyalarının liderlərinə bir daha müraciət edərək, onları heç olmazsa bu günkü hadisələrdən nəticə çıxararaq öz məsuliyyətsiz əməllərindən peşiman olmağa, əl çəkməyə çağırıram.

Diqqətinizə görə sağ olun."

Təhlillər göstərir ki, bəzi müxalifət partiyalarının Şəki təşkilatlarının 18 noyabr 2000-ci il tarixdə baş verəcək ixtiyaşdan xəbərləri var idi. Onların mitinq keçirmək barədə Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinə rəsmi müraciət etməmələrində məqsəd iz qoymamaq, məsuliyyətdən yaxa qurtarmaq olmuşdur. Xüsusi olaraq vurgulanmalıdır ki, müəyyən kriminal elementlər bəzi şəxslərin deputatlığa namizəd kimi dairə seçki komissiyasında qeydə alınmaması səbəbli fəallaşmış, mafioz qruplar isə

şəhərdə günbəgün qanunçuluğun güclənməsindən narahat olmuş, öz çirkin və qanunsuz əməlləri üçün daha əlverişli şərait yaratmaq məqsədilə şəhərdə zoraklıq yolu ilə hakimiyət dəyişikliyinə və özlərinə münasib şəxslərin rəhbər vəzifələrə gətirilməsinə nail olmaq məqsədləri güdmüşlər.

Bəziləri Şəki hadisələrini sosial-iqtisadi çətinliklə bağlayırlar. Şəki hadisələrini sosial-iqtisadi sahədə olan çətinliklərlə bağlamaq sadə-lövlük olardı. Əger bu hadisə sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı olsaydı, onda dağıdıcı əhval-ruhiyyəli adamlar sırasında bu gün İpek istehsalatının və tikinti obyektlərinin fəaliyyətinin bərpasını sebirsizlikle gözləyənlərdən bir çoxları dayanardı. Kime məlum deyildir ki, Şəkide İpek istehsalat Birliyi öz fəaliyyətini 1992-ci ildən əsasən, 1995-ci ildən isə tamamilə dayandırılmışdır. Hələ 1993-cü ildən isə əksər tikinti təşkilati fəaliyyət göstərdir (hadisələrin gedisi göstərir ki, Şəkide müəssisələrin, tikinti təşkilatlarının iflic halına gəlməsində Şəki hadisələrini yanlış şəkildə şərh etməyə cəhd göstərən və ya hadisələrdə təşkilatlıq funksiyalarını yerinə yetirən ismipünhanların xüsusi əməyi olmuşdur). Dağıdıcı ünsürlərlə əlbir olanlar, ömrü boyu saxta yollarla cəmiyyətdən faydalananlar, mənəvi baxımdan düşgünler idi.

Doğrudur, SSRİ-dən ayrılaraq hazırda müstəqil olaraq fəaliyyət göstərən dövlətlərdə olduğu kimi Azərbaycanda, o cümlədən bizim şəhərimizdə də müəyyən sosial-iqtisadi çətinliklər mövcud idi. 1998-ci ildə cəmi 29 min ton taxiş istehsal edilmişdi. 1999-cu ilin məhsulu üçün 12 min ton əvəzinə vur-tut 450 ton toxum fondu yaradılmışdı. 40 min hektarda 2 dəfə şum qaldırılmalıyken cəmi 150 hektar şum qaldırılmışdı. Torpaqlar paylanılmamışdı. 95 min subyektdə torpaq verilməliyken 5 min subyektdə torpaq verilmişdi. O da qanun pozuntusu ilə müşaiyyət edildiyinə görə Respublika DAİK tərəfindən ləğv edilmişdir. Kolxoz və sovxoziş zahirən qalsa da daxilində heç nə qalmamışdı, mal-qara, quş, donuz bazarlarda satılmışdı. Texnika dağıdılmışdı. Təkcə toxum əkinin kampaniyasını başa çatdırmaq üçün 15 milyard manat vəsaitə ehtiyac vardı. Ən böyük sənaye müəssisəsi olan, 7500 fəhlə və mütəxəssisinin çalışıldığı ipək kombinatı tamamilə dayanmışdı. Şəhərdə heç bir müəssisə fəaliyyət göstərmirdi. Belə bir şəraitdə Şəki Şəhər İcra Hakimiyətinin başçısı Əşref Məmmədov başda olmaqla şəhər icra hakimiyətinin yeni rəhbərliyi qısa müddətde mühüm tədbirlər həyata keçirdi və nə qədər ağır da olsa yaranmış vəziyyətdən çıxış yolu tapdı. Şəki camaatı acliqdan xilas oldu. Müəssisələr qismən də olsa işə salındı. Son illərdə rayonumuzun həm siyasi, həm iqtisadi, həm mədəni həyatında xeyli

dönüş baş vermiş, bir-birinin ardınca uğurlar qazanılmışdır. Gəlin, 1998-ci illə müqayisəli şəkildə 2000-ci ilin nəticələrinə diqqət verək: taxiş istehsalı 53 min ton, tütün istehsalı 6 min ton, bostan-tərəvəz məhsulları istehsalı 5 min ton, barama istehsalı 40 ton, ümumi sənaye məhsulu istehsalının həcmi 4 milyard manat, tikintiyə kapital qoyuluşu 1 milyard 500 milyon manat, vergi yiğimi 3 milyard manat artmışdır. Sosial-iqtisadi sahədə mühüm və nezərəçarpacaq dəyişikliklər vardır. Yerli sahibkarlar və iş adamlarının tütün fermentləmə, mineral su sexləri, barmaçaç, sapayıren, ağac emalı, dəmir-beton məmələti müəssisələri, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal edən yeni qurumlar yaradaraq fəaliyyətə başlamaları həm əhalı üçün yeni iş yerlərinin açılmasına, həm də rayonun vergi ödəyicilərinin artmasına səbəb olmuşdur. Hal-hazırda xalq təsərrüfatında məşğul olanların sayı 33 min 400 nəfərdən artaraq 61 min nəfərə çatmışdır. Aqrar bölmədə 46 min 200 nəfər çalışır ki, bu da aqrar islahatın dəyərli nəticələrindən hesab edilmelidir. Vurğulamaq yerinə düşər ki, "Torpaq islahati haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq 96200 subyekti cəmələşdirən 23016 ailənin xüsusi mülkiyyətinə 61328 hektar torpaq sahəsi verilmişdir. Hər adam-başına düşən məhsul istehsalının həcmi 479,5 min manatdan 916,5 min manata çatmışdır. Şəkinin sosail və mədəniyyət obyektləri sırasına yeni tikilib istifadəyə verilmiş 3 orta məktəb, müasir tələblər səviyyəsində yenidən qurulmuş Dram Teatrı və onun qarşısında salınmış "Teatr meydani", "Kitabi - Dədə Qorqudun" 1300 illik yubileyinin keçirilməsi ilə bağlı tikilmiş Dədə Qorqud nikah evi və onun qarşısında Dədə Qorqud meydani, məhkəmə hakimiyətinin normal fəaliyyət göstərməsinə hər cür şərait yaranan Ədalət binası daxil olmuşdur. Bəziləri məsuliyyət hissini itirərək şaiyə yayar ki, guya Şəkide artıq toy merasimləri olmur, nikah qeydiyyatı yoxdur. Bildiririk ki, 1998-ci ildə Şəki şəhərində 311, kəndlər üzrə isə 577 nikah qeydə alındığı halda 2000-ci ildə Şəki şəhərində 367, kəndlər üzrə isə 592 nikah bağlandığı qeydə alınmışdır.

Sura razılıq hissili qeyd edir ki, Şəki Şəhər İcra Hakimiyətinin başçısı cənab Əşref Məmmədov Şəkide uğurların möhkəmləndirilib dəha da inkişaf etdirilməsi üçün bir çox problemlərin (hansı ki, bu problemlərin böyük bir qismi bu gün hakimiyət iddiasında olub Şəki hadisələrinin baş vermesindən ən azı mənəvi məsuliyyət daşıyan insanların yaritmaz fəaliyyətinin nəticəsi kimi uzun müddətdir insanlara əzab verməkdədir) təxiresalınmadan həllinin vacibliyi barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti qarşısında məsələ qaldırılmışdır. Hər bir qədirbələn azərbaycanlı əmindir ki, vətənimizin və xalqımızın xoş gələcəyi y-

nümündə qaldırılan istenilən problem Prezidentimiz cənab Heydər Əliyevin diqqətini çəkir və o mütləq həll olunur. Həmişə olduğu kimi, bu dəfə də Şəkinin taleyüklü problemlərinin aradan götürülməsinə o böyük insan mümkün qədər köməyini əsirgəməmişdir. Cənab Əşref Məmmədovun qaldırmış olduğu həmin məssələlərin həlli istiqamətində möhtərəm Prezidentimiz Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə müvafiq göstərişlər vermişdir.

Burada Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə ünvanlanmış məktubun həmin problemlərin şərhi ilə bağlı hissəsini təqdim etməyi lazımlı bilirik:

- *Şəki xanlarının sarayı Azərbaycanın orta əsr memarlığının ən görkəmli abidələrindən biri olmaqla, xüsusi tikinti üslubuna malikdir. Təkcə onu göstərmək kifayətdir ki, burada hər kvadratmetr şəbəkə toxumınən 5 min bir-birinə geydirilən hissələrdən ibarətdir. Dünəyada öz oricinallığı ilə yeganə olan bu sarayı leningradlı mütəxəssislərin iştirakı ilə 1967-ci ildə əsaslı təmir olunmuşdur. Təəssüf hissi ilə qeyd etmək istərdim ki, həmin mütəxəssislərin şərqi üslubuna kifayət qədər bələd olmamaları bərpada müəyyən təhriflərə səbəb olmuşdur. Bina-nın əsas divarlarının üst örtüyü səviyyəsində gücləndirmə məqsədi ilə təkələməs dəmir-beton kəmər binanın tarazlığını pozmuş, abidə dağılmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdır. Onun əsaslı təmiri aktual bir problemə çevrilmişdir.*

- *Keçmiş ittifaqın ən nəhəng sənaye obyektlərindən olan Şəki İpək İstehsalat Birliyində vaxtilə 7 mindən çox fəhlə və mütəxəssis çalışırı. İşsizlik problemi mövcud deyildi. Təəssüflər olsun ki, 1988-ci ildən başlayaraq ipək sənayesi büsbütün dağıldı. Müəssisələr müflislişləşdi, nəhayət fəaliyyət göstərə bilmədi. Şəhərimiz işsizlik bələsi ilə üz-üzə dayanmamı oldu. Bu gün "Şəki-İpək" ATSC-nin işə düşməsi bütün şəkililərin arzusuna ərvilənmişdir. Bunun üçün mütəxəssis hesablamalarına görə bu işin üç etapda həyata keçirilməsi və 3000 nəfər fəhlənin işlə təmin edilməsi üçün 15 (on beş) milyard manat vəsait tələb olunur. Birinci etapda isə 1000 nəfər fəhlənin işlə təmin edilməsi məqsədi ilə 5 (beş) milyard manat vəsait ayrılmamasına ehtiyac vardır.*

- *Şəkinin uzun illərdir ki, içməli suya olan tələbatı ödənilməmişdir. Doğrudur, daxili imkanlarımız hesabına 1999-cu ildə "Soyuq-*

bulaq" su mənbəyindən əlavə xətt çökəmkələ içməli suyun ümumi debitini 25 fiazadək artırmışdır. Bununla belə, şəhərin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi keyfiyyət baxımından qənaətbəxş deyildir. 65 il bundan öncə tikilmiş su təmizləyici qurğu şəhərin içməli suya olan tələbatının yalnız üçdə birini ödəyir və müasir standartlarda cavab vermir. Yağış yağdıqda isə şəhərə su verilməsi günlərlə dayandırılır. Mövcud su təmizləyici hövzənin tamamilə sıradan çıxməq təhlükəsi vardır. Odur ki, Şəki Baş Su Hövzəsinin əsaslı qaydada yenidən qurulması aktual problemdir.

- *Şəki rayonunun Trud-Sarica zonasında vaxtilə Ermənistandan deportasiya edilmiş azərbaycanlıların yerləşdirilməsi üçün salınmış kəndlərdə son illər Orta Asiya respublikalarından qaçın düşən və Qarabağdan məcburi köçkünlər, burada məskunlaşmış insanlarla birgə 35 min nəfər əhalisi yaşayır. Həmin əhalinin, onların əkib-bəcərdikləri 20 min hektardan artıq əkin sahəsinin və bəslədikləri 30 min baş mal-qaranın su ilə təmin olunması problemi vardır. Biz bu problemin aradan qaldırılması yolunu Əlican çayı yaxınlığındakı 1980-ci ildən tikilməyə başlayıb bu günədək yarımcı qalan Əyridərə dəryaçasının tikintisinin başa çatdırılmasında və istifadəsiz qalaraq yararsız hala düşmüş su kəmərinin bərpasında görürük. 1999-cu ildə şəhər icra hakimiyyətinin təşəbbüsü ilə respublika hökuməti dəryaçanın tikintisinə yenidən başlanılmışına göstəriş vermişdir. Dəryaçanın 2001-ci ildə tikintisinin davam etdirilməsi və başa çatdırılması üçün vəsait ayrılmamasına ehtiyac vardır.*

- *Rayonun 10 min nəfər əhalisi olan Baş Göynük kəndinin Şəki şəhəri ilə, ətraf kəndlərlə və əkin sahələri ilə əlaqəsi üçün Şin çayı üzərində Baki Körpü İstehsalat Birliyi tərəfindən 22 il öncə inşası başlanılmış körpünün tikintisinin başa çatdırılması problemi mövcudur.*

- *Vərəzət kəndi Şəkinin qədim yaşayış məskənlərindəndir və burada təhsilə, mədəniyyətə, elmə maraq həmişə güclü olmuşdur. Hal-hazırda həmin kənddə Xocaltı rayonundan olan məcburi köçkünlərlərinin məktəbyaşlı uşaqlarının da oxuması nəzərdə tutulan 800 yerlik məktəb binasının tikintisi aparılır və işin 80% həcmi görülmüşdür. 2001-ci ildə tikintinin qalan hissəsinin başa çatdırılması üçün vəsait çatışmazlığı mövcuddur.*

- Əhalisinin yaridan çoxunu gənclər təşkil edən Şəkidə müasir tələblərə cavab verən heç bir idman obyekti yoxdur. Təbii ki, gənclərimizin asudə vaxtının dolğun həyata keçməsi və yad təsirlərdən qorunması üçün müxtəlif idman komplekslərinin mövcudluğuna ciddi ehtiyac vardır. Odur ki, 1993-cü ildən inşa edilməyə başlanmış, lakin indiyədək yarımcıq qalmış "Gənclik Idman Kompleksi"nin tikintisinin başa çatdırılmasını və avadanlıqla təchiz olunmasını vacib sayırıq.

Şəkidə 11, 18 noyabr hadisələrinin baş verməsini şərtləndirdən spesifik xüsusiyyəti daha bir səbəbin üzərində bir qədər ətraflı dayanmağı lazımlı bilirik. Azərbaycanın qədim əyalət mərkəzlərindən olan Şəkidə son 13 ildə hakimiyət davası mütəmadi olaraq davam etmişdir. Hamının yadındadır: 1988-ci ilin noyabrında Şəki Şəhər Partiya Komitəsi necə daş-qalaq edildi, milisin, prokurorluğun və şəhərin mərkəzi məscidiinin binaları yandırıldı. Dövlət və insanların şəxsi əmlakına nə qədər ziyan vuruldu. Ən acınacaqlısı isə insan ölümü idi. Həmin hadisə zamanı bir nəfər şəkili gənc qatla yetirildi. Onlarla insan yaralandı. O zaman Şəki Şəhər Partiya Komitəsinin birinci katibi işleyən Hadi Rəcəbov şəhər stadionunda təhqir edildi. Şəhərin rəhbər adamlarının ünvanına xoşagəlməz hərəkətlərə yol verildi. Nəticədə, şəhər partiya komitəsinin birinci katibi, prokuror və daxili işlər şöbəsinin rəisi komandaları ilə birlikdə rayondan getməyə məcbur edildilər. Bundan sonra rayona rəhbərlik etmək əslən şəkili olan, əvvəller Bakıda və Moskvada işləmiş, jurnalist-tərcüməçi Azər Mustafazadəyə təpsirildi. Ancaq o da bu vəzifədə uzun müddət duruş getirə bilmədi. Ünvanına hər cür hədayanlar söylənildi. Cəmi bir ildən sonra o da getməli oldu. Sonra yerli hakimiyətə təbiətə müləyim olan kənd təsərrüfatı mütəxəssisi Mürvət Əliyev gəldi. Onun hakimiyəti də cəmi bir il sürdü. Çünkü onu birinci katib kimi fəaliyyətə başladığı ilk gündəcə görzümçüxdü saldırlar. Şəhər partiya komitəsinin giriş qapısına axşamdan canı çıxmış, üzdənirəq uzunqulaq ölüsunü pərçimlədilər və üstündə Kazım Məmmədovun alternativi sözlərini yazdırlar. Qarماqarışıqlıq salınmış Şəkidə nizam-intizam bərpa etmək üçün mərkəzdən buraya daha təcrübəli partiya işçisi olan Əhməd Əhmədzadə gəndərildi. Ə.Əhmədzadənin də Şəkidə hakimiyətə rəhbərliyi cəmi 6 ay çəkdi. Onun da başına olunmazın oyunlar açıldı. Mafioz ünsürlər kənar rayonlardan qoçu dəstələri getirərək ona qarşı dəfələrlə hədə-qorxu tamaşaları çıxardılar. O da çıxış yolunu getməkdə gördü. Bundan sonra hakimiyətə 9 aya yaxın müddətdə

Çingiz Əfəndiyev rəhbərlik etdi. Ölkədə siyasi hakimiyətə gələn AXC-Müsavat cütlüyü isə elmi işçi Hüseyin Mustafabəylini Şəki Şəhər icra Hakimiyətinin başçısı təyin etdi. Qaragürüh adamlar bu bəyi də gələn gündən sindirib özlərinin küt aletinə çevirdilər. Onu doğru olmayan işləri icra etməyə məcbur etdilər.

Şəhər icra hakimiyətinin iclas salonunda Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədr müavini Tamerlan Qarayevin iştirakı ilə keçirilən yığıncağa daxil olan Topqarağac məscidinin mollaları və orada təhsil alan 200-dən çox gənc qapı, pəncərəni sindirdilər. Allahu Əkbər! Allahu Əkbər!nidaları ilə qışqıraraq Tamerlan Qarayevi və icra başçısı Hüseyin Mustafabəylini qaçmağa məcbur etdilər. Tamerlan Qarayev Şəkidən çıxaraq canını qurtardı, Hüseyin Mustafabəylini isə evlərindən tapıb gətirən qaragürüh onu Şəki-Zaqatala bölgəsinin qazısı Hacı Səlim Əfəndinin qazı vəzifəsindən azad edilməsi və Şəkidəki bütün məscidlərin şəhərin Qışlaq ərazisindəki Topqarağac məscidinin tabeliyinə verilməsi barədə sərəncama imza atdıraraq yerli radio ilə özüne də oxutdurdular. Həmin andan tamamilə hörmətdən düşən Hüseyin Mustafabəylinin rəhbərliyi də cəmisi bir il çəkdi. Bundan sonra siyasi meydana Nəzir Əhmədov geldi. Onun gelişti ilə rayona daxili qoşunların məhdud kontingenti gətirilsə də, onun da başına olunmazın oyunlar açıla bildi. Mömin qiyafəsinə girərək guya Allah adından danışan Topqarağac məscidinin 300-ə yaxın mollaları və orada dərs alanlar hay-küylə başçı Nəzir Əhmədovun kabinetinə soxulub, stulları aşıraraq onun qarşısında qoyulmuş yazı stolunun üstünü çıxırdılar. Allahu Əkbər! Allahu Əkbər! - deyə qışqırıb onu pat vəziyyətinə saldırlar. Daha sonra isə boğazından yapışır, əynindəki pencəyini dartsıdırıb çıxaraq bir neçə saat ərzində Şəkidən çıxıb getməsinin tələb etdilər, eks halda onun başını kəsib şəhər icra hakimiyəti binasının qarşısındaki hovuza atacaqları ilə hədələmişdilər. Çox keçmədi məkrəli adamlar onu müavinləri ilə dalaşdırıldılar. Müavini Hüseyin Rəşidov başının iş otağında yığıncaq keçirilən vaxt qabaq stolunu aşıraraq bayan etdi ki, sən mənim ciyinlərimde dursan, ciyimi çekerəm yixılsan. Bir müddətdən sonra Baş Şabalıd kəndində yüzə yaxın qadın onun gəzdiyi "Niva" markalı maşını aşırıq istədilər. Beləliklə də, mafioz ünsürlər N.Əhmədovu özlərindən asılı vəziyyətə saldırlar. Məhz bundan sonra Şəki iqtisadiyyatı ümuminin mənafeyine yox, mafiozların mənafeyinə xidmət etməyə başlamışdır. Bu dövrədə isə o yerə çatmışdı ki, Şəki icra Hakimiyətinin sabiq şöbə müdürü Valeh Yusifli islahat prosesində çırpışdırıldığı "Belarus" markalı traktorun qəzası zamanı traktorunun ölümü ilə nəticələnən hadisədə öz

üzərinə düşən məsuliyyətdən yaxa qurtarmaq üçün bir sıra qanunsuz hərəkətlər törətmüşdür. Hətta bu məqsədla prokurorluğun fealiyyətini iflic halına salmaq və çəkindirmək üçün prokurorun qapısında əvvəlcədən öyrədirilərək ələ almış bir qrup qadınların piketini təşkil etmişdi. Təəssüflər olsun ki, prokurorluq tərəfindən lazımi prinsipiallıq göstərilməmiş və Yusifli üçün cəzasızlıq mühiti yaranmışdı. Sonralar, o, daha ağır nəticələrə gətirib çıxaran hadisələrin iştirakçısı olmuşdur. Bu kimi halların məntiqi sonluğu olaraq nəhayət, Nəzir Əhmədovu da yola saldılar.

1998-ci il avqust ayının 12-də möhtərəm Prezidentimiz Cənab Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Əşrəf Məmmədov Şəki Şəhər icra Həkimiyətinin başçısı təyin olundu. İnsanlarda inam yarandı ki, Şəkidə işlər qaydasına qoyulacaq, əslən şəkili olan, demək olar ki, hamının yaxşı tanıldığı, idarəcilik sahəsindəki təcrübəsi, prinsipiallığı, özünə və ətrafındakılara qarşı tələbkarlığı, bununla yanaşı adamlara diqqətli və qayğı keş münasibəti, tabeliyində olanlarla işləmək bacarığı da bu işdə onun karina gələcək. Və o, uzun müddət səmərəli fealiyyət göstərərək həmvətənlərinə xidmət edəcək.

El gözü tərəzidir. Bu gümanlar həqiqətən özünü doğrultdu. Rayonda sözün həqiqi mənasında sağlam və işgüzər mühit yarandı. Onun nəzər-diqqəti hansı istiqamətə yönəldisə, orada böyük canlanma oldu. Bütün bunlar isə rayondakı qara qüvvələri narahat edir və təşvişə salırdı. Xüsusilə, 1988-ci ildən başlayaraq Şəkidə hakimiyyəti ələ keçirmək üçün dəridən-qabıqdan çıxan Kazım Məmmədov bu yolda ona yardımçı ola biləcək şəxslərin qulluğunda durmağa, iyrənc üsul və vasitələrə əl atmağa, hər seydən keçməyə hazır idi. Ətrafindakılarla birlikdə özündə rahatlıq toplayan bu düsgün şəxsi başa düşmək çətin deyildir. Yaxın keçmişdə yuxarılardakı havadarları tərəfindən Şəki Şəhər Partiya Komitəsinin birinci katibi vəzifəsinə tövsiyyə edilən Kazım Məmmədov Şəkidə cəmi 11 səs toplaya bilmədi. Şəkililər Kazımın əməllərini bildikləri üçün ona səs verməyərək rədd etdikdə ələcsiz qalan Mütəllibov onu Şəki Şəhər Sovetinə sədr təyin etdirmişdi. O, seçilmemişdi. Sadəcə olaraq yuxarıdan gələn nümayəndə Kazımın adını salona əlan etmişdi. Kazım Məmmədovun şəhər sovetinə rəhbərlik etdiyi dövrə cılız, lovgə təbiətinə, saxta mənəməliyinə söykənən onu daim əhatə edən yoldaşları ilə birgə həyata keçirdiyi aparat oyunları, çəkişmələr, intiriqalar, qarayaxmalar, şəhər-qışlaq, şəhər-kənd, sünnü-şiyə səhbətləri, dava-qalmaqlar baş alıb gedirdi. Hətta iş o yerə çatdı ki, bu başabəla "siyaset kuklası" şəhər sovetinin sessiyasında kənddən və respublikamızın digər

yerlərindən olan şəxslərin Şəki şəhərində çıxarılması barədə məsələ müzakirə etmək istəmişdi. Guya bu başbılən şəhərdə mənzil probleminin optimal həll yolunu tapmışdı. Əslində onun belə sərsəm mövqeyi Azərbaycanda aranı qarışdırmaq üçün kimlərinə sisarişini yerinə yetirmək məqsədi daşıyırı.

Onun artıq Şəki camaatinin açıq-əşkar nifrətinə tuş gəlməsi labüb idi. Bunu yaxşı dərk etdiyindən bir müddət iyrənc oyunlarını pərdə arxasına çəkən Kazım Məmmədov 1999-cu ildə yenidən bələdiyyə üzvü, özündən olsa sonra sədr olmaq üçün "on yeddilər" qrupu yaratdı. O, Şəki bələdiyyəsinə üzv olmaq üçün döymədiyi qapı qalmadı. Şəkililər ona etimad göstərmədiyinidən K. Məmmədov cəmisi 250 imzani yığa bilmədi. Əvvəzində isə ictimaiyyət qarşısında özünü sigortalamaq üçün guya onun topladığı imzalar saxta deyildir iddiası ilə məhkəməyə ərizə verdi. Lakin məhkəmədə onun təqdim etdiyi imzaların saxta olduğu təsdiq edildi. Buna bənzər hərəkətlər parlament seçkilərində bəziləri tərəfindən də edildi. Onlar da 2200 imzani yığa bilmədilər və MSK-ya, məhkəməyə müraciət etdilər. MSK və məhkəmə onların imzalarının saxta olduğunu təsdiq etdi. MSK və məhkəmənin qərarından sonra bunalar ANS televiziya şirkətinə, "Dövran" və "Məmləket" qəzetlərinə yol taparaq Şəki şəherinin icra strukturlarında, dairə seçki komissiyasında, hüquq-mühafizə orqanlarında işləyən insanlara qarşı şantaj, şər-böhtən, uydurmalarla dolu müsahibələr və cizma-qara yazılar verdilər. Bu zaman əxlaq və qanun normalarını tamamilə tapdalndı. Belə qərəzlə münasibət səbətsiz kütłənin məsuliyyətsiz çağırışlara qoşulması üçün mühitin yaranmasında müəyyən rol oynaya bilməşdir.

Vəzifə hərisi olan məkrli insanlar 1988-ci ildən bu günədək ən iyrənc vasitə və üsullardan istifadə edərək hakimiyyətə can atır, təhrikçilikdən, ara qarışdırmaqdan, qızışdırıcı mövqedən çıxış etməkdən əl çəkmir. Onlar ölkəmizdə yaradılan demokratik mühitdən çirkin məqsədlərlə istifadə edərək (haqlı olaraq şəkililər şəraitdən sui-istifadə edən nadanların layiqli cəza almasını Respublikamızın aidiyyatı orqanlarına yönəltidikləri telegram və məktublarında tələb edirlər) təratdikləri əməller Şəkide qarışqlığın salınması üçün şərait yaratmaqdı idi. Nəhayət, bu məkrli insanlar bəd niyyətlərinə nail ola bilmədiklərini gördükda hədsiz əmlak və pul hərisi olan bəzi nadanları öz ətraflarına cəlb edərək 11 və 18 noyabr hadisələrinin törədilməsində yaxından iştirak etdilər. Daha doğrusu, əxlaqa siğmayan, xalqımızın mentalitetinə uyğun gəlməyən ləyqətsiz üsullara əl atıdalar və bu müdhiş hadisəni törətdilər. Noyabr hadisələrinin müşahidə olunan ssenarisi ehtimal etməyə əsas verir ki, Şə-

kidə hakimiyyəti ələ keçirmək istəyən, lakin camaatın etimadını qazana bilməyən bu məkrli qruplar polisləri daş-qalaq etmək yolu ilə onları icra hakimiyyətinin binası qarşısında cəmləşdirmək, bir qrup adamlı polis idarəsinə basqın edib silah əldə etmək, sonra isə dövlətçiliyimizi və ictimai asayışı qorumaq məqsədile toplaşmış ictimaiyyətin nümayəndələrini, YAP-in fəallarını girov saxlamaq, icra hakimiyyətini, polis idarəsini, prokurorluğun, MTN-nin Şəki şöbəsini və digər strukturları fəaliyyətsiz hala getirmək, nəhayət Respublika Prezidentinin istefası və Konstitusiya Məhkəməsindən yeni seçilmiş Milli Məclisin buraxılması tələbi ni irəli sürməkdən ibarət idi. Ancaq onlar bir çox faktorları lazıminca qiymətləndirə bilməmişdilər. Dövlət strukturunun ayrılmaz bir hissəsi olan Şəki Şəhər icra Hakimiyyətini Şəki camaati qoruyurdu.

Şura qeyd etməyi zəruri sayır ki, şırma altında Şəki hadisələrini töretmiş isimpünhanalar (hələlik) analogiya adlı mənətiqi əməliyyatdan istifadə etmək qənaətinə gölərkən ciddi səhvə yol vermişlər:

- birincisi, Şəkinin öz daşını öz başına atmaq günahdır
- İkincisi, unutmaq olmaz ki, Azərbaycan özümüşün müstəqil dövlətidir, hansı ki, bizim millət fədailəri zaman-zaman yüz illər ərzində bu amalın həyata keçməsi uğrunda mübarizə aparmışlar. Dövlətimiz sivil dünyaya qovuşmaq yönündə inkişaf yoluna çıxmışdır. Dövlətçiyyimizi hər bir vətəndaş göz bəbəyi kimi qorumaq əzmindədir
- Üçüncüüsü, hakimiyyəti qeyri-qanuni yollarla zəbt etmək iddiasında olanlara yardımçı olmaq qəbul edilməzdür
- Dördüncüüsü, müstəqil Azərbaycan dövləti ayrı-ayrı qrupların istəklərinə uyğunlaşdırılmış şəkildə yox, xalqın mənafeyinə və sivil dünyaya təcrübəsinə müvafiq şəkildə idarə olunur
- Nəhayət, bilmək lazımdır ki, yaxın keçmişdə (1988-1993-ci illərdə) Azərbaycan dövləti nə özünü, nə sahibi olduğu məmləkətini, nə də vətəndaşını qorumaq iqtidarındı id. Onu dövlət quruculuğunda kifayət qədər təcrübəsi olmayanları idarə edirdi. Onları qorxutmaq, dövlətin ayrı-ayrı strukturlarını iflic vəziyyətine salmaq mümkün idi (zaman da öz hökmünü verməkdə idi!). Ancaq bu gün anlamaq lazımdır ki, dövlətçilik-idaretmə elminin məhərətlə həyata tətbiq etməyi bacaran, xalqımızın milli lideri Azərbaycan dövlətini qurur və idarə edir. Bu gün Azərbaycan dövləti kifayət qədər gücə malikdir. O, özünü də, vətəndaşlarının haqlarını da qorumaq iqtidarındadır. On il bundan öncədən fərqli olaraq insanlar dövlətimizin qüdrəti ilə fəxr duyur.

Diqqətinizə çatdırılan bu layihə şəhər icra hakimiyyəti başçısının birinci müavini H.Y.Həsənov, şəhər icra hakimiyyəti başçısının aqrar məsələlər üzrə müavini B.M.Paşayev, şəhər icra hakimiyyəti başçısının təhsil, səhiyyə və mədəniyyət üzrə müavini G.H.Maqṣudi, şəhər icra hakimiyyəti başçısının sosial-iqtisadi məsələlər üzrə müavini A.A.Qasımov, şəhər icra hakimiyyəti başçısı aparatının ictimai təşkilatlar və siyasi partiyalarla iş şöbəsinin müdürü F.N.İbrahimov, şəhər icra hakimiyyəti başçısı aparatının hüquq şöbəsinin müdürü R.E.Məmmədov, şəhər icra hakimiyyəti başçısı aparatının ərazi idarəetmə orqanları ilə iş şöbəsinin müdürü F.S.Məmmədov, şəhər icra hakimiyyəti başçısı aparatının şəhər təsərrüfatı şöbəsinin müdürü E.I.Qəhrəmanov, şəhər icra hakimiyyəti başçısı aparatının memarlıq və tikinti şöbəsinin müdürü E.H.Əkbərov, şəhər icra hakimiyyəti başçısı aparatının ümumi şöbəsinin müdürü T.Ə.Həmidov tərəfindən imzalanmışdır

(Layihənin son səhifəsinin kserosurəti kitabə əlavə olunur).

vətəndaşlarının haqlarını da qorumaq iqtidarındadır. On il bundan öncədən fərqli olaraq insanlar dövlətimizin qüdrəti ilə fəxri duyur.

Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının
birinci müavini:

H.Y.Həsənov

Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının aqrar
məsələlər üzrə müavini:

B.M.Paşayev

Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının təhsil,
Səhiyyə və mədəniyyət üzrə müavini:

G.H.Maqsudov

İHB-nin sosial iqtisadi məsələlər üzrə
müavini:

A.A.Qasımov

İctimai təşkilatlar və siyasi partiyalarla iş
şöbəsinin müdürü:

F.N.İbrahimov

Hüquq şö'bəsinin müdürü:

R.E.Məmmədov

Ərazi idarəetmə orqanları ilə iş
şö'bəsinin müdürü:

F.S.Məmmədov

Şəhər təsərrüfatı şö'bəsinin
müdürü:

E.I.Qəhrəmanov

Me'marlıq və tikinti şö'bəsinin
müdürü:

E.H.Əkbərov

Ümumi şö'bənin müdürü:

T.O.Həmidov

50

CIXISLAR

Xalq şairi, millət vəkili Bəxtiyar Vahabzadənin
Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı yanında şuranın
10 yanvar 2001-ci il tarixli iclasındaki çıxışının

MƏTNİ

Hörmətli həmvətənlər!

Övvəl onu demək istəyirəm ki, mən Şəki sakinləri qarşısında nə vaxt çıxış etmişəm, həmişə səmimi danışmışam. Çünkü mən bu torpağın oğluym, bu torpağın dərdi də menimdir, sevinci də.

Siz inanın ki, Bakıda yaşayan bütün şəkililər bu hadisəni özlərinə qəbahət hesab edirlər. Mən də bu hadisəni 18 noyabrda, Bakıda eşitdim. Çox pəcmürdə oldum.

İki gündən sonra bizə teleqramlar gəlməyə başladı. Mənə zəng vururdular ki, Siz niyə Bakıda oturmusunuz, niyə Şəkiyə gəlmirsiniz?! Mən onlara telefonla izah edə bilmirdim ki, Şəkinin taleyi Şəkidə həll olunmur. Şəkinin tarixine, ənənəsinə yaraşmayan bu yaramaz hadisənin, bu anlaşılmazlığın həlli burda, Bakıdadır.

İsteyirəm Sizə hər şeyi olduqca səmimi, ürəkdən danışam. Bu hadisə baş verəndən üç gün sonra mən Prezidentə telefon etdim. Sizə elə gəlməsin ki, müraciət edən kimi, Prezident dərhal məni qəbul edir. Onun min işi var. Mən aidiyyatı üzrə müraciət edirəm: o da ya bu gün, ya bir gün sonra, ya beş gün sonra qəbul edir. Bu, elə-belə söhbət deyil.

Sonra mənim yənimə Şəkidən nümayəndələr gəldilər. İş adamı Tehran Lətifovun qardaşları, Yaqub Çovuşun yeznəsi. Bunlar bizdə oturmuşdular, məlumat gəldi ki, Prezident səni gözləyir.

Mən hadisəni bildiyim kimi Prezidentə söylədim. Tehran haqqında da dedim. Dədim ki, iş adamıdır, neçə adama çörək verir.

Mən bunları niyə deyirəm? Yuxarıda hələ bura gəlməmişdən əvvəl onun qohum-qardaşları yığılıbdır. Mənim onlardan on dəfə artıq bildiklərimi mənə deyirlər. Eyni sözü deyirlər. Deyirəm ki, bilişəm. Siz lazımlı olan sənədləri mənə verin, mən lazımlı olan yerə çatdıracağam. Yəni camaatda bir-birinə inam yoxdur. Necə ola bilər ki, mən Şəkinin namu-

sunu çəkməyəm, necə ola bilər ki, Şəkidə belə hadisə olsun, mən də orda sakit dayanam. Həmin günlərdə, bilirsınız, mənim qızımın evini yarışdılar. Başım qarışmışdı. Amma mən yenə də Prezidentlə, Ramil Usubovla əlaqə saxlayıram, mütəmadi bu işləri izləyirəm.

Burda bir ciddi məsələyə də toxunmaq istəyirəm. Həmin məsələyə birinci çıxış edən toxundu. 1988-ci ildə gecə saat 12-də Vəzirov mənə zəng vurdı, dedi ki, Şəki dağılır. Siz hərbi təyyarə ilə Şəkiyə getməlisiz. Təyyarə Şəkiyə düşə bilməmişdi. Ona görə də məni Gəncəyə getirmişdilər. Gəncədə mənə maşın verdilər. Mən sabahı gün Şəkiyə gəldim.

Dörd yolda şəhərin polis rəisi, prokuror dayanmışdır. Onlar məni görəndə təcəccübləndilər və soruştular ki, sən nə üçün gəlmisin? Şəhərə girmə, Şəki dağılır, Sizi də öldürəcəklər.

Mən soruştum: Siz burda nə edirsiniz?.. Onlar əkilirdi. Mən Şəkiyə gəldim və bə məsələni bir saatın içərisində həll etdim. O vaxt Sovet hökuməti dağılırdı, boşluq yaranmışdı və müəyyən qüvvələr bundan istifadə etdilər. 1988-ci ildən bu güne qədər bu işi davam etdirən eyni adamlardır. Ona görə də bu gün mənim hüquq-mühafizə orqanlarından xahişim odur ki, bu məsələnin köküնə qədər getsinlər.

Mən Sizi inandırıram, sabah Əşrəf Məmmədovu götürüb, yerinə başqasını qoysunlar, yenə də həmin şeyi təkrar edəcəklər. Onu götürüb başqasını qoysalar, yenə də təkrar olacaq. Onların kim olduğunu Siz yaxşı bilirsiz.

Burda 24 nəfəri həbs etmişlər. Mən onların altısını buraxdırılmışam. 18 nəfəri qalır. Çalışacaq ki, onlar da buraxılsın.

Amma bununla iş bitmir. Müəyyən qüvvələr o yer – Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinin başçısı yerinə göz tikiblər. Nə edək ki, kürsü birdir, iddiaçı çox.

Qaldı Əşrəf Məmmədovun bura icra başçısı təyin olunmasına, qoyn mən bunu açıqlayım. Bu şəhərə belə bir top atılıb ki, onu mən getirmişəm. A kişi, Heydər Əliyevi tanımayan adamlar bunu deyə biler. Heydər Əliyevə heç kəs təsir edə bilməz, onun bildiyi özündədir. Lap gözünүn nuru olsun, ona xahiş etsin ki, bu adamı işdən götür, xeyri yoxdur, bu adamı bura təyin et, yenə də xeyri yoxdur.

Mən 35 ildir bu kişi ilə birlikdə işləyirəm. Çox vaxt birlikdə olmuşaq, yaxşı münasibətlərimiz olub.

1964-cü ildə mən Gülüstan əsərinə görə həbs olunmuşdum. O zaman mən H.Əliyev adlı bir adamin KQB-də işləməsini bilirdim, amma özünü görməmişdim.

Nazim Hacıyev var idi, Allah rəhmət eləsin, universitetdə mənimlə birlikdə oxumuşdu, gəldi mənim yanımı ki, bir dostumun matrikuluna qol çəkmək lazımdır. Dedim ki, mən onu görməsəm, qol çəkməyəcəyəm. Sonra biz tanış olduq. Mən matrikula qol çəkdim. O vaxtdan qı'yabi münasibətimiz olub. Bunu deməkdə məqsədim odur ki, xasiyyətinə tam bələdəm.

Bir gün Ramiz Mehdiyev mənə zəng vurdı ki, belə bir adam var, siz onu tanıyırsınız? Dedim ki, özünü də tanıyıram, atasını da. Xüsusilə atasına, rəhmətlik İsfafıl kişiyyə çox hörmətim var. Müharibə dövründə camaata çörək verib.

Məndən soruştular, mən də Əşrəf Məmmədov haqqında bildiklərimi dedim.

Onu başçı təyin etdilər. Bu adam iki ay kəndləri gəzdi, adamların dərd-sərini öyrəndi. Mən hiss etdim ki, bu adam bu millət üçün gün ağlamaga başlayıb. Əşrəf müəllim təyin olunandan sonra mənə zəng vurdı və dedi ki, mənə təhəllük qulluğun. Mən ona dedim ki, sənə təhəllük qulluq odur ki, bu camaatı yola ver, camaata çörək ver.

Siz bilirsiniz, 1988-ci il hadisələrindən sonra Hadi Rəcəbovu işdən azad edib yerinə Azər Mustafazadəni təyin etdilər. Onun da başına oyun açıdlar, o da qaçdı. Mürvət Əliyev gəldi, onu da qoymadılar. Sonra bilər kimi bir adam gəldi – Əhməd Əhməzdəz. Onu altı ay işləməyə qoymadılar, başına min oyun açıdlar. Axırdı mənə dedi ki, sən allah, məni bunların əlindən qurtar. Mən bəzi adamlarla danışdım, xeyri olmadı. Nəzir Əhmədov təyin olunandan sonra onun haqqında nələr demədlər. Onu da götürdülər, yaxşı indi bu pis oldu? A kişi, nə istəyirsiniz?! Bu hökumətdən nə isteyirsinz?! Məqsəd o kürsüdür. Amma o adam bilmir ki, yüz il keçə də onu ora təyin etməyəcəklər, çünkü ora layiq deyil. Mən isteyirəm ki, bütün bunları bizim bu işlə məşğul olan orqan işçiləri də dərinəndə bilsinlər.

Bu gün Ə.Məmmədov getdi, onun yerinə başqası gəldi, görək onu işləməyə qoymacaqlar?! Qoymayaqlar! Mən isteyirəm bu məsələni Şəki camaatına izah edəm ki, bir az burda ayıq olsunlar. Və bu yaramaz, əl-ayağa dolaşan adamları rədd etmək lazımdır!

Qaldı bu hadisələrə, bu barədə Siz məndən yaxşı bilirsiz. Mən Şəki hadisələri ilə bağlı «Müsavat»da bir məqalə yazdım. Mən orda Prezidentimiz Heydər Əliyevə təşəkkürümü bildirirəm ki, onun Şəkiyə çox qayğısı olub. Bəndin çəkilməsində mən bir kəlmə dedim, üç gündən

sonra 17 mlrd. manat vəsait ayrıldı, şəkililər isə o pulun yarısını dağıtlılar. Hələ də yarımcıqdır.

O ki qaldı bu gündü məsələyə, buna mütləq deputat müdaxiləsi lazımdı. Şəkiyə ordu lazım deyildi. Şəkinin inzibati orqanları kifayət qədər güclüdür və mənim eştidiymə görə burada bir az da artıq işlər görürlüb. Ümumiyyətə, mən hüquq-mühafizə işçilərinə bir qardaşım kimi deyirəm ki, döyməklə aldiğın ifadənin bir əhəmiyyəti yoxdur. Yaxşı hüquq işçisi ifadəni danışdırmaqla almağı bacarmalıdır. Biz hamımız qardaşlıq, bacılıq, adama necə əl qaldırmak olar, bəs viedan hardadır? Bunlar məni ağrıdır.

Tutulanların bir qismini buraxdırdıq, bir qismi tədricən buraxılaçaq. Mən çalışacağam, bilmirəm nə dərəcəyə qədər müvəffəq olacaq. Amma nəyi bacaracam, onu da edəcəm. Mən bu işdə əlimdən gələni etməsem, bu torpağın çörəyi, suyu mənə haram olar.

Görürsən ki, Bakıda bir məclisdə, ya küçədə, maşında gedəndə müxalifət, müstəqil qəzetlərin nümayəndələri saxladıb, sual verirlər: Siz niyə susursuz?

Deyirəm susmaq nəyə deyirsiz? Deyir ki, niyə mitinqə çıxmırsız? Deyirəm ki, 75 yaşlı kişinin mitinqə çıxmamaq vaxtıdır? Bu bir. İkincisi, mən niyə mitinqə çıxmayıam. Mitinqə qələmi olmayan çıxsın. Mən 55 ildir yazıram. Sən nə istəyirsən? Deyir ki, işsizlidir, işiq yoxdur, qaz yoxdur. Mən ona deyirəm ki, sən mənim üç il bundan qabaq çapdan çıxan İstiqlal kitabımı oxumusam? Deyir ki, yox. Deyirəm ki, sən dediyin şeylər orda var.

Amma mən əminəm ki, burda oturanlardan bir nəfər də onu oxumayıb. Şəkililərin kitab oxumaqla işi yoxdur. Deyirəm ki, yaxşı, sən mənim keçən il çapdan çıxan Ömür - bir yol kitabımı oxumusam? Deyir ki, yox. Yaxşı bəs teatra gedirsin? Deyir ki, zəhləm gedir. Teatrarda mənim pyeslərimden tamaşalar qoyulur. Deyirəm ki, hansı qəzetdə işləyirsən? Deyir ki, Müsavatda. Deyirəm 3 gün qabaq orada mənim şerim çap olunub, oxumusan? Deyir ki, yox. Bəs onda məndən nə istəyirsən? Mən yazıram, sən oxumursan. İndi mən pis kişi oldum, sən yaxşı?

Cıxılmaz bir vəziyyətdir. Hamı - hamını ittiham edir. Heç kəs öz nöqsanını görmür. Bu tutulanların biri haqqında (mən onu yaxşı tanıyıram) yuxarıda görüşdə biri elə sözlər dedi ki, elə bil bu, peyğəmbər kimi bir adamdır. Amma mən bilirəm, bu işləri qızışdırılanlardan biri də odur.

İndi hər gün bir partiya yaradırlar, 60-dan çox partiya var. Biz hara gedirik? Bu qədər bölünmək olarmı? Azerbaycan iki yerə bölünüb, hələ də bunun dərdini çəkirik. İndi şəhər məhəllələrə bölünüb. Yuxarıbaşlı qışlaqlını bəyənmir, qışlaqlı Gəncəli məhəlləsini bəyənmir.

Bizim Yuxarıbaşda ata-baba evimiz var idi. Onu verdik bağçaya. Şəkiyə geləndə mehmanxanada qalırdım. Həkimlər məsləhət gördülər ki, çay qirağının havası mənim üçün daha münasibdir. Mən evi orda tikirdim. Yuxarıbaşlılar mənlə düşmən oldular. Guya mən onlara xəyanət etmişəm.

1907-ci ildə Şəkidə sünnilərlə şiələr arasında narazılıq vardi. Rəhmətlik, Axund Molla Fərəcullah, camaati çağırıb yığır Yuxarı Karvan-saraya. Karvansarada Axund öz emmaməsini götürüb qoyur Nurməmməd Əfəndinin başına, Əfəndinin emmaməsini də qoyur öz başına və deyir ki, bu gündən qurtardıq. Bütün sünnilər xeyrə-sərə mənim yanına geləcəklər, şiələr də gedəcəklər Əfəndinin yanına. Rəhmətlik o gündən Şəkidə sunni-şie məsləsinə son qoysu. Amma mən bu gün öz qohumlarımdan eşidirəm, deyəcəm, güləcəksiniz, deyirlər bizi sünnilər dovdağıq, onlar (şiələr) yaman bicidilər. Ayib deyil?! Dovdaq səndə də var, onda da. Bu səhəbtləri yığışdırın, hamısı Şəkidi, hamısı Azərbaycanıdır. Mən bunu Sizə tövsiyyə edirəm.

Mən dörd dəfə deputat seçilmişəm. İkiisini Bakıdan seçilmişəm. 1995-ci ildə gəldim Prezidentin yanına və dedim ki, iki dəfə seçilmişəm, daha bəsdir. Mən dedim, o dedi. Dedim xəstəyəm, gedə bilmirəm. Dedi ki, getmə, amma adını ver, iştirak et. Dedi ki, Şəkiyə. Dedim ki, qurban olum, ora yox. İnandırıram ki, çox çətinliklə mən özümü Oğuz-Mingəçevir-Yevlax dairəsinə saldım.

Bir gün eşitdim ki, Şəkidə müəllimlərin ənənəvi avqust müşavirəsi olub, mənim namizədliyimi irəli sürüblər. Bundan əvvəl Prezidentin yanında olmuş və xahiş etmişdim ki, 3 dəfə seçilmişəm, daha bəsdir. Məni dirlədi, sonra dedi ki, get baxarıq. Təkid elədilər, evə gəldilər. Bir də fikirləşdim ki, ömrümün axırıdır. Bu da düz deyil, axı, doğma yərimdən də deputat olum da.

Mən Sizi inandırıram, bu üç dəfədə, üç deputatlıqda mənim başıma gəlməyən müsibət burda geldi. Mən onu gözləmirdim.

Sizə təşəkkürümü bildirirəm. 93 faiz səs toplamışam. Mən də gərk Sizin etimadınızı doğruldam. Amma Sizi inandırıram elə adamlar gəldi çıxdı meydana. Bu adam necə özünə rəva bilir ki, mənimlə bərabər adını versin. Dəfələrlə xarici radiolarda çıxış edib, ANS-də çıxış

edib, bu adam qoymur, əl çəkmir. Bir nəfər də yoxdur, buna desin ki, sən özünü kimlə tərəziyə qoyursan, bir ağlın olsun. Hələ həmin o qüvvələr onu müdafiə edirlər. Bunlar adamı ağrıdır.

İkinci tərəfdən, mən Sizə deputatın vəzifəsini demək istəyirəm. Sivil dövlətlərdə deputatların vəzifəsi seçicilərin derdleri ilə məşğul olmaq deyil. Onun əsas vəzifəsi qanunvericilikdir. Ola bilər ki, kimse deputata müraciət edər, o da götürüb aidiyiyati orqana məktub yazar, qanunidirse, həll olunar. Bizzət isə elə başa düşürler ki, deputat qapı-qapı gəzib seçicilərin kəm-kəsirlərini ödəməlidir.

18 noyabrda baş vermiş hadisə ilə bağlı tutulanlardan, mənə elə gəlir ki, bir neçə nəfəri də azad etmək olar. Mən əlimdən gələni edəcəm. Prezidentin qəbuluna düşəcəm. Prezident də tərəfdar deyil ki, adamlar tutulsunlar. O da istəyir ki, məhkəməyə qədər bu iş bir az da yüngülləşsin.

Mən arzulayıram ki, Şəkidə bir də belə hadisələr baş verməsin.

Sağ olun.

ALLAHA, ATA-ANAYA, DÖVLƏTƏ AĞ OLANIN ÜZÜ QARA OLAR

Şəki-Zaqatala bölgəsinin qazısı Hacı Səlim Əfəndinin çıxışından:

Bismillahir-rəhmanir-rəhim!

Əvvəla, çox hörmətli Bəxtiyar müəllimə xoş gəlmisiniz deyirik.
Məruzəçi 1988-ci ildən bu günədək Şəkiyə rəhbərlik edən adamların adlarını çəkdi. Kimin nə iş gördüyü hamımızın gözü qabağındadır. Və bu gün hər bir vətənpərvər insanı dərinən düşünməyə məcbur edir ki, o vaxtdan indiyədək Şəkidə görülən işləre nəzer salıb, heç olmasa, Allah rızası

qiymət verməyə imkanımız olsun. Quranda belə bir ayə var: "Qul yalvarmasa, Allah bəla göndərməz".

Mən 18 noyabr hadisələrində Şəkidə olmamışam. Bu hadisəni Bakıda eșitdim. İnanın Allah'a, nə qədər həyacan keçirdim. 1988-ci ildə Şəkinin rüsvay edən bir qrup ünsür indi də buna cəhd etdi. Bir-bir qapını döyüb heç kəsə əsl həqiqəti başa salmaq mümkün deyil. Haqq-nahaq deyilənlərin hamisi Şəkinin adı ilə bağlıdır.

Bir çoxlarının düşündüyü kimi, mənə elə gəlir ki, Əşrəf müəllim Şəkiyə icra başçısı təyin olunanda, heç şübhəsiz ki, şəkililərin rəyini öyrənmışdır. O cümlədən, Bəxtiyar müəllimdən. Və Şəki camaatı, Bəxtiyar müəllim buna müsbət rəy vermişə, heç olmazsa, bu hadisələrdə onu nəzərə almaq lazımdır.

Əşrəf müəllimin Şəkiyə gəlişi, mənə elə gəlir ki, bəziləri xüsusiylə də Şəkinin - şəkililərin 1988-ci ildən bəri başına oyun açan cinayətkar ünsürler paxılıqla qarşılanmışdır. Bu gün hər yerdə çətinliklər var. Ona görə də bir addım atdıqda, bir məsələni həll etdikdə həqiqət unudulmamalıdır.

Deyir ki, üç şeyin üzünə ağ olanın üzü həmişə qara olar. Birinci - Allaha, iikinci - ata-anaya, üçüncü isə dövlətə.

Mən həmişə dövlətçiliyin tərəfində olmuşam. 11, 18 noyabr hadisələrini Şəkiyə ləkə getirən bir hal kimi qiymətləndirirəm.

Arzu edirəm ki, belə günlər bir də təkrar olunmasın, Bəxtiyar müəllimin zəhməti sayesində 6 nəfəri azad ediblər. Mən eminəm ki, əgər qalanların arasında günahı olmayanlar varsa, onlar da azad olunacaqlar.

Bu gün bura gəlməmişdən əvvəl mən Əşrəf müəllimlə 15 dəqiqə səhbət etdim. Mən gördüm ki, o, ürek ağrısı ilə acıyr, yanır, həbsdə olanların her birisinin azad olunmasını istəyir. Ancaq dövlətə, xalqa qarşı mənfi addım atan adamı dövlət heç vaxt bağışlamaz.

Cünki rəhbər vezifələrdə işlədiyi dövr ərzində bir nəfərin də olsa burnunun qanamasına razı olmayan Əşrəf müəllimin dövründə belə bir hadisənin baş vermesi, adamların həbs olunması, əlbəttə, onun amallarına uyğun deyildir. Bəziləri vəziyyətdən istifadə edib bunu qəsdən düzgün qiymətləndirmek istəmirlər bilmirlər. Mən arzu edirəm ki, onlar da əsl həqiqəti başa düşsünlər.

Diqqətinizə görə sağ olun.

SÖZ İNZİBATİ ORQANLARINDIR

Cins mal-qara müəssisəsi yerli islahat komissiyasının sədri Əhməd Əbdürəhimovun çıxışından:

Bəxtiyar müəllim, xoş gəlmisiniz!

Bəxtiyar müəllimin çıxışından sonra biz nəyəsə qiymət veririkse, o düz olmaz. Çox doğru qeyd olundu ki, bu iş 1988-ci ilin davamıdır. Günahkarlar isə bizim inzibati orqanlardır. Niye tapmırınız cinayətkarları?! Xaricə qaçanları tutub götirmək olur, nəhayət, cəzasını vermək olur. O vaxt da prokurorluğu yandıranda balaca uşağı həbs etdilər, yandıran isə qaldı qırqaqla.

Bir məsələni də mən burada demək istəyirəm. Şəkidə işsizlik problemi var. Xahiş edirəm ki, müəyyən iş yerlərinin açılmasında bizi köməklik göstərəsiniz. Hələ 15 il bundan qabaq mən "Elm və Həyat" curnalında oxumuşam ki, Açınohurda neft mədənləri aşkar olunub və gələn il altı quyu işə salınacaq. O vaxt dəmir yolu stansiyalarından biri də Suçma kəndində tikildi ki, nefti oradan nəql etmək olsun. Əger bu məsələyə sizin köməkliyiniz sayəsində baxılsa, gələcəkdə rayon üçün səmərəli olar, həm də müəyyən iş yerləri yaranar.

BİZ ƏMİNİK Kİ...

Kiş kənd 6 sayılı orta məktəbin direktoru
Müzəkkir Qarayevin çıxışından:

Hörmətli icra başçısı, müşavirə iştirakçıları!

Şəkidə baş vermiş hadisə hamı kimi, bizi də narahat etdi, düşündürdü. Başa düşürük ki, hadisələrin törənməsində əsas məqsəd xalqın qanı üzərində adlayaraq hakimiyyətə gəlməkdir. Lakin belələri heç vaxt öz məqsədlərinə nail ola-

bilməyəcəklər. Necə ki, olmamışlar.

Biz bu hadisələri bütövlükdə dövlətçiliyimizə qəsd kimi qiymətləndiririk.

DÜNYA YAXŞI ADAMLARIN ÇİYNİNDƏ DAYANIR

Şəhər 11 sayılı orta məktəbin müəllimi Salman Əlibalayevin çıxışından:

- Məşhur hind yazılıcı Robindranat Taqor demişdir ki, dünya yaxşı adamların çiynində dayanır. Bəli, bu gün respublikamızın inkişaf edərək sivil dövlətlər seviyyəsinə yüksəlməsi üçün əsas ağırlıq məhz möhtərem Prezidentimiz cənab Heydər Əliyevin, yerlərdə isə onun rəhbərliyi ilə işləyən icra başçılarının çiynlərinə düşür. Həmin yaxşı adamlardan biri, Bəxtiyar müəllim, Siz, biri də sizinlə yanaşı əyləşən Əşrəf müəllimdir.

Həmin gün ciblərini daşla doldurmuş Hümmət adlı şagirdə dedim ki, tök daşı ətəyindən, özün də çıx get burdan! Səni başdan çıxardıb bu işə cəlb edən öz axmaqlığının fəlinə səni də salmışdır. O, daşı hovuzun ətrafına tökərək çıxbı getdi.

Ziyalılarımız, xüsusilə də müəllimlərimiz belə etməli idilər. Valideynlər öz övladlarını hadisə baş verəndən sonra deyil, hadisədən əvvəl axtarmalı idilər.

11, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəkidə baş vermiş hadisələr bir daha onu göstərdi ki, bu gün xalqımızın taleyi etibarlı əllərdədir. Uğurlarımızı gözü götürməyən bir qrup mafiozlar və müxalifət nümayəndələri bir daha əmin oldular ki, zor gücünə hakimiyyətə gəlmək olmaz. Mən bir müəllim kimi, xüsusilə, yeniyetmə və gənclərin, məktəblilərin bu cür iğtişəslərə cəlb edilməsində rolü olanların cəzalandırılmasını tələb edirəm. Eyni zamanda onu söyləmək istəyirəm ki, insanları zorun gücünə deyil, sözün gücünə başa salmaq lazımdır. Sözdən qüdrətli heç nə yoxdur.

DÖVLƏTÇİLİYİMİZƏ QARŞI YÖNƏLDİLMİŞ CİNAYƏT

17 sayılı uşaq bağçasının müdürü Həqiqət Məmmədovanın çıxışından:

- Məlum noyabr hadisələri zamanı müxalifətin və pozucu qüvvələrin Şəkidə törətdikləri iğtişaş həqiqətən dövlətçiliyimizə qarşı yönəldilmiş cinayətdir. Həmin hadisələr hamımızda dərin ikrəh və qəzəb hissi oyatmışdır. Demokratik səsvermə yolu ilə keçirilən belediyə və parlament seçkilərindən sonra Müsavat, AMİP, ADP-də olan adamların suyu bulandırmasını, icazəsiz mitinq keçirilməsini qətiyyətlə pişləyirik. Mitinq adı altında qanunazidd hərəkətlər etməyə, respublikamızdakı siyasi sabitliyi pozmağa heç kimin haqqı yoxdur.

Biz bu hadisələri müzakirə edərək möhtərəm Prezidentimizə telegərmlər, müraciətlər göndərmişik.

AXI, GÖZƏLLİYƏ QIYMAQ NADANLIQDIR

S.Rəhman adına Şəki Dövlət Dram Teatrının direktoru Hikmət Nəbiyevin çıxışından:

- Neçə illər idi ki, teatrımızın üst örtüyü çox pis vəziyyətdə idi. Yağışlı, qarlı günlərdə səhnədə az qala çətirlə hərəkət etməli olurdı. Hörmətli icra başçımız Əşrəf Məmmədovun təşəbbüsü və təşkilatlılığı ilə teatr binasında aparılan yenidənqurma işlərinin nəticəsində bu mədəniyyət ocağı öz simasını tanınmaz dərəcədə dəyişdi. Onun ətrafında salınan "Teatr meydani" şəhərimizin ən gözəl guşələrindən birinə çevrildi.

18 noyabr hadisələrində isə "Teatr meydani" na düzülmüş yaraşıqlı fanarların sindirilməsini görəndə ürəyimiz ağrıldı. Axı, belə gözəlliyə qiymaq, ən aza, nadanlıqdır.

"DÖVLƏT İKİ ŞEYDƏN SARSILA BİLƏR: CİNAYƏTKAR CƏZASIZ QALANDA, GÜNAHSIZA CƏZA VERİLƏNDƏ"

Şəki Şəhər Polis şöbəsinin şəxsi heyətlə iş üzrə rəis müavini, polis mayoru Məqsud Məsimovun çıxışından:

Hörmətli müşavirə iştirakçıları!

11 və 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəkidə baş vermiş hadisələr barədə həmin proseslərin bilavasitə qaynar nöqtəsində olmuş bir şəxs kimi bəzi məqamları diqqətinizə çatdırmağı özüme borc bilirəm.

Hamiya məlumudur ki, həmin gün polis əməkdaşları hakimiyyəti qanunsuz qəsdlərdən qoruyurdular. Konstitusiyanın birinci maddəsində göstərilir ki, hakimiyyətin mənbəyi xalqıdır. Deməli, polis xalqı qoruyurdu. Amma təəssüf ki, həmin polis əməkdaşlarının başına daş atıldı, 34 nəfər polis işçisi müxtəlif dərəcəli xəsarət aldı. Bu hadisələr bir də onu göstərdi ki, möhtərəm Prezidentimizin kadr siyaseti də bu gün özünü doğruldur. Belə ki, şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Əşrəf Məmmədov belə çətin anlarda əsl rəhbər işçi prinsipialliğ, vətəndaş qeyrəti göstərərək hadisələrin qarşısının alınması, qan tökülməməsi, ən başlıcası, dövlətçiliyimizə zərər deyməməsi üçün bütün imkanlardan məharətlə istifadə etdi. Və icra başçısına inam, məhəbbət bəsləyən Şəki əhli də belə çətin məqamda onun arxasında getdi.

Bu hadisələr göstərdi ki, kütlnəni cinayətə sövq edən, Şəkidə sosial partlayış yaratmaq istəyən mafioz qruplar nəinki Şəki camaatının, bütövlükde Azərbaycan xalqının düşmənləridir. Bu yerdə Prezident Heydər Əliyevin bir kələmini diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm: "Dövlət iki şeydən sarsila bilər: cinayətkar cəzasız qalandı, günahsızca cəza veriləndə".

Şübhə ola bilməz ki, cinayətkarlar bu dəfə öz layiqli cazalarını ala-çaqlar.

TƏƏSSÜF Kİ, BU HADİSƏNI TƏRƏDƏNLƏRİN ARXASINCA GEDƏNLƏRİN ARASINDA QADINLAR DA OLMUŞDUR

Şəhər 1 sayılı orta məktəbin direktoru Tahirə Cabbarovanın çıxışından:

- 11 və 18 noyabrda Şəkinin adına ləkə gətirən hadisələr bir ziyanlı maarif işçisi kimi mənim də qəlbimi ağırtmışdır. Öz hərkətlərinə cavabdeh olmayan təşkilatçıların ardınca düşüb gedənlər arasında çox təəssüf ki, qadınlar da olmuşdur. Lakin həmin hadisəni tərədənlər unudurlar ki, respublikamızın rəhbəri dünya şöhrətli Prezidentimiz Heydər Əliyevdir. Onun yerdəki nümayəndəsi də həmin məktəbin yetirməsi olan Əşref Məmmədovdur. Mən sözümüz sonunda hörmətli icra başçımıza heç zaman ruhdan düşməməyi, öz xeyirxah əməlləri ilə bundan sonra da doğma Şəkimizə baş ucalığı gətirməyi arzu edirəm.

ŞƏKSİZ Kİ, TƏQSİRKARLAR CƏZALARINI ALMALIDIRLAR

Şəhər 10 sayılı orta məktəbin direktoru, Şəki bələdiyyəsinin üzvü Niyazi Əsgərovun çıxışından:

Hörmətli yığıncaq iştirakçıları!
Son iki ildə rayonumuzda bütün sahələrdə, eləcə də təhsildə əldə olunan irəliləyişlər möhtərəm Prezidentimiz Heydər Əliyevin təhsil siyasetində müəyyənləşdirdiyi xətti dönəmdən və ardıcıl həyata keçirən hörmətli icra başçımız cənab Əşref Məmmədovun, onun aparatının müvəffəqiyyəti kimi qiymətləndirilməlidir.

Təəssüf ki, görülen bütün müsbət işləri gölgədə qoymaq, şəhərimizdə hökm sürən sabitliyi pozmaq istəyən qüvvələr hakimiyətə gəlmək üçün müxtəlif üsullardan istifadə edirlər. Elə götürək 11 və 18 no-

yabr hadisələrini. Şəhərdə elektrik enerjisinin fasilələrlə verilməsini bəhanə edərək icra hakimiyətinin və polis səbəsini binalarına hücum edilməsi həmyerilərimizin təbiətə yad olan yolverilməz hərəkətlərdir. Şübhəsiz ki, bu işdə əli olan əsl təqsirkarlar öz layiqli cəzalarını almalıdır.

HAMI BİLMƏLİDİR Kİ, DÖVLƏTÇİLİYİMİZ SARSILMAZ, MÜSTƏQİLLİYYİMİZ ƏBƏDİDİR

Uşaq xəstəxanasının baş həkimi İmran Əliyevin çıxışından:

- Noyabrın 11 və 18-də rayonun bütün sağlam qüvvələri şəhər icra hakimiyətinin və onun başçısının etrafında daha six birləşərək dövlətçiliyimizin müdafiəsində dayanmışdır. Mən cənab Əşref Məmmədovdan da, Bəxtiyar mülliimdən də xahiş edirəm ki, aldadılaraq həmin iğtişaşlarda iştiraka cəlb olunmuş şəxslərin cəzalarının yüngüləşdirilməsi üçün apardıqları işi yenə də davam etdirsinlər. Əsas günahkarların cəzalandırılmasına nail olsunlar.

Hami bilməlidir ki, dövlətçiliyimiz sarsılmaz, müstəqilliyyimiz əbədidir.

MƏN QAÇQINLAR ADINDAN DEYİRƏM:

BU GÜN 35 MİN İNSANA HƏYAT VERƏN ƏYRİDƏRƏ DƏRYAÇASINI YARADAN BUGÜNKÜ İQTİARDARIR

YAP Şəki kənd ərazi ilk təşkilatının sədri Fərman Bağırovun çıxışından:

Hörmətli Bəxtiyar mülliim, xoş gəlmisiniz!

Sizi bütün Turan qaçqınları adından salamlayıram. Onların Sizə

böyük rəğbəti, böyük hörməti vardır.

Bir az öncə burada Əşrəf müəllimin işindən söhbət getdi. O kişi çox iş görüb. Amma mən onu bircə kəlmə ilə demək istəyirəm. Özü də bunu deməkdə məqsədim var. Qoy Bəxtiyar müəllim bilsin ki, Əşrəf müəllim bu işi də görür. Hörmətli Prezidentimiz Heydər Əliyevin vaxtilə 1980-ci ildə başladığı iş 20 il ərzində yarımcıq qalmışdır. Əşrəf müəllim Şəkiya icra başçısı təyin ediləndən sonra bu tikintidə yenidən canlanma əmələ gəlmışdır.

Əşrəf müəllim Turan düzündə yaşayan insanlara yeni həyat verib, can verib. "Böyük Əşrəf bəndi" yaradaraq 35 min nəfərlik əhalini susuzluqdan xilas edib. 10 min hektar torpağa su verir, can verir. Bu su texniki su kimi istifadə olunacaq. Amma bizim içməli suya da ehtiyacımız var. Bu məqsədə su kanalı yenidən qurulmalıdır. Xahiş edirik ki, bu məsələnin də həllində Siz bizi köməklik göstərəsiniz.

MƏNİM HEYDƏR ƏLİYEVƏ VƏ ONUN KADR SİYASƏTİNƏ BÖYÜK HÖRMƏTİM VAR

Şəhər sakini, ağsaqqal İsfəndiyar Mehdiyevin çıxışından:

Hörmətli şəkililər! Hörmətli Bəxtiyar müəllim!

Mən möhtərəm Prezidentimiz Heydər Əliyevi ürkəkdən sevən bir adamam. Mənim bu gün yaşamağında - 82 il ömrü sürməyimdə o kişinin yaxından köməyi vardır.

Mən 1974-cü ildə heyvandarlıq məhsullarının artırılması ilə əlaqədar olaraq Qax rayonunun dağlarında "Qırmızı çadır" müdürü olarkən ağır xəstələnmışdım. O zaman respublikaya rəhbərlik edən Heydər Əliyevin yaxından köməyi ilə Moskvada müalicə olunub həyata qayıtmışam. Mən hər sahədə əziz rəhbərimiz Heydər Əliyevə kömək etməyə hazır olan bir adamam.

Onun Şəkiya təyin etdiyi icra başçısı Əşrəf Məmmədova da hörmətim çoxdur. Çünkü, o, çox işgüzər bir adamdır. Yorulmadan Şəki camaati üçün çalışır.

Təəssüf ki, onun qədrini bilməyən paxıl və xəbis adamlar da vardır. Onu da deyim ki, xalq, Şəki camaati Əşrəf Məmmədovu ürkəkdən

bəyənir, Prezidentimizin siyasetini rayonda həyata keçirən bir adam ki-mi ona hərtərəfli kömək etməyə çalışır.

İstəyirəm ki, bu hadisəni törədənlərin hamisi cəzasını alsın. Prezidentin də, Əşrəf müəllimin də, Şəki camaatının da canı yaramazlıqla məşğul olanların əlindən qurtarsın.

Sağ olun bu qədər.

ZOR GÜCÜNƏ HAKİMİYYƏTƏ GƏLMƏK OLMAZ

Şəhər sakini, ağsaqqal N.Əhmədovun çıxışından:

- Mən uzun müddət S.Rəhman adına Şəki Dövlət Dram Teatrında gözətçi işləmişəm. Ümumiyyətlə, siyasətdən - zaddan uzaq adamam. Lakin bir qrup cinayətkarın Şəkidə törətdikləri hadisələrə laqeyd qala bilmirəm. Hamiya aydınlaşdır ki, onların davası kreslo davasıdır. Bu da aydınlaşdır ki, indi o dövr deyil. Zor gücünə, qardaşı-qardaşa toqquşdurmaqla hakimiyyətə gəlmək olmaz. Xalq kimə inanır, onun da ardınca gedir. Biz Əşrəf müəllimə çox inanır, ona böyük ümidi bəsləyirik. Və xalq üçün gördüyü hər bir işdə ona əlimizdən gələn köməyi etməyə hazırlanıq.

BİZ ƏMİNİK Kİ...

Kiş kənd icra nümayəndəsi Mürvət Yusifo-vun çıxışından:

- Hörmətli Şura iştirakçıları!

Baş verən hadisələr hərtərəfli şərh edildi. 11 və 18 noyabr hadisələri tarix kimi artıq yaşanmışdır. Və bu hadisələr heç kimə üzəngili gətirməmişdir.

Coxunun xatirindədir. 2000-ci il noyabrın 18-də bu zalda Şura iclası keçirilirdi. Elə həmin vaxt 12-15 yaşında yeniyetmə-gənclər icra hakimiyyətinin binasına hücum edərək daş atdırılar. Qapıda dəyanan polis işçilərinə qarşı da zoraklıq törədildi. Cox

təəssüflər ki, həmin yeniyetmələr pozucu ünsürlər tərəfindən şirnikləndirilmiş və səhv yola təhrik edilmişdilər.

Belə çətin anlarda Əşrəf müəllimin icra hakimiyyəti aparatının işçiləri ilə birlikdə hadisələri düzgün qiymətləndirərək dövlətimizin, dövlətçiliyimizin qorunması üçün dərhal lazımi tədbirlər görməsi, vətəndaş dəyanəti, mətanət göstərməsi hamımıza əsl nümunə oldu. Biz ona bir daha əmin olduq ki, bu gün Şəkidə rəhbərlik etibarlı əllərdədir. Biz ona da əminik ki, bu hadisələri törədənlər, onlara bilavasitə rəhbərlik edənlər öz layiqli cəzalarını alacaqlar.

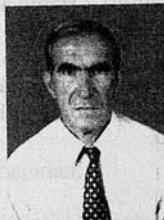

QOXMUQLULARIN YEKDİL FİKRI

Qoxmuq Bələdiyyəsinin sədri Ramiz Məmmədovun çıxışından:

- Şəkidə baş vermiş 11 və 18 noyabr hadisəleri şəhərimizin əhalisini və ziyalılarımızi həddindən artıq narahat etmişdir. O hadisədən sonra kənd əhalisinin iştirakı ilə geniş toplantı keçirilərək müxalifətin hərəkətləri, pozuluq siyaseti kəskin tənqid edilmiş və pislənilmişdi. Bu pozuluq siyaseti yalnız yaxşını görmək istəməyən, görülən işləri gözü götürməyən naqış şəxslərin fikridir ki, bu haqda ciddi tədbirlər görülməsi bütün kənd, şəhər və respublika əhalisinin, o cümlədən bələdiyyəmizin yekdil fikri və tələbidir.

Əminik ki, bugünkü rəhbərlik möhtərəm Prezidentimizin ətrafında six birləşərək xalqın bütün arzu və isteklerinin həyata keçirilməsinə qadirdir.

SEÇKİLERDƏKİ MƏCLUBİYYƏTİN ƏVƏZİNİ ÇIXMAQ İSTƏYİRDİLƏR

Turan Bələdiyyəsinin sədri Məmməd Məmmədovun çıxışından:

- Xalqımızın fərəhi və iftixarı hörmətli Prezidentimiz Heydər Əliyevin böyük zəhməti sayəsində ölkəmiz demokratiya və müstəqillik yolunda inamlı addımlayır. Onun həyat və fealiyyətini özüne örnək edən hörmətli icra başçımız Əşrəf Məmmədovun rayona gəlişi isə Şəkidə yeni ab-hava yaratdı.

Rayonumuzda bələdiyyə və parlament seçkilerinin mütəşəkkilliyi, Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinin mövqeyi, humanist addımları müxalif partiyaların mövqeyini tam sarsıldı. Bu gözəl ab-havadan xoşlanmayan şəxslər öz səviyyələri baxımından hərəkət edərək seçkildəki məğlubiyyətin əvəzini çıxmaq isteyirdilər. Xalq yaxşı bilir ki, müxalifət partiyalarının heç biri ölkəni idarə etmək iqtidarından deyil. Bələdiyyəmizin zəhmət adamları da 11 və 18 noyabr hadisələrini qətiyyətlə pisləyirlər. Həmin hadisələrə rəvac verənlərdən haqq-hesab tələb edirlər.

ALLAH RİZASI ÜÇÜN ŞƏKİDƏ ÇOX İŞ GÖRÜLÜB

Qarabağ Əllilləri Cəmiyyətinin sədri Paşa Məmmədovun çıxışından:

- Hörmətli iclas iştirakçıları!

Əvvəlcə Sizi Qarabağ Əllilləri Cəmiyyəti adından keçmiş bayramlar münasibəti ilə təbrik edirəm.

11 və 18 noyabr hadisələri ilə bağlı nə demək olar: Biz Qarabağ əllilləri bu hadisələri pisləyirik. Onlar hamısı öyrədilmiş adamlardır. Bir qrup cinayətkarlardır. Polis var, dövlət orqanları var, arasdırırlar, qəti sözlərini deyərlər. Ümumiyyətlə, bizim - Qarabağ əllillərinin bu hadisələrlə heç bir əlaqəmiz olmayıb. Yalnız köməklik məqsədi ilə hadisənin qabağını almaq üçün səy göstərmişik.

Qarabağ əllilləri ilə bağlı çox danışmaq olar. Qısa danışacağam. Keçən il biz çox nailiyyətlər əldə etdik. Bir nəfər əlil xaricə müalicəyə gəndərildi. Bir qrup əlil yığılib xahiş etdi ki, göstərdiyimiz yeri verin, özümüz təmir edək, bir şey yaradıq. Xahişimizə əməl olundu. Bir qrup əlilə torpaq sahəsi verildi.

Allah rızası danışmaq lazımdır. Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı hörmətli Əşref müəllim Qarabağ əllilləri üçün çox iş görüb. Bize gösterilən qayğıları, köməklilikləri unutsaq, Allah göydən daş yağıdır.

Cox işler görürlüb. İnsallah, bu il də çox işlər görülər. Sonra Bəxtiyar müəllimə bir xahişimiz var. Eşitdiyimizə görə 6 nəfər buraxılıbdır. Cox sağ olsun! Günahı olanlar öz cəzalarına çatmalıdır, günahsızlar isə, biz xahiş edirik ki, buraxılsınlar.

Sağ olun.

BÜTÜN SAHƏLƏRDƏ İRƏLİLƏYİŞ VAR

Şəki Şəhər İcra hakimiyyəti başçısının İncə kəndi üzrə nümayəndəsinin müavini Nəriman Umudovun çıxışından:

- Hörmətli Prezidentimizin cənab Əşref Məmmədovu Şəkiyə icra başçısı təyin etməsi rayonumuzun ab-havasını dəyişdi. 2000-ci ildən Şəkidə misli görünməmiş taxıl istehsal olundu. Kənd təsərrüfatının bütün sahələrində irəliliyişlər əldə edildi.

Möhtərem Prezidentimiz Heydər Əliyev cənablarının xarici siyasetinin nailiyyətidir ki, Azərbaycan Avropa Şurasına bərabərhüquqlu üzv qəbul olundu. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın daxili və xarici siyasetindəki nailiyyətləri sadalamaqla qurtaran deyil.

Bu nailiyyətləri gözü görməyən bəzi müxalifət partiyaları görülən işlərə kölgə salmaq məqsədi ilə 18 noyabr 2000-ci ildə respublika-da, o cümlədən şəkidə qarşıqliq salmaq istədilər. Lakin öz Prezidentinə arxalanan xalqımız bu qarşıqliğin qarşısını qətiyyətlə aldı. 11 və 18 noyabr hadisələrinə İncə ərazisində olan məktəblərin pedoqqoji kollektivləri, bələdiyyələr və kənd ictimaiyyəti öz kəskin münasibətlərini bil-

dirdilər və cinayətkarların cəzalandırılmasını qətiyyətlə tələb etdilər.

Hörmətli Əşref müəllim!

Bütün Şəki ictimaiyyəti möhtərem Prezidentimizin daxili siyasetini Şəkidə ləyaqətlə həyata keçirən nümayəndəsinin - Sizin ətrafinizda six birləşərək Azərbaycan dövlətçiliyinin keşiyində möhkəm dayanmışdır.

TƏQSİRKARLAR CƏZALANDIRILMALIDIRLAR

Baltalı Bələdiyyəsinin sədri Shahid Tağıyevin çıxışından:

- Bələdiyyəmizin ərazisində yaşayan vətəndaşlar 11 və 18 noyabr 2000-ci ildə müxalif partiyaların - AMİP, Müsavvat, AXCP, ADP və digərlərinin pozucu qüvvələrlə birləşərək törətdikləri hadisələrə dərhal öz münasibətlərini bildirmiş, kənddə yerləşən təşkilat və ayri-ayrı vətəndaşlar tərefindən respublika Prezidentinə və hüquq-mühafizə orqanlarına bu hadisələrin pislənilməsinə, təqsirkarların cəzalandırılmasına dair teleqramlar göndərilmişdir. Kənd fəallarının yığıncağında bu hadisələr pislənilərək Respublika Prezidentinə müraciət qəbul olunmuşdur.

Bugünkü yığıncaqdə imkandan istifadə edərək bir daha bələdiyyəmizin ərazisində yaşayan vətəndaşlar adından rayonumuzda sakitliyi, sabitliyi pozan pozucu partiyaların yerli şöbələrinin fəaliyyətinin qanunla müəyyən edilmiş qaydada dayandırılmasını, bu işi törədənlərin ciddi cəzalandırılmasını xahiş edirəm.

ŞƏKİNİN RƏHBƏRLİYİ MÖHKƏM İRADƏLİ BİR İNSANIN ƏLİNĐƏDİR

Şəki Şəhər icra Hakimiyyəti başçısının
Oxud kəndi üzrə nümayəndəsi Bəlqiyas
İlyasovun çıxışından:

- Şəkidə son iki il dörd ayda yaranmış sağlam ab-hava, iqtisadi, ictimai-siyasi durum burada noyabrın 11 və 18-də baş vermiş xoşagelməz hadisələrə heç cür rəvac vermirdi. Çünkü, hörmətli icra başçısı cənab Əşref Məmmədov möhtərem Prezidentimiz Heydər Əliyevin iqtisadi siyaset programını gərgin seyi, bacarığı sayesində həyata keçirirdi. Həlli bu müddətə mümkün olmayan çox böyük işlər görülmüş və görülməkdədir. Bu işləri yalnız dövlətçiliyimizə qarşı çıxanlar, nadanlar görməyə bilərlər.

Elə götürək icra nümayəndəsi olduğum Oxud kəndini. Son iki ilə qədər bu kənddə cəmi 200 hektar taxıl əkilmışdır. Ötən il isə 550 hektar taxıl sahəsindən 850 ton taxıl götürülmüşdür. İki il bundan qabaq kəndimizdə 100 ton tütün istehsal olunurdusa, keçən il 350-400 ton tütün istehsal edilərək satılmışdır. Kəndarası yollar təmir olunmuş, mərkəzi yola fərqli döşənməsinə başlanılmışdır. Kənddə ding-dəyirman, məscid, şadlıq evi tikilib istifadəyə verilmişdir. Şəhərlə əlaqə yaradan nəqliyyat vasitələri ahengdar işləyir. Hal-hazırda kəndimizdə su problemi yoxdur. Çünkü, şəhər icra hakimiyyəti başçısının yaxından köməyi ilə 5 km məsafədən - Kiş kəndindən su kəməri çəkilərək Oxud camaatının istifadəsinə verilmişdir.

Hörmətli el ağsaqqalı, sevimli şairimiz Bəxtiyar müəllimdən Oxud camaati adından xahiş edirəm möhtərem Prezidentimizi arxayın etsin ki, Şəkidə rəhbərlik sağlam düşünceli, möhkəm iradəli, ona sadıq, xalqın sevib, hörmət etdiyi halal bir insanın əlinədərdir.

Şəki Şəhər icra Hakimiyyəti başçısı yanında Şura məruzəni və çıxışları dinləyərək

QƏRARA ALIR:

1. 11,18 noyabr 2000-ci il tarixlərdə Şəkidə baş vermiş qanunsuz hadisələr şəhərimizdə son dövrədə yaradılmış sağlam və işgüzər mühiti, sabitliyi, kənd tesərrüfatı sahəsində qazanılmış sanballı nəqliyyətləri, iqtisadiyyat, tikinti, abadlıq və mədəni quruculuq işlərindeki uğurları, işsizliyin aradan qaldırılması, Respublika Prezidenti, bələdiyələr və Milli Məclisə seçkilərin demokratik şəkildə keçirilməsini gözü görürməyən, hakimiyyətin iddiasına düşən, 1988-ci ildən cəzasız qalaraq pozuculuq fəaliyyəti ilə məşğul olan bəzi müxalifə partiyalarının yerli təşkilatları və mafioz qruplar tərəfindən törədildiyi qeyd edilsin və qəti şəkildə pişlənilsin.

2. Şəki əhalisi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab Heydər Əliyevə, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinə ünvanlanmış minlərlə teleqram və muraciətlər, şəhərdə və kəndlərdə keçirilən yığıncaqlarda qəbul edilmiş qərarlar Şəki ictimaiyyətinin 11, 18 noyabr hadisələrinə sağlam və obyektiv münasibəti kimi qiymətləndirilsin; Şəki əhalisinin möhtərem Prezidentimiz Heydər Əliyevin daxili və xarici siyasetini birmənalı şəkildə müdafiə etməsi və Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinin rəhbərliyini dəstəkləməsi aparılan məqsədyönlü və səmərəli işlərin nəticəsi hesab edilsin.

3. 11,18 noyabr hadisələri zamanı pozucu qüvvələrin Şəkidə hakimiyyət orqanlarını iflic vəziyyətinə salmaq və sonra ələ keçirmək, nəticədə ölkəmizdə sabitliyi pozmaq cəhdlərinin qarşısının alınması istiqamətində Şəki Şəhər icra Hakimiyyəti, hüquq-mühafizə orqanları və şəhər ictimaiyyəti tərəfindən vaxtında və zəruri tədbirdər görüldüyü qeyd edilsin.

4. Şəki şəhərində 11 və 18 noyabr hadisələrinə məktəblilərin cəlb edilməsi (xüsusilə də 11, 12 və 19 sayılı orta məktəblərdə) Azərbaycan Respublikası təhsil qanunundakı məktəbin siyasetə qoşulmaması haqqında tələbin lazımı şəkildə gözlənilməməsinin məntiqi nəticəsi kimi

qiymətləndirilməkə Şəkide təhsil sisteminin ayrı-ayrı pillələrində təlim-tərbiyə işlərinin təşkilinə məsul şəxslərin işində ciddi nöqsanlar olduğu qeyd edilsin.

5. Yeniyetmə və gənclərin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili, onların həyata hazırlanması işinin cəmiyyətin perspektiv məqsədlərinə yönəldilməsi, qanunların alılıyinə hörmət hissinin formalasdırılması istiqamətində zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi Şəki Şəhər Gənclər və İdmən İdarəsinə, Şəki Şəhər Təhsil Şöbəsinə və digər əlaqədar qurumlara tövsiyyə olunsun.

6. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin iqtisadi siyasetinin 1998-2000-ci illərdə Şəkide müvəffəqiyyətlə həyata keçirildiyi, aqrar islahatların başa çatdırıldığı və nəticədə məhsul istehsalının həcmimin nəzərə-çarpacəq dərəcədə artırıldığı, işsizliyin aradan qaldırılması məqsədilə kənddə 23 min, şəhərdə 1600 nəfərin işləməsi üçün yeni iş yerlərinin yaradıldığı, 2001-ci ilin məhsulu üçün Şəki rayonu üzrə rekord sayılan 43 min hektarda payızlıq taxıl səpininin aparıldığı qeyd edilsin.

7. Şəkinin iqtisadi-sosial və mədəni həyatına aid məruzədə öz ekinci tapan mühüm əhəmiyyətə malik problemlərlə bağlı Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi Azərbaycan Respublikası Prezidenti qarşısında məsələ qaldırdığı nəzərə alınsın. Razılıq hissi ilə qeyd edilsin ki, qaldırılmış problemlərin həllinə dair Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab Heydər Əliyev tərəfidən artıq Respublika Nazirlər Kabинeti müvafiq göstəriş verilmişdir.

8. Şəki şəhərində 11, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə bəzi müxalif partiyalar (Müsavat, AMİP, ADP, AXCP və Vəhdət) və mafioz qruplar tərəfindən törədilmiş qanunsuz hərəkətlərə əlaqədar ölkə ictimaiyyətinin və Şəkinin ayrı-ayrı idarə, müəssisə və təşkilatlarında, kəndlərində keçirilən yığıncaqlarında qəbul edilmiş müraciətlərdə qaldırılmış məsələlərlə bağlı hazırda Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu və Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən istintaq apardığı nəzərə alınsın.

9. Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı yanında Şura ümidi var olduğunu bildirir ki, Şəkide dövlətçiliyimizə və əxlaqımıza zidd hərəkətlər bir daha tekrar edilməyəcəkdir.

10. Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı yanında Şura iclasının tövsiyyələrinin Şəki əhalisinə idarə, müəssisə, təşkilat rəhbərləri, icra nümayəndələri, bələdiyyə sədrleri, məhəllə komitə sədrleri, Şəki qəzetinin və yerli radio verilişləri redaksiyalarının rəhbərləri tərəfindən çatdırılması məqsədə uyğun hesab edilsin.

11. Şuranın qərarının icrasının təmin edilməsi Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavinlərinə və şəhər icra hakimiyyəti başçısı aparatının şöbələrinə tapşırılsın.

Ə.I.MƏMMƏDOV

MƏHKƏMƏ SALONUNDAN

Şahid - Şəki şəhər polis şöbəsinin rəisi Hamlet Salahov

Şahid - Şəki Şəhər Polis Şöbəsinin rəisi Hamlet Salahov məhkəmədə dindirilərkən ifadə verərək göstərdi ki, 5 noyabr 2000-ci il tarixdə keçirilən seçkilərin nəticələrindən narazı qalan müxalifət partiyalarının liderləri: Müsavat partiyası Şəki rayon təşkilatının sədri Həbibullah Manaflı, katibi İsmayıllı Sadıqlı, üzvü Ənvər Quluyev, AMİP-in Şəki rayon təşkilatının sədri Fərzalı Qasimov, Vəhdət Partiyası rayon təşkilatının sədri Sadiq Səmədov, ADP-nin rayon təşkilatının sədri Elxan Qulamov 11 noyabr 2000-ci il tarixdə işiq, qaz və digər sosial problemlər adı altında rəsmi icazə verilməməsinə məhəl qoymayaraq qanunsuz mitinq keçirilməsinə cəhd göstərmiş, polis əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərə baxmayaraq təşkilatçılar tərəfindən mitinq iştirakçılarının bir qismi rayon icra hakimiyyətinin inzibati binasının qarşısına aparılmış və "istəfa" tələbi ilə çıxış etmək, zoraklığa əl ataraq daş-kəsəkəle binanın giriş qapısının şüşələrini sindirmişlər. Yaranmış vəziyyətlə əlaqədar olaraq mitinqin küləvi iğtişaslara keçməsinə yol verməmək məqsədi ilə bu aksiyanın təşkilatçılarından biri olan İsmayıllı Sadıqlıya küləyə söz demek imkanı yaradılmış, lakin sonunu bundan istifadə edərək adamları 18 noyabr 2000-ci il tarixdə qanunsuz mitinqdə iştirak etməyə çağrılmışdır.

11 noyabr 2000-ci il tarixdə qanunsuz keçirilmiş mitinqdən sonra

orada fəallıq göstərən 40 nəfər üzərində profilaktiki izahat işləri aparılmış, rayon prokuroru əvəzi Afər Nəsirov tərəfindən onlara fərdi qayda-da xəbərdarlıq elan olunmuşdur. Xəbərdar olunan şəxslərdən İsgəndər Cabbarov prokurorluğun binasını tərk edən kimi yenidən əhalini 18 noyabr 2000-ci il tarixdə qanunsuz mitinqdə iştirak etməyə çağırıldıqına görə polisə dəvət olunmuş, rayon məhkəməsinin qərarı ilə inzibati qayda-da 10 gün müddətinə həbs olunmuşdur.

11,18 noyabr 2000-ci il tarixlərdə rayon icra hakimiyəti aparatı, hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları rayon fəalları və aqsaqqalları ilə birgə müntəzəm olaraq əhali arasında izahat işləri aparıldıqına və qanunsuz mitinqə çıxmamaq barədə Şəki radio qoşağı vasitəsilə çıxışlar edildiyinə baxmayaraq müxalifətdə olan partiyaların rayon təşkilatlarının rəhbərleri öz pozucu fəaliyyətlərini davam etdirərək əhalini qanunsuz mitinqdə iştirak etməyə tehrif etmişlər.

Müxalifət partiyalarının liderlərini, rayonda nüfusa malik şəxsləri iş otağına dəvət edərək keçiriləcək mitinqin qarşısını ümumilikdə almağı, həmin mitinqdən bir qrup şəxsin öz mənafeyinə istifadə edərək rayonda kriminogen vəziyyətin kəskinləşməsinə gətirib çıxarağınızı izah etmişəm. Mitinqdə iştirak edənlərin eksəriyyəti rayonun Qışlaq ərazisində yaşayan Hacılefliilər nəslindən olmaqla "Azəri" koorporasiyasında işlədikləri üçün onları mitinqə çıxarmaq daha əlverişli olduğundan o, təqsirləndirilən şəxs Tehran Sabir oğlu Lətifova zəng vuraraq sonuncunu öz xidməti otağına dəvət etmişəm və mitinqin qanunsuz olduğunu bildirmiş, həmin mitinqə görə onun qohumlarının məsuliyyət daşıyacaqları barədə xəbərdarlıq etmişəm.

18 noyabr 2000-ci il tarixdə şəhər tezdən RPŞ-də müşavirə keçirilmiş, gün ərzində görüləsi iş planı tərtib edilmiş, polis işçiləri qruplara bölnərək onlara müxtəlif marşrut üzrə hərəkət etməklə şəhərdə asayışın qorunması tapşırılmışdır. Mən rayon prokuroru əvəzi Afər Nəsirovlı birlidə şəhərdəki vəziyyətə nəzarət etmişəm. Nəqliyyatla hərəkət edərək şəhərin müxtəlif istiqamətlərində Müsavat partiyası Şəki rayon təşkilatının sədri Həbibullah Manaflı, katibi İsmayıllı Sadiqli, üzvü Ənvər Quliyev, AMİP-in Şəki rayon təşkilatının sədri Fərzalı Qasimov, Vəhdət Partiyasının rəsədi Elxan Qulamovun çağırışı ilə "Azadlıq meydanı"na axışib qanunsuz mitinqi orada davam etdirməyə başlamışlar. Rayon icra hakimiyəti binasının qarşısında dayanarkən, mitinqdə fəallıq və canfəşanlıq edən AMİP-in sədri Fərzalı Qasimovun gül kollarının arxasına keçərək gizlənmək istədiyini görmüşəm, onun yaxasından tutaraq, "bu nə hadisədir siz törendiniz" deyərək, ona irad tutmuşam.

hansısa polis işçisi A.Lətifov məni aldığı üçün, maşın dərhal sahibinə qaytarılmazsa, iki saatdan sonra keçiriləcək mitinqin iştirakçılardır polis səbəsinə döndərməkli polisə divan tutacaqı ilə hedələmişdir. Azadla səhbət edib onu sakitləşdirməyə çalışsa da müsbət nəticə əldə edə bilməmişəm. Həmin vaxt, mən mobil telefon ilə Tehran Lətifova zəng vuraraq ondan "sizinkilər də mitinqə çıxacaqmı?" soruşdum sonuncu "Bizimkilərdən heç kəs olmayıcaq" deyərək məni arxayınlaşdırmışdır.

Bundan sonra daş-kəsəkə silahlanmış kütlə şəhər icra hakimiyətinin qarşısına toplaşaraq polislərin güclü müqavimətinə baxmayaraq inzibati binanın qapı və pəncərələrinin şüşelerini sindirərəq içəri keçmək istəmişlər. Bu vaxt mən təkrarən Tehran Lətifovun mobil telefonuna zəng vuraraq "bəs, söz verdin ki, sizinkilər gelməyəcək" demişəm, o isə qəzəblənib telefonu söndürmüştür. Mən icra hakimiyəti başçısı binasının foyesində olarkən içəri daxil olanlardan biri, təqsirləndirilən şəxs Adil Əvvəl oğlu Yusifov olduğunu görmüşəm, onu tanıdım üçün sonuncunu yanına dəvət etmişəm, gəlməsinin səbəbini soruşmuşam. Səhbət zamanı onun sərxəş olduğunu hiss etmiş, Adil Yusifov guya hansısa bir polis müstəntiqinin burada olduğunu və onu axtarmağa göldiyini demişdir. Həminin Adil hakimiyət nümayəndələrini hedələyərək, onların rəhbərliyinə son qoyulur deyərək mənə xəbərdarlıq etmişəm.

Rayon icra hakimiyəti binasına daxil ola bilmədikdə həmin kütlə mitinqin təşkilatçıları: Müsavat Partiyası Şəki rayon təşkilatının sədri Həbibullah Manaflı, katibi İsmayıllı Sadiqli, üzvü Ənvər Quliyev, AMİP-in Şəki rayon təşkilatının sədri Fərzalı Qasimov, Vəhdət Partiyasının rayon təşkilatının sədri Sadiq Səmədov, ADP-nin rayon təşkilatının sədri Elxan Qulamovun çağırışı ilə "Azadlıq meydanı"na axışib qanunsuz mitinqi orada davam etdirməyə başlamışlar. Rayon icra hakimiyəti binasının qarşısında dayanarkən, mitinqdə fəallıq və canfəşanlıq edən AMİP-in sədri Fərzalı Qasimovun gül kollarının arxasına keçərək gizlənmək istədiyini görmüşəm, onun yaxasından tutaraq, "bu nə hadisədir siz törendiniz" deyərək, ona irad tutmuşam.

Meydanda İsmayıllı Sadiqli meqafonla çıxış edərək 30 dəqiqə müddətinə İsgəndər Cabbarovun azad olunması tələbini qoymuş, əks təqdirdə polis səbəsində saxlanan vətəndaşların zor gücünə azad olunacağını bildirmişdir. Həmin tələb onun tərəfindən rədd edildikdən sonra daş-kəsək və tez alişan maye doldurulmuş, ağzına xüsusi fitil bərkidilmiş şüşə butulkalarla silahlanmış kütlə polis səbəsi istiqamətində yürüşə başlaşmış, polisin müqavimətinə yararaq səbənin inzibati binasının qarşısında

ve onun ətrafında olan 9 ədəd avtomasını əzib-dağıtmış, xidməti istifadədə olan VAZ-2121 markalı avtomasını çevirirək yandırılmış, binanın pəncərə şüselrini daş-kəsəklə vurub sindirmişlər.

18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki şəhərində keçirilən qanunsuz mitinqdə Rövşən Səmədov asayışın keşiyində duran polis nəfəri Azər Hüseynovu, Ramin Abdullayev və Mehman İdrisov Hümbət Qədirovu, Sadiq Məmmədov Xalıq İbrahimovu, Tofiq Həsənov Eldar Cumazadəni, Razim Cəlilov Əfqan İsləməylovu, Yaqub Əkbərov Etibar Məmmədovu, Nəriman Yusifov Elçin Yəhəyayevi, Səbuhi Kərimov Mansur Yusifovu daşla, Kamal Səfərov Nurəli Musayevi, Səbuhi Qarayev Mürsəl Rüstəmovu yumruq və təpiklə vuraraq onların bedənlərinin müxtəlif nahiyələrinə xəsarətlə yetirmiş, bundan başqa Qurban və Nadir Məmmədovlar, İlqar Zeynalov və İlqar İsləfilov isə polis şöbəsinin qarşısında dayanmış Anar Süleymanov məxsus VAZ-21011 markalı avtomasını çevirirək əzmiş, Kamal Cəfərov isə polis əməkdaşlarının sərəncamında olan avtobus və yanğınsöndürən maşınlara daş ataraq şüselrini sindirmişdir. İzzət Salmanov isə RİH binasının qarşısında dayanmış polis əməkdaşı Mübariz Hacıyevin mənəviyyatını alçaldan hərəkətlərə yol vermiş, yeni sonuncunun üzüne tüpürmüşdür.

ZƏRƏRÇƏKMIŞ - ŞƏKİ ŞƏHƏR POLİS ŞÖBƏSİNİN RƏIS MÜAVİNİ NIYAZI HƏSƏN OĞLU MƏMMƏDOV

Zərərçəkmış Niyazi Həsən oğlu Məmmədov məhkəmədə dindirilərkən ifadə verərək göstərdi ki, 11 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki şəhərində keçirilmiş icazəsiz mitinqdə müxalifətdə olan partiyaların nümayəndələri çıxış edərək 18 noyabr 2000-ci il tarixdə mitinq keçiriləcəyini elan etdiklərinə görə, rayon polis şöbəsində keçirilən müşavirədə mitinqin icazəsiz olduğu üçün keçirilməsinin qarşısını almaq, şəhərdə ictimai qaydanı qorumaq məqsədi ilə əməliyyat tədbirləri hazırlanmışq. Mən 18 noyabr 2000-ci il tarixdə saat 11-12 radələrində Müsavat Partiyasının Şəki rayon teşkilatının katibi İsləməyli Sadiqlını, sədri Həbibullah Manaflını, sədr müavini Ənver Quliyevi şəhərin mərkəz hissəsində - "Poçtam"ın qarşısında görüb adamları mitinqə çağrımamaları barədə xəbərdarlıq etmişəm, təxminən 40

dəqiqlidən sonra İsləməyli Sadiqlını və Ənver Quliyevi bir neçə nəfərlə birlikdə təcili yardım stansiyasının qabağında camaati Müsavat Partiyasının adından mitinqə təhrik etdiklərini və təlimatlandırdıqlarını görüb, "adamları mitinqə çağırmasınlar və dağlılıb getsinlər" deyərək, onlara şifahi xəbərdarlıq etmişəm.

Həmin gün saat 13-14 radələrində Dövlət Yol Polis Bölməsinin rəisi Məmməd Məmmədovla İsləməyli Sadiqlı və Ənver Quliyevin dram teatrının yanında yerləşən çayxanada təkrarən adamlara mitinqə getmələri barədə tövsiyyələr verdiklərini gördükdə, onlara "biz artıq sizə bir neçə dəfə xəbərdarlıq etməyimizə baxmayaq, siz yenə adamları qanunsuz mitinqə toplamaqdə davam edirsiz" deyə, irad tutmuşuq, sonra onların yanında əyleşib adamları qanunsuz mitinqə çağrımamaları barədə ətraflı izahat aparmışıq.

Təxminən saat 15 radələrində "Dədə Qorqud" nigah evinin arxasında Ənver Quliyevin adamların içərisində əlində qəzet izahat işləri apardığını gördükdə ona yaxınlaşmaq istəyərkən "Üç güyümüz" deyilən ərazidə adamların toplaşması barədə məlumat alaraq oraya getmişik. Camaat terəfindən atılan daşlardan biri mənim ayağıma dəyib xəsarət almışam.

Kütə icra hakimiyyəti binasına doğru irəliləyərək onların qarşısına çıxan iki yanğınsöndürən maşının şüselərini, eləcə də icra hakimiyyəti binasının şüselərini daş-kəsək atmaqla sindirmişlər. İcra hakimiyyəti binasının qarşısında İsləməyli Sadiqlı çıxış edərək mitinqi davam etdirmək üçün camaati "Azadlıq meydanı"na səsləmişdir. Müxəlifətdə olan partiyaların məqsədi respublikada seçkilərin guya qanunsuz keçirilməsi fonunda ətraflarına yiğilmiş külənin hesabına iqtidardan güclü olduqlarını nümayiş etdirmək olmuşdur.

"Azadlıq meydanı"nda müxəlifət qüvvəleri öz gücünü göstərmək niyyəti ilə məhkəmənin qərarını dəyişərək həbsdə saxlanılan İsgəndər Cabbarovu azad etməklə üstünlüklerini kütleyə göstərmək planını işləyib hazırlamışlar. Bu məqsədə polis şöbəsinə hücum edilmiş, plan baş tutmadığından polis əməkdaşlarını daş-qalaq etməklə bərabər polis şöbəsinin binasının ətrafında olan avtomaşınları əzib, çevirib, yandıraraq məhv etmişlər.

Onların qarşısını almaq məqsədi ilə polis işçiləri məcbur olub tabel silahlarından havaya xəbərdarlıq atışları açıldıqdan sonra hakimiyyətə qarşı çıxan pozucu qüvvələr məcbur olaraq geri çəkilmişlər.

18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki şəhərində keçirilən qanunsuz mitinqdə Rövşən Səmədov asayışın keşiyində duran polis nəfəri Azər

Hüseynovu, Ramin Abdullayev və Mehman İdrisov Hümbət Qədirovu, Sadiq Məmmədov Xalıq İbrahimovu, Tofiq Həsənov Eldar Cumazadəni, Razim Cəlilov Əfqan İsmayılovu, Yaqub Əkbərov Etibar Məmmədovu, Nəriman Yusifov Elçin Yəhyayevi, Səbuhi Kərimov Mansur Yusifovu daşla, Kamal Səfərov Nurəli Musayevi, Səbuhi Qarayev Mürsəl Rüstəmovu yumruq və təpiklə vuraraq onların bədənlərinin müxtəlif nəhiyələrinə xəsarətlər yetirmiş, bundan başqa Qurban və Nadir Məmmədovlar, İlqar Zeynalov və İlqar İsrafilov isə polis şöbəsinin qarşısında dayanmış Anar Süleymanova məxsus VAZ-21011 markalı avtomasını çevirərək əzmiş, Kamal Cəfərov isə polis əməkdaşlarının sərəncamında olan avtobus və yanğınsöndürən maşınlara daş ataraq şüşələrini sindirmişdir. İzzət Salmanov isə RİH binasının qarşısında dayanmış polis əməkdaşı Mübariz Hacıyevin mənəviyyatını alçaldan hərəkətlərə yol vermiş, yəni sonuncunun üzünə tüpürmüştür.

İlqar İsrafilov 21 avqust 2000-ci il tarixdə saat 18 radələrində Şəki şəhərinin mərkəzindəki "Qocalar parkı"nda, Dmitriy Qurov ilə hər ikisi sərəxəs vəziyyətdə olmaqla bir-birinə qarşı nalayıq söyüslər söyleb dalaşaraq xuliqanlıq etmişdir.

ŞAHİD -ŞƏKİ ŞƏHƏR İCRA HAKİMİYYƏTİ BAŞÇISININ MÜAVİNİ ARAZ QASIMOV

Şahid Araz Azər oğlu Qasımov göstərdi ki, 11.11.2000-ci il tarixdə İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini və təsərrüfat şöbəsinin müdürü ilə birlikdə binanın qarşısındaki kütlenin içərisində profilaktiki səhbətlər etmiş, kütlenin içərisində Arif Lətifov və «qarabala» ləqbli Rafiqi görmüş, sonunculara işıq olması üçün lazımı tedbirlerin görülməsini bildirmiş, lakin Arif istehza ilə «yox Araz müəllim, Siz bilmirsiniz, bir az səbr edin, hamisini görəcəksiniz», «qarabala» ləqbli Rafiq də «Araz müəllim, necəsan? Özünü necə hiss edirsən?» deyə mənə müraciət etmişlər. 18 noyabr 2000-ci il tarixdə qanunsuz mitinqdə arif və Rafiq də iştirak etmişlər, həmin mitinq onların iştirakı ilə əvvəlcədən planlaşdırılmışdır.

ŞAHİD - POLİS ŞÖBƏSİNİN DÖVLƏT YOL POLİS BÖLMƏSİ- NİN MÜFƏTTİŞİ ABBASOV İSMAYIL İZZƏT OĞLU

Abbasov İsmayıllı İzzət oğlu ifadəsində göstərmişdir ki, 18.11.2000-ci il tarixdə Füzuli bağında postda olarkən saat 16.30 radələrində dram teatr tərəfdən kütlenin qışqırıq səslerini eşitmışəm. toplaşanlar İcra Hakimiyyəti binasına daxil olmağa cəhd göstərərkən binanın pəncərələrinə və onların qarşısını almaq istəyen polis işçilərinə daşlar atmış, polis işçilərini töqqir etmişlər. «Div» İsmayıllı səs ucaldan qurğu ile mitinqi idarə edərək toplaşanları Azadlıq meydانında mitinqi davam etdirməyə dəvət etmişdir. Həmin vaxt o, Tehran Lətifovun İsmayılin qulağına nə isə dediyini görmüş, sonuncu da camaati Azadlıq meydənina toplaşmağa təkid etmişdir. azadlıq meydənindən da qanunsuz mitinqi idarə edən «Div» İsmayıllı «bizim iki qardaşımız polis şöbəsində məhbusdur, biz onları azad etmək üçün polise getməliyik, əgər biz istəyən alınmasa müqavimet göstərib polisi dağıtmalıyıq» deyə kütləyə müraciət etmiş. İsmayılin tekidi ilə bir qrup şəxs polis şöbəsinə tərəf hərəkət etmişdir. 18.11.2000-ci il tarixdə keçirilən qanunsuz mitinqin təşkilatçıları Müsavat partiyasının üzvləri «Div» İsmayıllı və başqları, təşəbbüskarlar isə Tehran Lətifov və Ənvər Quliyev olmuşdur.

ŞAHİD -ŞƏKİ ŞƏHƏR TƏPƏCƏNNƏT KƏND BƏLƏDİYYƏ SƏDRİ MƏMMƏDOV SAHİB UMAR OĞLU

Məmmədov Sahib Umar oğlu ifadə verərək göstərmişdir ki, 18.11.2000-ci il tarixdə Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinə Şura iclasına çağırılmış, təqribən bir saat davam edən iclasdan sonra küçədən səs-küy gəldiğini eşitmış, İcra Hakimiyyəti binasının qarşısına baxarkən orada çoxlu adamların toplaşdığını görmüşəm, həmin adamların qarşısında «Div» İsmayıllı çıxış etmişdir. O, rəhbərliyin əleyhinə nalayıq sözər söyləmiş, bu zaman «mafiozlar» ucadan «istəfa» deyərək qışqırılmışlar. Həmin anda Tehran İsmayılin yanında «peyda» olmuş, onu gören mafiozlar 2yasasın bizim gələcək başçımız təghəran» deyə qışqırılmışlar. Tehran «mafiozlar»ın qarşısında qızışdırıcı mövzudə çıxış etmiş, sora Tehran və İsmayıllı toplaşmış adamları «Azadlıq» meydənına yönəltmişlər.

onlar toplaşanların önünde gedərək «Azadlıq» meydanına doğru addımlaşmış, dəstə də onların arxasında getmişdir. Həmin şəxslərin məqsədi Şəkidə hakimiyyəti qeyri-qanuni yolla ələ almaq olmuşdur. Tehran və İsmayıllı fəal hərəkətlər edərək toplaşanlara rəhbərlik etmişdir.

ZƏRƏRÇƏKMIŞ - ŞƏKİ RAOYN POLİS ŞÖBƏSİNİN BAŞ İNSPEKTORU VAQİF NURQƏLƏM OĞLU ƏHMƏDOV

Zərəçəkmiş Vaqif Nurqələm oğlu Əhmədov məhkəmədə göstərdi ki, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki şəhərində keçiriləcək qanunsuz mitinqin qarşısını almaq və şəhərdə həmin gün baş verə biləcək hər hansı bir iğtişaşın törədilməməsi məqsədi ilə səhər tezdən RPŞ-nin rəhbərliyi tərəfindən keçirilən yığıncaqla iştirak etmiş, orada asayışın qorunmasına məqsədi ilə polis əməkdaşlarından ibarət əməliyyat qrupları yaradılmışdır.

Həmin əməliyyat qrupları şəhərə çıxaraq dəstə-dəstə toplaşib mitinqə hazırlısan şəxslərə mitinqə icazə verilməməsini izah etməklə çıxıb evlərinə getmələrini təklif etmiş, qanunsuz hərəkətlərdə iştirak etməməyi xəbərdarlıq etmişlər. Mən, üzv olduğum əməliyyat qrupu ilə şəhərdə müəyyən edilmiş marşrut üzrə hərəkət edərkən mərkəzi poçtun qarşısında Ənvər Quliyevi, İsmayıllı Sadiqlını və başqalarını bir qrup adamlarla dayanaraq səhbət etdiyini görmüşəm, onlara yaxınlaşaraq mitinqin keçirilməsinə icaza verilmədiyini xatırlatmaqla onları ictimai asayışın qorunmasına və şəhərdə olan vəziyyətin sabit saxlanılmasına riayət etməyi, ümumiyyətlə oradan uzaqlaşaraq evlərinə getmələrini təklif etmişəm.

Bundan sonra, mən, S.Rəhman adına Dram Teatrının çayxanasının yanında polis əməkdaşları ilə birlikdə hərəkət edərək yenidən Ənvər Quliyevi 600-700 nəfər şəxsi başına toplayaraq onlara səhbət etdiklərini görmüşəm.

Az sonra Ənvər Quliyev bir dəstə şəxsle dram teatrının çayxanasında çay içdikləri vaxt, o, Şəki Rayon Polis Şöbəsinin rəis müavini Niyazi Məmmədov, DYP-nin rəisi Məmməd Məmmədovla birlikdə

çayxanaya girmişəm, onlara oturub səhbət edərək, təkrarən Ə.Quliyev və onunla birlikdə olan şəxslərə evlərinə getmeklə keçirilecək qanunsuz mitinqlərdə iştirak etməməyi təklif etmiş.

Həmin gün saat 17 radələrində biz Şəki Rayon İcra Hakimiyətinin inzibati binasına doğru gedərkən şəhərin ayrı-ayrı yerlərində axın-axın insanların gəlib oraya toplaşdıqlarını görmüşəm. Mən, Azad Lətifovun, Fərzalı Qasımovun, Sadiq Səmədovun və Mehman İdrisovun mitinqdə fəal iştirak etdiklərini görmüşəm. Onların qızılındırıcı hərəkətləri və İlqar Zeynalovun "Müsavat", "İstəfa", "İrəli" sözlərindən sonra həmin kütə RİH-nin binasına hücum edərək qapı və pəncərə şüşələrini daş-kəsəklə sindirmaqla xeyli miqdarda ziyan vurmaşlar. Qanunsuz mitinq iştirakçıları tərəfindən atılan daşlardan bir neçəsi ona dəymmiş, nəticədə, o, xəsarət almışdır.

ŞAHİD - BARAT QARA OĞLU HƏSƏNOV

Şahid - Barat Qara oğlu Həsənov dindirilərkən ifadəsində göstərdi ki, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə keçirilmiş qanunsuz mitinqi "Div İsmayıyl", bəzi müxalifet partiyalarının nümayəndələri, o cümlədən Vəhdət Partiyasının Şəki Rayon Təşkilatının sədri Sadiq Səmədov, Arif Lətifov qanunsuz mitinqi idarə etmişlər. Polis şöbəsinin yaxınlığında olan yanacaqdoldurma stansiyasının yanında dayanan Cövdət Qaziyev adamları polis şöbəsinə hücum etməyə təhrif etmişdir. Mən qanunsuz mitinq keçirilən zaman Vaqif Abdullayevin ucadən polis əməkdaşlarına nalayıq söyüslər söydüyüni görmüzəm. Mən, Vaqifə camaatın içərisində özünü yaxşı aparmadığımı bildirmişəm. Vaqif mənə kobud cavab verərək "az qalib, indi siz görərsiniz" sözlərini bildirib yanındakılara "bunları döyüb qırmaq lazımdır, bunlar fasıldırlar" söylədiyinin, daş atıb polislərə müqavimət göstərərək icra hakimiyəti binası qarşısında toplaşanları "polisləri döyün" deyə, müxtəlif sözlərlə haray saldığının şahidi olmuşam. Binanın içərisinə daxil olduqda isə o "sizin hamınızı məhv edəcəyik" deyərək mənim yaxamdan tutub dartmış və məni vurmağa cəhd göstərmüşdür.

HÖKM

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ADINDAN

AĞIR CİNAYƏTLƏRƏ DAİR İŞLƏR ÜZRƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MƏHKƏMƏSİNİN HÖKMÜNDƏN

"... Şərh olunanlara əsasən Azərbaycan Respublikası CPM-nin 344-347, 349, 351-354, 381, 384.1 maddələrini rəhbər tutaraq məhkəmə tərkibi

HÖKM ETDİ:

Qasimov Fərzalı Əşrəf oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 5 (beş) il, 186.2.2 maddəsi ilə 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 6 (altı) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 08 dekabr 2000-ci il tarixdən hesablaşın.

Baressində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Səmədov Sadiq Vaqif oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 5 (beş) il, 186.2.2 maddəsi ilə 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 6 (altı) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 28 noyabr 2000-ci il tarix-

dən hesablaşın.

Baressində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qulamov Elxan Məmməd oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 5 (beş) il, 186.2.2 maddəsi ilə 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 6 (altı) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 28 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablaşın.

Baressində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Lətifov Tehran Sabir oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 5 (beş) il, 186.2.2 maddəsi ilə 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 6 (altı) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 29 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablaşın.

Baressində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Quliyev Ənvər Cəbrayıł oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 32, 315.2 və 32, 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 32, 315.2-ci maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay, 32, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 4

(dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 27 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Səmədov Rövşən Ələfsər oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayet törətməzsə hökm icra edilməsin.

Hökümün icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışını üzərində nəzarəti həyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına vermə" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Lətifov Azad Abdulkərim oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il 6 (altı) ay, 186.2.2 maddəsi ilə 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 6 (altı) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 27 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Məmmədov Qurban Şamil oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il 6 (altı) ay, 186.2.2 maddəsi ilə 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 24 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Məmmədov Nadir Səməd oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il 6 (altı) ay, 186.2.2 maddəsi ilə 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 24 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Abdullayev Ramin Kazım oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 24 noyabr 2000-ci il tarix-

dən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qaziyev Cövdət Şahid oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 27 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Zeynalov İlqar Əhməd oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayət törətməzsə hökm icra ediləsin.

Hökümən icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışını üzərində nəzarəti həyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına vermə" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Məmmədov Sadiq Ziyad oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 24 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Həsənov Tofiq İbrahim oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 3 (üç) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 24 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

İdrisov Mehman Əlövsət oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 24 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Cəlilov Razim Nemət oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ciddi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə, cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 28 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Yusifov Adil Əvvəl oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 67-ci maddəsinə əsasən 06 iyun 2000-ci il tarixli hökmələ ona təyin olunmuş cəzanın çəkilməmiş qalan 1 (bir) il ıslah işləri cəzasından 3 (üç) ay hazırlı cəza ilə toplanmaqla cəmi 5 (beş) il 3 (üç) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası təyin edilsin.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 28 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Əkbərov Yaqub Fərrux oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayət törətməzsə hökm icra edilsəsin.

Hökmün icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışını üzərində nəzarəti həyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına vermə" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Yusifov Nəriman Əhməd oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayət törətməzsə hökm icra edilsəsin.

Hökmün icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışını üzərində nəzarəti həyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına vermə" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Cəfərov Kamal Tacəddin oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin

olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayət törətməzsə hökm icra edilməsin.

Hökümün icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışını üzərində nəzarəti həyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına verme" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Səfərov Kamal Camal oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayət törətməzsə hökm icra edilməsin.

Hökümün icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışını üzərində nəzarəti həyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına verme" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Kərimov Səbuhi Süleyman oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5

(beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayət törətməzsə hökm icra edilməsin.

Hökümün icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışını üzərində nəzarəti həyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına verme" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Salmanov İzzət İsfəndiyar oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayət törətməzsə hökm icra edilməsin.

Hökümün icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışını üzərində nəzarəti həyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına verme" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Abdullayev Vaqif Veysəl oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 16 yanvar 2001-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

İsrafilov İlqar Aydın oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 221.1, 233, 315.2 və 186.2. 2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 221.1-ci maddəsi ilə 1 (bir) il, 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il, 186.2.2 maddəsi ilə 3 (üç) il 6 (altı) ay müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 24 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qarayev Səbuhi Tacəddin oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233, 315.2-ci maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə təyin edilmiş cəza şərti hesab edilsin. Ona 4 (dörd) il sınaq müddəti təyin edilməklə sınaq müddətində yeni cinayət törətməzsə hökm icra edilməsin.

Höküm icrasına nəzarət Şəki rayon məhkəmə nəzarətçiləri və məhkəmə icraçıları şöbəsinə tapşırılmaqla onun davranışı üzərində nəzarəti heyata keçirən orqanlara məlumat vermədən daimi yaşayış yerini dəyişməmək vəzifəsi üzərinə qoyulsun.

Barəsində seçilmiş "polisin nəzarəti altına vermə" qətimkan tədbiri ləğv edilsin.

Cabbarov İsgəndər Ramiz oğlu Azərbaycan Respublikası CM-nin 233 və 315.2 maddələri ilə təqsirli bilinsin.

O, Azərbaycan Respublikası CM-nin 233-cü maddəsi ilə 2 (iki) il, 315.2-ci maddəsi ilə 4 (dörd) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkum edilsin.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 66.3 maddəsinə əsasən təyin olunmuş cəzalar qismən toplanılmaq yolu ilə üzərində qəti olaraq 5 (beş) il müddətinə azadlıqdan məhrumetmə cəzası saxlanılsın.

Cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməklə cəzasının əvvəli həbs olunduğu gündən, yəni 21 noyabr 2000-ci il tarixdən hesablansın.

Barəsində seçilmiş həbs qətimkan tədbiri dəyişdirilmədən saxlanılsın.

İşdə olan maddi sübutlar - ağızına xüsusi hazırlanmış fitil-tixac bərkidilən, içərisində maye qalıqları olan bir ədəd 0,250 həcmli və 3 ədəd 0,51 həcmli şüşə butulkalar, çay daşları, şüşə qırıntıları və 1202 ədəd müxtəlif çaplı boş gilizlər məhv edilsin.

İş üzrə 11 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti binasına vurulmuş maddi ziyanın dəyəri 3.576.000 manat təqsirləndirilən şəxslər Səbuhi Qarayev və İsgəndər Cabbarovdan alınaraq həmin təşkilatın hesabına keçirilsin, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə Şəki Dövlət Dram Teatrına vurulmuş 392.800 manat məbləğində, "Şəki-sərnişin" ATSC-yə vurulmuş 1.290.000 manat məbləğində, Şəki Dövlət Yanğıın Təhlükəsizliyi Xidmətinə vurulmuş 1.620.000 manat məbləğində, Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti binasına vurulmuş 8.160.000 manat məbləğində, Şəki Rayon Polis şöbəsinin inzibati binasına vurulmuş 2.250.000 manat məbləğində, şöbənin yanındakı çayın istinad divarına vurulmuş 431.000 manat məbləğində, Şəki Rayon Polis şöbəsinə məxsus avtomashınlara vurulmuş 4.158.768 manat məbləğində, Məmmədov Fuad Telman oğluna məxsus VAZ-21063 markalı AZ-19 BC 091 dövlət nömrə nişanlı avtomasına vurulmuş 1.250.360 manat məbləğində, Süleymanov Anar Xəlil oğluna məxsus VAZ-21011 markalı AZ-10 VO 754 dövlət nömrə nişanlı avtomasına vurulmuş 2.748.785 manat məbləğində, Sadıqov Arif Əlixan oğluna məxsus VAZ-2105 markalı 91-95 ACC dövlət nömrə nişanlı avtomasına vurulmuş 7.363.733 manat məbləğində, Musayev Arif Nadir oğluna məxsus VAZ-2102 markalı AZ 55 VA 731 dövlət nömrə nişanlı avto-

maşına vurulmuş 1.466.450 manat məbləğində, Rüstəmov Bəylər Səmədağa oğluna məxsus VAZ-21093 markalı AZ 10 CO 087 dövlət nömrə nişanlı avtomasına vurulmuş 4.510.470 manat məbləğində maddi ziyan təqsirləndirilən şəxslər Qasımov Fərzəli Əşrəf oğlu, Səmədov Sadıq Vəqif oğlu, Qulamov Elxan Məmməd oğlu, Quliyev Ənver Cəbrayıł oğlu, Lətifov Tehran Sabir oğlu, Səmədov Rövşən Ələfsər oğlu, Lətifov Azad Abdulkərim oğlu, Məmmədov Qurban Şamil oğlu, Məmmədov Nadir Səməd oğlu, Abdullayev Ramin Kazım oğlu, İsrafilov İlqar Aydin oğlu, Qaziyev Cövdət Şahid oğlu, Zeynalov İlqar Əhməd oğlu, Məmmədov Sadiq Ziyad oğlu, Həsənov Tofiq İbrahim oğlu, İdrisov Mehman Əlövsət oğlu, Cəlilov Razim Nəmet oğlu, Yusifov Adil Əvvəl oğlu, Əkbərov Yaqub Fərrux oğlu, Yusifov Nəriman Əhməd oğlu, Cəfərov Kamal Tacəddin oğlu, Səfərov Kamal Camal oğlu, Kərimov Səbuhı Süleyman oğlu, Salmanov İzzət Əsfandiyar oğlu və Abdullayev Vəqif Vey-səl oğlundan müstərək qaydada alınaraq qeyd edilən təşkilatlar və şəxslərə verilsin.

Hökmdən 20 gün müddətində Ağır Cinayətlərə Dair İşlər Üzrə Azərbaycan Respublikası Məhkəməsi vasitəsi ilə Azərbaycan Respublikası Apellyasiya Məhkəməsinə apellyasiya şikayəti və protesti verilə bilər.

Sədrlilik edən

Ə.C.Seyidov

Hakimlər

V.Ə.Mursaqulov

T.T.Paşayev

İKİNCİ HİSSƏ

Əziz oxucu!

11, 18 noyabr 2000-ci il Şəki hadisələrinin şərhi ilə bağlı bəzi mətbu orqanlarda özünə yer tapan cızma-qaralarda Şəki-də son illərdə sosial-iqtisadi və mədəni sferalarda olan inkişafın üzərinə kölgə salınmasına, baş vermiş həmin qanunsuz hərəkətlərə məhz bu kontektdən haqq qazandırılmasına cəhd olunmuşdur. Belə yanlışlığın düşüncələrə hakim kəsilməsinə yol verməmək, 1998-2001-ci illərdə Şəkinin sosial-iqtisadi və mədəni həyatında baş verən uğurlu dəyişikliklər barəsində obyektiv qənaət formalasdırmaq üçün rəsmi statistikadən və digər mənbələrdən əldə etdiyim materialları kitabın məzmununa daxil etməyi lazımlı bildim. Söyügedən materialı ilk mənbələrdən qəbul olunduğu kimi, hətta bu və ya digər şərhə yol verməməklə təqdim etməyi məqbul saydım.

ŞƏKİNİN SOSİAL-IQTİSADI, MƏDƏNI HƏYATINDA BAŞ VERƏN UĞURLU DƏYİŞİKLİKLƏR

Hər bir xalq və millət üçün müstəqillik əvəzedilməz nemətdir. Müstəqil dövlətçilik xalqların öz taleyini müstəqil şəkildə müyyəyen etməsinə, suveren dövlət halında təşkilənməsinə, onun milli potensialının, maddi və mənəvi resurslarının tam gücü ilə üzə çıxarılmasına imkan yaradır, iqtisadi, siyasi, intellektual, mədəni qüvvələrinin manəsiz inkişafına təkan verir, xalqın və millətin nəyə qadir olduğunu nümayiş etdirir.

Azərbaycan Respublikası müstəqil dövlət kimi yaşadığı 10 ili uğurla başa vurmuş və öz taleyini müstəqil müyyənləşdirmək əzmində olduğunu bir daha sübut etmişdir. Bu menada 2001-ci ilin də azərbaycanlılar üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən bir il olduğu fikrini söyləsək səhv etmərik. Həmin ilde bütün azərbaycanlıların güvəncə yeri olan Azərbaycan Respublikası öz dövlət müstəqilliyyinin 10-cu ildönümünü böyük töntənə ilə qeyd etmiş, dünya azərbaycanlıları Bakıda I qurultayıni keçirmişdir. Sivil dünyaya can atan Azərbaycan 2001-ci ildə Avropa Şurasının həqiqi üzvü olmuşdur. Ədalət naminə vurğulanmalıdır ki, müstəqil dövlətçiliyimizi bə qarışq zəmanədə, hətta dünyadan super dövlətini haqlamış qada-bələdan hifz edə bilməyimiz xalqımızın birgə səyi, milli liderimiz Heydər Əliyevin gərgin əməyi və hərtərəfli fəaliyyəti sayesinde mümkün olmuşdur. Öləkəmizdəki ictimai-siyasi sabitlik 2001-ci ildə də təmin olunmuş, hüquqi, demokratik, dünyəvi dövlət qu-ruculuğu prosesi davam etdirilmiş, siyasi, iqtisadi, hüquqi, sosial sferalarda islahatlar ardıcıl surətdə həyata keçirilmişdir.

Həyata keçirilən tədbirlər öz bəhrəsini verərək respublika üzrə umumi daxili məhsulun 10%, sənaye istehsalının 5%, kənd təsərrüfatı istehsalının 11%, xarici ticarət dövriyyəsinin 22% artmasına və nəticədə xalqın rifah halının xeyli yaxşılaşmasına səbəb olmuşdur. Orta aylıq əmək haqqı 25% yüksələrək 260 min manata çatmışdır. Bizim başqa göstəricilərimiz də Azərbaycanda həm iqtisadiyyatın, həm də sosial sahənin dinamik inkişafının mövcudluğunu nümayiş etdirir.

2001-ci il Şəkinin də ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni-psixoloji həyatında uğurlu il olmuşdur. Bu illərdə sosial-iqtisadi inkişafın mənzərəsini rəqəmlərin dili ilə aşağıdakı kimi xarakterizə etmək olar:

Ümumi daxili məhsul:

1998-ci ildə - 96 milyard 226 milyon manat
 2001-ci ildə - 164 milyard 215 milyon manat
 Artım - 67 milyard 989 milyon manat və ya 70,7%.

Adambasına düşən gəlirin həcmi:

1998-ci ildə - 619 min 214 manat
 2001-ci ildə - 1 milyon 19 min 969 manat
 Artım - 400 min 755 manat və ya 64,7%.

Adambasına düşən gəlirin artması insanların alıcılıq qabiliyyətinin yaxşılaşmasına müsbət təsir etmişdir. Məsələn, et istehlakı (şəxsi təsərrüfatlarda olan mal-qara və quş sahiblərinin öz məhsulları üzrə istehlakları nəzərə alınmaqla) belədir:

İllər üzrə	Satış məntəqə- lərinin ümumi sayı	O cümələdən şəhərdə	Hər gün satılan məhsulun miqdarı (min kq) (təxminən)	O cumlədən şəhərdə (min kq) (təxminən)
1998	32	15	3,8-4	1,7-2
2001	157	64	19-20	8,5-9

Sənaye məhsulu istehsalı:

1998-ci ildə - 4 milyard 019 milyon manat
 2001-ci ildə - 11 milyard 862 milyon manat
 Artım - 7 milyard 843 milyon manat və ya 3 dəfə.

Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı:

1998-ci ildə - 82 milyard 419 milyon manat
 2001-ci ildə - 133 milyard 846 milyon manat
 Artım - 51 milyard 427 milyon manat və ya 62,4%.

O cumlədən:

Taxıl istehsalı:

1998-ci ildə - 29.775 ton
 2001-ci ildə - 121.097 ton
 Artım - 91.322 ton və ya 4 dəfə.

Tütün istehsalı:

1998-ci ildə - 2.655 ton
 2000-ci ildə - 7.520 ton
 Artım - 4.865 ton və ya 2,8 dəfə.

Kartof istehsalı:

1998-ci ildə - 2.511 ton
 2001-ci ildə - 3.526 ton
 Artım - 1.015 ton və ya 40,4 %.

İribuynuzlu malın sayı:

1998-ci ildə - 55.110 baş
 2001-ci ildə - 59.756 baş
 Artım - 4.646 baş və ya 8,4 %.

Xırdabuynuzlu malın sayı:

1998-ci ildə - 128.638 baş
 2001-ci ildə - 177.551 baş
 Artım - 48.913 baş və ya 38 %.

Tikinti quraşdırma işləri:

1998-ci ildə - 780 milyon manat
 2001-ci ildə - 14 milyard manat
 Artım - 13 milyard 220 milyon manat və ya 18 dəfə

- Son üç ildə ümumi sahəsi 27272 m², yaşayış sahəsi isə 17278 m² olan 564 fərdi yaşayış evi tikilmişdir.

Nəqliyyat, rabitə və s. xidmətlərin həcmi:

1998-ci ildə - 6 milyard 388 milyon manat

2001-ci ildə - 7 milyard 878 milyon manat

Artım - 1 milyard 490 milyon manat və ya 23,3 %.

Yerli gəlirlərin həcmi:

1998-ci ildə - 3 milyard 979 milyon manat

2001-ci ildə - 5 milyard 584 milyon manat (ondan bələdiyyələr üzrə 880,7 milyon manat)

Artım - 1 milyard 605 milyon manat və ya 72 %.

Şəki rayonunda fəaliyyət göstərən hüquqi və fiziki şəxslərin sayı 1998-ci ildə 2085, 2001-ci ildə isə 2655 olmuşdur. 2001-ci ildə Şəki rayonunda fəaliyyət göstərən hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən 1 milyard 131,4 milyon manat vergi ödənilmişdir.

Aqrar islahatlar nəticəsində 1998-2001-ci illər ərzində 41.200 nəfər 102 milyard manatlıq əmlak, 23 min ailəyə və ya 96 min 500 nəfər 61.500 hektar torpaq payı verilmişdir. O cümlədən, istisna hal kimi əvvəllər kolxoz üzvü olmuş 10 min nəfərə yaxın şəhər əhalisinə de torpaq payı verilmişdir.

1998-2001-Cİ İLLƏR ƏRZİNDƏ:

- Şəhərin yeni yaşayış hissəsi olan Olimpiya məhəlləsində, Orta Zəyzid, Kündürlük kəndlərində və Turan qəsəbəsində yeni məktəb binası tikilir istifadəyə verilmiş, Vərəzət kənd məktəbinin bir korpusunda təmamlama işləri başa çatdırılmış 1996-1997-ci tədris ilində yanaraq təmamıla sıradan çıxmış şəhər 11 sayılı orta mətəbinin, şəhər musiqi texnikumunun əsas binaları bərpa olunmuş, şəhərin Yuxarıbaş və Çələbixan məhəllələrində yeni usaq bağçası istifadəyə verilmişdir.

- Aşağı Göynük kənd sahə xəstəxanası istifadəyə verilmiş, İncə kənd həkim ambulatoriyası yeni binaya köçürülmüş, Baş Zəyzid kənd sahə xəstəxanası, şəhər təcili yardım stansiyası əsaslı təmir olunmuşdur.

- Müelimlər İnstitutunun Şəki filialı üçün yeni bina ayrılmış və əsaslı təmir edilmişdir.

- Şəki Dövlət Dram Teatrı, M.F.Axundzadənin və S.Rəhmanın ev-muzeyləri əsaslı təmir olunaraq istifadəyə verilmişdir.

- Dədə Qorqud nigah evi tikilib istifadəyə vreilmişdir.

- Calğalıbulaq, Teatr, Ədalət meydانları salınmış möhtəşəm «Olimpiya meydan-parkı» tikintisine başlanılmışdır.

- Regional Geologiya və Geofizika İdarəsinin Nüvə Geofizikası Partiyasının Elmi Bazası tikilib istifadəyə verilmişdir.

- Şəki Telekommunikasiya Qovşağı və Poçtamətin binaları yenidən qurularaq ən müasir elektron tipli ATS quraşdırılmışdır. Bundan əlavə şəhərdə 2, kəndlərdə isə 9 yeni elektron ATS-lər quraşdırılıb istifadəyə verilmişdir (şəhərin Qışlaq və Dodu hissələrində, Kiçik Dəhnə, Oxud, Kiş, Aşağı Göynük, Baş Göynük, Baş Layısqı, Biləcik, Cumakənd, Şorsu kəndlərində).

- 10 çoxmənzilli icimai yaşayış binasının dam örtükləri tamamilə götürülürək yeniden tikilmişdir.

- Kiş çayı hövzəsində 257 metr, şəhərin Dəyirmanarxi çayının ətrafında 250 metr, Vərəzət çayında 100 metr uzunluğunda sahilbərkitmə işləri yerine yetirilmişdir.

- Şəhərin Saritorpaq, Nurəddin, Sarabski küçələri əsaslı surətdə təmir edilərək, istifadəyə yararlı hala salınmışdır.

- Şəhər məhkəməsi üçün yeni bina ayrılmış, əsaslı şəkildə yenidən qurulmuşdur.

- Olimpiya idman kompleksinin tikintisinə başlanılmış, hazırda intensiv iş gedir. (300 nəfər şəkili aylıq əmək haqqı 400.000 manatdan 1 milyon manata qədər olmaqla burada işlə təmin edilmişdir).

- Tikintisi yarımqiqli qalmış Əyridərə dəryaçasının inşası başa çatdırılaraq istismar üçün yararlı vəziyyətə salınmışdır.

- Daşüz torpaqlarının suvarılması məqsədi ilə 12 km məsafədən su kanalı çəkilmişdir.

- 66 bələdiyyə üçün inzibati binalar ayrılmış, bələdiyyələrdə 430 nəfərə yaxın adam işlə təmin olunmuşdur.

- Kəndlərde yeni 11 icra nümayəndəliyi yaradılmışdır. Bu da dövlət tərəfindən insanların problemlərinin həlinə daha yaxından yanaşmağa imkan verəcəkdir. Həmin nümayəndəliklərdə 44 nəfər yüksək maaşlı işlə təmin olunmuşdur.

Şəkinin əhalisi 1998-ci ildəki 155400 nəfərdən 6313 nəfər artaraq 2001-ci ildə 161713 nəfərə çatmışdır.

1998-2001-ci illər ərzində Şəkidə 3488 nigah qeydə alınmışdır. Bu da əvvəlki üç ildən - 1995-1997-ci illərdəkindən 1682 nigah artıqdır. 1998-2001-ci illər ərzində şəhərin bütün hissələrini və kəndləri təmamılıq əhatə etməklə şəhər rəhbərliyinin yerlərdə əhali ilə 216 görüşü keçirilmişdir.

1998-2001-ci illər ərzində şəhər icra hakimiyyətinin başçısı tərəfindən 9308 nəfər vətəndaş qəbul edilmişdir.

İqtisadiyyatımızın qarşısında duran ən mühüm vəzifelərdən birisi özəlləşmiş, özəlləşmə ərəfəsində olan və ya səhmdar cəmiyyətə çevrilmiş müəssisələrin sağlamlaşdırılması, istehsalın qismən və ya tamamilə bərpa edilməsidir. Bu məqsədlə investisiya qoyuluşu və yeni texnologiyaların tətbiqi mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Şəkinin iqtisadiyyatunda əhəmiyyətli yeri olan ipkəciliyin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə Şəki-İpək ASC-yə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 10 mart 2001-ci il tarixli 32S sayılı sərəncamı ilə 500 milyon manat, müəssisənin istehsal fəaliyyətinin bərpası, əhalinin məşgullüğünün təmin edilməsi və müəssisədə özəlləşdirməqabığı sağlamlaşdırma tədbirlərinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 iyun 2001-ci il tarixli sərəncamı ilə 1,5 milyard manat vəsait ayrılmışdır.

Ayrılmış vəsait hesabına Şəki-İpək ASC barama toxumu almış və müəssisənin fəaliyyətini qismən bərpa etmişdir. Xüsusi vurğulayıbm ki, təsərrüfatlılıq səbəbli dövlət barama toxumu zavodunun qapısına neçə illər idi qıfil vurularaq bu mühüm dövlət işi naşı adamların xüsusi həyətlərinə köçürülmüşdü. Mehəz bunun nəticəsi idi ki, 2000-ci ildə barama qurdur əsasən dirilməmiş və məhsuldarlıq aşağı olmuşdur.

2001-ci ildə dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi, icarə müqavilələrinin bağlanması, texniki pasportların hazırlanması, sahibkarlığa kömək və dövlət əmlakının idarə edilməsi sahəsində İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin Şəki şöbəsi tərəfindən xeyli iş görülmüşdür. Şəki 7 sayılı sənaye kombinatının bazasında Şəki sənaye kombinatı-7 və Rayaqrotexservis İB-nin bazasında Şəki-agrotexservis ASC-ləri yaradılmışdır. Şəki Neft bazasının, Şəki Telekommunikasiya Qovşağının səhmdar cəmiyyətə

çevrilməsi istiqamətində, həmçinin Şəki-Mehmanxana ASC-də, Şəki-nəqliyyat ASC-də, Kainat ASC-də, 5 sayılı SMD-də, Şəki icarə mətbəəsində inventarlaşdırma ilə bağlı iş aparılmışdır. 42 müəssisə və obyekt, 9 nəqliyyat vasitəsi və 1 obyekti yerləşdiyi torpaq sahəsi özəlləşdirilmişdir. İcarə müqavilələrinin bağlanılması və icarə haqlarının vaxtivaxtında yigiləsi istiqamətində də lazımi işlər görülür. İl ərzində 28 icarə müqaviləsi bağlanılmışdır ki, onun 5-i hüquqi şəxs, 23-ü fiziki şəxslərdir.

2001-ci ildə Şəki rayonunda AR Milli Bankının, Birləşmiş Universal Səhmdar Bankın, Beynəlxalq Bankın, Azərdəmiryolbankın, "Günaybank"ın və Trastbank Kommersiya Bankının Şəki şəhər filialları fəaliyyət göstərmişdir. Hazırda iqtisadiyyatın dirçəldilməsi, ən başlıcası isə aparılan İslahatlarla əlaqədar sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, yeni fəaliyyətə başlayan fiziki və hüquqi şəxslərin ilkin mərhələdə maliyyə təlabatlarının ödənilməsi üçün bankların xidmətindən geniş istifadə olunur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab Heydər Əliyevin son illər əhalinin sosial müdafiəsinin möhkəmləndirilməsi və daha da yaxşılaşdırılması sahəsində həyata keçirdiyi ardıcıl tədbirlər əhali tərəfindən başa düşülür və müdafiə olunur. 2001-ci ildə Şəkidə əhalinin sosial müdafiəsi diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

Şəki rayonu üzrə pensiya alanların ümumi sayı 26710 nəfər (onlardan da 25000 nəfəri işləməyən pensiyaçılardır), müavinət alanların sayı isə 15465 nəfər olmuşdur. 2001-ci ildə pensiya və müavinətlərin ödənilməsi üçün vəsaitə təlabat 31 milyard 201 milyon 500 min manat olmuşdur. Faktiki olaraq təlabat artıqlaması ilə ödənilmişdir. Vəsaitin 26 milyard 920 milyon manatı mərkəzləşdirilmiş qaydada Respublika Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən ayrılmış, 4 milyard 331 milyon 500 min manatı isə yerli sığorta edənlərdən toplanmışdır.

Son dövrdə əhaliyə pensiya və müavinətlərin ödənilməsi öz vaxtında təmin edilir. Hansı ki, 1997-ci ildə bu proses 4-6 ay gecikməklərə müsbaiyət olunurdu. Ədalət naminə söyləmək gərəkdir ki, əhali arasında sünü narazılıq yaranan halların qarşısını almaq üçün Şəki Şəhər icra Həkimiyəti tərəfindən bu sahə ilə məşğul olan idarə və təşkilatların normal fəaliyyətinin təmin olunmasına daim nəzarət edilir.

Əllillərin sosial müdafiəsini gücləndirmək məqsədi ilə də şəhər rəhbərliyi 2001-ci ildə bir sırada tədbirlər həyata keçirilmişdir.

3 dekbar Beynəlxalq Əllillər Günü münasibəti ilə əllillərlə şəhər rəhbərliyinin görüşü keçirilmiş, Respublika ƏSMF və xeyriyyə fondundan maliyyə yardımı edilmişdir. Əllillərin işlə temin edilməsi məqsədi ilə bir sırada tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

2001-ci ildə Şəki rayonunda əhaliyə göstərilən ticarət və iaşə xidmətinin səviyyəsinin yüksəldilməsi, ayrı-ayrı ticarət, iaşə və xidmət şəbəkələrinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi sahəsində məqsədönlü işlər görülmüşdür.

Azərbaycan Respublikasında əhalinin məşğulluğu haqqında AR Qanununa uyğun olaraq Şəkide qeyri-məşğul əhalinin məşğullunu və onların sosial müdafiəsini temin etmək məqsədi ilə son üç ildə bir çox işlər görülmüşdür. Aqrar sahədə aparılan islahatlarla əlaqədar olaraq kənd əhalisine torpaq və əmlak payı verilməklə işsizlik problemi əsasən həll olunmuşdur. Şəhər əhalisinin bir hissəsinə ölkə Prezidentinin diqqət və qayğısının təzahürü olaraq, müstənsə hal kimi, torpaq payı verilməsi, xüsusi sahibkarlığa əsaslanan ticarət və xidmət şəbəkələrinin genişləndirilməsi, istehsal müəssisələrinin qismən və ya tamamilə işə salınması əshər əhalisinin işsizlik probleminin həllinə müsbət təsir göstərmişdir.

İssiz əhalinin məşğullüğünü temin etmək məqsədi ilə 2001-ci ilin iyun ayında Şəki şəhərində aktiv məşğulluq tədbiri olan Əmək yarmarkası keçirilmişdir. Ümumiyyətlə, 1998-ci ildən bəri Şəki şəhərində torpaq payı alanlar da nəzərə alınmaqla 8 min yeni iş yeri açılmışdır. 2001-ci ildə Şəki şəhərində 23 min adam işlə temin edilmişdir.

Respublikada, o cümlədən islahatın növbəti mərhələsində başlıca vəzifə sahibkarlığın inkişaf etdirilməsidir. 2001-ci ildə torpaq və əmlak payı almış vətəndaşlar hesabına rayonda 48 kəndli fermer təsərrüfatı, 4 kiçik müəssisə, 3 firma, 3 şirkət, 2 istehsal kooperativi yaradılmışdır. Dövlət programından irəli gələn vəzifələri yerinə yetirmək və rayon üzrə təsdiq edilmiş programı həyata keçirmək üçün kəndlərdə sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə özəl qurumların yaradılması istiqamətdə yerli icra nümayəndələri və bələdiyyələrlə birgə iş aparılır.

Rayonda aqrar islahatlarının müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsi,

torpaq və əmlakın şəxsi mülkiyyətə verilməsi və s. tədbirlər bu mühüm sahənin inkişafında əsaslı dönüs yaratmışdır.

Həyata keçirilən ardıcıl tədbirlər nəticəsində taxıl istehsalı 1998-ci ildəki 29 min tondan artaraq 1999-cu ildə 46 min tona, 2000-ci ildə 76 min tona, 2001-ci ildə isə Şəkinin bütün tarixində görünməmiş səviyyəyə - 121 min tona çatdırılmışdır. Rayon əhalisinin taxila olan tələbatı (36 min ton) demək olar ki, 3,6 dəfə ödənilmişdir.

Rayonda yaxın illerdə taxıl istehsalının 200 min tona çatdırılması üçün toxumçuluğun bazasının möhkəmləndirilməsinə, suvarılan torpaqların genişləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Bu məqsədlə Daşuz torpaqlarına 12 km-lük məsafədən su götürilmişdir. İnsasi 20 il önce dayandırılmış Əyridərə su dəryaçasının son üç ildə tikintisi davam etdirilmiş və hazırda istismara verilməsi üçün tamamlama işləri aparılır. 1 milyon 200 min kubmetr su tutumu olan dəryaça 7 min hektar torpağın, 18 min nəfər əhalinin və 40 min baş mal-qaranın 3 ay ərzində su ilə temin edilməsinə imkan verəcəkdir. Hansı ki, yay mövsümündə Turud-Sarıca düzənə yaxın məsafədən keçən çayların suyu quruduğundan bu problem əhali arasında narahatlılıqla səbəb olurdu. Rayonda bütövlükdə kənd və qismən şəhər əhalisinin 43 min nəfərini iş yeri ilə temin edən və illik ailə büdcəsi gelirlərinin 70-80 %-ni təşkil edən tütünçülüyün inkişaf etdirilərək istehsalın həcmi 1998-ci ildəki 2655 tondan 7520 tona çatdırılmışdır. Tütün istehsalının yaxın illərdə 15-20 min tona çatdırılması üçün müvafiq tədbirlər görülməkdədir. Mühüm əzəraq məhsullarından olan kartof əkininə diqqət artmışdır. 2001-ci ildə 3521 ton kartof istehsal olunmuşdur. Bütün bunularla yanaşı 2001-ci ildə rayonda 25 ton çəltik, 35 ton günəbaxan, 630 ton paxlahılar, 12 min ton tərəvəz, 7 min ton bostan, 5,4 min ton meyve və s. kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal edilmişdir. 2001-ci ildə rayonda əkinlərin hər hektarından 24 sentner taxıl, 28 sentner tütün, 105 sentner kartof, 202 sentner tərəvəz, 132 sentner bostan mehsulu götürülmüşdür.

İstehsal olunan taxılın 116 min tonu və ya 99 %-i, tərəvəzin, bostanın, kartofun, tütünün, künəbaxanın, meyvənin hamısı özəl qurumların və fiziki şəxslərin payına düşür.

2001-ci ilin ikinci yarısında 53 min hektar sahədə şum çıxarılmış və 2002-ci ilin məhsulu üçün 51 min hektar payızlıq taxıl səpilmiştir. Müqayisə üçün demək istəyirəm ki, sovet hakimiyyətinin aparıcı dövründə Şəkide 34 min hektar payızlıq taxıl əkə bilirdik ki, onun da 4 min hektarı xəsillik olurdu. 5-8 min hektarında isə normal səpin getmədiyindən çıxış olmurdur.

Bütün bunlar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin cəmiyyətimizə təqdim etdiyi aqrar siyasetə uyğun olaraq rayonda aparılan məqsədönlü aqrar siyasetin nəticəsidir. Həyata keçirilən aqrar islahatlar əhalinin həyat tərzinin yaxşılaşmasına xidmət etməklə yanaşı onlarda milli-mənəvi hisslerin inkişafına da öz müsbət təsirini göstərir. Xüsusilə də, gənclərimiz hər qarış torpağın deyərini əyani şəkildə dərk edir, torpağa, Vətənə daha yüksək məhəbbətlə bağlanırlar. Bütün bunlar gənclərimizin vətənpərvəlik ruhunda təribya edilməsinə öz müsbət təsirini göstərməkdir.

Aqrar islahatların düzgün həyata keçirilməsi rayonda heyvandarlığın da inkişafına öz güclü təsirini göstərmişdir. Məlum olduğu kimi, rayonun kolxoz, sovxozi və təsərrüfatlarası müəssisələrinində mövcud ictimai mal-qara 1992-97-ci illərdə müxtəlif adlarla talan edilmişdir. 1998-ci ilin 2-ci yarısına yalnız dövlət təsərrüfatı kimi saxlanılan Daşüz camışçılıq üzrə Dövlət Damazlıq Kənd Təsərrüfatı İstehsal Müəssisəsində 171 baş iribuyuzlu mal-qara qalmışdı. Şəhər icra hakimiyyəti tərefindən ardıcıl olaraq son üç ildə həyata keçirilən əsaslı tədbirlər nəticəsində taxılçılığın inkişafı rayon üzrə əhalinin şəxsi təsərrüfatlarında və özəl qurumlarda mal-qaranın sayının artmasına baza yaratmışdır. İribuyuzlu mal-qaranın sayı 59756 başa, qoyun-keçilərinin sayı 177551 başa çatmışdır ki, bu da 1998-ci illə müqayisədə 4646 baş çox mal-qara və 49913 baş çox qoyun-keçi deməkdir. Mövcud iribuyuzlu malin 28251 başı və ya 47%-i ana maldır. Naxırda ana heyvanların xüsusi çekisinin yüksək olması geniş tekrar istehsalın temin edilməsinə imkan verir. Onu da vurğulamaq yerinə düşər ki, sovet dönməndə bu göstərici 25%-dən yuxarı olmamışdır.

Rayon baytarlıq idarəsi epizootiya əleyhinə müalicə-profilaktika tədbirləri planına uyğun olaraq mövcud iri və xırda buynuzlu mal-qaranın müxtəlif infeksion xəstəliklərdən mühafizə olunması üçün ardıcıl tədbirlər həyata keçirir. Məhz həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsidir ki, son üç ildə rayon ərazisində kütləvi telefonata səbəb olan yoluxucu xəstəliklər baş verməmişdir.

İslahat nəticəsində özəlləşdirilən torpaqların əkin dövriyyəsinə cəlb olunması ilbənil artrır. Lakin əkinlərə lazımlı olan kübre-dərman maddələrinin əldə edilməsi və tələb olunan aqrotexniki tədbirlərin vaxtı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün maliyyə imkanlarının məhdudluğu nəticəsində məhsuldarlıq hələ lazımı səviyyədə deyildir. Düzdür, taxilda məhsuldarlığın artım dinamikası vardır.

Hazırda kənd adamlarının istifadə etdiyi taxıl və digər bitkilərin toxumları, əsasən, yaşılı və cücmərə faizi aşağı olan toxumlardır. Cavan

məhsuldar toxumlar həddindən artıq baha olduğundan onu əldə etməyə maliyyə imkanı olmayan kəndli ələcsizliqdan az yararlı toxumlardan istifadə etməyə məcbur olur ki, bu da məhsulun bu başdan az olmasını şərtləndirir. Şəhər icra hakimiyyəti başçısı aparatının aqrar şöbəsi və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin aidiyatı təşkilatları səpin üçün istifadə olunan toxumların laboratoriya müayinəsindən keçirilməsi ilə əlaqədar hüquqi və fiziki şəxslərlə əməli iş aparmalıdır.

2001-ci ildə Şəkidə əhaliyə göstərilən xidmətin təskili səviyyəsi də xeyli yaxşılaşdırılmışdır. Xüsusən, əhaliyə göstərilən rabitə xidmətinin yaxşılaşdırılması üçün 2001-ci ildə Telekommunikasiya Qovşağı və Poçtamət tərəfindən ardıcıl iş aparılmışdır. Şəhərin Dodu hissəsində 1952 nömrəlik 6 indeksi ilə, mərkəzdə 8944 nömrəlik 4 indeksi ilə, Qışlaq hissəsində 2112 nömrəlik 5 indeksi ilə elektron tipli ATS-lər təkilib istifadəyə verilmişdir. Aşağı Göynük, Baş Göynük, Baş Layısqı, Kiş, Oxud və Kiçik Dəhnə kəndlərinde 200 nömrəlik ATS-lər əvvəzinə yeni tipli 512 yerlik, Biləcik kəndində 256 yerlik, Cuma və Şorsu kəndlərinde 128 yerlik elektron ATS-lər quraşdırılaraq istifadəyə verilmişdir. Hal-hazırda yeni yeraltı fiber optik kabel Xaldan-Şəki arasında çəkilib başa çatmaq üzrədir. İftixar hissi ilə deyə bilərik ki, Şəkidə son dövrə quraşdırılan rabitə aparaturaları dünya standartları səviyyəsinə cavab verir.

Əhaliyə xidmətin mühüm növlərindən biri olan sərnişindəşimaya diqqət xeyli artırılmışdır. Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarının tələblərinə uyğun olaraq sərnişindəşimə fəaliyyəti ilə məşğul olan sürücülərin sənədləri hazırlanmış, şəhər-rayondaxili marşrut üzrə 64 fiziki şəxsə və bir hüquqi şəxsə - "Şəki-sərnişin" ATSC-yə xüsusi lisenziya verilmişdir. "Şəki-sərnişin" ATSC-yə məxsus 13 avtobus şəhər və kənd marşrutları üzrə sərnişindəşimə fəaliyyəti göstərir.

Sərnişindəşimə fəaliyyəti göstərən hüquqi fə fiziki şəxslər tərəfindən 2001-ci il ərzində yerli büdcəyə 32 milyon 964 min 590 manat dövlət rüsumu ödənilmişdir. İl ərzində fiziki şəxslər tərəfindən marşrutdan istismara görə icazə və xidmət haqqı hesabına nəqliyyat departamentine 33 milyon 275 min 200 manat vəsait daxil olmuşdur.

"Şəki-avtovağzal" ATSC və Şəki Dəmiryol Stansiyası tərəfindən əhaliyə göstərilən xidmətin yaxşılaşdırılması, avtobusların, sərnişin və yük qatarlarının qəbulu və yola salınması işinin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə ardıcıl iş aparılır. "Şəki-avtovağzal" ATSC-nin binası təmir

olunmuş, ərazidə abadlıq işləri aparılaraq respublikamızın nümunəvi avtovağzallarından birinə çevrilmişdir.

Şəkide əhalinin içməli su ilə təminatında və kanalizasiya sisteminde həmişə problemlər mövcud olmuşdur. Bu problemlərin birdefəlik həlli üçün şəhər rəhbərliyinin respublika rəhbərliyinə etdiyi müraciət artıq öz həllini tapmaq üzrədir. 2001-ci ildə bu məqsədə müqavilə bağlanılmışdır. İl ərzində həmin məsələnin həlli ilə bağlı Almanmanın 6 şirkəti, Türkiyənin 2 şirkəti və Asiya Bankının rəhbərliyi Şəki şəhərində olmuşlar. Lazımı sənədləşdirmə işləri aparılmış, 2002-ci ildə müqavilənin bağlanması artıq reallaşmışdır. Bu məqsədə 10 milyon alman markası ayrılmışdır.

2001-ci ildə Şəkiyə təbii qazın verilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Rayon və kənd əhalisinin təbii qaza olan təlabatının ödənilməsinə dair" 26 noyabr 2001-ci il 223s sayılı sərəncamına əsasən Yevlax-Şəki magistral qaz kəmərinin Göybulaq-Şəki Qaz Paylayıcı Sahəsi hissəsində ümumi uzunluğu 1800 paqometr olan qaz kəməri təmir olunmuş, Şilyan, Aran, Suçma kəndləri ərazisində isə uzunluğu təqribən 2800 paqometr olan hissədə kəmərin deyişdirilməsi üçün profilaktiki işlər görülmüş və 2002-ci il yanvar ayının sonuna dek həmin işlərin başa çatdırılması planlaşdırılmışdır.

Şəki Qaz İstismar İdarəsinin işçi heyəti 03 dekabr 2001-ci il tarixdə "Azərgaz" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Ə.U-94 sayılı əmrinə əsasən "Öhdəlik"dən geri çağrılmışdır. Bu müddət ərzində Nərimanov prospektindəki qaz kəmərlərində olan nasazlıqlar idarənin öz daxili imkanları hesabına aradan qaldırılmış və qaz tənzimləyici şkaflarda təmir işləri aparılır. Əmin ola bilərsiniz ki, ən gec 25 fevral 2002-ci il tarixədə Şəkiyə qaz veriləcəkdir.

Şəhərin elektrik enerjisi ilə təchizatı daim şəhər icra hakimiyyətinin nəzarətində olmuş, sıradan çıxmış yarımtansiyaların transformatorlarının və enerji xətlərinin mütəmadi təmiri aparılmış, serf olunan enerjinin dəyərinin ödənilməsi istiqamətində tödbirlər həyata keçirilmişdir.

Əhalinin elektrik enerjisi ilə təchizatı 1997-ci illə müqayisədə bütövlükdə yaxşılaşmışdır. Hazırda şəhər və kəndlərə sutka ərzində nəzərdə tutulmuş qrafik əsasında 14-16 saat elektrik enerjisi verilir. Enerji təchizatını daha da yaxşılaşdırmaq üçün qəbul edici yarımtansiyaların gücünün artırılması və yeni xətlərin çəkilməsi istiqamətində iş davam etdirilir. Transformator yarımtansiyalarının sayı 120-yə çatdırılıb. Son üç ildə yeni 17 transformator şəhərdə, 10 transformator isə

kəndlərdə qoyulmuşdur. Əvvəller kolxozlara məxsus olmuş 35 transformator da əhaliyə işləq verilməsinə yönəldilib. 75 transformator isə əsaslı təmir olunmuşdur. Şəhər və kəndlərdə 30 kilometr uzunluğunda daxili yeni elektrik xətləri çəkilmişdir.

Şəkide elektrik enerjisinin fasıləsiz təminatı şəhər icra Hakimiyyəti başçısı yanında şura iclasında geniş müzakirə edilmiş və mərkəzi rayon məntəqəsində yerləşən 25 mVt-lıq transformator yarımtansiyasının əsaslı təmirinə;

- "Şəki-İpək" ASC-də yerləşən transformator YS-nin tam güclündə istifadə etmək məqsədi ilə şəhər daxilində 4 km uzunluğunda yüksək gərginlikli 10 kvt-lıq yeni xəttin çəkilməsinə;

- Göynüklər zonasının təmin edilməsi üçün Əyriçay dəryaçasında yerləşən 16 mvt-lıq transformator yarımtansiyasından qidalanmaq üçün gərginliyi 35 vt-lıq 12 km uzunluğunda xəttin çəkilməsinə;

- Şəki şəhərində və kəndlərində bəzi məhəllələrdə zəif işıqlandırmanın qarşısını almaq məqsədi ilə əlavə 400 kvt-lıq 20 tərənsformator YS-nin qoyulması və elektrik xəttinin en kəsiyi daha geniş olan naqillərlə əvəz edilməsinə;

- "Şəki-2" ehtiyat xəttinin Şəki Elektrik Şəbəkəsinə Qoşulmasına ciddi ehtiyac olduğu "Azərenerji" SC-nin qarşısında qoyulmuşdur.

Son üç ildə Şəkide yeni obyektlərin tikilib istifadəyə verilməsinə, yarımcıq qalmış tikililərin başa çatdırılmasına, təmir işlərinin aparılmasına və şəhərin abadlaşdırılmasına diqqət xeyli artırılmışdır. Təkcə onu demək kifayətdir ki, 1998-ci ildə bu sahədə 780 milyon manatlıq iş görülmüşdə, 2001-ci ildə bu göstərici 18 dəfə artaraq 14 milyard manata yüksəlmışdır.

Şəkide Dədə Qorqud nigah evinin, M.Mümtaz küçəsində Regional Geologiya və Geofizika İdarəsinin Nüve Geofizika Partiyasının elmi bazasının tikintisi, yene həmin küçədə bütün otaqlarında və fasadında yenidənqurma işləri aparılmaqla Ədalət meydani qarşısındaki Şəki Şəhər Məhkəməsinin inzibati binasının əsaslı təmiri, Şəki Dövlət Dram Teatrının binasının üst örtüyünün tamamilə deyişdirilməsi, binanın daxilinin və fasadının yenidən qurulması, qarşısında böyük abadlıq işləri yerinə yetirilərək Teatr meydانının yaradılması, mərkəzi ATS binasının yenidən qurularaq dünya standartlarına cavab verən yeni avadanlıqlarla təmin edilməsi, fasadının deyişdirilməsi, şəhərdə yeni 2 ATS binasının

tikintisi, Şəki Poçtamının yenidən qurularaq təmir edilməsi, Calgalıbulaq meydanının yaradılması, xalq şairi, millət vəkili B.Vahabzadənin doğulduğu evin qədimliyi saxlanaraq həyətində və əsas binasında böyük tikinti-təmir və abadlıq işlərinin aparılması, S.Rəhmanın anadan olduğu evin əsaslı təmir edilərək muzeyə çevrilməsi, M.F.Axundovun anadan olduğu evin uçmuş arxa divarlarının öz əvvəlki vəziyyətində bərpa edilməsi və s. yuxarıdakı fikrimizin əyani sübutudur.

Hər il olduğu kimi, 2001-ci il üçün də Şəki Şəhər İcra Hakimiyyeti tərəfindən Şəkidə tikintisi aparılması teklif olunan 44 milyard 453 milyon manat dəyərində əsaslı tikinti obyektlərinin siyahısı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. Respublika iqtisadiyyatında yaranmış çətinliklərlə əlaqədar Şəki Şəhər İcra Hakimiyyetinə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13 mart 2001-ci il tarixli 335 sayılı sərəncamına əsasən 450 milyon manat vəsait ayrılmışdır. Dövlət investisiya xərcləri hesabına ayrılmış həmin vəsaitin 250 milyon manatı Şəkili Ələsgər adına Musiqi Texnikumunun bərpasına, 200 milyon manatı isə yanmış 11 sayılı orta məktəbin bərpasına və yenidən qurulmasına xərclənmişdir. Ayrılmış vəsaitin düzgün və səmərəli istifadə edilməsinin nəticəsidir ki, Şəkili Ələsgər adına Musiqi Texnikumunun və 11 sayılı orta məktəbin əsas tədris korpusları istifadəyə verilməklə 2001-ci ildə ayrılmış vəsait hesabına 11 sayılı orta məktəbin həyətində böyük abadlıq işləri aparılmış, musiqi texnikumunun həyətində isə konsert və idman zalları olan yeni ikimərtəbəli binanın divarları inşa edilməklə üstü örtülmüşdür.

Titul siyahısına uyğun olaraq 2001-ci ildə 474 milyon manatlıq tikinti-təmir və abadlıq işləri yerinə yetirilmişdir.

Son dövrlərdə yağan güclü yağışlar nəticəsində F.X.Xoyski küçəsindəki istinad divarı uçmuş, küçənin yaxınlığında yerləşən ev ciddi təhlükəyə məruz qalmış, həmcinin 20 Yanvar küçəsində yerləşən Deyirmanarxi çayında 12 metr uzunluğunda istinad divarı uçmuş, Qurcana çayının sağ sahilindəki istinad divarı deformasiyaya uğradığından avtomobil yolunun tamamilə daşılmaq təhlükəsi yaranmışdır. Təhlükənin vaxtında qarşısının alınması məqsədi ilə toxırəsalınmaz təbdibirlər görülərək 2001-ci ildə titul siyahısına uyğun şəkildə F.X.Xoyski, 20 Yanvar küçəsindəki istinad divarları bərpa edilmiş, Qurcana çayının istinad divarı isə dəmir-betonla gücləndirilmişdir. Görülən işlərə 60,0 milyon manat vəsait xərclənmişdir.

Sarıtorpaq küçəsində nəqliyyatın və piyadaların gediş-golişində ciddi çətinliklər yarandığını, Nurəddin küçəsində yerləşən evlərin tamamilə sel təhlükəsi altında olduğunu nəzərə alaraq Şəki Şəhər İcra Hakimiyəti yaranmış vəziyyətə və vətəndaşların çoxsaylı müraciətlərinə diqqətlə yanaşaraq həmin küçələrdə 99,7 milyon manatlıq tikinti-təmir və abadlıq işləri aparmışdır. Dəmir-beton atmalarla 1340 kvadrat-metr fərş yol salınmış, 167 metr uzunluğunda yeni beton kanal çəkilərək ərazidəki evlər sel təhlükəsindən xilas edilmişdir.

Yeri golmişkən qeyd edək ki, Vərəzət kəndinin sel təhlükəsindən qorunması istiqamətində çox əhəmiyyətli işlər görülmüşdür. Şəki Suvarma Sistemləri İdarəsinin rəhbəri Fərahim Qarayevin səriştəli fəaliyyəti, həm də öz işinə olan yüksək məsuliyyəti sayəsində bu məsələ son dərəcə uğurla həll olunmuşdur.

Şəhərin 126-cı kvartalında 1989-cu ildə tikintisinə başlanmış, divarları 4-cü mərtəbə səviyyəsinədək tam başa çatıb, 5-ci mərtəbəsinin bir hissəsi tikilmiş 40 menzilli yaşayış evinin inşası sonradan vəsait çatışmazlığı səbəbli dayandırılmışdır. Yüksək tikinti hazırlığı olan bu binanın Qarabağ əllilləri və şəhid ailələrinə verilməsini Şəki Şəhər İcra Hakimiyəti məqsədəməvüafıq hesab etmişdir. Həmin binanın tikilib başa çatdırılmasına vəsait ayrılmamasına köməklik göstərilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə müraciət edilmişdir. Həmcinin Şəkinin kəndlərinde mənzil şəraiti ağır olan xeyli Qarabağ əllili və şəhid ailəsi olduğunu nəzərə alaraq onlar üçün müxtəlif kəndlərimizdə 7 ədəd birmərtəbəli 2-3 otaqlı yaşayış evlərinin tikintisine köməklik göstərilməsi də Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən xahiş edilmişdir.

Əziz oxucu!

Məlum həqiqətdir ki, hər bir xalqın tarixi də, iqtisadiyyati da, dünəni də, bu günü də o xalqın təhsilindən, mədəniyyətdindən keçir. Bütün göstəriciləri tarix boyu yalnız bu sahə özündə tam ekş etdirə bilir. Elə bu səbəbə görədir ki, respublikamızda, o cümlədən Şəkidə təhsil, mədəniyyət, səhiyyə sahəsində aparılan işə xüsusi diqqət yönəldilir. Həmin sahələrə daha ləyaqətli kadrların rəhbərlik etməsinə fəaliyyətimizdə geniş yer vermişik. Son illər Şəkinin təhsil, səhiyyə və mədəniyyət sferasında həyata keçirilən tədbirlərin keyfiyyətində əsaslı

dəyişikliklərin baş verməsi xarakterikdir.

2000-2001-ci dərs ilində Şəkidə 97 ümumtəhsil məktəbi (67 orta, 24 əsas, 6 ibtidai) fəaliyyət göstərmişdir.

Şəkidə məktəb şəbəkəsi ilbələr genişlənir. Hər il Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti öz təşəbbüsünə sadıq qalaraq yeni məktəb binalarının istifadəyə verilməsinə nail olur. 1999-cu ildə Orta Zəyzid 2 sayılı kənd orta məktəbi, 21 sayılı şəhər orta məktəbi, 2000-ci ildə Küdürlü kənd əsas məktəbi üçün yeni binalar tikilmişdir. 2001-ci ildə Turan qəsəbəsində orta məktəb binası yenidən qurularaq şagirdlərin sərəncamına verilmişdir.

Şəki məktəblərində 33180 nəfər şagird təhsilə cəlb edilmişdir ki, onların təlim-tərbiyəsi ilə 3900 nəfər müəllim məşğul olmuşdur. 62 məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsində 2945 nəfər uşaqlar ictimai tərbiyəyə cəlb edilmişdir. Ötən dərs ilində Şəkinin ümumtəhsil məktəblərinin IX siniflərini 2739 nəfər, XI siniflərini 1960 nəfər bitirmişdir. Bunlarla yanaşı ötən il Şəkidə altı məktəbdən kənar tərbiyə müəssisəsi fəaliyyət göstərmişdir.

Orta məktəb məzunlarının 1096 nəfəri ali məktəblərə qəbul olunmaq üçün sənəd təqdim etmiş, onlardan 331 nəfəri müxtəlif ali məktəblərə daxil olmuşları ki, bu da 2000-ci ildekindən 9 nəfər çoxdur.

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının təhsil, səhiyyə, mədəniyyət şöbəsinin xüsusi diqqəti sayəsində məktəblilər arasında aparılan hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsinin yaxşı qurulmasının nəticəsi olaraq 1999-cu tədris ilində 20 nəfər gənc, o cümlədən 3 nəfər qız respublikanın ali hərbi məktəblərinə və 25 nəfər C.Naxçıvanski adına Hərbi Litseyə, 2000-ci tədris ilində 29 nəfər Ali Hərbi Məktəbə və 28 nəfər C.Naxçıvanski adına Hərbi Litseyə, 2001-ci tədris ilində bu göstərici daha da yaxşılaşaraq 32 nəfər gəncimiz, o cümlədən bir nəfər qız Ali Hərbi Məktəbə, 27 nəfər isə C.Naxçıvanski adına Hərbi Litseyə qəbul olunmuşdur. Fərqli haldır ki, ötən dərs ilində ali məktəblərə qəbul imtahani verən Şəki məktəblərinin 14 nəfər məzunu 600-dən çox bal toplayaraq arzuladıqları ixtisaslar üzrə ali məktəblərə qəbul edilmişlər.

2001-ci ildə Şəkidə Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun filialı, 5 orta ixtisas və 2 peşə məktəbi fəaliyyət göstərmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təhsil sisteminin daha da təkmilləşdirilməsi haqqındaki müvafiq fərmanından sonra Baş Pedaqoji Kadrların İxtisasının Artırılması və Yenidən Hazırlanması İnstitutunun Şəki filialı və

BDU-nun Şəki filialının bazası əsasında yaradılan Müəllimlər İnstitutunun Şəki filialında hazırda BDU-nın Şəki tədris məntəqəsi də daxil olmaqla 5 ixtisas üzrə kadr hazırlanır. Bu müəssisənin yardımçı korpusunun ikinci mərtəbəsi Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü ilə başdan-başa temir edilmişdir. İndi həmin korpusda pedoqoji kadrların ixtisasının artırılmasına və yenidən hazırlanmasına, Müəllimlər İnstitutunun Şəki filialının bütün funksiyalarını eyni ünvanda həyata keçirməsinə imkan yaranmışdır.

Şəki Pedaqoji Texnikumu 2001-2002-ci tədris ilinə 7 ixtisas üzrə 1513 nəfər tələbə ilə başlamışdır. Onlardan 1126 nəfəri əyani, 387 nəfəri isə qiyabi təhsil alır. Tələbələrin təlim-tərbiyəsi ilə 115 nəfər müəllim məşğul olur.

Şəki Texnologiya Texnikumunda 2000-ci ildə 5 ixtisas üzrə əyani və qiyabi şöbələrdə 572 nəfər tələbə təhsil almış, texnikumu 104 nəfər bitirmiş, 120 nəfər tələbə texnikuma daxil olmuşdur.

Tibb məktəbində müalicə işi, məmaləq işi və tibb bacısının işi ixtisasları üzrə kadr hazırlanması 2001-ci ildə də davam etdirilmişdir. Söyüdən ildə məktəbi 93 nəfər bitirmişdir.

Musiqi Texnikumunda 6 ixtisas üzrə kadr hazırlanır. 2001-ci ildə burada əyani və qiyabi şöbələrdə 276 nəfər tələbə təhsil almışdır.

Kənd Təsərrüfatı Texnikumunda 4 ixtisas üzrə 146 mütəxəssis hazırlanır. 2001-ci ildə texnikumun qiyabi şöbəsi daha bir ixtisasla - "Mühəsibat uçotu və audit" ixtisası ilə genişləndirilmişdir.

Şəki Regional Elm Mərkəzinin əməkdaşları il ərzində öz elmi axtarışlarını davam etdirmiş, üzərlərinə düşən vəzifələrin öhdəsində layiqince gəlmək üçün ələrindən gelən əsirgəməmişlər.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" 18 iyun 2001-ci il tarixli 506 sayılı fermanına uyğun olaraq 1 avqust 2001-ci il tarixdən bütün təşkilatlarında, o cümlədən təhsil sisteminin bütün strukturlarında kərgüzərlilik və sənədləşmə işləri tamamilə latin qrafikali Azərbaycan əlifbası ilə aparılmışa başlanmış, ad və ünvan göstəricilərinin, möhür və ştampların latin qrafikali əlifba ilə yazılışı təmin edilmişdir.

2001-ci ildə Şəkinin coxsayılı mədəniyyət işçiləri də səmərəli fəaliyyət göstərmişdir. Şəki mədəniyyət şöbəsi nəzdində 175 şəbəkə, o cümlədən 74 klub müəssisəsi (8 şəhər mədəniyyət evi, 2 şəhər klubu, 17 kənd mədəniyyət evi, 34 kənd klubu, 4 avtoklub) 87 kitabxana (21 şəhər, 66 kənd kitabxanası), 4 yeddiillik uşaq musiqi məktəbi, 1 uşaq

incəsənət məktəbi, 5 muzey, 1 dövlət rəsm qalereyası, 1 dövlət tarix-memarlıq qoruğu, 2 mədəniyyət və istirahət parkı fəaliyyət göstərmişdir. Mədəniyyət müəssisələrində işləyənlərin ümumi sayı 1199 nəfər olmuşdur. Mədəniyyət müəssisələrinin böyük əksəriyyəti uyğunlaşdırılmış binalarda yerləşir.

2001-ci ildə onların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə bir sırə işlər görülmüşdür. Şəhər icra hakimiyyəti başçısı yanında şurada "Şəki Şəhər Mədəniyyət şöbəsinin mədəniyyət evləri, klub müəssisələri, muzeyləri, uşaq musiqi məktəbləri, mədəniyyət və istirahət parkları tərəfindən əhaliyə göstərilən mədəni xidmətin səviyyəsinin yüksəldilməsi, asudə vaxtin səmərəli təşkili sahəsində həyata keçirilmiş tədbirlər haqqında" məsələ müzakirə edilmişdir. F.Abdurrahmanov adına uşaq incəsənət məktəbində, 2 və 3 sayılı uşaq musiqi məktəblərində, İ.Nakam adına mərkəzi kitabxanada, mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin 16.saylı filialında, Ü.Hacıbəyov adına Mədəniyyət Evində dünənimizi, bu günümüzü əks etdirən və sabahımıza ümidi verən, işiq saçan mədəni-kütləvi tədbirlər keçirilmişdir. M.F.Axundzadənin ev muzeyinin üçmaq təhlükəsinin qarşısı alınmış, görkəmlı dramaturq, gülüş ustası S.Rəhmanın ev muzeyi yaradılmışdır.

Ötən il Şəkinin teatrsevərləri üçün daha əlamətdar olmuşdur. Avqustun 4-6-da Azərbaycan Akademik Milli Dram Teatrının yaradıcı kollektivi B.Vahabzadənin "Dar ağacı" pyesi ilə şəkililərin qonağı olmuşdur. Teatrın tamaşaçıları uğurla keçmiş, kollektiv Şəhər icra Hakimiyyəti Başçısının fəxri fərmanı ilə təltif olunmuşdur. Özünün 26-ci mövsümünü yaşıyan S.Rəhman adına Şəki Dövlət Dram Teatrının yaradıcı kollektivi ötən il 5 tamaşa təhvil vermişdir. Teatrın kollektivi balaca tamaşaçıları da unutmamış, məktəblilərin yaz və qış töllişlərində 2 maraqlı tamaşa ilə onlar qarşısında çıxış etmişdir.

Səhiyyə sahəsində aparılan islahatlar 2001-ci ildə uğurla davam etdirilmişdir. Hazırda Şəkinin tibb ocaqlarında əhaliyə 335 nəfər həkim, 1190 nəfər orta tibb işçisi səhiyyə xidməti göstərir. 2001-ci ildə MRX-nin müalicə müəssisələrinə 9 nəfər müxtəlif ixtisaslı ali məktəbi yeni bitirmiş həkim işə götürülmüşdür. 7 dispanserdə, 9 kənd sahə xəstəxanasında və MRX-da 1505 ümumi çarpayı yeri vardır. Ötən il 25 çarpayılıq Aşağı Göynük kənd sahə xəstəxanası istifadəyə verilmiş, İncə kənd həkim ambulatoriyası yeni binaya köçürülmüş, Baş Zəyzid kənd sahə xəstəxanası, şəhər təcili yardım stansiyası əsaslı təmir olunmuş,

birləşmiş uşaq xəstəxanasında, endokrinolorji, onkoloji, vərəm əleyhinə dispanserlərdə, 2 sayılı poliklinikada, süd mətbəxində, burun-boğaz-qulaq, travmotologiya, cərrahiyyə şöbələrində, doğum evi kompleksində cari temir işləri aparılmışdır.

2001-ci ildə müxtəlif qəbildən olan imkansız şəxslər 53 milyon 274 min 977 manat məbləğdə pulsuz dərman preparatları, sarğı materialları və s.yardımlar edilmişdir. Bu yardımların 2 milyon 28 min manatı Qarabağ mühəharibəsi əllərinin, 1 milyon 37 min manatı şəhid ailələrinin, 23 milyon 805 min manatı şəkərli diabet xəstəliyinə düşər olanların payına düşür. 2000-ci ildə şəhər icra hakimiyyəti başçısı yanında şurənin 11 oktyabr tarixli iclasında "Şəki Şəhər Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi tərəfindən həyata keçirilen sanitər tədbirlər və əhaliyə göstərilən tibbi xidmətin yaxşılaşdırılması, təmizlik sahəsində görülən profilaktiki işlər haqqında" məsələ müzakirə olunmuşdur. Qəbul edilmiş qərarda əhalinin vaxtaşarı rentgen müayinədən keçirilməsi, yeni istifadəyə verilən obyektlərə sertifikatlar verilməsi, səhiyyə və təhsil işçilərinin özlərinin vaxtaşarı sanitər müayinədən keçirilməsi, şəhərdə sanitər-təmizlik işlərinin daha da yaxşılaşdırılması tapşırılmışdır.

Gənclərlə iş

2001-ci ildə gənclərlə iş diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Daha doğrusu, gənclərlə aparılan iş Şəki Şəhər icra Hakimiyyətinin həyata keçirdiyi işlərin ana xəttini təşkil edir söyləsəm yerinə düşür. Gənqclərin mənəvi cəhətdən yetkin, fiziki cəhətdən sağlam olması müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirilməsi, iqtisadiyyatının qaldırılması işinə xidmət göstərir. Bu məqsədlə gənclərin yad ideologiyanın təsirindən qorunması, müasir elmin və texnikanın sırlarını mənimsəməsi, kompüterlərdə işləmək və internet sistimdə əlaqələr qurmaq vərdişinə yiyələnməsi, fiziki cəhətdən sağlam olması üçün idmanın təbliği, inkişafı sahəsində əsaslı tədbirlər həyata keçirilmişdir. Hər il olduğu kimi, 2001-ci ildə də 2 fevral "Gənclər günü" münasibəti ilə S.Rəhman adına Dövlət Dram Teatrında gənclərin yığıncağı keçirilmişdir. Bununla yanaşı Şəki Şəhər Gənclər, İdman və Turizm idarəsi xətti ilə sərgilər, müsabiqələr, idman yarışları və s. tədbirlər təşkil olunmuşdur. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni ilin gəlişi ilə bağlı ümumşəhər tədbiri keçirilmişdir.

Aprelin 4 də Şəhər İcra Hakimiyyətində "XXI əsrə narkotiksiz, nikotinsiz, alkoqolsuz" mövzusunda ümumrayon seminarı keçirilmişdir. "Cəsurlar", "Şahin" hərbi-idman və turizm oyunları məktəbli gənclərin geniş maraşına səbəb olmuş, Vətənin Müdafiəsinə Hazırız çıxınçılıüyü yarışlarının zona turunda şəkili idmançılar yüksək yer tutmuşlar.

2001-ci ildə Şəki gəncliyinə onun bütün tarixi boyu olmayan bir xidmət göstərilmişdir. Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti, millət vəkili İlham Əliyevin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə Şəkidə Olimpiya İdman Mərkəzinin təməli qoyulmuşdur. Yeri gəlmışkən vurğulayıbm ki, təməlqoyma mərasimində Şəkinin bütün yaşayış məntəqələrini təmsil eden on minlərlə şəkili turizmin süreli inkişafına şərait yaradacaq. Olimpiya İdman Mərkəzinin tikintisi hazırda böyük sürətlə davam etdirilir. Azərbaycan gəncliyinin sevimli və ortaqsız lideri olan cənab İlham Əliyev iki dəfə həmin tikintiyə baş çəkmışdır. Bu möhtəşəm idman kompleksi Şəkiyə yeni nəfəs, yeni ab-hava gətirməklə yanaşı onun oğul və qızlarının səsini dünyamızın hər tərəfinə yayacaq, dünyadan hər tərəfindən seçilib tanınan insanların Şəkiyə axınına təmin edəcək, regionda turizmin infrastrukturunu təzələyəcəkdir.

Vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının, onların qanuni mənafələrinin qorunması sahəsində ŞİH və hüquq müdafiə orqanları mütəmadi olaraq tədbirlər görmüş, qanunvericiliyin tələbləri vətəndaşlara izah edilmiş, onların hüquqlarının qorunması üçün zəruri olduqda digər təşkilatların, o cümlədən hüquq-müdafiə orqanlarının diqqəti bu məsələyə cəlb edilmişdir.

Valideyn himayəsində məhrum olmuş yetkinlik yaşına çatmayanların mənafələrinin müdafiə olunmasının təmin edilməsi daim diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

Vətəndaşların müraciətlərini nəzərə alaraq nigah qeyd edilməsi məqsədi ilə müddət ərzində şəhər icra hakimiyyəti başçısının sərəncamları ilə 6 nəfər şəxsin nigah yaşı qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq azaldılmışdır.

2001-ci il ərzində həyata keçirilən həqiqi hərbi xidmətə çağırış kampaniyalarının hər biri ŞİHB-nin müvafiq sərəncamlarına uyğun ola-

raq müteşəkkil qaydada və tətənəli şəraitdə başa çatdırılmış, bütün əlaqədar təşkilatların rayon hərbi komissarlığına müvafiq köməkliliklər göstərməsi təmin edilmişdir. Nəticədə, 2001-ci ildə keçirilən 4 çağırışın hər biri üzrə nəzərdə tutulmuş tapşırıqlar artıqlaması ilə yerinə yetirilmiş və il ərzində ümumilikdə 1272 nəfər gənc həqiqi hərbi xidmətə yola salılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin zabit komandir heyətinin komplektləşdirilməsi üçün 2001-ci ildə müxtəlif ixtisaslar üzrə 57 nəfər ehtiyatda olan zabit ordu sıralarına göndərilmişdir. 2001-ci il ərzində bu sahədə aparılmış işə görə Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının, Rayon Hərbi Komissarlığının ünvanına Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahı rəisinin və Azərbaycan Respublikası hərbi komissarının təşəkkür məktubları daxil olmuşdur.

Məmənnuluq hissi ilə vurğulamaq istərdim ki, ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitliyin bərqrər edilməsi, ordu quruculuğunda əldə edilmiş nailiyyətlər, hərbi vətənpərvərlik istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü iş aparılması nəticəsində vətəndaşların, xüsusən çağırışçı gənclərin ordumuza, hərbi xidmətə münasibətləri köklü şəkildə dəyişilmişdir. Əvvəlki illərdən fərqli olaraq Şəkidə gənclərin həqiqi hərbi xidmətə göndərilməsində məcburiyyət tədbirlərindən istifadəyə ehtiyac qalmamış, əksinə, onların Vətən qarşısındaki bu müqəddəs borclarını könlüllü olaraq yerinə yetirməyə yola salınması artıq ənənəyə çevrilmişdir.

Həyata keçirilən tədbirlərin müsbət nəticələrindən biri də gənclərimizin hərb sənətinə maraqlarının güclü surətdə dəyişməsidir.

Məlumdur ki, milli ordumuzun döyüş qüdrəti onun maddi-texniki təchizatı, hərbi hazırlığı ilə yanaşı şəxsi heyətin mənəvi durumundan da əsaslı dərəcədə asılıdır. Bunu nəzərə alan ŞİH Şəkida yerləşən hərbi hissələrə mövcud imkanlar daxilində mütəmadi olaraq maddi yardım göstərilməsi, ayrı-ayrı kollektivlərin, ümumilikdə əhalinin hərbi hissələrlə qarşılıqlı münasibətlərinin daha sıx qurulmasını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Ayrı-ayrı kollektivlərin hərbi hissələrin şəxsi heyəti ilə görüşləri keçirilmiş, ümumşəhər tədbirlərində zabit və əsgərlərin iştirakı təmin edilmişdir. Qeyd etdiyimiz məsələnin əhəmiyyəti nəzərə alınaraq 2001-ci ilin 19 may tarixli şura iclasında Şəki şəhərində fəaliyyət göstərən idarə, müəssisə və təşkilatların,

həmçinin əhalinin hərbi hissələrlə əlaqəli işinin təşkili vəziyyəti haqqında məsələ müzakirə edilərək, bu istiqamətdə aparılan işlərin daha da gücləndirilməsi məqsədən müvafiq bilinmiş və şəhər icra hakimiyyətinin nəzarətinə götürülmüşdür...

Şəhər icra hakimiyyəti və hüquq-mühafizə orqanları narkomaniyaya qarşı mübarizəni daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Qəsəbə və kənd icra nümayəndələrinin, bələdiyyələrin, ictimaiyyətin diqqəti narkotik tərkibli bitkilərin qanunsuz əkilib-becərilməsinə, qeyri-qanuni dövriyyəsinə qarşı mübarizə işini gücləndirməyə cəlb edilmiş və müvafiq tövsiyeler verilmişdir. Yerlərdə narkomaniyaya qarşı mübarizə komissiyaları təşkil edilmiş, şəhər polis şöbəsinin sahə müvəkkilləri ilə daha sıx əlaqə qurulmuşdur.

Təqdir olunmalı haldır ki, 2001-ci il ərzində Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti yanında narkomanlıq və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə komissiyası öz fəaliyyətini ardıcıl olaraq davam etdirmişdir. Narkomanlıq və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə üzrə dövlət komissiyası Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti ilə birlilikdə 2001-ci ilin may ayında Şəki şəhərində seminar-müşavirə keçirmişdir.

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti 2001-ci ildə öz fəaliyyətində ideyası təhligatı, ictimai-siyasi qurumlarla, milli azählər, etnik qruplar, axtəminatlı ailələr, qəçqın və məcburi köçkünlərlə, kütləvi informasiya vasitələri ilə işə önemli yer vermişdir.

Şəkidə "Dədə-Qorqud" günlərini, Şəki Dövlət Dram Teatrının yenidən qurulması və Teatr meydanının açılışı zamanı hər birində 30 min əşkilinin iştirakı ilə keçirilən görüşləri, "Yuxarıbaş", "Gəncəli", "Dodu", "Qışlaq", "Sarı torpaq" məhəllələri sakinləri ilə görüşləri, Sabit Rəhmanın ev müzeyinin açılışı münasibəti ilə görkəmli ziyanlılarımızın - Bəxtiyar Vahabzadənin, Yaqub Mahmudovun, Anarın, Fikrət Qocanın, Polad Bülbülüğunun iştirakı ilə keçirilən tədbirləri, "Zirvə" instrumental ansamblının 30 illik yubileyinə həsr olunmuş ümumşəhər tədbirini, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti canab Heydər Əliyevin 2001-ci ilin mart ayında Türkiyə Respublikasına rəsmi səfərində hər iki ölkə Prezidentinin xeyir-duası ilə Şəki (Azərbaycan) - Giresun (Türkiyə) qardaşlaşması barədə imzalanmış protokola uyğun olaraq Giresun valisi

Əli Heydər Önerin, Giresun bələdiyyəsinin sədri Mehmet İşığın və onları müşaiyət edən nümayəndə heyətinin Şəkiyə səfəri zamanı keçirilmiş görüşləri, Şəkidə Olimpiya təməyülli idman kompleksinin özül-qyma mərasimini, Küdürlü kəndində yeni məktəb binasının açılışı zamanı kənd camaati ilə görüşü, Turan qəsəbəsində orta məktəbin Yaponiya dövlətinin ayırdığı qrand hesabına yenidən bərpa olunaraq şagirdlərin istifadəsinə verilməsi ilə əlaqədar qəsəbə sakinləri ilə təşkil olunmuş görüşü, Çayqaraqoyunu, Vərəzət, Baş Göynük, Şorsu, Bilecik, Şəki və digər kəndlərdə yerli sakinlərlə, Cuma kəndi, Sarica, Çələbixan qəsəbələrində müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlərlə, təbii fəlakət, yanğın, sürüşmə və digər hadisələr zamanı zərər çəkmiş ailələrlə keçirilmiş görüşləri ictimai-siyasi, mədəni-psixoloji əhəmiyyətinə görə xüsusi dəyərləndirmək gərekdir. Şəki Pedoqoji Texnikumunda, Şəki Xan sarayında, Kiş, İncə kəndlərində, Şəki Texnologiya Texnikumunda günün aktual problem və temaları ilə səslişən seminarların keçirilməsinə üstünlük verilmişdir. Əhalinin müxtəlif təbəqələri, yeniyetmə və gənclər arasında vətənpərvərlik və Azərbaycan dövlətçiliyinə sədaqət hissini gücləndirməsinə yönəlmüş dövlət rəmzlərinin təbliği işi diqqət mərkəzine çəkilmişdir. Milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərlərin qorunması və gənclərin tərbiyə işinin gücləndirməsi məqsədi ilə təhsil ocaqlarında "Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi tarixi nailiyyətimizdir", "Azərbaycan ictimai Vətənimizdir", "Azərbaycanın müdafiəsinə hazırlam" mövzularında konfrans, dəyirmi masa və hərbi idman oyunları təşkil edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında 18 iyun 2001-ci il tarixli, Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün təsis edilməsi haqqında 09 avqust 2001-ci il tarixli fərمانları və milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması ilə bağlı 13 avqust 2001-ci il tarixli bəyanatının öyrənilmesi və onun əsas idyeyalarının düzgün şəhri istiqamətdə əhalinin müxtəlif təbəqələri ilə Şəki şəhərində və kəndlərdə görüşlər təşkil olunmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Müstəqilliyi Haqqında Konstitusiya Aktının qəbul edilməsinin 10-cu ildönümü münasibəti ilə keçirilmiş tədbirlər dəyərli vasita rolunu oynamışdır. Rayonda ictimai-siyasi durumu şərtləndirən başlıca amillərin öyrənilmesi və ətraflı təhlil edilməsi ictimai-siyasi işin təşkilində həmin nəticələrin əsaslı şəkildə nəzərə alınması diqqət mərkəzine çəkilmişdir. Rəsmi dövlət bayramları ictimai-siyasi əhəmiyyət kəsb edən digər tarixi hadisələrin qeyd olunması münasibəti ilə tədbirlər hazırlanmış və bu proseslərə müxtəlif ictimai-siyasi qurumlar cəlb edilmişdir.

Ölkəmizdə gedən demokratik cəmiyyət quruculuğunu təzahürü kimi ictimai təsisatların sayı günbəgün artır. 2001-ci ildə Şəkidə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən qeydiyyatdan keçmiş 13 siyasi partiyanın və 31 ictimai təşkilatın Şəki şəhər şöbələri fəaliyyət göstərir. Siyasi partiyalar və qeyri-hökumət təşkilatları forumunun bölgə mərkəzi ilə əlaqə yaradılmış və ictimai-siyasi işin təşkilində əməkdaşlıq genişləndirilmişdir. Beynəlxalq və yerli ictimai təşkilatların seminarları təşkil olunmuşdur. Bu qəbildən olan seminarlar İnsan hüquqları institutunun, Fridrix Nauman adına fondunun, Azərbaycan Curnalıstlər İttifaqının, İranlı Mühacirlər Cəmiyyətinin, Azərbaycan Demokrat Sahibkarlar Partiyasının, Şəki Debat Mərkəzinin, Qarabağ Müharibəsi Əlliləri, Veteranları və Şəhid Aileləri ictimai Birliyi Şəki Rayon Şöbəsinin xətti ilə keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sorğusuna əsasən Şəki şəhəri (rayonu) üzrə qadınların ictimai-sosial vəziyyəti haqqında dəqiq statistik hesabat hazırlanıb göndərmişdir; Qadın problemləri ilə bağlı tədbirlər planı əsasında şəhərimizdə fəaliyyət göstərən bir çox qeyri-hökumət təşkilatlarının köməkliyi ilə müyyəyen işlər görülmüşdür.

Şəkide dini durumda sabitliyin təmin olunması istiqamətində sistemli iş aparılmışdır.

2001-ci ildə Şəki Şəhər İcra Hakimiyəti başçısı aparatının ictimai təşkilatlar və siyasi partiyalarla iş şöbəsi tərəfindən 20 adda iri həcmli, aktuallıq kəsb edən materiallar çap etdirilmişdir. Həmin yazıldarda 11, 18 noyabr 2000-ci il tarixlərdə Şəkide törədilən qanunsuz hadisələr şəhərimizdə son dövrlərdə yaradılmış sağlam və işgüzər mühiti, sabitliyi, iqtisadiyyatda qazanılmış sanballı nailiyyətləri, tikinti, abadlıq və mədəni quruculuq işlərindəki uğurları, işsizliyin aradan qaldırılmasını, Respublika Prezidentliyinə, bələdiyyələrə və Milli Məclisə seçkilərin demokratik şəkildə keçirilməsini gözü görməyən, hakimiyət iddiasına düşən, 1988-ci ildən cəzasız qalaraq pozululuq fəaliyyəti ilə möşgül olan bəzi müxalifət partiyalarının yerli təşkilatları və mafioz qruplar tərəfindən törədildiyi əks etdirilmişdir.

Yalnız "Şəki" qəzetiində min bir yüz müraciət və telegram çap olunmuşdur. Qəzetiñ 01 yanvar 2001-ci il tarixli sayında fəal vətəndaş mövqeyində çıxış edən ziyalı, Şəki şəhər sakini Məmməd Hacıyevin "Noyabrin 18-də Şəki Şəhər İcra Hakimiyətinin binasını və onun başçısını bütün Şəki camaati qoruyurdu" adlı məqaləsi çox mətləblərə aydınlıq gətirmiştir. "Azərbaycan", "Yeni Azərbaycan", "Xalq", "Res-

publika", "Şəki", "Yeni Naxçıvan", "Səs", "İki sahil" qəzetlərinin və Azərbaycan Dövlət Televiziyanın informasiya ötürmek üçün secdikləri üsul və formalar bu məkrli hadisələrin mahiyyətini saxtalaşdırmağa çalışın, dəridən-qabıqdan çıxan metbu orqanların, bəzi radio və televiziya şirkətlərinin əvvəlcədən planlaşdırılmış böhtançı tabliğatını alt-üst etdi. Həmçinin 10 yanvar 2001-ci il tarixdə xalq şairi, millət vəkili Bəxtiyar Vahabzadənin Şəki Şəhər İcra Hakimiyəti başçısı yanında şuranın geniş iclasında etdiyi çıxışın Şəki radiosunda səsləndirilməsi də 11, 18 noyabr hadisələrinin mahiyyətinin təhrif olunması cəhdələrinin aradan götürülməsinə xidmət etmiş oldu.

11, 18 noyabr 2000-ci il hadisələrinin təşkilatçıları və iştirakçılarının mühakiməsi və məhkəmə baxışından sonra "Yeni Azərbaycan" qəzetinin "Şəki iğtişasının bütün müqəssirleri cavablarını alıbm?" (25.07.2001-, №139 (1118)) və "Şəki əvvəlki qüdrətini bərpa edir" (24.07.2001, №138 (1117)), "Azərbaycan" qəzetində dərc olunan "Şəkide olimpiya izdihamı", "Şəki ilə Giresun qardaşdır", "Şəki bələdiyyəsi" və s. yazıların xüsusi təsir gücү olmuşdur. Şübhə yoxdur ki, Şəkide həqiqi həyatın nədən ibaret olduğunu əks etdirilməsində, ictimai-siyasi vəziyyətin sabitliyinin qorunmasına belə materialların xüsusi rolu vardır.

Şəki Şəhər İcra Hakimiyəti başçısı müavinlərinin və şöbə müdürülərinin, hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə-müəssisə rəhbərlərinin, ziyalıların respublika mətbuatında, yerli radioda, respublika radiosunun 1-ci programında və "Araz" programında Şəkinin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatı ilə bağlı çıxışları ictimaiyyətin marağında səbəb olmuşdur.

Əməkdar jurnalist Salis Məmmədovun "Şəkinin səsi" və "İpəkçi" qəzetlərində dərc olunmuş "Şəkide müxalifet niyə pərt olur?", "Şəki: tənəzzüldən tərəqqiya doğru", "Çələbi qeyrətli oğul", "Şəkide vəziyyət indən belə daha yaxşı olacaqdır", "Böyük türk dünyasının canlı Dədə Qorqudu", "Torpaqla üz-üzə" adlı məqalələrində Şəkinin sosial-iqtisadi, mədəni həyatı bütün reallığı ilə əks olunmuşdur.

Vurğulamaq lazımdır ki, Şəki radio verilişləri redaksiyasının əməkdaşları avqust - sentyabr aylarında daha məhsuldar işləmişlər ictimaiyyətlə görüşləri, mədəni-kültəvi tədbirləri də layiqincə işıqlandırmağa çalışır. Şəki şəhərində hazırlanıb həyata keçirilən rəngarəng tədbirlərin Azərbaycan Respublikası Dövlət Televiziyanın "Xəbərlər" programı vasitəsi ilə işıqlandırılması Şəkinin mədəni həyatında baş verən proseslərə respublika ictimaiyyətinin diqqətini çəkə bilir.

Son dövrlərdə Azərbaycanın müstəqilliyinin 10 ili, giresunluların Şəkiyə səfəri, Şəkinin sosial-iqtisadi həyatında önemli irliləyişlər və bu kimi tematik materiallar respublika və yerli qəzətərdə layiqli şəkildə çap eddirilmişdir.

Şəki Şəhər icra Hakimiyəti Qarabağ döyüşlərində şəhid olmuş və itkin düşmüşlərin ailələrinin, İkinci Dünya, Əfqanistan və Qarabağ müharibəsi veteranlarının, əlliillərin, rayonumuzda məskunlaşan qacqın və məcburi köçkünlərin problemlərini öyrənib lazımi köməklik göstərilməsi üçün iş aparır.

Kocalı soyqırımının 9-cu ildönümü ilə əlaqədar rayonun tədris və mədəniyyət müəssisələrində ədəbi-bədii geceler teşkil edilmiş, məscidlərdə şəhid olmuşların ruhlarına Quran tapşırılmış, 26 fevral 2001-ci il tarixdə şəhər ictimaiyyəti və rayonumuzda məskunlaşan Xocalı rayonu məcburi köçkünlərinin iştirakı ilə anma mərasimləri təşkil olunmuşdur. Mərasimin sonunda Xocalı rayonundan olan 82 məcburi köçkünlərinə əraza yardım göstərilmişdir.

Şəkidə 2001-ci ildə daxili imkanlar hesabına əhalinin aztəminatlı təbəqəsinə köməklik göstərməklə yanaşı müxtəlif humanitar təşkilatlar tərəfindən rayonumuza getirilən yardımın bələşdirilməsinə və yerlərə çatdırılmasına da lazımlıca nəzarət edilmişdir. Dövlətqaçqın-kom və müxtəlif şirkətlərin xətti ilə şəhər icra hakimiyətinin birgə fəaliyyəti nəticəsində məcburi köçkünlərə humanitar yardımalar göstərilmişdir. Bu proses əsasən respublikamızda fəaliyyət göstərən ABŞ-in Kounterpart, "Ümid", Beynəlxalq Deniz Limanı və Dövlətqaçqın-kom tərəfindən heyata keçirilir. "İmam Xomeyni" İmdad Komitəsinin və "Qızıl Aypara" cəmiyyətlərinin xətti ilə isə əhalinin aztəminatlı təbəqəsinə - ailə başçısını itirmiş ailələrə, kimsəsiz qocalara və valideyn himayəsindən məhrum olmuş 18 yaşına çatmamış uşaqlara, "Qarabağ Müharibəsi Əllilləri", Veteranları və Şəhid Ailələri ictimai Birliyi Şəki Rayon Şöbəsinin xətti ilə isə cəmiyyət üzvü olan həmyerilərimizə köməklik göstərilir.

2001-ci ildə Şəkinin bütün idarə, müəssisə və təşkilatlarında vətəndaş ərizə və müraciətlərinə həssaslıq göstərilmişdir. Məlumat üçün bildirim ki, Şəki Şəhər icra Hakimiyətinə 3319 ərizə, 1465 xidməti sənəd daxil olmuşdur. 3319 ərizədən 491-i respublikanın yuxarı orqanlarından, 2828 ərizə isə rayon əhalisi tərəfindən daxil olmuşdur. Qeyd edilən bütün xidməti sənədlər ərizə və şikayətlərin Azərbaycan Respublikasının rayon, şəhər, şəhərlərdə rayon icra hakimiyəti

başçısının aparatlarında sənədlərlə iş barədə təlimatın tələblərinə uyğun surətdə ümumi şöbədə qeydiyyata alınmış, icra hakimiyəti başçısının və ya müavini lərinin dərkənərəna uyğun olaraq icra üçün aidiyyatı üzrə aparatın şöbələrinə verilmiş, idarə və təşkilatlara göndərilmişdir. Daxil olan bütün sənədlərin qanunla müəyyən edilmiş müddətlərdə icrasının təmin edilməsi ümumi şöbə tərəfindən nəzarətə götürülmüşdür.

Vətəndaşların qəbulu da daim diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Razılıq hissə ilə vurgulayılmış ki, Şəki Şəhər icra Hakimiyətində vətəndaşların ərizə və şikayətlərinə baxan komissiyanın yeni tərkibinin təsdiq edilməsi, şəhər icra hakimiyəti başçısının, müavinlərinin, şöbə müdirlerinin qəbul günlerinin müəyyənləşdirilməsi haqqında icra hakimiyəti başçısı 14 dekabr 2001-ci il tarixli, 1/221 sayılı sərəncam imzalamışdır. Qəbulu gələn vətəndaşların ərizə və şikayətlərinə baxılmasına daha yaxşı təmin etmek, aidiyyatı üzrə düzgün istiqamətləndirmək məqsədi ilə icra hakimiyəti başçısı aparatının əməkdaşları qəbul komissiyanının işinə cəlb edilmişler. Vətəndaşlar müəyyən edilmiş rəsmi qəbul günlərindən əlavə həftənin bütün günlərində də icra hakimiyəti başçısı, onun müavinləri və şöbə müdirləri tərəfindən qəbul edilirlər. 2001-ci ildə icra hakimiyəti başçısı tərəfindən rəsmi qaydada 1300 nəfər, müavinləri və aparatın şöbələri tərəfindən 5800 vətəndaş qəbul edilmişdir. Qəbulu gələn vətəndaşların hər birinə qayğılı münasibət bəslənilmiş, onların qaldırıldığı məsələlər bütün hallarda obyektiv imkan daxilində müsbət həll edilmişdir. Şifahi şəkildə müraciət edən vətəndaşların qeydiyyatı ayrıca aparılmışdır. Yerlərdə əhalı ilə keçirilən görüşlərdə vətəndaşlar diqqət və təmkinlə dinlənilmiş, onlar tərəfindən qaldırılan problemlər əksər hallarda yerindəcə həll edilmişdir. Şəhər icra hakimiyəti başçısının Çayqaraqoyunu kənd sakinləri ilə görüşü zamanı qaldırılan məsələlərin həlli ilə bağlı şəhər icra hakimiyəti başçısının 14 dekabr 2001-ci il tarixli 1/222 sayılı sərəncamı ilə komissiya yaradılaraq müvafiq tədbirlər planı təsdiq edilmişdir. Şəhər rəhbərliyinin 24 dekabr 2001-ci il tarixdə Baş Göynük kəndindəki Təpələr ərazisində məskunlaşmış məcburi köçkünlər ailələri, Qudula kənd camaati ilə görüşləri zamanı qaldırılan problemlərin həllinə yönələn tədbirlər planları hazırlanmış və müvafiq işlər görülmüşdür. II Biləcik kəndinin camaati ilə keçirilən görüşlə əlaqədar icra hakimiyəti başçısının 09 mart 2001-ci il tarixli 1/49 sayılı sərəncamı ilə II Biləcik kəndində aparılan torpaq islahatının gedisi ilə bağlı daxil olmuş şikayətlərin aşasındırılması məqsədi ilə komissiya yaradılmış, Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin birinci müavini A.Abbasova qaldırılmış məsələnin həllinə

köməklik göstərilməsi məqsədi ilə məktub göndərilmişdir.

Əziz oxucu! Mənimlə razısanız ki, 2001-ci il Şəkinin sosial-iqtisadi və mədəni həyatında uğurlar olmuşdur. Sözü gedən ilde Şəkide inkişaf dinamikasının mövcudluğunu danmaq ən azı ədalətsizlik olar.

kitabın son sətrini yazdım. Allah mənə rüsxət verdi. Halal ruh sahiblərini Ulu Tanrı pənahında saxlasın. İnanırıam ki, bu qəbildən olan insanlar baş vermiş həmin hadisəyə təqdim etdiyimiz materiallar əsasında daha düzgün münasibət ifadə edəcəkdir. Təbii ki, zaman da öz sözünü deyəcəkdir. 11, 18 noyabr 2000-ci il hadisələrinin bəiskarları olan ismipünhanlar da aşkar olacaq, ictimai qınaqla üz-üzə qalacaqlar. Zaman-zaman Azərbaycan dövlətçiliyinin qalası olduğunu təsdiqləmiş Şəkinin öz bətnindən yetirdiyi hikmət sahibləri 11, 18 noyabr 2000-ci il hadisələrinin yaşanmış tariximizin bir şəhəfəsi kimi çözümünü vərəcəklər. Bununla da bir daha təsdiqlənəcəkdir ki, Şəkil dövlətçiliyimizin hər zaman qalası olmuş, qalasıdır və qalası olacaqdır!

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

Ön söz ----- 3

BİRİNCİ HİSSƏ

1. Azərbayca Respublikası Baş Prokurorluğu və Daxili İşlər Nazirliyi mətbuat xidmətlərinin məlumatı ----- 7

2. Şəkide törədilmiş iğtişaşların əsas təşkilatçıları Müsavat, AMİP və digər müxalifət partiyalarıdır (Respublikanın daxili işlər naziri, general-leytenant Ramil Usubovun Azərbaycan televiziyasına müsahibəsi) ----- 9

3. Xalqın etiraz səsi

3.1. Şəki camaati nə deyir?! ----- 18

3.2. Şəkide baş vermiş hadisələrlə əlaqədar Prezident aparatına, Respublika Prokurorluğununa, Daxili İşlər Nazirliyinə, digər rəhbər orqanlara məktub, teleqram göndərmiş idarə, müəssisə, təşkilat və vətəndaşların siyahısı ----- 44

4. Noyabrin 18-də Şəki şəhər icra hakimiyyətinin binasını və onun başçısını bütün Şəki camaati qoruyurdu ----- 50

5. Azərbaycan Dövlət televiziyasının təqdim etdiyi materiallardan: Dövlətçiliyimizə xəyanət edənlər cəzalarını almalıdır ----- 54

6. Şəkililər dağıdıcı mövqə tutan partiyalara, cinayətkar ünsürlərə qarşı ciddi tədbir görülməsini tələb edirlər ----- 91

7. Şəkililər bəiskarların cəzalandırılmasını tələb edirlər ----- 93

8. Dava yorğan davasıdır ----- 97

9. Şəki Şəhər icra Hakimiyyəti başçısı yanında Şuranın 10 yanvar 2001-ci il tarixli yiğincığının müzakirəsinə verilmiş «Şəki şəhərində 11, 18 noyabr 2000-ci il tarixdə bəzi müxalif partiyaları və mafioz qruplar tərəfindən törədilmiş qanunsuz hərəkətlər barəsində» Layihə ----- 98

10 yanvar 2001-ci il tarixli iclasındaki çıxışlar ----- 125

10 yanvar 2001-ci il tarixli iclasında qəbul edilmiş qərar ----- 145

Məhkəmə salonundan ----- 147

Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə Azərbaycan Respublikası
Məhkəməsinin Hökmündən ----- 156

İKİNCİ HİSSƏ

Şəkinin sosial-iqtisadi, mədəni həyatında
baş verən uğurlu dəyişikliklər ----- 171

Yığılmağa verilib: 15.12.2001. Çapa imzalanıb: 25.12.2001
Qarnitür Times. Format: 60x84 1/16. Həcmi 12,5 ç.v.

Tiraj 100. Sifariş 72.

Qiyməti müqavilə ilə.

"Mütərcim" TM.

Bakı ş., R.Rza küç., 125.

tel/faks 99-21-44

e-mail: mutarjim@mail.ru

«Qızıl Şərq mətbəəsi» ATSC

Bakı, H.Aslanov küç., 80

tcl. 94 25 66

AH 228 945

